

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

1111
1111

20

<36625986970012

S
33

<36625986970012

Bayer. Staatsbibliothek

4th - After P. 3.00s.

Spodum hunc Alutum R. in Pro Patris ac Magni
Benedicti D. G. celeberrimi Monasterii Abbat
dignissimo P. ac Patrono suo singulari, in gratiam
memoriam facimus Germani Sacris Imperatoribus et
auctoritatibus Publicis et pro tempore
notarii Gars. Juratus Notarius cum is ad
Catauren. Epatus Notariatum, discederet post
relinquit. II Aprilis Anno D. 1603.

Handwritten text, possibly a signature or date, appearing as "1847" or similar.

Handwritten text, possibly a signature or date, appearing as "1847" or similar.

HENRICI RANZOVII,

CLARISSIMAE

ET PER VETUSTAE NOBILITATIS VIRI, EXEMPLA, QVIBVS

ASTROLOGICAE SCIENTIAE CERTITVDO,
doctissimorum cum veterum, tum recentiorum auctori-
tate astruitur: Imperatorum etiam, Regum, Principum,Illustriumq; virorum, qui artem Astrologicam ama-
runt, ornarunt, atq; excoluerunt, testi-
monijs comprobatur.

Hans' Hermann ITEM, *Notarij publici*
DE ANNIS CLIMACTERICIS, ET
Periodis imperiorum, tractatus, cum plurimis alijs, ar-
tem Astrologicam illustrantibus quae in sub-
iecto Epistola ad lectorem Indice ad-
notata offendes.

Opus certè propter insignium variarumq; historiarum
enumerationem, tam lectu iucundum, quàm
scitu necessarium.

*Tertia editio, prioribus multo locupletior
& ornatio.*

COLONIAE,
Apud Maternum Cholinum.
Anno M. D. LXXXV.

Cum Gratia & privilegio Cas. Maiesst.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

ORIGENES.

Quemadmodum potestas humana minime tollitur, quamuis Deus quæcunque facturi sumus, præuideat. Sic etiam signa, quæ ad significandum ordinata sunt diuinitus, libertati nostræ nequaquam officiunt, sed est vniuersum cælum quasi liber quidam apertus omnia futura in se scripta continens.

Vt etiam ille.

Sidera sunt scriptura Dei, & mandata tonantis.

Item Psalmo 18.

Coeli enarrant gloriam DEI, & opera manuum eius annuntiat firmamentum.

Item:

*Si quis es, aut cæco volui mortalia casu,
Aut mundum ex atomis qui coisse putes.
Aspice quæ rerum series? aut corpora certa
Conficiunt cursus, lege superna suos.
E specie species eadem generatur eadem,
Annus habet stabiles noxq; diesq; vices.
Hoc quoq; notitijs è naturalibus haustum,
Adde, tuos quoties excutis ipse firmus.
Esse creatorem, cui sint mortalia cura,
Quiq; suum nunquam deserat auctor opus.
In quo ceu prima requiescunt omnia causa,
Vnde velut riuos causa secunda trahat.
A quo principium nostri manauerit ortus,
Vnde modus, numerus, tempus & ordo fluant.*

(?) 2

THEO.

THEODORETUS EPISCOPVS C Y R I.

DEVS gubernat hanc rerum vniuersitatem conditor, nec ut faber discedit à nauì extructa, relinquens eam nautis gubernandam. Sed idem est fabricator nauis, & materiæ plantator, & gubernator clauum tenens. Cuius rei testis est tot annorum cōuersio, & temporis diuturnitas, nihil omninò detrimenti huic nauì adferens: sed eam saluam atq; integram non modò primis hominibus, sed etiam vniuersæ posteritati ostendens.

HEN-

CONT

HENRICVS RAN-

ZOVIVS LECTORI S.

OLLEGIMVS, lector, syluulam quandam exemplorum, quæ ostendunt, astrorum scientiam, à summis ingenijs, tam in Ecclesia; quàm extra hanc, semper fuisse expetitam: atq; in hac plerq; ita versatos esse, non vt fallacibus somnijs (quemadmodum nonnulli artem calumniantes scribere non erubuerunt) se & alios deciperent: sed vera, & nisi à prima causa secundæ inhibeantur, certò euentura prædicendo, æterni sibi nominis famam ab arte compararent. Hisce exemplis, quæ excitandis bonis ingenijs ad amandam, maioreq; quàm antehac studio cognoscendam doctrinam Astrologicam sufficere videbantur, adiecimus tractatum breuem quidem: sed in primis vtilem & scitu necessarium, de annis Climactericis, in quibus insignes maximè in hominis vita & valetudine mutationes accidere, experientia quotidiana testatur: atq; eundem compluribus exemplis, tam ex sacris quàm prophanis scriptoribus illustrauimus. Vt homines liberaliter doctos ad considerationem harum rerum, quæ ad regendam valetudinem plurimum faciunt, inuitaremus.

Estque digna sanè homine non sordidè educato diligentia, ita in harum rerum studio versari, vt & pietas erga DEVM in animo accendatur, & diligentia in regendis moribus, ac tuenda valetudine acuatur. Et si autem tota doctrina de astrorum viribus in hæc inferiora corpora amplior est, quàm vt capi ab humani ingenij angustia possit: (idq; vel Dei ipsius testimonio, qui Iobum alloquens ait cap. 38. Nunquid nosti statuta cœli? Nunquid Dominum eius pones in terra? Quod dictum non tantum ad sphærarum & singulo-

rum siderum aut stellarum motum pertinet. Verumetiam ad earundem influentiam, quam vocant, spectat, & potestatem quam Deus illis attribuit, nobis demonstrat. Atque huc respiciens Eusebius libro præparationis Euangelicæ 6. rectè ait: πολλῶν μῆζον ἢ κατὰ ἀνθρώπων τὸ δυνάσασθαι κατὰ ἀλήθειαν ἐλαμβάνειν ἀπὸ τῆς κινήσεως τῶν ἀστέρων τὰ περὶ ἐκάστη τῶν ὅτι πότε οὖν ἐνεργούντων ἢ πασχόντων. Tamen ars ipsa vel propter amplitudinem vel difficultatem negligenda prorsus, aut in odium vocanda non est. Nam dum statuta seu decreta, atq; inde potestatem seu profecturam stellis tribuit vox diuina, quid aliud quæso innuere videtur, quàm quod paulò antè in eodẽ cap. de Vergilijs & Orione dixerat Deus in hæc inferiora corpora lumina acœlestia agere quàm efficacissimè, & mutationes non tantum in cæteris animantibus, sed etiam in hominum corporibus efficere stupendas. Eas verò omnes adeò varias & crebras esse, vt captum humani ingenij superent, nec explicari vlla oratione à nobis possint.

Plenam igitur & perfectiorem huius artis cognitionem propter rerum amplitudinem, humani ingenij imbecillitas assequi nequit. Neq; tamen quod diximus, ars ipsa propterea à nobis abiicienda aut damnanda est: quemadmodum & cæteræ disciplinæ, quibus perdiscendis humanæ vitæ fugacitas, aut ingenij fragilitas non sufficit, hoc nomine à nobis fastidiuntur. Non explicat ars medica exactissimè omnium morborum causas & remedia: Et vt Hippocrates scribit: ars ipsa est longa, vita verò brevis, & experimentum fallax: Sæpe etiam medici, qui artis præcepta rectè tenent, cum est periculum faciendum, aut morbo monstrato, remediū adhibendum, non rectè iudicant, nec conuenientia pharmaca præscribunt, errore videlicet iudicij in accomodandis artis præceptis, ad morbum ægrotantis decepti. An propterea medicam artem dixerit quispiam ab hominum vsu remouendam, nec vlla ab arte morborum remedia esse petenda? haud opinor.

Quamuis enim tenuia admodum artis sint initia, quæ non

AD LECTOREM.

nonnulli magno cum fructu & multorum salute profitentur: Et nequaquam ad illam perfectionem, quæ ad constituendam integram artem pertinere videtur, accedunt: Nōnunquam etiam error in iudicando à maximè prouidis & exercitatis hominibus committitur: tamen si quis hæc ipsa quæ recte à medicis præscribuntur, præcepta aspernari, aut fastidiosè reijcere velit, non sui tantum ipsius, sed publicæ hominum salutis hostis à sanæ mentis hominibus iudicabitur. In vtraq; Ecclesiæ doctrina tam legis quàm Euangelij, quàm multa sunt arcana, & mysterijs inuoluta, quæ caput humani ingenij, dum vitam in terris agimus, effugiūt? Neque enim frustra à Paulo dictum est, Israelitas in faciem Moysis detectam intueri, propter fulgorem non potuisse: atq; idem nunc cernere nos per speculum in ænigmate, atq; ex parte cognoscere affirmat, eo quod initia quædam obscura admodum ac tenuia sapientiæ coelestis ex verbo patefacto, ductore & monstratore Spiritu sancto haurimus. Nūquid propterea doctrinā hanc perpetuo silentio obruendā, aut ab hominum vita exterminandam dicemus? absit? Nam si quis non dixerit secundum verbum hoc (ait alicubi Propheta) non erit ei lux matutina. Doctrinæ verò Astrologicæ etiam si non eadem est, quæ verbi diuini necessitas: eadē tamen est, quæ nobis studium huius commēdet, ratio. Nam cū DEV S ad Iobum ait, non totam in hac vita comprehendī posse, artis quidem amplitudinem commendat, atq; è regione humanæ naturæ infirmitatem ac fugacitatē hoc argumento nobis ob oculos ponit: Interea tamen, cum ait, non ociosa esse hæc corpora coelestia: sed quæ certum ac aliundē concessum dominium potenter exercent, ac quotidie variatis configurationibus sui imperij decreta publicè spectāda, & quasi legenda omnibus proponant, simul vult nos in huius opificij sui cōsideratione nō oscitanter, sed cū quadā attentione versari: Eamq; ob causam, vt est in Ouidij versu:

*Os homini sublime dedit, cælumq; tueri
iussit, & erectos ad sidera tollere vultus.*

Ita

Ita enim conditus est homo, non tantū vt pulcherrima hæc corpora aspiciens, voluptatē momentaneā & fugacem ex lucis yfura caperet, sed vt sapientiam & potentiā, *φιλανθρωπίας* Dei in his operibus inuestigaret, atq; eandem deprehensam perpetua animi gratitudine celebraret: Vt non ineptē Plato dixerit: Astronomiæ causa oculos hominibus datos esse. Nam ab astrorum contemplatione & scientia homines ad agnitionem Dei ducuntur facilius: atq; vt in pietatis cultu felicius proficiant, certissimis hisce prouidentiae testimonijs conuicti subinde se exuscitant. Faciebat id David cum diceret: Quoties aspicio cœlum opus digitorum tuorum, Lunam & stellas quas tu firmasti, atq; ita concinnē in suis domicilijs deposuisti: toties subit animum meum hæc cogitatio: Quid est homo, quod memor es eius? & filius hominis, quod curam eius agis? aut cum Psal. 19. Solem & cæteras stellas, perpetuos & canoros prouidentiae diuinæ præcones faceret. Et Iobus perpetuus est in celebranda Dei potentia, quæ nullibi magis quàm in astris, atq; horū efficacia conspicitur. Horum igitur exempla imitemur: nec obliuione aut ingratitude detestanda hæc insignia prouidentiae erga nos diuinæ testimonia sepeliamus. Atq; hæc prima & præcipua causa est, quæ nos inuitare ad hoc studium debet. Sunt verò & aliæ non contemnendæ huius doctrinæ utilitates, ex quibus pauca hic subiicio. Nam dum stellarum vires aliquanto propius intuemur, & quid ex vario earundē concursu aut configuratione portendatur, paulò attentius consideramus, fieri aliter non potest, quin studium & cura inuocationis Dei in nobis crescat. Nam si quid læti ab his ostēdi animaduertimus, id pijs votis ac spe ita prosequimur, vt à Deo moderatore omnium rerum confirmari, & felices tam consilij quàm actionibus nostris tribui successus petamus. E contra verò si periculum aliquod, aut valetudinis incōmodum ab astris impendere videamus, id primo quoque tempore pia & ardenti precatione auertere studeamus. Nam vt fata mouere Deus, ita tollere fata potest. Neq; enim
his

his astrorum significationibus, aut alijs causis externis ita alligatum est numen cœleste, vt aliter agere, quàm illæ mouent, non possit. (Quemadmodum Stoici indissolubili nexu primam causam cum secundis falsò coniungunt. Et Homerus ad hanc causarum seriem, respiciens, auream catenam, à qua omnes dii pariter & deæ pendent, è cœlo in terram demissam esse fingit,) sed liberrimè vt cursum ita & vires stellarum moderatur, nuncq; poenas pariter vt verbo, ita & astris denunciatas, ad thronū gratiæ cōfugientibus paterna bonitate mitigat, aut etiā, si ita expediat tollit, prorsus: nunc easdem impœnitentibus exasperat. Id quod Niniuitarum, exemplum & omnium sanctorum historiæ ostendūt: Et nos in veris poenitentiæ exercitijs experimur. Adcò igitur non tollitur piæ inuocationis vsus, si astrorum efficaciam aliquid tribuat (quemadmodum homines prophani atque ignari huius artis calumniantur) vt contrà potius ad poenitentiæ & inuocationis exercitia hinc quàm maximè excitemur, & Astrologiæ studium pietatis adminiculum sit egregium: sed omisissis his, quæ ad pietatem spectant, etiam cætera quæ ad hanc vitam ciuilem rectè instituendam pertinent, consideremus. In quo primum illa consilia, quæ de vitæ genere deligendo instituuntur, occurrūt. Nam vt Herculem fingit Prodicus, cū ad annos pubertatis peruenisset, quasi in biuio constitutum, & de certo vitæ genere deliberantem, obuias habuisse virtutem & voluptatem: quarum vtraque adductas in medium argumentis ad persuadendum idoneis, in sua castra pertrahere iuuenem rerum omnium adhuc imperitum est conata: ita dum singulis hominibus cogitationes illæ, de certo vitæ genere deligendo in animis oboriuntur, maximum in hac deliberatione vsum habet astrorum doctrina. Nam si verum est, quod dici solet;

Tum nihil inuita dices faciesve Minerva:

Et ex astris cum de temperamento cuiusq; tum vero etiam de moribus, qui huic, vt Galenus eruditè demonstrat, maxima ex parte respondent, iudicari quàm rectissimè potest,

(?) (?)

test,

test, quis non videt, hanc diligentiam ab homine rationis non exparte requiri? ut collato cum ijs quas in se deprehendit, naturæ inclinationibus astrorum positu, quo maximè studio delectetur aut trahatur, cogitet & inquirat aliquantò diligentius, atq; inde in deligendo vitæ genere honesto & suo ingenio accommodato, ea persequatur media, quæ ad institutum illud tenendum quàm plurimū faciant: atq; ita iuxta Ptolomæi præceptum cœlesti operationi suo studio subseruiat, non aliter, quàm optimus agricola arando & simili-
bus operis rusticis naturam adiuvat studiosè? Econtra si abripi se à naturæ impetu ad studia non concessa, cum ex animi motibus turbidis ac in compositis, tum verò ex congruentibus astrorum significationibus animaduertat, mox id vitium arte, hoc est, pietatis cultu, & virtutis studio indefesso, ut corrigat, operam det sedulò. Quemadmodum Socratem fecisse legimus, de quo Chiromantes aut Metoposcopus cum iudicasset hominem, eum esse moribus flagitiosissimis, ac corruptissimis præditum, atque ob id à discipulis, quibus perspecta esset præceptoris virtus, non tantum ridetur, sed etiam reprehenderetur acerbius, tacere eos Socrates iussit seq; talem nisi arte & studio prauos naturæ impetus turè correxisset, futurum fuisse affirmavit.

Deliberationem de vitæ genere sequuntur actiones & studia non tantum in vita priuata, verum etiam in Republica: in qua administranda quàm multa occurrunt, cum laboris, tum periculi plena, quæ rectissimè nonnunquam expediri possunt, si mediocris huius artis cognitio, ad cætera adminicula adiungatur? Id quod vel ex vnus Nicie Atheniensium ducis historia cognosci potest. Qui ignarus huius artis cum abducere exercitum ex Sicilia decreuisset, turbatus sub discessum eclipsis Lunæ conspectu, cum quidem tutò discedere tunc potuisset, & ut Philochorus dicebat, signum cœlestē non tam aduersum, quàm vtile esset fugienti, nauigationem institutam omisit, eamq; in proximum, mensem differendam censuit. Interea verò ab hostibus victus, miserè cum.

exercitu numerosissimo periit. Quod si etiam Alcibiades, qui autor fuit populo Atheniensi suscipiendæ huius in Siciliam expeditionis, obtemperare initio consilio Metonis Astrologi præstantissimi voluisset, nec tantum exercitum, in quo robur urbis positum erat, præsentî periculo obiecisset, nec patriam in perpetuam & tristem seruitutem ex libertate & potentia summa præcipitasset. Nam certè clade illa Sicula (quam Meton ex Eclipsi Solis totali, quæ initio belli Peloponesiaci conspecta est, & alijs causis cœlestibus præuiderat) ita fractæ sunt Atheniensiũ vires, ut postea Lacedæmoniis hostibus pares nequaquam fuerint: Et post aliquot annos ad Aegos potamos à Lyfandro deuicti, atque obsidione ad faciendam deditionem coacti imperium maritimum unâ cum Repub. amiserint. Sed hæc pars ita latè patet, ut si pro dignitate dicendum de ea nobis esset, integro & satis quidem grãdi volumine res absolui vix possit. Itaque hanc abrumpo, & de eo quod de valetudine regenda paulò antè attigimus nonnihil adijcio. Hic verò adeò insignes ac manifestas monstrat hæc doctrina vtilitates, ut si aliæ causæ nullæ essent, quæ nos ad hoc studium inuitarent, hæc sola sufficeret. Videmus, si vena in eo corporis humani mēbro incidatur, cui signum, in quo Luna eodem tempore decurrit, dominatur, nunquam ferè sine noxa aut insigni valetudinis læsione illam sectionem abire. Animaduertimus idē Criticis diebus, quos Medici in morbis præsertim acutis diligenter obseruari iubent, humores in corporibus malè affectis moueri, & quidem ita, ut vel morbus succumbētē natura egrum opprimat, vel natura discussis noxijs & prauis humoribus sese recolligat, & tandem contra vim morbi insurgens eūdem feliciter superet. Hanc rem totam (ut de cæteris penè innumeris nihil dicam) ab astrorum significationibus & influentijs pēdere, nemo est qui non intelligat, aut si negare quis velit, is ad experientiam, quæ stultorum magistra est, si ablegetur, fateri tandem, quod res est, habebit necesse. Quum autem iuxta veterum admonitionem, opti-

num sit rectè valere, profectò digna est hominè ingenuo hæc cura, quæ causas mutationum in suo corpore, quæ cum aliquo periculo sunt coniunctæ, inquirat, eaq; omnia, quæ obesse valetudini intelligit, summo studio antevertere aut amoliri conetur.

Id verò assequetur multò facilius, si in cognitione huius artis, quæ præterquam, quod voce diuina commendatur, vtilitates vitæ & valetudini hominum tuendæ affert innumeras plurimumq; studij sibi ponendum esse existimabit.

Cyclops apud Homerum barbarico fastu turgens, exclamat, se neq; Iouem neq; fulmina eius curare. Hoc hominis monstrum imitari mihi videntur, qui artes omnes atq; inter has eam, quæ astrorum scientiam tradit, spernunt, aut etiam quod ab ignaris fieri solet, odiosè exagitant: Atq; interea suo ventri tanquam summo & soli Deo, vt ille apud Euripidem inquit: Sacrificantes, nihil, nisi quod voluptates aut honores cõciliet, magni faciunt. Sed quæadmodum Cyclops ille non multò post ab Vlyssæ excœcatus, & passim in tenebris palpitando oberrans, poenas dedit contemptus Dei, & operum eius iustissimas: Ita hi, qui nullum sciunt habere vitæ suæ modum, nec cum ratione & consilio institutuū quicquam, tandem in calamitates incidunt tristes, quibus cum alios tandem secum inuoluunt, sæpe clades publicas accersunt toti genti, aut Reipub. exitiosas. Nota est enim illa Hesiodi querela:

Πολλὰ καὶ ἔμπρῳσα πόλις καὶ ἄνδρὸς ἐπαυρεῖ.

Sunt verò nonnulli, qui quanquam cæteras artes magni faciunt, & excolendas censent: tamen huius quam commendamus difficultatem nobis obijciunt, & quod pleraq; inuestigando deprehendi nequeant, nec ratio omnium, quæ fiunt semper sit in promptu; frustra impendi operam his studiis existimant. His autem eruditissimè pro nobis respondet Philon de circulo lacteo, qui coelo sereno conspicitur, tanquam non minima huius scientiæ parte scribens, ita orationem concludit: δυσαιωλόγητος δὲ ἔστιν ἡ ἀποκρίνωσάν τι φύ-

φύσεως ἐρευνᾶν εἰωθότες, ὧφελιμώτατον γὰρ ἡ εὔρεσις. ἥδε ἵστοις καὶ καθ' αὐτὴν
 τῆς φιλομαθέσιν ἡ ζήτησις. Hoc est: Etiam si difficulter reddi ratio
 omnium potest, tamen non pigeat eos, qui arcana naturæ
 scrutantur, aliquid operæ & studij his artibus tribuere. Nam
 & ea, quæ inuēta sunt, aut nostro studio eruuntur, maximas
 vitæ hominū adferunt vtilitates, & inquisitio per se discen-
 di cupidis voluptates. parit innumeras. Quod igitur vnum-
 quemq; facere decet omissis ijs, quæ res bonas & salutare
 auferre ex hominum vita conantur, & quod dici solet, nauē
 in qua vehuntur perforare non verentur, artibus bonis tan-
 quam donis diuinitus monstratis & concessis, ita fruamur,
 vt & auctorem agnoscamus, ac celebremus, & in vsu harū
 vitam ita instituamus ac regamus, vt quàm minimum mo-
 lestiarum & ærurnarum, quæ nostra culpa aut ignauia ac-
 cerfantur, experiamur. Id si fecerimus, non frustra à Ptole-
 mæo homine doctissimo de hac ipsa arte, quam nonnulli
 magicis & superstitiosis artibus ineptè cōmīscēntes inuidio-
 sissimè ad vulgus traducunt, rectè ac sapienter scriptum es-
 se intelligemus: τὸ προγινώσκον ἐθίζει καὶ ῥυθμίζει τὴν ψυχὴν τῇ μελέτῃ
 τῶν ἀπόντων ὡς τῶν παρόντων, καὶ παρασκευάζει μετ' εἰρήνης, καὶ εὐσταθίως
 ἐκαστὸν ἐπερχομένων ἀποδέχεσθαι.

Ac deinceps vsu edocti, & confirmati, maiori studio do-
 ctrinam vtilissimam ac suauissimam à contemptu aut in se-
 ctatione aliorum vindicabimus. Bene ac feliciter vale le-
 ctor candide, & studium nostrum in commendanda arte
 vtilissima, boni consule. Ex arce mea Ranzouiana Breden-
 berga. Cal. Aprils, Anno Christi cld. Id. xx'ciii.

INDEX PRAECIPVARVM RERVVM

quæ in hoc libro tractantur.

I.	Catalogus Imperatorum, Regum ac virorum illustrium, qui artem Astrologicam exercuerunt.	Folio 1.
II.	Testimonia quæ ostendunt Elementa & quæ ex his constant corpora perpetuo affici à corporibus caelestibus.	49
III.	Vera prædictiones Astrologica inopinatum euentuum.	64.
IIII.	Exempla magnarum coniunctionum & effectuum inde secutorum.	111.
V.	Exempla nonnulla Eclipsium una cum suis effectib.	113.
VI.	De fato, D. Augustini, & aliquot Philosophorum sententia	124.
VII.	De annis Climactericis cum rationibus nonnullis, quare his annis fiant in vita & fortuna hominis tanta mutationes.	231
VIII.	De excellentia numeri septenarij.	137.
IX.	Catalogus eorum, qui annis Climactericis vel Hebdomaticis obierunt.	161.
	Et deinde qui anno 98. hebdomatico 14.	163.
	Qui anno 91. hebdomatico 13.	164.
	Qui anno 84. hebdomatico 12.	ibid.
	Qui anno 77. hebdomatico 11.	166
	Qui anno 70. hebdomatico 10.	170.
	Qui anno 62. hebdomatico 6.	178.
	Qui anno 55. hebdomatico 5.	180
	Qui anno 48. hebdomatico 4.	181.
	Qui anno 41. hebdomatico 3.	184.
	Qui anno 34. hebdomatico 2.	186.
	Qui anno 27. hebdomatico 1.	188.
	Qui annis Enneaticis mortui sunt, & deinde.	189.
	Qui anno 99. Enneatico 11.	190.
	Qui anno 90. Enneatico 10.	ibid.
	Qui anno 81. Enneatico 9.	192.
	Qui	

<i>Qui anno 72. Enneatico 8.</i>	198.
<i>Qui anno 54. Enneatico 6.</i>	201.
<i>Qui anno 45. Enneatico 5.</i>	203.
<i>Qui anno 36. Enneatico 4.</i>	206.
<i>Qui anno 27. Enneatico 3.</i>	208.
<i>Qui anno 18. Enneatico 2.</i>	209.
<i>Qui anno 9. Enneatico primo.</i>	211.
<i>Qui anno 49. hebdomatico 7. perierunt.</i>	212.
<i>Qui anno 56. hebdomatico 8.</i>	216.
<i>Qui anno 63. hebdomatico 9. & Enneatico 7.</i>	225.
X. <i>Annus Christi & dies mortis Pontificum & Cesarum, Regum, & aliorum illustrium virorum, qui mensibus hybernis perierunt, ex quibus liquet, quod plures homines hybernis quàm aestivis mensibus moriuntur.</i>	235.
XI. <i>Enumeratio aliquot exemplorum, ex quibus patet, quod plerumq. sit similitudo status, successus morborum & obitus in parentibus & filiis.</i>	257.
XII. <i>De Periodis imperiorum cum nonnullis exemplis.</i>	265.
XIII. <i>Tabula de annis Climactericis.</i>	294.
XIIII. <i>Genitura Henrici Ranzouij, cum succincto iudicio.</i>	294.
<i>Genitura Adolphi Ducis Holsatiae, cum brevi iudicio.</i>	300.
XV. <i>Versus nonnulli de Planetis & mensium laboribus.</i>	302.

CATALOGVS IMPERATORVM. REGVM ET VIRORVM ILLV- STRIVM, QVI ARTEM ASTRO- logicam exercuerunt & ornarunt.

QVAM Adam primus parens di-
sciplinam rerum caelestium & sideralem scien-
tiam perfecte calluit: de quo neminem dubi-
tare arbitror: tamen Iosephus lib. 1. cap. 4. de
antiquitatibus scribit: Posteris Sethi sidera-
lem cognitionem excogitasse: & cum scirent
Adamum universalem rerum interitum pra-
vidisse, unum diluvio non multo post futuro
definitum: alterum incendio reservatum: Ne itaq; inuenta sua
ex hominum notitia dilaberentur, & prius perirent quam perno-
scerentur: excitatis duabus columnis una ex lapide viuo & altera
ex lateribus coctis: utriq; ea, quae à progenitore suo acceperant, in-
scripsisse, ut si lateritiam diluvio deleri contingeret, lapidea super-
stes hominibus discendi copiam faceret, & quae in scriptis contine-
ret, spectanda exhiberet: & addit Iosephus, fuisse sua aetate, qui
dicerent, lapideam illam columnam tot seculis antè dedicatam ad-
huc in Syria extare. Hac de Columnis vetus est Hebraeorum tradi-
tio, ut ex Rabinis ipsorum, & Historiographis Cedreno & Zonara,
constat.

Epigenes grauis auctor etiam affirmat, inuenta fuisse tabulas
lapideas, quibus incisae fuerint observationes Astrologicae septin-
gentis viginti annis, antequam Ninus Assyriorum dux & Pho-
ronaeus rex Graecorum regnarent: quemadmodum Plinius lib. 7.
cap. 56 & Ioannes Annii Viterbiensis in Commentarijs, quos e-
didit in libros Berosi Chaldaei fol. 101 commemorant.

A

In.

Indifferentem autem præcos vsos fuisse colūnam pro tabula constat ex eodē Viterbiensi, cum dicit de Orisiana tabula Florentia olim excitata: Maiores nostri in templo olim Herculis, nunc D. Laurentij, ut semper memoria huius urbis teneretur, pro rostris posuerunt columnam, id est, tabulam Alabastriam, Orisiani triumphii monumentum.

Addit autem Iosephus cap. 4. Propterea Deum illustribus illis viris prolixiorē vitam largitum esse, tum quod Deo chari essent, tum verò propter utilitatem inuentarum artium, videlicet Astrologia ac Geometria, quarum certitudinem assequi non potuissent, si minus DC. annis vixissent: quando quidem nonnulla in moribus siderum, partim ita tarda sunt, partim ita varia, ut vix plurimis seculis, nedum uno aut altero deprehendi possint.

Marianus Scotus scribit: Duas columnas ab Abrahamo erectas esse: Verum autem eadem illa fuerint cum columnis, de quibus Iosephus scribit, siue diuersæ, in medio relinquo: hoc tamen ex tam varijs auctoribus concludo, eas propter Astrologica scientia conseruationem adificatas esse & certo existisse, & per aliquot secula durasse.

Serhū nomina stellarū commentū esse Suidas profert. Ego tamē ab Adamo nomina lingua sancta, ut ceteris rebus ex proprietate ipsarum naturali, ut in Genes. legimus, etiam: stellis indita esse existimo, nam Hebræi Saturnum שבתא appellant, id est, quietum &

tranquillum propter naturalem eorum inclinationem, quorum Horoscopum Saturnus obtinet, ut ferè sunt Melancholici, tranquilli, & contemplationibus dediti: Aut quod rebus nascentibus inimicus Saturnus frigore suo calorem naturalem in his extinguat: Vnde pueros, quibus frigus maxime est inimicum, deuorare à plerisq; pingitur, & שבתא Chaldaei Spiritum malum suffocantem pueros ap-

pellant, non alium, ut existimo, quàm quem nos Saturnum dicimus. Nam & apud Græcos, ut scribit Diodorus: μῶδες ἢ ἐκ παλαιῆς φήμης παρὰ δὲ οὐκ ἔστιν, ὅτι χρόνος ἡ πόλις τὸς ἰδίους παῖδας.

Iouem ἰσχυρὸς, id est, iustum, quia iustitia civili studere videntur.

itur ij, quibus Iupiter dominus est Horoscopi.

Et

Martem מרדכי, id est robustū, quasi dicas, qui viriles facias,

propter naturalem inclinationem, qua eos afficit, quorum praestit Horoscopo, ut eos quodammodo Martiales reddat aptosq; laboribus. Quamquam alij à rubedine qua fulgens in caelo conspicitur nomen tractum esse volunt. Dicitur idem, ut nonnulli volunt, מרדכי vox turmam significat militarem, excurrentem & populantem agros, Et in streiffende Rott. Talibus enim fauere Mars creditur.

Sol dicitur שמש à ministerio, quod lucem omnibus gratissimā administret. חמה vero à calore suo, quo omnia viuificat.

Venerem volunt dictam esse אסטרה Astoreth, cuius passim mentio fit in sacris litteris. Fuit enim nomen idoli Sidoniorum, cui preces adhibebantur, & thura incēdebat, quod cultoribus opes promitteret. Videtur enim esse אסטרה, quod Hebraeis est ditari. Quamquam alij ab oue seu agno sic dictam putant, vel quod praecipua diuitiarum pars in agnis esset, vel quod in forma ouis coleretur. Eusebius lib. 1. preparationis Evangelicae scribit: ἡ ἀστέρα ποικίλος, ἡ ἀστέρα ποικίλος ἐν αἰθέρι. Et notum est, Veneris stellam inter fortunas haberi ab Astrologis.

מזל Hebraeis est Mercurius, qui nomen inuenit à numeratione seu rerum distributione. Magnam enim habere vim in excitandis ingenijs & augenda hominū industria existimatur. Vnde peculiaris illi cultus à negotiatoribus instituebatur, quē reprehendit Isaias cap. 65. Et noti sunt Prudentij de Mercurio versus, Artificem scelerum simplex mirata vetustas Supra hominem coluit, simulās per nubila ferri Aligerisq; leues pedibus transcurrere ventos.

Qua omnia partim ad motum, partim verò ad naturam & effectiones huius planetae sunt referenda.

Luna Hebraeis ירח est dicta à spirando seu respirando, quod noctu respirationem & refrigerium praebeat rebus interdum Solis ardore

4 CATAL. EXCELLEN. VIRORVM
adusis. Dicitur eadē לְרֹאשׁוֹ à rotunditate globosi corporis. Et לְבָנָה
à candore lucis.

Libri Enoch citantur ab Origine Homil. 28. in Nume. quibus comprehensa ait fuisse secreta de nominibus non solum plagarum cæli, sed etiam omnium stellarum atq. siderum.

Iudas Apostolus in sua epistola etiam aliqua desumpsit ex hoc libro. Tertullianus citat ex eo integras paginas.

Quare ex precedentibus & hoc libro constat, stellis in principio indita esse nomina, quæ deinde à posteris sunt obseruata, quemadmodum etiam deinceps in diuina scriptura sæpe fit mentio Orionis, Arcturi, Hyadum & Pleiadum.

De Thare patre Abrahami Philo hæc scribit in lib. de Nobilitate. Iudaica gentis primus auctor ortu quidem erat Chaldaeus, sed patre Astrologo, ex eorum numero, qui versantur in Mathematicis disciplinis, qui astra Deos putant, & uniuersum præterea cælum & mundum, à quibus tum bonum tum malum aiunt unicuique euenire, nullam nisi in ijs rebus, quæ sub sensum veniunt efficiendi causam credentes esse.

Sed Abrahamum domum paternam propterea reliquisse, nihilominus tamen ex his artibus melius & dexterius iudicasse Deum esse, qui aptum hunc, & concinnum congressum astrorum moueret & dirigeret, & totum hunc mundum sua prouidentia gubernaret. Id Rabini nonnulli, Suidas, Cedrenus & Michael Glycas etiam testantur.

Iosephus narrat, Abrahamum Patriarcham cū ex Chaldaea in Aegyptum commigrasset, Aegyptijs primum omnium hanc artem tradidisse, illis q. siderum ac numerorum scientiam benigne communicasse. Nam ante aduentum Abrahami Aegyptij rudes fuerant huiusmodi disciplinarum, quæ à Chaldaeis & Aegyptijs profecta ad Græcos tandem peruenierunt, quod & Cicero in lib. de Diuinat. annuere videtur.

Alexander Historicus in volumine de Iudaica historia, ita inquit, Natus est Abraham in Camirino Babylonie urbe, (quam alij

Hu-

Hurien, Græci & Latini Chaldaopolim dicunt) qui sapientia omnibus excelluit. Ab hoc Astrologia fuit apud Chaldaeos inuenta. Isq; iustitia & pietate sua sic Deo gratus fuit, ut diuino precepto in Phœnicem venerit, ibiq; habitauerit, & rationem Solaris motus atq; Lunar, aliq; Astrologica Phœnices docuerit. Vnde Phœnicum Regi gratissimus fuit.

Et post pauca subiungit. Annona autem charitate oppressus in Aegyptum migravit, & habitauit Heliopoli cum sacerdotibus, à quo Astrologiam ipsi Sacerdotes didicerunt, qui tamen non eam se inuenisse, sed ab Enoch per successionem sibi traditam fatebatur.

Berosus Iosepho & Alexandro antiquior scriptū reliquit, nō tantum SS. Patres in prima ætate siderum scientiam à Deo acceptam excoluisse & amasse, sed etiam post diluuium Noham, Abrahamum, Iacobum, Iosephum Patriarchas & Prophetas omnes recursus astrorum, quorum saepe faciunt mentionem in libris suis exacte nouisse, suosq; docuisse.

Idem auctor de Noha lib. 3. ita scribit: Tum senissimus omnium pater Noha, iā antè doctos Theologiam & sacros ritus, cepit etiā docere humanā sapientiam: docuit illos etiam astrorū cursus: distinxit annum ad cursum Solis, & duodecim menses ad motum Luna. Quasi scientia prædicebat illis ab initio, quid in anno & Cardinibus eius futurum contingeret, ob quæ illum diuina natura participem esse existimauerunt.

Etsi Noha diluuium generale ex reuelatione diuina præsciuerit: tamen nonnulli Rabini (ut obiter quasi & ταπεινως, hoc loco id inseram (existimant eum hoc ex cognitione constellationum, quæ illum Cataclysmum præsignarunt etiam præuidisse, & has constellationes à Moyse Genes. 7. Cataractas cæli appellatas, veluti reseratis claustris inundationem totius mundi ortam esse. In hac sententia est quoq; Petrus Aliacus Cardinalis, in volumine de sectis & legibus addens: quemadmodum Deus itidem voluit esse signum vniuersalis diluuii nō amplius futuri: ita verisimile est, Deum Astrorum signis diluuium ad penitentiam prænucciassse. In eadem sententia fuit etiam longè ante Aliacum Guilielmus Parisiensis Episcopus ita scribens: Moyses Cataractas cæli vocauit partes illas

cæli, quæ sunt generatiua pluuiarum & inundationum aquarum, qualia sunt signa Aquatica, ut Cancer, Pisces, Pleiades, Hyades & Orion: ut intelligantur Cataractæ cæli tunc apertæ, cum causæ huiusmodi ad operationes pluuiarum & inundationum nutu Creatoris laxatæ sunt.

Henricus Meclinius, Magni Alberti discipulus, refert se inuenisse ex Astronomicis supputationibus, quod diluuium præcesserit coniunctio quadam astrorum, vniuersalem aquarum inundationem indicans, nimirum Iouis & Saturni in fine Cancræ, & è regione Argolica naui. Hanc opinionem etiam Tyberius Calaber Philosophus in publicis disputationibus in Italia defendit: sunt præterea alij nonnulli, qui eadem affirmant. Si igitur hi talia ex præteritis Constellationibus ratiocinari potuerunt, non est mirum, sed valde credibile, Nonham id ipsum ex futuris constellationibus, cum sine dubio longè peritior fuerit in hac arte quam successores, etiam præuidisse: Ego tamen ut cuius suum hac de re iudicium permitto, ita auctoritati Sacrae scripturæ in huiusmodi & similibus prædictionibus nihil per me derogatum volo.

Quid Methodius & Naclerus de eius filio Ionicho & huius prædictionibus scribant, infra annotabimus.

Berofo Attica ciuitas magnum Astronomica scientia testimonium reddidit, statuatq; in gymnasio posuit inaurata lingua ob certissimum euentum eorum quæ prædixerat.

Pulchrum sanè virtutis præmium, quia nobilissima id dedit ciuitas: verum quia eadem & sapientissima, multo adhuc pulchrius: ut scribit Sabellicus, lib. 10. cap. 8 & Plin. lib. 7. cap. 37.

Moyse in Regis potentissimi aula educatus, numeros & Geometriam, vniuersamq; Musicam & Metricam accepit ab Aegyptijs doctoribus, reliquas liberales artes à Græcis, à Chaldæis vero sideralem scientiam. Hanc & ab Aegyptijs didicit. Mathematica vero cum primis deditus obseruabat, in quo utriq; discreparent, & intactus à contentionibus veritatem querebat, ut Philo refert. Ex quibus liquide constat, etiam Moysen sideralis scientia haud ignarum fuisse.

Hoc

Hoc etiam S. Stephanus in Actis Apostolorum confirmare videtur, dicens: Moyses fuit eruditus in omni sapientia Aegyptiorum, & erat potens in sermonibus & verbis. Quorum sapientiam Diodorus, Diogenes, Laërtius, Iamblichus, Philo Iudaeus, & Eusebius Caesariensis fuisse diuisam in quatuor partes affirmant, inter quas una fuit Mathematica & Astronomia.

Diodorus refert, cum fundamentū scientiæ Astrologica sit longi tēporis observatio atq. notatio collocationis, motusq. siderum, hanc descriptā ab incredibili multitudine annorum ab Aegyptijs custoditam esse, quod à prisca temporibus hoc ipsi studio flagrarint, ac siderum errantium motus & conuersiones, adque eorundem ^{superiorum} seu insistentium moras maxima cura deprehenderint, & his cōperitis cognouerint singulorum vires ad procreationes & partus animantium, ac quorum euentuum bonorum malorumue essent signa non fallentia, ita ut non raro frugum interitus aut copiam, nec non morbos hominum, ceterorumq. animantium, ex longæ temporis observatione prauiderint. Et auxisse hanc artem Chaldaeos continuando observationes in templo Iouis opere ingentis altitudinis à Semiramide extructo, ubi prospectus in omnes cæli & terræ subiectæ partes patuit.

Philo Iudaeus hac confirmat dicens: Chaldaeos in primis in siderum scientia exercitatos fuisse, omnia tribuentes stellarum motibus, à quibus dispensari credebant mundi potentias, ideoq. præ cæteris nationibus elaborasse artem Astronomicam & Genethliacam, terrena sublimibus & cælestia terrestribus cōspicantes.

Cum quo oraculum consentire videtur apud Iustinum Martyrem & Eusebium:

Μῆνοι χαλδαῖοι Γρίβηλαχον, ἡ δὲ ἀρ ἰβραῖοι

Αυτοῖς τὴν ἀνακτα σὲ βαζόμενοι θεὸν ἀγνοῦσιν

Soli Chaldaei sapientiam sortiti sunt & Hebraei,

Ex se genitum Regem colentes Deum sancte.

Idem Philo ait: veram quidem illam Magiam, hoc est, perspectiuam scientiam, per quam naturæ opera cernuntur clarius, ut honestum expetendumq. non plebei solum sectantur, sed etiam Reges & Regum maximi, præsertim Persici, tam curiosi harum artium

ut

ut regnare non liceat, nisi cum Magis versato familiariter.

Et Cicero in Diuinationum libris ait, neminem apud Persas regno potiri, qui prius Magiam non didicerit.

Plato in Alcibiade dicit: Imbuuntur Persarum regij filij Magia, ut ad mundana Reipubl. imaginem, suam & ipsi administrare distribuereq; condiscant.

D Hieronymus in caput Danielis secundum: Magi, ait, sunt qui de singulis philosophantur, nec malefici sunt, sed philosophi Chaldaeorum, & ad artis huius scientiam Reges quoq; & principes eiusdem gentis omnia faciunt.

Vnde & in natiuitate Domini saluatoris ipsi primum ortum eius intellexerunt, & venientes in Bethlehem adorauerunt puerum stella desuper ostendente.

Et non solum Chaldaei, sed etiam Germani maximam vim olim astris tribuerunt, nam Alexander ab Alexandro Iureconsultus Neapolitarus scribit, Germanos Sol. & Lunam, solos Deos quos cernebant, & quorum vires experiebantur opinatos esse, ac caelestia sidera Deos esse credidisse.

Iulius Caesar etiam scribit, Ariouistum Germanorum Regem ante nouilunium noluisse pugnare, admonitum vaticinationibus mulierum. Sed a se in pugnam pertractum exercitum perdidisse, & nauicula inuenta Rhenum traiecit & aufugisse.

Erasmus Roterodamus in tractatu de Astrologia dicit: Hoc doctrinae genus vetustum est, neq; nuper ad nos peruenit, sed inuentum est pristorum Regum, quos Diu amabant: at huius atatis mortales non solum inscitia, socordiaq; verum etiam odio laboris diuersa ab illis sentiunt. Cumq; forte inciderint in eos, qui falsa praedicunt, tum & astra culpant, & ipsam Astronomiam habent exosam, neq; salutare eam, neq; veridicam arbitrantur. sed artem magis falsam atq; inanem: haud recte, sicut mihi quidem videtur, sentientes: neque enim ob imperitiam fabri ars ipsa culpatur, neq; ob imperitiam Cantoris ipsa Musica parum est erudita: quin illi potius artium sunt ignari.

Porro quod hac narratio Erasmi congruat cum rebus ipsis, & principes viri exercuerint hanc artem, vocabula tunc sideribus imposita

posita, & adhuc sic appellata indicant, ut Orpheus, Perseus, Orion, Castor, Pollux, Chiron, & sequentia exempla demonstrant.

Belum Assyriorum primum regem & Nini patrem sideralis scientia inuentorem Plinius affirmat.

Zoroastres Bactrianorum Rex, Horoscopus rerum & siderum motus illustravit, Magiam, non illam superstitiosam, quam execramur, sed, quæ primis illis hominibus, & excellenti sapientia præditis cognita fuit, naturalem, ut fama est, introduxit ex tribus constat, Medicina, Mathesi siue Astrologia diuinatoria & religione, vicies centum millia versuum de his diligentissime scripsit. Hunc Ninus interfecit, & ultimum cum eo bellum gessit. Auctores sunt Aristoteles, Iustinus, Plinius.

Atlas Maurus, qui & Iapetus dictus est, Libya filius, qui in Africa imperavit, Sphæra rationem docuit, & ex astris futura certo euentu prædixit. Alexander Polyhistor hunc Atlantem Enoch fuisse perhibet.

Herculem fuisse edoctum disciplinam Astrologicam ab Atlante, Diodorus lib. 4. scribit, quam cum in Græciam attulisset, natam fuisse ait fabulam, quod subiisset Atlantis onus, & humeros astrorum pondere submisisset. Quo sorte respexit is, qui nuper in Numismate quodam aureo Philippi regis Hispaniarum sculpsit, virum sustinentem humeris cælum, adscripto hoc symbolo: VT QUIESCANT ATLAS.

Narrant, autem Græci alia permulta fabulosa, ut Aeneam Veneris fuisse filium, & Minoam Iouis, Aesculapium Martis, Autolycum Mercurij: Verum hi omnes viri doctrina & virtute insignes erant, & pro varietate donorum, ad alios atque alios sui ortus primordia referebant: quod persuasi essent, nullum unquam sine afflatu diuino in virum magnum euasisse. Itaque Rex Minos Iouis auspicijs: Aeneas formosus Veneris favore natus esse credebatur. Fur Autolycus euasit, quod furacitas illi à Mercurio aut potius ex conuenienti talibus ingenijs eiusdem aspectu obtigisset. Quæ res ostendit, Homeripoesim, quemadmodum & caterorum fabulas magna ex parte ex Astronomia natas esse. Quanquam enim multa in his sunt historica, nonnulla etiam ex Physicorum doctrina

Physicorum doctrina petita, aut ad morum praecepta ab auctoribus accommodata: tamen si quis huius artis, quae doctrinam de motibus & effectibus stellarum continet, ignarus in fabulas illas incidat, non facile se ex illis expedierit. Nam, ut cetera omittam, quod de peste Græco exercitui ab Apolline immissa narrat Homerus, id totum ad Astrologiam pertinere, quis est qui non videat?

Achilli idem Homerus peritiam Astronomia tribuit, cum narrat caelum, elementa, partes mundi & sidera in ipsius Chlypeo fuisse depicta. Eamque haud dubie didicit à Chirone præceptore suo, medico simul & Astronomo peritissimo. Nam & herba Chironea ab hoc dicta est, tertium, ut Plinius ait, Panaces genus, & quod doctrinam de siderum motibus atque effectibus Æsculapio, Achilli, & alijs facilliter traderet, immortales post mortem meruit honores.

Nam inter astræ relatus nomen Zodiaci signo, quod ordine est novum & Sagittarij nomine celebre, imposuit.

David regius Prophetæ carmen conscripsit, in quo caelum quasi expressiorem imaginem sapientiæ & maiestatis divinæ insculptam habens, in medium adducit, & tanquam volumen expansum, omniumque hominum oculis expositum proponit, in quo gloriam, hoc est, sapientiam, potentiam, & bonitatem Dei ita descriptam contineri affirmat, ut ab omnibus etiam literarum ignavis deprehendi eius vestigia possint: Id vero ut planum faciat, omisis cæteris illis celestibus gloria divinæ præconiis, unius Solis mentionem facit, quomundus hic aspectabilis nihil habet pulchrius, usque nihil præstantius. Notus est enim Psalmus 19. in quo illustra providentiæ & sapientiæ divinæ testimonia ex cæli machina, eiusque ornatu, atque ex Solis non cursu tantum, sed calore & cæteris effectibus colligit.

Salomon filius Davidis sapientissimus Rex, prædicat sibi divinitus datam esse astrorum cognitionem his verbis, Sapient. 7. Dedit mihi Deus eorumque sunt, cognitionem minime fallacem, ut sciam mundi constitutionem, virtutem elementorum, principium, finem, mediumque temporum, solstitiorum vicissitudinem, mutationes temporum, annorum circuitus, & astrorum situs, ex quibus cognitio minime fallax acquiritur.

Ezechias rex Iudæ coluit bonas artes. Nam & studiosus fuit disci-

Iosephus,
in velo tē-
pli, cœli
cursum de-
pictum fu-
isse, scribit,

sci-

sciplinarum Mathematicarum, apud Chaldaeos tunc vigentium. Vnde annum restituisse fertur, & leges posuisse de intercalado tertio quoq; anno mense Nisan (hodie Iudaei mensem Adar. i. Februarium intercalant, quod tamen in idem recidit) & duplicando, ut ille esset mensium 13. & menses Lunares ad cursum Solis accommodarentur. Elias Thisbites & Talmuditis. Hinc fortasse signum Esaie 38. de Solis retrocessione ipsius ingenio accommodatum decem gradibus in Horologio gnomonis. Vnde Chaldaei attoniti de portenti huius ratione perquirenda legatos ad regem Hierosolymorum gratulatum miserunt. 2. Ch. cap. 23.

Ezechia fatum ter quinos exit in annos,

Præter naturam vertitur ipse polus.

Omnia posse Deo facile est, vis quanta ea, Denos

Quod reclinatur mobilis umbra gradus.

Iobus vir sanctus, & in schola pietatis exercitissimus cap. 9. inter alia sapientia & potentia Dei opera Solem & tria sidera insignia producit, quorum inciensis tempestatibus aut insignibus ævis mutationibus efficiendis, vis maxima est: adeo ut poetæ Ethnicæ hac ipsa sidera non tantum ab agricolis, sed nautis quoq; observari velint. Noti enim sunt versus Homeri, Hesiodi & Virgilij de Pleiadibus, Orione & Arcturo, quorum ortus & occasus nisi observentur nunquam rectè fieri sationem, aut navigationem institui feliciter affirmant. Apparet igitur & Iobum huius doctrina Astrologica fuisse studiosum, atq; in hac ita profecisse, ut de providentia & providentia Dei erga genus humanum confirmatus, eximius Dei servus & Athletæ hinc emaserit. Imò verò (quod ad commendationem doctrina Astrologica maxime facit) Deus ipse Hiobum cap. 38. compellans, & humanas vires extenuando suam è regione potentiam extollere volens, hac sidera, quorum mentio facta est, in medium adducit, maximasq; illis vires adscribit, ut si nulla humana potentia vel unius stellæ vires infringi, aut impediri posse Hiobus videat, frustra quenquam cum Deo contendere, aut fiducia virum suarum superbiere intelligat, Nunquid, inquit, cohibebis delicias Vergiliæ? aut contractiones Orionis aperies? Delicias attribuis

B 2 Ver-

Vergilijs, quod suo ortu annum aperientes, & ærem remota hyemis asperitate alterantes, ver deliciarum plenum adducant, hominibusq; voluptates concilient maximas. Orion contra oriente Scorpio, è regione sub terram descendens, omnem illam voluptatem & delicias secum aufert: Ideoq; terram constringere, omnesq; herbas ac fructus quasi intus cogere & cohibere dicitur, ne se totos dies absente terra quicquam ad usus hominum proferat: unde postea his mensis, quo Cosmice occidit Orion Hebraeis dictus est, כסליו Cisleu, id est Orionæus, quod hoc tempore suum velut dominium Orion exerceat, & suas in ocludendis terra visceribus vires in primis exerat. Nomen etiam Cisleu non aliunde, quàm ab inconstantia tempestatum, quas eodem tempore ciet, huic sideri inditum est ab Hebraeis, vel potius ab ipso Adamo perspicacissima in indagandis rerum naturis artifice, qui & astris & animantibus & rebus terræ nascentibus omnibus appellationes ipsorum naturis atq; effectionibus convenientes statim à creatione indidisse scribitur. Hac de viribus horum siderum in inferiora corpora ita sunt manifesta, ut mirum sit reperiri quenquam, qui sidera tanquam ociosa corpora cælo affixa hæere existimet, omnemq; doctrinam, quæ de viribus stellarum traditur, superbe derideat. Christus certe non ociosa esse, aut vago tantum motu circumferri corpora illa lucida ostendit: dñ̄ d̄uoc̄q̄s τῶν οὐρανῶν, ea alicubi vocat, sed & in statione esse stellas assidue, & veluti exercitus instructos, ad exequenda Dei iudicia paratos, inq; agendo maximè δραστήϊους & efficaces esse demonstrat.

Tempore! Esaiæ Prophetæ fuit siderum contemplatio in usu, ita, ut etiam salutem ex eis homines increduli sperarent. Dicit enim Esaias cap. 47. Stent & saluent te augures cæli, qui contemplantur sidera, & supputant menses, ut annuncient tibi ventura. Prophetæ hic reprehendit & taxat abusum, & corruptelas artis, non astrâ ipsa, vel doctrinam, quæ de horum motibus aut effectiõibus traditur. Vult enim ostendere, Deum per has tanquam secundas causas, atq; etiam cum necesse est, sine his vitæ salutaria dare. Ideoq; non in astris, sed in horum conditore & moderatore nobis salutis spẽ omnem ponendam esse.

Bal-

Balthazar rex Assyriorum & Babylonis volens scire, quid significaret, quod à manu in pariete scriptum erat, misit qui adducerent Magos, Chaldaeos & diuinos: Cum autem hi id exponere non possent, Regina dixit, patrem suum constituisse. Danielelem principem Genethliacorum, Magorum, Chaldaeorum & diuinorum, qui illud interpretari posset, Daniel. cap. 5. Vnde colligitur, & tunc magno in preciosuisse Genethliacos, & Astrorum peritos, & Danielelem etiam hanc artem calluisse.

Hic admonendum esse censeo, cum Chaldaei in scriptura nominantur, quod sub horum interdò appellatione vel oēs vel singula Babyloniorum sapientium secta significantur. Proprie autem & apud Danielelem hoc in loco supra citato, ut affirmat D. Hieronymus, designat genus hominum, quod vulgus Mathematicos & Genethliacos nominat.

Hydaspes Medorum Rex antiquissimus, à quo annus quintus Hydaspes dictus nomen accepit, astrorum obseruationi maxime intentus fuit, multa q̃ de Republica vaticinatus est: non solum quae proxima sua secula attingere: sed etiam quae ad extrema mundi tempora assestant. Vltimi enim seculi nequitiam graphice descripsit, & Romanum imperium ex orbe sublatum iri praedixit. Lactāt. Quod tamen solummodo de Imperij forma, quae tunc temporis fuit, intelligendum esse censeo.

Atreo & Thyeste de regno paterno decertantibus, publico consensu statuerunt Argiui, ut uter astrorum scientia praeclleret, is imperio potiretur: ubi Thyestes illis in caelo Arietem demonstrauit; atq; hinc autem Arietem à Thyeste proditum est in fabulis. At Streus de Sole, de q̃ vario eius exortu locutus est, ostendens non eodem modo fieri Solem & mundum, sed contraria inter se cursu rapi, & qui nunc videtur occasus, ut sit occasus mundi, Solis exortum esse. Hac locutum Argiui regem creauit, magnamq; doctrinam laudem est assecutus. Vnde palàm est, maximam Astrologiae, caelestisq; doctrinam curam fuisse regibus Graecorum. Eras. Rot., in tractatu de Astrolog.

In supplemento Chronicorum scribitur: Atreum & Thyestem post patris mortem pariter regnare incepisse circa annum 24. Ge-

deonis: Atræum autem fuisse Astronomum non ignobilē, primūq; Solis Eclipsin inuenisse, quanquam alijs hoc Thaleti, alijs Anaxagoræ tribuunt.

Arrianus commemorat, Eclipsin Luna vtsam esse paulo ante prælium Alexandri & Darij ad Arbēlam, & Alexandrum veritum, ne sibi infortunium portenderetur, ad id auertendum sacrificasse Soli, Luna & Terra, tanquam causis harum Eclipsium. Id quanquam errore ab eo factum est, ut qui falsam numinis placandi rationem iniret: tamen res ostendit, eum non tantum de motibus corporum cælestium, sed & de effectibus eorundem fuisse edoctum à præceptore suo Aristotele: qui ad illum in libro de regimine principū ita scribit: si fieri potest, nō sergas, non fideas, non comedas, & penitus nihil facias absq; summo consilio viri periti in arte astrorum: Longeq; melius de his artibus sensisse, quàm Pericles Atheniensium Dux, qui cum submaritima expeditionis tempus, Sol interpositu Luna esset obscuratus, & gubernator clasīs una cum ceteris eo omine tanquam sinistro esset consternatus, ut causam naturalem huius Eclipsis ostenderet, & metum inde militibus adimeret, Chlamidem oculis præfecti obijciens, & visum impediens: nunquid mali alicuius hoc esse signum putaret, interrogat: illo negante, respondet, nihil esse discriminis inter hanc, qua Chlamidis obiectu, & alteram qua Luna interuentu facta esset Solis aspectus inhibitionem, nisi quod quò maior Chlamide esset Luna, eo pluribus Solis conspectū illa adimeret. Sed infelix expeditionis euentus ostendit, nequaquā hoc cæleste signum fuisse æquum. Nam & exercitū lues inuasit, qua magnam partem absumpsit, & ipse Pericles re infecta domum reuersus in tantum apud Athenienses ob rē malē gestam odium venit, ut & imperiū ei adimeretur, & insuper magna pecunia summa mulctaretur. Plutarch.

2. Curtius lib. 7. scribit, Aegyptios cōsultos esse de hac Eclipsi ad Arbēlam visa, & dixisse Solem Græcorum esse, Lunam vero Persarum: quotiensq; deficerent, excidium & stragem illis gentibus portendi: Veteraq; exempla commemorasse Persia regum, quos aduersis Dijs pugnasse defectio Luna sapius ostenderit: Itaq; cum in prælū fuisset descensum, Persæ à Macedonibus maxima strage superati

ti

si sunt, eaq. victoria Monarchia Persarū ad Græcos translata est.

Hesiodus librum Astrologicum scripsit, quem Plinius citat, in quo plurimum stellarum descriptiones fuisse ostendit, quam in ea libro qui hodie extat. *Cario.*

Necopsus Rex fuit in Aegyptiorum in astrorum cognitione peritissimus, quem Iulius Firmicus his verbis commendat: Necopsus, inquit, Imperator iustissimus Aegyptij, & Astrologus valde bonus, per ipsos Decanos omnia vitia valetudinesq. collegit.

Saracenus Rex amavit Astrologiam. Nam Almanzor scribit ad eum Aphorismorum compendiolum his verbis: Mi rex petijsti, ut tuis satisfaciam votis, nec quoq. subire recusavi, scripsi, a quo animo accipias quaeso.

Ptolomæus Philadelphus, secundus post Alexandrum Magnum in Aegypto rex, cum omnes artes, tum etiam Astrologiam à patribus olim Hebraeis, ut dictum est, Aegyptijs traditam, sua munificentiâ & labore restituit, propagavitq. ad posteros. Fuerunt enim apud illum in magno honore Calimachus, Apollonius, Aratus, Bion, Theocritus, Conon & Hipparchus Mathematici. condidit bibliothecam nobilissimā, in qua 700000. volumina fuisse, auctore Gellio.

Aratus Solensis è Cilicia filius Athenodori, in Philosophia discipulus Timonis & Menedemi, Mathematicā didicit ex Aristotele: edidit opus Astronomicum, Phenomena, hoc est apparentia prænotatum, in quo constitutionem totius Sphærae cælestis, imagines, figuras, ortus & occasus omnium stellarum inerrantium Heroici versibus elegantissime cecinit. Edidit & Astrologiam & Astrothesiā, ut Suidas refert. Ex hoc Paulus Apostolus, quemadmodū in 17. cap. actuum Apostolorum legitur, testimonium sumpsit, quod omnes ex Deo sumus, inquiēs, in ipso vivimus, movemur & sumus, sicut & qui dam poetarum vestrorum dixerunt: ipsius & genus sumus. Claruit autem Aratus tempore Ptolomæi Philadelphii, vixitq. illustris in regia Antigoni Demetrii filij.

Idem Aratus de cælestium rerum natura & de Deo sic inquit: Ille quidem cælo defixit signa supremo
Partitis astris stellas providit in annum
Quæ tempestates homines & signa docerent

7

*Ut firma in terris essent certo ordine cuncta,
Hinc primos illi, extremosq. adhibemus honores.*

Solon ordinavit annum & mensem, & ad duodecim menses Lunares adiecit Epactas dies undecim, ut congruerent ad integrum Solis circuitum: atq. eodem planè modo annus diluvij à Mose describitur Gen. 7 & 8. Nam cum ingressus esset in arcam Noè anno aetatis 600. mense 2. die mensis 17. tandem post exsiccatam terræ superficie egrediens est cum suis ex arca anno aetatis 601 mense secundo die mensis 27. Initium autem anni Solon constituit coniunctionem Solis & Lune proximam Solstitio æstivo.

Oenopides Chius Astrologia peritus, cum dedicaret in Olympijs legum tabulam, scripsit in ea Astrologiam quinquaginta novem annorum, affirmans hunc esse magnum annum, Claud. Aelianus. Ex quibus constat, veteres Rerumpub. moderatores civibus suis non solum leges, sed etiam astrorum motus tradidisse, tãquam res ambas necessarias & utiles Rebuspublicis.

Pythagoras Italica philosophia princeps, quem Plato penè in omnibus imitatur, putat scientiam Mathematicas necessariam esse civili viro. Et secundum Censorinam affirmavit, huc totum mundum musica factum ratione, septemq. stellas inter cælum & terram vagas mortalium geneses moderari.

Scribit Valerius Maximus, eundem Pythagoram Aegyptum petisse, ubi literis eius gentis imbutus præteriti aui sacerdotum commentarios scrutatus, inde ad Persas profectus Magorum exactissima prudentia se formadum tradidit, à quibus siderum motus cursusq. stellarum, & uniuscuiusq. rei proprietatè & effectum benignissime demonstratum docili animo sumpsit.

Archimedes unicus spectator cæli siderumq. (ut Cice. in Tuscul. quaest. tradit) Luna, Solis, & quinque errantium cursus, motusq. Sphaeræ addidit & explicuit. Meminit eius etiam Livius & Plutarchus.

Claudianus ipsius Spharam ita describit:

Iuppiter in parvo cum cerneret aethera vitro

Risit: & ad superos talia dicta dedit,

Huic mortalibus progressu potentia cura

Iam

*Iam meus in fragili luditur orbe labor.
 Percurrit proprium mentitus signifer annum
 Et simulata nouo Cynthia mense redit
 Iura poli, rerumq; fidem legesq; virorum,
 Ecce Syracusius transtulit arte senex.
 Hipparchum propter magnam rerum caelestium peritiam veto-
 dus marum consiliorum compotem esse putauerunt. Francis. Pe-
 urcha.*

*Plato in dialogo 7. de Republ. inter artes tertio loco Astronomi-
 posuit, ediscendamq; omnibus commendauit, non tantum quod
 nporum mutationes, uel etiam oportunitates, & commodas rerū
 rendarum occasiones praesentire doceat, sed etiam quod non mi-
 us rei militari quam nauigationi, aut agriculturae conueniat.*

*Idem in Timaeo Dialogo siue de natura dicit: Planetarum tripu-
 & inter se collationes & circularum ad se ipsos reuolutiones, &
 ales in coniunctionibus inter se propinqui sint, & qui oppositi, &
 it quos, & ante quos ē directo inter se, & ad nos, & in quibus tem-
 ribus singuli occultantur, & rursus apparentes, timorem & futu-
 rum signa, his qui considerare possunt, mittere.*

*Anaxagoras perpetuo in inuestigandis abditis rerum causis,
 contemplatione natura erat occupatus, nec tantum terram, &
 ea ante pedes sunt, intuebatur: Sed caelum quoq; aspiciebat, astro-
 mēq; mirabilem cursum deprehendens, de eorundem viribus mul-
 disputabat. Itaq; sciscitanti cuiādam, cur a talibenter ferret subdi-
 lia peruigilia? respondit, ut celi aspectu fruatur. Philo Iudaeus.*

*Hermes ille Philosophus, quem Graeci tanto habuerunt in hono-
 scriptis ad Amonem literis, morborum causas in ijs, qui furore
 riuntur, & mente sunt alienati ad sidera, refert. Glycas.*

*Iarchas apud Brachmannos fuit excellens Astrologus, ut colligi-
 ex sequentibus dictis Hieronymi ad Paulinum. Apollonius ille
 magus, (ut vulgus loquitur, siue Philosophus, ut Pythagorici
 adunt) peruenit ad Brachmannos, ut Iarcham in thoro sedentem
 reo, de cursu dierum & siderum docentem audiret. Scribit pra-
 ca Darnis Iarcham septem annulos Apollonio dedisse, stellarū se-
 em nominibus cognominatos, ut singulos diebus singulis gestaret.*

C

Hip-

Hippocrates admonitiones & praeceptiones de obseruandis momentis oricentium atque occidentium siderum, praemetiendisque secuturis tempestatibus, saepe saepe in suis repetitis voluminibus, & sedulo ijs inculcauit, quos ex schola alio ad exercenda, faciendaque opera artis ablegauit, tanquam rem magni momenti & planè necessariam praenoscendis, auerterendis, depellendisque, si inuasissent, morbis.

Dioctem Caristium Galenus citat testem, qui affirmat, non recentibus solum suo tempore, sed & veteribus Medicis obseruationes siderum usitatas fuisse. Et Galenus fuit Astrologus quod patet, lib. 3. ubi de diebus decretorijs tractat, & ex lib. Epide. 1. Vbi dicit, Medico necessarium esse cuiusque perspexisse sideris emergens & occasus: & ex sua Mathematica, ubi ita legitur: In summa, Medico figuragentura accuratè disquirèda est, ut de morbi qualitate iudicemus. Què admodum etiam pater eius eandem artem calluit. Nam haec Galenus de patre scribit testante Antonio Fumanello, Pater meus optimus fuit Mathematicus, exercitatus quandoque in Geometria, Arithmetica, Architectura, & Astronomia.

Crinam Massiliensem Medicum, Plinius lib. 29. naturalis historia scribit ad siderum motum ex Ephemeride Mathematica cibos agrosis dare, & ad id horas obseruare solitum.

Auicenna Astronomiae per decem annos, cum Sorzano discipuli operam dedit, & instrumenta plurima ceteris ignota suis parauit manibus. Sorzanus in eius vita.

Ex quibus certò statuitur, non solum dictos Medicos operam dedisse Astrologiae, sed etiam alijs, qui ante hos vixerunt, usitatas fuisse obseruationes siderum, & has necessarias ad artem medicam iudicasse.

Meton filius Pausania, qui annum Atheniensibus descripsit, & primus & vera aetate, hoc est, ut nunc usitate loquimur, Cyclum decemnouenalem, quem aureum numerum nominamus, inuenit: cum expeditionem Atheniensium in Siciliam fore infelicem ex astris & Solis Eclipsi, quae praecesserat, deprehendisset, ut se ab illa, seu filium, ut alij volunt, subtraheret, incensis adibus insaniam simulauit, & hoc pacto periculum euasit. Ita & arti fidem fecit, & simul saluti suae consuluit: Nam & à principibus Reipublice insanus

us iudicatus, & impune dimissus est.

Et si Alcibiades, ut supra in praefatione etiam memini, Meto-
is consilio obtemperasset, hanc expeditionem dissuadentis, patriā
& tristē servitutē ex summa libertate non praecepisset.

Democritus Philosophus celebris Astronomiae studio accensus, ad
Aegyptios sacerdotes primum, ac inde ad Chaldaeos discendi causa
profectus, cuius est isund dictum: Quod est ante pedes nemo spe-
at, celi scrutamur plagas.

Agathocles Rex Syracusanus adversus Pænos pugnaturus, cum
olis Eclipsi, qua sub dicm pugna conspiciebatur, tanquam prodigio
milites suos consternari vidisset, rationem qua id accidisset mili-
tus exposuit, atq; ita metum illis eximens non minus gloriae ex hu-
ius artis cognitione, quam rei militaris scientia est adeptus.

Iustinus hac ita recenset: Agathocles Sicilia tyrannus ad regnū
vaie statem ex humili genere peruenit, sed manu strenuus, & in cō-
onibus perfacundus erat. Is exposito in Africa littore exercitū,
in illum adhortationibus erigeret, perterrebat eos visio, quod na-
igantibus eis Sol descenderat, cuius rei rationem non minori cura
ex, quam belli reddebat, affirmans, si prius quam proficiscerentur
actum esset, credi, adversum profecturos prodigium esse, nūc quia
gressis acciderit, illis ad quos eatur, portendere. Porro defectus na-
uralium siderum semper presentem rerum statum mutare, cer-
umq; esse florentibus Carthaginiensium opibus, adversisq; rebus su-
comutationem significari, quod illū haud fefellit. Nam victoriā
Carthaginiensibus adeptus est, interfecto ipsorum duce Hannone.

Nicias Atheniensium dux, ut Plutarchus scribit, militibus im-
eravit, ut se ad navigandum expedirent. Cum autem iam omnia
ad navigandum parata essent, noctu fortē Luna defecit, ex quo ve-
ementer Nicias omnesq; milites turbati sunt, cum propter causa-
um ignorance malum aliquod sibi portendi arbitrarentur. So-
men enim circa trigesimam à coitus diem, Luna interveniente obscu-
ari, tum etiam multi sciebant: cur vero Luna luce destitueretur,
ignorabatur.

Primus autē qui Lunaris luminis atq; umbræ causam deprehen-
sit, ac literis madare ausus est Anaxagoras fuit, cuius opinionis fa-

ma inter paucos etiam prodierat, qui etiā non sine metu taliaproferre audebat. Nam homines sermones de rerum natura non facile admittebant: sed eiusmodi studijs deditos inani labore tempus conterere, & numendiuinum quibusdam necesseitatibus, & terminis circumscribere arbitrabantur.

Itaq; & Prothagoram Athenis pulsum fuisse constat, & Anaxagoras in carcerem ductus, vix à Pericle, quamvis maxima contentione seruari potuit: & forte ita casus tulit, ut nullum tum peritum vatem apud se Nicias haberet. Stilpides enim, cuius opera & consilio plurimum utebatur paulo ante interierat, & Philocratis interpretationi de Eclipsis prædictione, quam illi faustam fore affirmabat, credere nolebat: Itaq; si Nicias Astrologi & vatis, quem paulo ante amiserat, consilio uti potuisset, aut Philocrati Astronomo navigationem consulenti obtemperasset, ipse & exercitus in tantæ calamitates non incidisset.

Lycurgus Rex Lacedæmonij omnem Reipub. administrationem è cælo temperabat, ac legem illis dedit, ne quando in bella prodirent ante plenilunium: non enim existimabat eandem esse ciuitatis administrationem crescente Luna & euanescente, propterea, quod omnia ab illa regerentur. Veteres etiam maximè diuinationibus utebantur, nec eam artem ociosam esse putabant, adeo ut nec urbes conderent, nec mœnia circumducerent, priusquam de singulis à vate responsum accepissent. Itaque postea Lacedæmonij Lycurgi admonitione ducti, nullos nisi Mathematicos Regibus assessores attribuerant, nec unquam nisi obseruatis Luna cursibus, siue cōsultis astris, in expeditionem egredi ausi sunt. Deniq; nec ipsa Deorum oracula ab arte Astrologica erant aliena. Verum apud Delphos virgo prædicandi munus administrabat, cælestem illam virginem representans. Hæc Erasmi Roterodami in tractatu de Astrolog. cuius de ea est hæc sententia. Cælum quidem suo motu volui, ceterum obiter eius motus effectum ad nos peruenire, neq; quidquam vaticinio mutari posse eorum, quæ ab illis ad nos dimanant, & fatis decreta instat. Hanc verò utilitatem afferre utentibus, ut bona multò antè deleterent eos, quæ ventura præscierint: mala verò facile, cum non imprudentibus obuenerint, accipiantur: neque enim in illos irruunt, sed quia

a meditata expectataq; sunt, leuiamitiag; videntur.

Et Lacedemonij in omnibus non solum publicis negotijs, sed etiã uatis actionibus priusquam aliquid auspiciarentur Lunam sustitiose obseruabant, id quod notat Euripides, cum in Iphigenia tulidis responderet Agamemnon, tum nupturam filiam, cum Luna iter circulus aduenisset.

Numa 2. Rex Romanorum ordinauit 12. menses, ut Fuluius & Aurel. Victor scribunt. Iunius uero uult hoc factum esse à quinio: Sive Numa, siue Tarquinius huius ordinationis auctor sit, hoc tamen constat, ambos fuisse reges Romanorum, & sine & a motuum cælestium doctrina neutrum id prestare potuisse. apyrinus cursor Cõsul Rom. Solarium primum fieri fecit, ut Plin. 7. cap. 60. refert, unde illum Astronomia peritum fuisse constat, q; in artibus excelluisse.

Marium & Octauium consules Chaldeis operam dedisse, Pluchus scribit, & de ijs hac commemorat. Octauium Chaldei ac tes quidam suis persuasionibus Roma detinuerunt, tanquam ibi necesse & nusquam discedere operapretiũ esset. Hic uir cum inter obseruatissimus Romanarum legum esset, & præsertim formã consulatus circa mores patrios ac leges, tanquam ad præscriptum mobiliter custodiret, imbecillitate quadam Rempub. gubernauit, ia plurimum temporis per præstigiatores & uates potius, quàm viros in Republ. & in re militari versatos imperium adminiuit.

Hunc priusquam Marius aduentaret, à suggesto diuulsus, & meribus confossum, præmissi milites trucidarunt. Fama est, diadema Chaldaicum in sinu eius repertum fuisse.

Hæcres multum admirationis in se habuit, quod ex duobus clãimis Imperatoribus Marius, qui uaticinia non contemnebat endas res habuerit: Octauius uero mortem obierit.

Caius Iulius Caesar peritus huius artis annum instituit, quo nos tie utimur, qui Iulianus appellatur de consilio Sosigenis Mathe tici, quem Alexandria Romam, eam ob causam deduxit.

Sabellicus de eo scribit, quod etsi intempestiua conuiuia assidue

C 3 cum

cum Cleopatra celebraverit, tamen per id tempus astrorum cognitioni vacauerit, breuiq; ita profecerit, ut Romam reuersus Pontificum correxerit fastos, annumq; ad eam intercalationis formā constituerit, quo hodie utimur.

Et Lucanus aliquoties eius peritiam in hac arte celebrat, praesertim in conuiuio Cleopatra, ubi, Caesar alloquens Achoraeum sacerdotem Aegyptium ait:

*Fama quidem generi Pharias me duxit ad vrbes,
Sed tamen & vestris media inter praelia semper
Stellarum caeliq; plagis, superisq; vacui,
Nec meus Eudoxi vincetur fastibus annus.*

Nuper etiam editi sunt a me versiculi, in quibus Caesar de seipso ita loquitur:

*Quis fuerim, scriptis monumenta relict a loquuntur
Qua q; manu gessi bella, legenda dedi.
Nec satis hoc, etiam caelum scrutabar & astra,
Hinc meus aeternum permanet annus opus.*

Firmicus scribit, Iulium Caesarem paucos versus de institutione Astrologiae edidisse, & hos de alieno opere mutuatum esse.

Ciceronem quoq; principem ac decus Romana eloquentiae, ne quid intentatum relinqueret, quod non diuinum eius ingenium esset assecutum, versibus Heroicis ait de Astrologica institutione respondisse.

Caius Cassius praecipuus ex Caesaris intersectoribus, etiam harū artium amator fuit. Nam Astrologos circa se in castris habuit. Et scribit Appianus de eo: Cum Romanorum exercitus Parthorum sagittis caesus esset: Cassius verò reliquias ad sese fugientes seruare conaretur, Chaldaeus illum admonuit, ut tantisper tempus protraheret, dum Luna Scorpione decurso Sagittarium attigisset: tunc ille, Sagittarium magis metuo quam Scorpionem.

Octavius Augustus, tantam fidem arti Astrologicae habuit, ut Thema suum vulgauerit, nummosq; argenteos nota sideris Capricorni, quo editus est, cudi fecerit, descriptumq; stellarum ordinē, sub quibus natus erat, palam omnibus ostenderit.

2. Horatius Flaccus ad Mæcenatem intimum Augusti amicum lib. 2. Od. 1. ita scribit: *Etiā si me Libra, seu formidulosus Scorpium*
sive

e Capricornus afficiat: nostra tamē natalis hora incredibili modo consentit. Unde apparet, tam Mæcenatem, quam Horatium astrologica amantes & non ignaros fuisse. Propertius de Mæcenate ita scribit: Mæcenae eques Hetrusco de sanguine regum. Tiberius Caesar eius nominis primus, circa Deos & religiones negentior est habitus ob studium Mathematices, cui test ante Suevius fuit addictus, & propter stellarum cognitionem vates evasit recitatissimus, teste Dione.

Et ut Zonaras scribit cum & ipse diuinationis ex sideribus peritissimus esset, & Thrasyllum virum in Astrologia summum, secum haberet, quid & sibi & filiis Augusti Caio & Lucio euenturum esse praesciuit.

Caio Caligula Germanici filio, cum Tiberio nepote suo rixanti ait: Tu ipsum occides & alij te, quasi certo praesciret, illa sic euentum.

S. Paulus Apostolus, 1. Corinth. 15. scribit: aliam claritatem is, aliam esse Lunae, & aliam claritatem & splendorem stellarum, Telluram à stella differre in gloria, ex quibus colligitur, S. Paulum ignorasse differentias splendorum & claritatum stellarum, & à alijs dignitate & gloria praeellere.

Vergilius, dilectus ab Augusto Casare, siderum rationem edissulam esse praecepit, admonens observandum frigidae Saturniae transitum, ut Plinius de eo tradit: ergo & Vergilius in astroscientia versatus fuit, ut ex eius opere, quod Georgicon inscribitur, liquidius constat; ubi inter alia haec scribit:

Ipsa dies alios alio dedit ordine Luna

Felices operum.

vidius Astrologia pcepta intellexit, quod constat ex his versibus:

Natus es infelix, ita Dii voluere, nec ulla

Commoda nascenti stella levisq; fuit.

Non Venus affulsit, non ulla Iupiter hora.

Germanicus Caesar vertit Arati Solensis phenomena & prognostica, ac addit commentaria, quemadmodum & M. Tullius Cicero ut à S. Hieronymo observatum est, & versiones eorum aliquae arte adhuc extant.

Vnde

Vnde liquet Ciceronem & Germanicum rerum cælestium amatores, & motuum ac virium astrorum peritos fuisse. Ait etiam in lib. de fato: Astrologorū decretum esse: Qui Canicula oriente nascitur, illum non periturum mari. Quod etiam constat de Cicerone ex libro, qui Somnium Scipionis inscribitur, ubi orbium cælestium & planetarum motum succinctè recenset: & alibi, sensuum vim & intelligentiam, astrorum ordinem, atq; constantiam eorum declarare ait, & ex hoc motu conseruationem & salutem omnium oriri dissevit: de quo postea in fine huius Cathalogi prolixius.

Idemq; Cicero in libro de natura Deorum ait, quod errantes stella tum occultantur, tum rursus aperiuntur: tum abeunt, tum recedunt: tum antecedunt, tum subsequuntur, tum celerius mouentur, tum tardius. & ad quoddam tempus insistent.

Idem in libro de Diuinatione, Quod Astrologi volunt, cum stella Iouis aut Veneris coniuncta cum Luna ad ortus puerorum salutaris sit, Saturni, Martisq; contraria: Ex quibus liquidius adhuc patet, Ciceronem Astrologiam calluisse, & eius præcepta intellexisse.

Claudius Imperator, prauidit suo natali die defectionem Solis futuram: veritus igitur ne tumultus eam ob causam excitaretur, scripsit aliquanto antè, non solum defectionem Solis futuram, & quando quantaq; esset futura: sed etiam causas, propter quas id esset necessario euenturum docuit.

Vespasianus Imperator suam suorumq; genituram ac fata optimè calluit, de quo infra.

Titus Vespasiani Caesaris filius, & in Imperio administrando successor, astronomia etiam obseruantissimus fuit, & eam præcipuè partem, quæ in reuoluendis genitura supputationibus occupatur, percalluit. Duos perduellionis accusatos, quod in ipsis necem, ut imperium inuaderent, conspirassent, ut ab eo incepto desisterent, blandè ac comiter admonuit: dicens principatum non hominum prudentia, aut potentia acquiri, sed fati benignitate concedi, cognitaq; utriusque genitura, imminere ambobus periculum pronunciauit, & sibi exitium breui affuturum: Quæ prædictiones euentu non caruerunt. Sueton.

Plinius

Plinius 2. clarus sub Vespasiano, ad quem is ante lucem consultam causa solebat ire Messana classi praeiit, non procul inde ab Actis suffocatus, siderali scientia praeditus fuit, ut haec sequentia ab ipso scripta testantur. Partibus signorum sua vis inest: Nam autumnale aequinoctium, brumamque, cum tempestatibus conficere sidera telligimus: afflantur alij alio sidere, & commouentur statim temeribus aluo, nervis, capite & mente. Et ut Solis natura temperam intelligitur anno: Sic reliquorum quoque siderum propria est cuiusque vis, & ad suam cuique naturam fertilis, ita ut in suo quoque motu turam suam exerceat, quod manifestum est in Saturni maxime insitu, imbres faciente. Nec meantium modo siderum hac vis, sed multorum etiam adherentium caelo, quoties errantium ac impulsu, aut coniectura radiorum extimulata sunt.

Adrianus Imperator non tantum alijs artibus operam dedit, et in omni vita necessaria videntur, verum etiam Mathesi & Astrologiae. Itaque singulis annis & diebus sibi ipsi ex arte praedictiones astrologicas praescripsit, easque illo anno, quo e vita emigravit, usque cum mensentium tantum scripsit, quo decessit: eare se mensentium illum transgressurum esse ostendens: ut Valerius Maximus & Spartianus literis prodiderunt.

Idem de Vero, quem adoptauerat, saepe dixisse fertur: Ostendens hunc tantum fata, nec ultra esse sinens, indicans & praedicens in brevi moriturum.

M. Antonius Imperator, cognomento Philosophus, propter studium omnium artium dictus, siderum cursus considerandos esse aiebat: propterea quod nos eos comitemur. Hunc Bened. Curt. insignem se Astronomum scribit.

Lucius Septimius Severus Pertinax, peritissimus Astrologia se scribitur, idque historia eius infra recitata ostendunt.

Varro, ut Plusarchus annotavit, etiam harum artium amator: Nam Taruntium nobilem Mathematicum & Astrologum in Urbis Roma, & conditoris diem & horam natalem describere, etis que Romuli vita institutis ac rebus gestis ex illis consequen-

D

ria

tiacolligere, eiusdem enim contemplationis, atq. artis esse existimabat. Cognito conceptionis tempore vitam pradicere, & Percepta vita, ex ea procreationis tempus ratiocinari: & Urbis fortunam, veluti hominis, proprium habere arbitratur tempus, quod ex prima origine, ad astrorum ortus obseruatur.

Et Taruntium quidem suscepisse ait munus à Varrone impositū, ac perspectis Romuli ingenio & moribus, rebusq. gestis, tum vita tempore & mortis genere, hisq. omnibus in unum collatis, valde fidenti animo offendisse, Romulum primo anno 2. Olympiadis à matre fuisse conceptum 23. die mensis Decembris hora tertia, qua Sol defecit: in lucem editum mense Septembri ad XII. Calen. sequentis mensis circa ortum Solis: Urbis verò Romæ fundamenta ab illo iacta, quinto Idus Mensis Aprilis inter 2. & 3. ciua diei horam.

Cicero eadem hæc de Taruntia in libro 2. de Diuinatione commemorat. Titus Taruntius familiaris noster, imprimis Chaldaicus literis eruditus, urbis etiam nostræ natalem diem repetebat ab ijs partibus, quibus eam à Romulo conditam accepimus, Romamq. cum esset in iugo Luna, natam esse dicebat, nec eius fati ac anere dubitauit. Alij affirmant Solem cum Mercurio, & Venere in Tauro, in Piscibus Iouem, in Scorpione Saturnum cum Marte fuisse.

Solinus cap. 1. scribit Romam aedificari cæptam 21. die Aprilis inter secundam & tertiam, secundum obseruationem insignis Astrologi Taruncij Ioue existente in Piscibus, Saturno, Venere, Marte & Mercurio in Scorpione, Sole verò in Tauro, & Luna in Libra, in principio septimæ Olympiadis, anno post excidium 433. quem annū à condito mundo fuisse Bucholcerus & Cransheimius affirmant 3220.

Varronem proprium librum conscripsisse de Astrologia, in quo stellam à stando vult dictam, affirmat Aurelius Cassiodorus.

Alexander Casar Matheseos peritus, Astrologia primò in Italia salaria & honores decreuit, publicamq. prælectionem huius scientiæ fieri curauit.

Hippolytus Episcopus & Martyr primò instituit & descripsit circulum Paschalem, quomodo is ex Luna motu, & aureo numero col-

illigi possit, post natum Christum 228. Vt Isidorus testatur, quod ne excellens huius artis scientia perficere non potuisset.

Synodus Nicena, quae celebrata est post annum Domini 325. vel et quidam 330. negotium dedit Eusebio Caesariensi, ut adhibitis Alexandrinis Mathematicum peritissimis, Cyclum & aureum nomen diserte describerent, quem postea Theophylus Alexandria Episcopus rogatu Leonis Papae lucidius exposuit: Unde constat etiam patres has artes amasse, & iudicasse eas utiles esse tam in Ecclesia iam in Republica. Absq. harum enim cognitione, festa mobilia, ca, verum tempus Paschae, aut Resurrectionis Domini & litera minicalis sciri non possunt.

Constantinus Magnus die XI. mensis Maij urbis Constantianopolitanae à suo nomine dictae diem natalem ac dedicationem celebravit, & ut quidam scribunt, Valentem Mathematicum eius artis incipem, natalitium thema, urbis constitueret, ut cognosceret, quot annos urbs illa duratura esset: Respondit ille sexcentos noviginta. Sed qui anni intelligendi sunt ad ea usq. tempora, quibus instituta Reipub. & status conservabatur, ut Zonaras arbitratur.

Constantinus quartus Caesar lib. I. cap. X. de agriculturâ dicit: hseruandam esse Lunam, in qua domo circuli Zodiaci existat tunc, in primum tonitru auditur. Ergo & hic astrorum influentias intellexit.

Iulianum Imperatorem Astrologia peritum, & impensè ut Ethicum, deditum fuisse, acta eius & epistola testantur, praesertim enim iam ad Iulianum auunculum scripsit, postquam in Imperatorem etus & Constantinus mortuus erat. Viuis Deorum beneficio erati ab extremis malis patiendis, vel faciendis, testis est mihi Sol, ius auxiliū opemq. imprimis poposci, testis Iupiter, quod Constantinus occidere nunquam cogitauerim.

Mauortius Lollianus, fuit Consul & Proconsul designatus, & ius Orientis gubernator sub Constantino. Is fuit Astrologia deus, ut constat ex epistola Firmici ad illum: Cum esses in Campa fascibus constitutus, ad me primum in has oras Siculas, ad ea possum studia, quibus ab incunte aetate uterq. nostrum deuinctus at suauissimè diuertisti.

Aurelius Cassiodorus Senator Romanus Astrologia non ignarus fuit, ut ex eius operibus constat. Nam proprium tractatum de Astronomia edidit. Scribit etiam, quod Ptolomaeus Canones quibus cursus astrorum inveniuntur, instituerit, ex quibus Solis Eclipses, & Luna cursus quare ratione fiant, advertere non videtur absurdum: alia quoque ex his non despicienda commoditas capitur, si oportunitatem navigationis, si tempus ascensuum, si astutus Caniculam, si autumnus suspectos imbres inde discamus. Dedit enim Deus unicuique creaturae suae aliquam virtutem.

Bardas Caesar Constantinopolitanus, ordinavit stipendia lectoribus bonarum artium, & praesertim Leoni Mathematico & Astrologo, quem summe propter eius artis peritiam dilexit.

Boethius Severinus Patricius Romanus, vir sanctissimus & Christianus, à Theodorico Gothorum Rege interfectus, quasi per speculum speculatus ipsam philosophiam alloquitur, consolationis causa, in suo exilio, his verbis: Talis tuus habitus, talis quoque vultus erat, cum tecum natura secretarum arcer, cum mihi siderum vires radio describeres, quumque mores nostros totiusque vitae rationem ad caelestis ordinis exemplar formares, ex his patet, hunc excellentem virum Astrologia peritum fuisse.

Censorinus opusculum edidit de die natali, ad Q. Cerellium. Et Chaldaeorum rationes de tempore partus explicavit, ac de Zodiaco & aspectibus nonnulla addidit, mentionem etiam faciens annorum Climateticorum ex sua & aliorum sententia. Ex quibus satis liquet, illum Astrologia operam navasse.

Ausonius vir Consularis Burdegalensis, ordine recenset in suis carminibus signa caelestia, Planetas & dies à Planetis de nominatos, & rationem vertentis anni, quare non ignarus fuit rerum caelestium.

Theodosius iunior fuit literarum non imperitus, & cum in alijs Mathematicis libris versatus tum Astronomia non ignarus. Zonaras.

Chosroes Rex Persarum moruum astrorum peritus fuit, & futurarum praescientia gloriabatur. Ut Zonaras de eo scribit, & addis

cum, cum à Romano duce salibus incessetur dixisse, nisi tempore
uiendum esset, non auderes. dux magnum Regem salibus incesse-
2, audito quid in futurum dii constiuerint, scito res aduersas ad
s Romanos redituras, & gentem Babylonicam triplici annorum
cuitu Romanam ditionem obtenturam: post illud autem vos Ro-
mi quintum Septenarium annorum Persas seruisute premetis.
s peractis dies sine vespera hominibus illucescet.

Cedrenus de hoc rege scribit, illum responsionem talem legis
rachi dedisse, se nolle illis pacem dare, antequam crucifigerorum
o renuntiarent, & Solem adorarent. Hic stellas pro Deo coluit.

Diomysius Abbas annis circiter 200. post Synodum Nicenam Cy-
m Alexandrinum, cuius auctor fuit Meton Atheniensis, ut su-
à dixi, mensibus Romanis intulit, atq; emendauit, circa annum
mini 532. Vnde sequitur, ipsam harum artium peritissimū fuisse.

Aquila Rabbi Akila discipulus secundus, post 70. diuinorū volu-
num Græcus interpres, vir utriusq; Matheseos peritissimus, &
id Hadriano Augusto charus, à quo etiam constitutus est prae-
s operum ad extruendam urbem Hierosolimam: cum in ea Eu-
gelium predicarent; baptizatus est, sed cum nimium Genethlia-
intentus quotidie geniturarum positiones inspecto nascantium
proscopo designaret, atq; ob id à patribus increpatus nō desisteret,
ipotius se eis consumeliose opponeret & defendere veller, ab ipsis
clusus est. Ergo & tunc temporis fuerunt Christiani, qui Astrolo-
i exercuerunt & defenderunt: Vt sequētia exēpla etiam testatur.

Victor Capuanus Episcopus fuit Astronomus excellentissimus,
i floruit circa annum Domini 480.

Eugenius Toletanus Episcopus, qui Concilio quinto, in eo loco fia-
o praesuit, Astrologia ad miraculum usq; peritus fuit, vixit post
ristum natum anno 637. Curio.

S. Hieronymus vertit Arati etiam Phenomena & Prognostica
multi alij, ex quibus statuitur, rerum celestium, & illarum motuum
um amatorē fuisse, & horū motuū doctrinā vtilē in ecclesia esse.

D. Ambrosius Episcopus Medialanensis, stellarum vires & im-
entias earum optime calluit. Nam lib 4. Hexamerōn, hac de
ma commemorat. Similia de Luna ratione conueniunt, qua de cō-

sorte eius, ac fratre, scilicet Sole, memorauimus: Siquidem in id se induit ministerium, in quod & frater, ut illuminet tenebras, foueat semina, augeat fructus. Habet etiam pleraque à fratre distincta, ut quem tota die calor humorem terra siccauerit, eundem exigua noctis tempore ros reponat, nam & ipsa Luna larga roris adfertur. Denique cum serenior nox est, & Luna perniox, tunc largior ros fertur. arua perfundere, & plerique sub aëre quiescentes quo magis sub lumine fuissent Luna, eo plus humoris, se capite collegisse senserunt: Vnde & in Canticis dicit Christus ad Ecclesiam: Quoniam caput meum repletum est rore, & crines mei guttis noctis. Tum deinde minuitur & augetur, ut minor sit cum resurgit noua, & cum sit imminuta cumuletur, in quo grande mysterium est: Nam & defectu eius compatiuntur elementa & processu eius, quae fuerint exinanita cumulantur, ut animantium cerebrum, maritimorum humida: Siquidem pleniores ostrea reperiri feruntur, multa quoque alia cum globus Lunaris adolefcit.

His consentanea Basiliius Caesarea Cappadocia antistes in sexto Hexamerō scribit, dicens: opinor autem, quod & animalibus creandis, ceterisque omnibus, quae terra producit non parua confertur, ex Luna mutatione, formatio: modo enim laxiora eorum corpora videntur & vacua, cum senescit: modo integra & repleta, cum crescit, quoniam humorem quandam cum calore commixtum interius his latenter infundit: quod ita esse, demonstrant hi, qui sub dio dormientes lucente Luna postquam surrexerint, inueniunt capita sua largissimo rore madentia: Sed & recentes carnes, si sub Luna acuerint fluida mox putredine corrumpuntur. Idem quoque significat pecorum cerebrum, vel etiam viscera marinorum animalium, quae sunt humectiora, nec non arborum medulla. Et paulo post: Sed aeris motus ipsidem ipsis commutationibus continetur, Sicut Luna nouit ac attestatur, quae ex longa plerumque serenitate subito nubium glomerationes & perturbationes excuscat, &c. Ex quibus colligitur hūc antistitem etiam caelestium corporum effectus & vicissitudines intellexisse.

Ioannes Damascenus cap. 7. enarrat quod Zodiacus oblique mouea-

natur, & quod in 12. diuisiones sit sectus, quodq. cælum habeat pars 360. & domos Planetarum recenset, ac etiam astris vim tribuit significandis imbris, frigoribus, caliditatibus, humoribus, ventis & similibus.

Beda Venerabilis Presbyter & Monachus Anglosaxo, Græce minus quàm Latine peritus, poëta, Rhetor, Theologus & Astrologus excellens fuit, ut constat, ex eius operibus in quibus ad motum veterum inueniendum, canones tradidit & computum ecclesiasticum edidit.

Abraham Esdra filius, quem Hebraei Aben Ezra, cognomine videntem vocant, natione Hispanus, Astrologus & Theologus magnus scripsit in totum vetus Testamentum, moritur in Rhodo anno omni 1217. — Sixtus Senensis.

Aquinas in 2. de generatione, propè finem dicit, cum Planeta in zodiacali circuitu erunt fortiores, plures dabunt annos, & cū debiores, pauciores, & si quis signorum & stellarum in illis positarum ret virtutem, de tota nascentis vita predicere posset, ergo & Astrologiam Aquinas intellexit & vim astris non minimam tribuit.

Multi Cardinales fuerunt excellentes Astrologi inter quos accipui. Ioannes de Saluatis, Nicolaus Cusanus, Petrus Alliacus Episcopus Cameracensis, Cancellarius Parisiensis Gymnasij, Aegyptus Columna & multi alij.

M. Valerius Maximus, Sacerdos multiplici doctrina & eloquentia clarus, à nulla re nisi ab Astrologia scientia commendari nimis suam memoriam posteris voluit, in monumento, quod sibi & ori Mediolani posuit.

Alphonsus X. electus Romanorum Imperator Rex Castilia & Leonis, maxime Astrologiam coluit, & unus ille extitit, qui numerum & cæli motuum scientiam ex orco veluti in vitam reduxit: tabulas Mathematicas Toletis computatas quadraginta aureorum millia erogauit, pluraq. fecit cælestium rerum cognitionem, in Romani imperij administrationem, & plus ex ea gloria se conaturum, quàm ex imperij administratione existimauit. Cario

Cardus Magnus cum ceteras Philosophia partes, tum verò imprimis Astrologiam atq. doctrinam de motibus & viribus corporū celestium didicit à præceptore suo Alcuino. Nam & Ephemerides cum computasse scribunt: & anni mensibus, & ventis nomina imposuit, quorum aliqua vsus huc usq. retinuit, & ut venationibus deditus fuit, cum foris esset, ita domi astrorum contemplatione studiose delectabatur. *Carlo.*

Leopoldus Episcopus Frisingensis, natus dux Austria, edidit de hac arte proprium volumen, & normam tradidit iudicandi de figuris natiuitatum.

Persicus Rex per Abdellam legatum suum inter cetera munera misit Carolo Magno Padebornam versus in Saxonia sitam, Horologium Planetarum mira arte fabricatum, quod sonitu tinnitanti horis distinxit & indicauit. Quod præcipue Carolus est admiratus. Vnde constat & colligitur, non solum Carolum amatorem artis Astrologicae, sed etiam regem Persicum non inscium celestium effectuum fuisse.

Henricus infans Portugaliae, Mathematicus insignis, nouas terras Astrologico suo studio & industria reperit. *Carlo.*

Leo V. Græcorum piissimus Imperator, Philosophus, quod literis & Astronomia præsertim esset deditus, cognominatus est.

Andronicus Maior Palæologus, Imperator Constantinopolitanus, etiam huic arti operam dedit: Nam cum equus pictus hinnitus nocte intempesta ederet, Logothetam sibi à consilijs intimum & Astrologum consuluit, quidnam iste insolitus picti equi sonitus portenderet. Logotheta Astrologicam figuram delineauit, ex qua positus syderum, & præmotiones futurarum indagauit, hostiumq. aduentum & imperij confusionem, nec non Imperatorij principatus discrimen prænucciavit. Et domum tendens Logotheta, maxore cōturbatus, querens uxori & liberis dixit: Imminet grauis hostium impressio nobis, siue terra, siue mari aduentūrium: sed quorum nescia, qui nobis grauisimas clades importabunt. Hac Nicephorus Gregoras scribit, qui ista ex Logotheta ipso audiuit, quem ut fratrem dilexit, & à quo Astronomicam disciplinam didi-

idicis: quam soluceo tempore perfectissimè colluit. Paulo post urbs
Constantinopolitana ab Andronico nepote maioris superata, Se-
nior Andronicus primò imperio exutus, postea in monasterium de-
rursus, cæcus factus, ac elapsis duobus annis mortuus est: Logotheta
autem omnibus bonis spoliatus, ad perpetuum carcerem dam-
natus est. Sicut antea imperatori, Urbi & sibi hac uentura ex a-
ris prauidens, denunciabat. Bona autem, qua ob imminens pericu-
lum amicis conseruanda dederat, scedula, in qua erant scripta,
uicta, omnia ad manus aduersariorum peruenerunt, heredibusq;
nihil ex his relictum fuit.

Idem Nicephorus in oratione funebri magnum Logothetam ita
laudat: Hic fuit qui magnum impendit studium, ne Græci imposse-
um eruditi in iudicio veterum sapientum hallucinarentur: hic fuit,
ui contemplatricis siderum sapientia scientiam, facilem reddidit.

Andronicus Iunior, Imperator Constantinopolitanus in stupo-
rem incidens, cum tertio die paulatim se recreauisset, Imperatricem
irritatus est, ne ploraret, simulq; medicorum opem inquisiuit, & ad-
icetam misit, ut ipse scribit, querens nunquid cælestia numina iu-
rent, & non impedirent medica artis conatus & experimenta:
ergo & Andronicus maior & minor, & Nicetas cælestium lumi-
narium effectus edoctus fuit.

Nicephorus hæc de se lib. 8. sue historiae fert: Mentionem in-
lit Imperator de Astronomia & cælestibus orbibus & stellarum
mercurantium, quam fixarum motibus, ut mihi pro sua erga me
beniuolentia deferendi occasionem suppeditaret. Ego uero eam di-
sciplinam magnopere collaudans, quod & mentis oculos mihi repur-
isset, & ceteras omnes disciplinas quasi uiuis coloribus exornas-
set, quæ sine his reuera nihil nisi rudia lineamenta essent.

Mahometes secundus eius nominis Turcarum Imperator, a-
rorum præcipue obseruator fuit, ita ut omnia acta, agendaq; ad
rum cursum institueret, ac referret, teste Marino Baslero, Vni-
illum fructum tulit, ut duo imperia Constantinopolitanum &
apexuntium subegerit, regna duodecim rapuerit, urbes 200. oc-
pauerit: Quemadmodum figura eius natiuitatis insignem felici-

E tatem

tatem & multiplices victorias designat, ut artem intelligentibus videre licet.

Manuel Commenus Imper. Constantinopolitanus Astrologia peritissimus multos sibi, & imperij annos spondit: annos vixit 60. imperavit 38 Et Nicetas scribit, cum Manuelis coniunx Imperatrix partui vicina esset, sua praesentia Imperator conjugem subleuauit & solatus est, magis tamen in stellis & punctum edendi fortis animo intentus. Nato autem filio, cui nomen Alexius, praedixerunt Astrologi, cum diuitem fore atq. unigenitum, & paterni imperij successorem, quod & euenit.

Alio loco sic de eo scribit: Nescio quomodo plurima & maxima quaeq. negotia, quae arbitrari Dei secundos, vel aduersos exitus sortimur ad astrorum circuitus, ac certos positus & progressiones. Manuel referebat, & decreta astrorum pro oraculis excipiebat. Nam potentibus ferè omnibus, tum nostrae, tum superioris aetatis placitum est, stellarum progressiones, & retrocessiones, ceterosq. positus, configurationes, accessus, recessus, ceteraq. ad felicitatem, humanosq. casus valere.

Alexius Angelus Imperator Orientalis, astrorum amator fuit, sic enim Nicetas in eius gestis scribit: Cum sese in Blacharnas conferre vellet, tempus incommodius obstitisse (nam eius temporis Imperatores nec minimam mutationem astris inconsultis instituerunt) Itaque primam diuinorum hebdomadam in magno palatio haud sanè volens permansit: ut verò dies sextus ad migrationem non erat incommodus, praesertim si à summo mane fieret, diluculo ante solis ortum transire Blacharnas instituit. Solum ante imperatorum cubile ultro seipsum profunde dehiscit, atq. id periculum mirabiliter Imperator euasit.

Robertus Sicilia Rex, in Astrologia adeò diligenter & peritè versatus est, ut quid aduersi, vel secundi astra protenderent certissime denunciaret. Philippum Valesium Francia regem missis ad eum literis sedulo admonuit, ut cum Eduardo III. qui tum Angliis imperabat, nequaquam collatis signis, si praesens esset, dimicaret, inspecta enim eius genitura, & diligenter examinata, fortunatum illum in rebus bellicis fore se cognouisse: & de Gallis potissimum insi-

gres

nes victorias, si in aciem cum eo descenderet reportaturum.

Nec illa predictio falsa fuit: Nam post aliquot annos in Picardia cum Eduardo confligere ausus Philippus, licet copiarum numero longe superior esset, luctuosam admodum & Gallia calamitosam accerit cladem, quandoquidem e suis triginta millia in praelio desideravit & ipse fuga vix periculum euasit.

Harduelles Persa Magni Ismaëlis, qui Sophi nomen assumpsit, ater, inspecta filij genitura, ipsum Prophetam summum futurum, ibatq. maximam parte Orientis, Mahometis gloriam, rebus bellis feliciter aquareturum pradixit. Iouius.

Fridericus II. Imperator Rex Neapolitanus, Astrologicos libros & Arabica in Latinam linguam conuertere curauit, & Academiam Neapoli, in qua hi publice praelegerentur instituit, ut ea occasione Mathematica disciplina, quae multis iam annis Europae exularant, velut post luminio redirent. Noti sunt versus, quos ad Ponticem misit.

Fata volunt, stellaeq. docent, auiumq. volatus,

Quod Fridericus ego malleus erbis ero.

Matthias Coruinus Hunniadis filius Rex Vngarorum, propagator & admirator omnium doctrinarum fuit, & delectatus est maxime historiarum cognitione, didicit etiam studiosè multa de stellarum motibus & effectibus multos, viros doctos, & praecipue Mathematicum peritos ad fastigia honorum euexit: ac praecipue favore venerationeq. singulari complexus est Iohannem Regimantum Astrologum quem tantifecit, ut crebrò eum eruditum colloquiorum causamensa contubernio adhibuerit. Et octimatos aureos Vngaricos ob dedicatas Ephemerides 30. annorum no dedit. Carion.

Hunc regem Astrologiam valde amasse, non solum ex praecedentibus constat, sed hac sequentia Lucidius idem declarant, animuerfa à Dauide Vngnado, Legato Caesaris Maximiliani II. rsum Constantinopolim, qui anno Domini 1572. ad Turcicum Imperatorem missus, cum ex permissu Mustaffa praefecti Vngarici, em Bassam nominant, & qui postea à suo Imperatore strangulatus est, in ciuitate Budensi, arcem olim regiam videret, & singula

E 2

con-

conclausa diligentius perscrutaretur, peruenit in cubiculum quoddam regis *Matthiae*, fornicatum, ornatumq; auro & varijs coloribus, inter quos nitebat caelestis figura regij temporis natalisq; subscriptis huius versibus:

Aspice Matthia micuit quo tempore regis:

Natalis, caeli qualis imago fuit.

In Bibliotheca autem ex aduerso ianuae inuenit legatus globum caelestem, tenentibus eum duobus angelis, compositum ad tempus electionis regis, his versibus subiectis:

Cum Rex Matthias suscepit sceptrum Bohemae:

Gentis, erat similis lucida forma poli.

Has enim figuras in cubiculo & Bibliotheca depingi non curasset Rex inuitissimus, nisi caelestis constellationis rationem callisset, atq; ex his causam fortunae suae regia ostendere uoluisset, & Astrologiam tanquam diuinam artem coluisset: secutus exemplum *Seueri Imperatoris*, qui in Britanniam proficiscens in laquearibus palatij descriptas reliquit stellas, sub quibus natus erat, & ex his coniciens, se non esse reuersurum: & *Augustus*, qui thema suum diuulgauit, nummosq; argenteos nota syderis *Capricorni*, quo editus est, cudi fecit.

Antonius Bonfinius sequentia de eodem rege scribit: Decad. 4. lib. 5. *Ungaricarum rerum*: *Matthias* primo tempore comparatis exercitiis, ceterisq; rebus, quae bello vsui esse solent, Anno salutis septuagesimo septimo, supra millesimum & quadragesimum priusquam castra mouere uellet, astra consuluit, ac expeditionis cepit auspicia, nihilq; unquam inconsultis syderibus egisse visus est, diuinā hinc voluntatē, fauctumq; euentū elicere nitebatur, ut caepa quaeq; grauissima bene succederent, nihilq; unquam nisi consultis patribus, legibusq; & Astronomis adoriri placuit, ne vi aut temere quicquam auderet: Quin apud aras omnes rem diuinam fecit, ut minimum aequanimitate potiretur: Postquam omnia sibi tutae fore sensu, aduerso iam vere ex *Buda* castra mouit.

Hilarius Pontifex in Ecclesia orta contentione de tempore quo Paschatis solennia celebranda essent, quoniā in eiusmodi re Arithmetica atq; Astronomia erat opus, huius rei iudicium *Victori-*

Astrologo, qui in utraque illa arte peritissimus habebatur remittit, voluitque ut temporis rationem, quam ipse iniret, ad diem Pascha inueniendum Catholica seruaret Ecclesia.

Propter hanc ipsam controuersiam Sixtus quoque, IIII. Pontifex & Germania Iohannem Monteregium Arithmeticum atque Astrologum peritissimum Romam accersiuit, qui etsi nullam aliam obusam, quam propter ingentis doctrinae opinionem ad Pontificatum conscendisset, aliorum tamen doctrinae in eo, quo ipse plurimum exellebat, cedere voluit, Baptista Fulgosi.

Ex quibus constat, Hilarium pontificem Astrologiam amasse, Sixtum eam exercuisse, & utrumque indicasse, eam necessariam Ecclesiae.

Aeneas Sylvius Piccolomineus, postea Pontifex factus, & Pius I. nominatus, hac sequentia scribit in tractatu de educanda regiorero, ad regem Hungariae & Bohemiae Ladislaum, ex quibus colligitur, illum amasse Astronomiam, illamque regibus necessariam esse iucasse.

Nec enim Astronomia moderata lectio regio pueri negari debet, uaculo solet edit, & arcana superum mortalibus pandit. Huius notiamagnis saepe ducibus adiumenta decorique fuit. Pericles Atheniensis Solis obscuracione territis milites essent, meditarenturque fugam, additis eius rei causis exercitum retinuit, & victor euasit.

Caius quoque Sulpitius, cum in exercitu Lucij Pauli propter Lunaefectionem militum animi velut prodigio diuinitus facto terreretur, naturali ratione monstrata securos reddidit animos.

Nec Dion Syracusanus, cum ad delendam Dionysij Tyrannidem misisset, quia Platonis discipulus fuerat, & Astronomia peritus, licet casu territus esset. Quod si Nicias in Siciliam ueniens non eonconfusus fuisset metu, pulcherrimum Atheniensium exercitum non perdidisset: imbuendus est igitur & hac doctrina puer regius.

Oforius Lusitanus, Episcopus Siluensis in libro de regis institutione, ad Sebastianum Portugalliae regem, eandem ferè, quae Aeneas luius, nempe Astrologiam necessariam esse regibus affirmat his verbis: Quid hic dicam de illa disciplina, quae astra contemplatur?

an patiemur regem nostrum tam praeclarā artem ignorare? magno certe illū afficiemus incōmodo, si tanto fructu nostra culpa caruerit. Nec enim mediocris illa utilitas habenda est, quam animus capit, cum cælū suspicit, magnitudine immensum, splendore clarissimum, ordinata varietate pulcherrimum, constantia & stabilitate firmissimum: Itaque illius contemplatione sit animus altior & moderatior, & in omni vitæ ratione constantior.

Qui enim rerum cælestium amplitudinem & immensitatem cogitatione peragrat, terrestrium regionum admirari non potest, & qui definitos siderum cursus & ordinatas cōversiones ad numerum cadentes, quo cælestia mouentur mente cernit: Facile sibi atque vitæ suæ modum constituit: & qui cæli firmam stabilemque naturam, in omni temporum varietate considerat, nullarum rerum varietate, aut ullo motu de mentis statu deturbatur: assidua namque rei alicuius excellentis animadversio imitandi studium incendit: ita verò fit, ut qui cælestia animus spectat, cælestis etiam virtutis splendore colliceat. Accedit etiam admirabilis natura diuina cognitio, quam ex cæli contemplatione percipimus, Illud enim nobis, quanta Dei potentia sit, quam singulari ornatu omnia distinxerit, quanta benignitate generi humano prospexerit, aperte demonstrat. Nostris enim utilitatibus omnia, quæ in cælo perfecit, securè videmus. Unde perspicitur, hanc etiam disciplinam esse maximè, cum regis amplitudine & dignitate congruentem.

Maximilianus primus Imperator, valde amavit Astrologiam. Nam præter cetera, hæc Carion de eo scribit, quod consuetudo familiariter vitæ domestica consumpta sit illi cum viris doctis, cum quibus de doctrina ecclesiæ & Philosophiæ, Medicæ præcipuè & Mathesi suauissimè sit collocutus, & in hac arte sit usus operæ Astrologi Georgij Transteri, qui illi mortem prædixit (cuius deinceps fiet mentio) & Vogelini, qui ambo audierant Regimontanum, alter Vogelinus etiam Purbachium. Eos igitur ut peritos artifices maximifecit, magnosque in hoc studium sumptus impendit, Carion.

Albertus Elector Marchio Brandenburgensis, qui Achilles Ger-

ermanicus nominatus à Pio II. Pontifice, habuit apud se hunc *Ca-*
ionem, *Historiographum* & *Mathematicum* eximium, cuius o-
era usus est. Exstat huius viri *Prognosticon generale*, de *Insigni-*
us Principum, euentu in plerisque comprobatum, qui etiam conscrip-
i *directiones locorum Hylegiarum*, sed nondum editas, meo tamen
 audio breui edendas.

Albertus Marchio, primus dux Prussia, amator omnium li-
 rarum, & etiam Astrologia fuit, qui ex eadem familia Bran-
 nenburgensium natus, sumptus in editas tabulas Prutenicas ab E-
 smo Reinholdo erogauit, quibus hoc tempore Astrologi in com-
 tandis Planetarum motibus utuntur, ex qua re præcipuâ sui no-
 minis gloriam, regis Alphonsi exemplo, posteritati commendauit,
 scripsit huic duci etiam librum suum Ioannes Schonerus de nati-
 uitatibus, in cuius præfatione ipsum, tanquam Astrologia sum-
 mæ patrum laudat.

Fridericus Urbini dux, artem Astrologicam amauit & intelle-
 git, ut ex Ioniani ad illum epistola constat, sic scribentis: Quam o-
 rationem etiam mirum in modum auxere Roma Neapolique sermo-
 inter nos sapius habiti, tum de alijs rebus, tum de cælo, & illis
 piternis ignibus, quas erraticas aut fixas stellas vocamus: quum
 um inuestigationem, rem admirabilem esse diceret, & homine
 ximè dignam, tum propter diuinitatis communicationem tum
 ilitatem materia. Quid enim cælo nobilius, aut eius inquisitione
 fâtius? quid etiam admirabilius quam hominē in remotissimis
 lo constitutum locis, ad cæli ipsius & stellarum, quæ cælo ferun-
 secreta penetrare, illud vero supra quàm dici posset, molestum
 fuisse intellexi, quod diuinam rem ab illis, qui eam tractarent, in-
 ius haberi cerneret.

Muleasses rex Tunetanus, Astrologie peritissimus fatali a-
 um influxu amittendi regni & læua necis cladem sibi cum diui-
 et & Barbarossam Byzantijs classem parare audiuiisset, eam ad-
 is se parari credidit, & ut periculum effugeret Africa exce-
 in Italiam, ut Carolum Cæsarem alloqueretur & auxilia con-
 urcas, quos ad se oppugnandum venturos putabat, impetraret,
 cit, commissa Acemida filio regni administratiõe, qui ut perfidus

&

& ingratus regis nomen desumpsit. & aduenientem postea patrem captum excacauit: ita iudicio suo deceptus Muleasses, cum uaticinium perperam interpretaretur, in calamitatem maximam nihil aberrantibus fati incidit. Iouius.

Laurentius Surius Carthusianus de Muleasse sic scribit: Fuit ille Rex superstitioni Mahometica additus, & astrorum obseruator. Visum enim ipsi fuit ex fatali astrorum influxu, regni & dirae mortis cladem impendere.

Iouius etiam tradit, Muleamethem Fessanorum regem, in disciplinis philosophicis ex dogmate Auerrois & Astrologia non medio criterio eruditum fuisse.

Idem in Elogijs illustrium virorum hac de Muleasse scribit: nihil à Syderalis artis praedictione deceptum, qua suo fato se in Africa moriturum, sed non exulem praeuiderat.

Carolus enim cum Africam urbem per Andream Auriam & reliquos suos duces oppugnaret, antequam expugnata esset, cum in eadem expeditione esset, morbo interijt.

Hadrianus VI. Pont. qui fuit praeceptor Caroli V. sibi ipsi exactissimam syderum scientiam, qua plurimum iuuenis delectabatur, Pontificiam sedem certo pollicitus est, in opinione etiam confirmatus, quum in genitura à sede Planetarum admodum felici stellae eximia magnitudinis in Horoscopo ad ipsam finitoris lineam praeclara summa fortuna denunciatione praefulgeret: Adeo ut Acredio Medico anxie nimis & tristi fronte tanta mora spacium per singulos dies, uti spe deposita supputandi, dicere non dubitaret, ut in spe concepta permaneret, neq. amplius eo literarum desiderio torqueretur: Se enim Dei Opt. Max. beneficio creatum esse Pontificem, & breui fore, ut ab ipso in sede principis Apostolorum in urbe Romana sub illa sollemni tiara conspiceretur. Iouius in uita Hadriani VI.

Quantum etiam huic arti tribuerit Carolus V. Imperator, & quomodo illos ornauerit, qui instrumenta Astrologica fabricauerunt, ac in hac arte desudarunt, testes esse possunt, qui in ipsis aula (ut ego per septennium) versati sunt, fortassis ab Hadriano praeptore suo in ea etiam institutus.

Ioan-

Ioannes Homelius, Professor Mathematicus in Academia Li-
tica, obtulit ei organum planetarum, cui mille aureos donauit.

Appianus illi dedicauit insigne opus, quod Astronomicum Ca-
seum appellauit, ex quo illi oculariter in comitijs nonnullis demon-
strauit planetarum motus.

Adfuit illi etiam in castris apud Ingolstadtum, ubi quanquam
rutilus Caesar negotijs bellicis, & circumdatus ferè à Germanis prin-
cipibus esset, tamen instrumenta Astronomica nonnulla ei corrigèn-
da dedit, ut ipse Appianus amicis nonnullis retulit. Donatus est à
Caesare loco insignium aquila sese in nubibus circumdatis agitante.

Bartholomeus Casaneus, scribit, hunc Carolum omnium Cesa-
rum, Regum & Monarcharum maximum fuisse Astrologum. V-
is est etiam Turriani Cremonensis opera, qui illi octauum cæli mo-
tum per instrumenta ostēdit, cum quo collocutus statim ad Saxoni-
um bellum est profectus, in quo paulò post Elector Saxonia Iohan-
nes Fridericus fuit captus, idq̃ quasi futura victoria præsciū fecisse
statuitur.

Gulielmus à Schowenburch in historia de rebus gestis ac vita
Caroli hac de ipso enarrat: Valde Astrorum & Mathematicarum
artium cognitione eiusq̃ doctrina studio est delectatus, eaq̃ in re,
cum Raticbona conuentus ageret, Petri Appiani insignis Mathe-
matici opera est usus: Ac ego in ipsis Caesaris iussu de circulis artis
ius in Gallicam linguam quadam verti, ita ut planè perspectum sit
ubi eius in hac re longo tempore studium, quod ne ultimo quidem
tempore remisit, sic ut orbium illorum cælestium motus definitos sy-
stemaq̃ cursus ordinatos, Phæbi, Dianæq̃ defectiōes numeris et rotis
persequeretur, & ea instrumentis Sphæricisq̃ figuris, circulis, orbi-
bus & radiationibus Solis examinaret & ponderaret, & cum apud
haberet in heremo Iusti duodecim tantum ministros, inter eos
fuit Turrianus, Astrologus Horologiorum custos, qui motus cæle-
stes Caesari quotidie ostendit, cuiusque consuetudine familiarissimè
usus est.

David Chytraus, in oratione de Carolo quinto hac enarrat, que
et consentiens cum prædictis: Vt enim Iulius Caesar apud Luca-
um gloriatur, se media inter prælia semper stellarum cæliq̃ plagis
F
super-

superisq. vacare, ita noster Caesar in ipsis castris & medio belli ardore syderum doctrinam colebat, & reuolutionum caelestium leges & periodos considerabat. Retulit amicis Petrus Appianus, se in bello Germanico, Ingolstadtio ad Carolum in castra, urbi tum vicina euocatum fuisse, ut in machina certis rotulis orbes circumducentibus, repraesentante Planetarum motus proprios aspicienti, certius & accuratius singula monstraret. Cum vero illo ipso die qui anno 1546. Cal. Septembris proximè antecessit, globi ex hostium castris emissi circumuolare magno agmine cepissent, trepidante se & caput subinde inclinante Carolum nulla prorsus timoris significatione edita, pedem loco nunquam mouisse. Familiaris etiam Carolo, eiusdem belli tempore Furrianus Cremonensis Mathematicus fuit, qui euentū belli Saxonici, antequam Pluma Caesar moueret, anno domini 1547. praeclixisse memoratur.

Solimannum Imperatorem Turcicum, qui mortuus est in expeditione Sigetha, Astrologia peritū fuisse, ut non pro certo affirmo, ita negare planè fuerit temerariū, cum constet, quod nulla gratiora à nostris dona accipere consueuerit, quam machinas motuum caelestium, quorum oportuit illum absq. dubio peritum fuisse & studiosum, nec tam inscium & Barbarum ut Iuon Moschus, cui ante aliquot annos mittebatur à rege Danico inter alia munera autumnator orbium caelestium, quod ille accipere recusauit, quia istius usum ignorauit, inquit, se terrena non caelestia curare.

Iouius scribit, Solimanno missam fuisse à Ferdinando Imperatore argenteam machinam, in qua non horarum modo spacia, sed errantium etiam syderum motus, menstruiq. Solis ac Lune coitus, exactissimae ratione monstrabantur: Intus scilicet dentatis rotis, certisq. ponderibus, admirabili momento, vel in multum auum minutissimas temporum mensuras dispensantibus, quin inter caelestes tardosq. orbes, in tam vario inaequaliq. polorum ordine audaci quadam supremi motoris amulatione coniuncta congruerent. Ea à peritissimis Astronomis excogitata perfectaq. Maximilianii Caesaris fuisse dicebatur.

Leonhardus Rauruolfius Medicus Augustanus, in suis versus orientem peregrinationibus tradit, Turcas computare annum se-

cum

undum motum Luna, eiusq. augmentum & diminutionem summa diligentia, imprimisq. plenilunium observare. Illo enim tempore montes & turres ascendere, ut tempus novilunii scire, & ex hoc futura prognosticari possint. Hoc si vulgus facit, quanto magis credibile, Imperatorem huic arti studuisse.

Paulus Farnesius Pontifex, eius nominis III. inter alia artis locumenta quam plurima, filium Petrum Aloysium eo die, quo interfectus est, multo ante pramortuis, utq. sibi caueret, est adhortatus. Erat autem dies ille decimus mensis Septembris, anni 1547. suo à coniuratis Augustino Lando, & Iacobo Scoto Placentinis omittibus in arce sua colloqui prætexit est interfectus, & à pudens diu suspensus, populo crudeliter lacerandus est exhibitus.

Gregorius XIII. Pontifex Max. Calendarium reformare instituit, ut solstitia & æquinoctia ad veteres sedes, quas tempore Niceni Concilij tenuerunt, redirent, decem diebus immenso Octobri omisiss, anno 1582. adhibitis in consilium prudentibus viris Astrologiam & alias artes Mathematicas proficentibus, ita ut 15 scribantur pro 5. diebus, & sic decem dies supprimantur & omittantur. Et sic ex his liquet, Gregorium Pontificem hanc artem massse, & sine huius artis, eiusq. artificum ope veteris Calendarij reformationem & emendationem absolui, & ad finem perducere non posse. Quamquam nostri Germani Astrologi, alium modum corrigendi Calendarium longè meliorem se inuenisse editis scriptis affirmant. Quare nequaquam hac ars rejicienda, sed Ecclesie ac Reip. ausarcinenda, excolendaq. est.

Fridericus II. Rex Danica, & Guilielmus Landgravius Hassia, hoc nostro tempore summo studio & cura globos, Horologia & Machinas Mathematicas fieri curant, in quibus ortus & occasus signorum ac domos caelestes, nec non coniunctiones Solis & Luna, cæterorumque Planetarum, incrementa ac decrementa dierum & noctium conspiciere possunt: quorum nonnulla circumferunt, ut quotidie cõtemplari queant. Ad quã rem ille nobilis viri Tygonis Braden, hic Viëtorini Schonfeldij opera utitur, ac utriq. hãc ob causam annua stipendiã numerant, Tygoniq. Braden (cui vix similem in

disciplinis Mathematicis, hic Septentrionalis tractus habet) rex insulam nomine VVeën, cum omnibus redditibus inter Zeelandiam & Schianiam, ad tempus vita cōcessit, ingentem q̄ speculam ibidem erigi curauit, ut gyrationes planetarum, stellarum altitudines, Luna vicissitudines, totiusq̄ machinae caelestis motum obseruare possit.

Astrorum enim motum & vires explorare altissimo principum gradu nō indignum, nec ijs qui rebus publicis praesunt, incommodum esse, valide rationes euincunt.

Nam fati decreta, quae ex Astrologia arcanis nascuntur, cum principes perspecta & cognita habent, & decus eximium & commodum ingens accipiunt, ut Richardus Normannus asserit. Siquidem quae fausta sunt, & profutura creduntur, intentione cura, & studio vehementiori prosequuntur. Quae verò infausi ominis sunt & perniciem mortalibus minantur, quantum humana prudentia & fati potentia patitur, studiosè ipsi declinant, aut ad ea fortiter ferenda animos & corpora parant. Et futura nosse nunquam obfuit. Sed ut ait Agathias, homines sibypsis multa incommoda ob futurarum rerum ignorantiam inferunt. Et regius Prophetia orat, ut futura sciat. Psal. 38. Notum fac mihi Domine finem meum & numerum dierum meorum, ut sciam, quantulus sim cui.

Neq̄ vlla vel praestantior, vel nobilior, aut studio patrocinioque principum dignior ex ingenio disciplinis reperitur, quam astrorum motus indagatio, cum & sit generi humano utilissima, & talium corporum complectatur contemplationem, quae tum immensa magnitudine, quae tam corporis, quam animi hebetat oculos: tum splendore, quae illustrant ac vegetant, gaudioq̄ perfundunt vniuersa: tum motu, quo nullus perfectior, tum officio praestantissimo, quo calorem vitamq̄ omnibus nascentibus & subditorum sibiq̄ contiguum corporum generatim permixtione impertiunt, infunduntur, totq̄ adeo donorum dignitate & praestantia excellunt, ut nullam his creaturam demptis intelligentijs & ratione praeclatis animabus vel comparare vel anteferre possimus. Quare hac cum ita se habeat, & haec disciplina (quae ostendunt vires stellarum cognitae perpetua experientia, qualitates, temperamenta & inclinatione in elementis,

&

corporibus hominum ortas à motu, & luce stellarum) à tantis peratoribus & Heroibus exercitata, & in precio sint habita, hancq; studiosis magna stipendia ab illis decreta sint: nobis meritis non vereretur, si hanc doctrinam à Patriarchis & maioribus aditam, atq; à tantis Monarchis ornatam: & sic antiquitate & Etorum splendore maxime illustratum, non excoleremus, nec cœlestium tanquam perfectissimum volumen sapientiæ diuinæ viceremus, ex eoque maiorum exemplo causas euentuum, & mutarum in his corporibus inferioribus colligeremus.

Namq; haud excelsior radiantes aethere stella

Se casu nitidum sic per inane mouent:

Lege sed immota, sapiens ceu condidit auctor,

Et certis vicibus conuenienter eunt.

• Nec tantum praebeant obscuro lumina mundo

Umbrae tenebris nox ubi texit humum.

Sed vires etiam rebus nascentibus addunt,

Quas grauidae tellus parturit alma sinu.

Nam naturales aëris constitutiones, & quae inde pendent in moris corporibus effecta, concursibus varijs astrorum, adimere, nisi ad solam contemplationem, aut temporum distinctionem steterint in orbibus suis collocata, nullius, opinor, est iudicij: sed perniciæ potius extrema. Cum & rustici ipsi id quotidie cognoscant, tempestates id ipsum sonora admodum voce toties testentur, coniunctionesq; & morbi tridui apertè demonstrant.

Agathias de pestilentia, quae Iustiniani temporibus grassata est, ultos unum tantum diem laborasse scribit, nonnullos nec febre praeventos, et dolore affectos, secretum dum facerent, ut domi, ita & in publicis locis sicubi visi contigerat, procul uisere, & sic omnem aetatem passim interisse pubescentem simul & floridam, & in his mares maxime: & addit, Qui Aegyptiorum dicta nec non Persarum & superiorum motus, quam optime callebant affirmasse temporum reuersiones in hoc mundo, nunc prosperos felicesque, nunc aduersos plaguesq; infaustos rerum successus adferre, fuisseq; istius temporis periculum de numero infaustorum & sinisterum.

Pestem enim, quæ maximam partem hominum extinxisse perhibetur, Henrico IIII. imperante, antecesserunt crebra luminum defectiones, & in idipsum tempus incidit coniunctio Saturni, Iouis & Martis in signo humano in virgine. Similis etiam cæli constitutio Saturni, Iouis & Martis in Aquario antegressis Eclipsibus anno Domini 1483 pestem excitauit, quæ spacio quinquennij in Europa tertiam partem hominum abstulisse fertur. Eclipses enim orbem elementarem præpararunt malignitati pestilenti, quæ deinceps infauit Planctarum commixtio diuersarum naturarum in humanis signis effudit & impressis.

Ac nemo sana mentis negare potest, morbum qui anno 1580, totum orbis terrarum tractum nobis cognitum peragrauit, & ex Asia ac Constantinopoli primo: deinde ex Sicilia & Italia longè lateq; celerrimè se diffundens pestifera contagione in superiorem Germaniam, Bohemiam (ubi Cæsar Rudolphus II. ipse hanc luem cum domesticis audicis expertus est) in Saxoniam, & inde etiam ad nos dimanauit, ita ut omnes ferè homines febris diaria, aut tussi ex catarrhis ad pectus delabentibus passim sint correpti, multi etiam qui affectos antè pulmones habebant, extincti, exortum esse ex aëris corruptione, quam astra suo vario positu & configuratione demissis ex seradijs effecerunt in subiecto orbe elementari, nec non ex inflammatione Cometae, qui in principio mensis Octobris his in locis primò visus & accensus est.

Roma in fine Iulij uno tempore 4000. homines iussu Pontificis Gregorij XIII. numerati sunt, qui hoc morbo infecti fuere, ut mihi retulit Gerhardus Ranzouius meus filius, qui tunc temporis inde domum redijt, quemadmodum & maxima pars hominum in cæteris Italia ciuitatibus etiam laborauit.

Lubeca mense Octobri sub ipsa incensione Cometa octo millia, nec minori numero Hamburgi infecti sunt, sic Brema, ubi tunc ego Archiepiscopo aderam, & Brunsviga atque Luncburgi infinitus numerus, in totius Holsatia oppidis ac castris in singulis domibus uno tempore, nemine ferè excepto, omnes decubuerunt.

Hinc processit morbus in Daniam, ubi Rex Fridericus II. & omnes

re eius nobiles correpti sunt: ultimo in Prussiam, & Sueciam, ubi hac contagione pestis fauissimè exorta est.

Acceperit etiam ex nostris, qui Stephano Regi Polonia in bello Muscovitico adfuere, regem & multos alios, tam equites quàm pedites, ut ab eis infectos fuisse.

Fuit autem ante hanc luem Eclipsis Luna die 31. Ianuarij. Sole istente in signo humano, deinde coniunctio Saturni & Martis eodem signo in Martio. Postea oppositio Iouis & Martis in Sombri in signis humanis, denuo, iterum eorundem Planetarum, in eisdem signis mense Octobri oppositio, in cuius mensis principio Contagium exarsit, ut supra dixi.

Alius autem alio grauius laborauit, pro naturarum diuersis, & commoda aut mala diatæ adhibitis. Nemo enim nescit, unam eandemque causam in diuersis subiectis aut obiectis, ne similiter quidem, nedum pariter semper agere, sed secundum patientium varietatem, effecta variari.

Hi autem qui nulla medicina usi sunt, citius ac felicius ceteris ualuerunt: unde multi in eam opinionem sunt perducti, ut stueret medicinam sine fauore cælesti non solum irritam, sed sæpè eam noxiam esse: in qua opinione Hippocratem & Galenum etiam fuisse constat.

Hi verò plerumque mortui sunt, quibus hic infectus annus Clitericus aut Enneaticus fuit, & præsertim obasi, aut affectos Imones habentes, & catarrhosi. Et euident ratio est, quia diuersa natura simul coinciderunt uno tempore: annus periculosus & aer venenosus.

Pauciores tamen his in locis mortui sunt, quàm pro decumbentium multitudinem, & veneni coheritate, ut omnes natura diligentiores utatores opinabantur.

Ex præmissis itaque colligitur huiusmodi contagionem ex constellationibus, quæ aerem corrumpunt oriri, ac naturales effluuias DEO sic iubente ad effecta sua momento rapi, stellâsque non solum ad distinctionem temporum ordinatas esse: sed etiam in signa, ad capiendas rerum futurarum notas, & ad cau-

causas naturales ciendas, & euentus ac mutationes varias in his inferioribus corporibus efficiendas, quas aliquatenus à peritis Astrologis prædici, & animaduerti posse, sequentia exempla conuincunt.

Proinde rectè Cicero ait : quod ex admirabili ordine celesti, incredibiliq; motuum, constantia conseruatio, & salus omnium oritur, & ea qui vacare mente (vel potius effectui) putet, illum ipsum mentis expertem esse. Si itaque conseruatio ex his oritur, ex yisdem etiam corruptionem proficisci necesse est. Nam contrariorum eadem citratio.

TESTL

TESTIMONIA

QVAE OSTEN-
VNT ELEMENTA, ET QVAE
X HIS CONSTANT CORPORA, PER-
petuò affici à corporibus coelestibus, atq; ab horum
diuerso posita varias & diuersas effectiones
tam fieri, tum hominibus
denunciari.

Genesis 1.

IXIT DEVS: Fiant luminaria in firma-
mento caeli, ut diuidant diem à nocte & sint
in signo & tempora, & dies, & annos: vel,
secundum Chaldaici textus translationem,
Benedicti Arie Montani: sint luminaria in
firmamento caeli, ut diuidant, inter diem &
noctem, & sint in signa & tempora, & ut nu-
merentur per ea dies & anni.

Hoc dictum (quod tanquam basis est & fundamentum totius A-
onomiae atq; omnium inde dependentium praedictionum astrologi-
rum) quanquam nonnulli, qui doctrinam de motibus & effectio-
bus corporum caelestium vel contemnunt vel fastidiosè derident,
rumpere praua interpretatione conantur, quando haec verba
(sint in signa & tempora, & dies, & annos) quae & distinctiue
tribuntur, & distinctiue sunt accipienda, ita temerè confundunt,
posterioribus tribus vocabulis *ἑρμηνεύς* quasi, signorum natu-
ram aut officium notari, ne nudam temporum & dierum atq; an-
norum designationem seu descriptionem, tribui stellis existiment:
men si quis paulò attentius Moysis verba aspiciat, & quid He-
braeis d. *ἑρμηνεύς* significet, considerata vocis Etymologia intelliget,
in tantum temporum & annorum, & dierum discrimina motu
illarum designari, sed hunc insuper usum illis diuinitus esse attri-
butum

G butum

butum animaduertet, ut hominibus signa essent, & nota rerum, ex quibus quadam futurorum caperent argumenta.

Nam & Christus ipse posita una signorum specie pro toto observationum Physicarum genere: dicit, homines ex cæli facie, futuras tempestates recte predicere: & vox Hebræa non tantum tale signum notat, quod rem actui presentem indicat, ut cum fumus ex camino erumpens, ignem in foco ardentem designat, aut cum Solis ad Vergilias accessus, amænissimum Veris tempus iam adesse notat: Sed proprie & principaliter tale signum, quod futurum aliquid pronunciet, hac voce designari manifestum est: ut si aliter vox accipitur, vis manifesta fiat. Moysis verbis, & operibus diuinis non exigua dignitas detrahatur.

Et si autem in hac caligine mentis humana, qua ex peccato nobis est aspersa nunc futura, qua ab astris denunciantur prospicere omnia aut predicere certo non possumus: tamen usus rei in prima creatione à DEO inditus, nequaquam propterea est tollendus aut negandus, neque quantum de eo longa temporum observatione à summis ingenijs postea est animaduersum, cum resu est explodendum aut temere dammandum, licet verum sit, quod cum nos sapientissimos in hoc studio esse putemus, stultissimos nos esse experiamur, & maximum eorum, que scimus, & indagare possumus, sit minimum eorum, que ignoramus: ut ita tandem perducamur ad id, quod scriptum est: Omnia vanitas: & queramus nostram sapientiam in eo, qui factus, seu constitutus est nobis à Deo sapientia, iustitia, sanctificatio & redemptio, qui est Christus, cui soli Deo & homini omnis debetur gratia & gloria.

Nam si integra mansisset hominum natura, futura quidem erant illa corpora cælestia signa plurimarum rerum ad humana natura incolumitatem pertinentium planè infallibilia, atque adeas, vel appetendas & magno studio inquirendas, vel si obessent fugiendas, occulto quodam motu animos nostros erant excitatura: neque quicquam in explicandis his signis tunc fuisset falsus aut deceptus.

Sed postquam homo ab integritate sua prolapsus, in peccatum, mortem atque huius nuncios, morbos scilicet & alias calamitates in-

umeras sibi & posteritati attraxit, nec iam effundendis, ut beneficij suis tantum agit *DEVS* cum genere humano, sed & etiam scelera hominum persequitur, atque in his exigendis se non tantum à creaturarũ ordine instituto discedit, sed etiam, ut prophetæ loquitur, opus facit à sua natura prorsus alienũ, nõ quidẽ turã aut vim ab initio sibi attributam, in designandis rebus futuris, atq. excitandis hominum mentibus & voluntatibus, tam in vetendis & prosequendis, quàm fugiendis obiectis monstratis, asserunt stelle: Sed tamen neque catotæ in hac natura depravatione & ingeniorum imbecillitate, à nobis perspicitur, neque in semper, qui esse debebat, harum designationum est euentus, minibus nimirum longè aliter, quàm integra natura conveniet, horum corporum lumen & vim excipientibus & motus, qui inexistunt, non ea qua ad imaginem *DEI* congruebat iuratiõentibus.

Hanc esse genuinam dicti *Mosaci* sententiam, non est dubium. quæ vidit haud dubie *Augustinus* cum scribit, signa dici corpora cœlestia, quod vitæ usibus necessaria designent, qualia nauta, ricolæ, & id genus artifices observant. Approbat hanc sententiam *Philo* vir doctissimus, quem *Eusebius* in divinis scripturis explicandis ut altum, magnoq. iudicij acumine præditum laudat; & *Ieronymus* ob varia eruditionis copiam referre in catalogum *Eclesiasticorum* Scriptorum non dubitat.

Verba autem *Philonis*, quibus lumen adferre dicto *Mosaci* naturæ, hæc sunt: Facta sunt, ut *DEVS* ipse ait, non solum ad cem emittendam, sed etiam ut futura præsignificens. Aut enim ortu earum & occasu, deliquione, aut emersione occultatione, et alijs motuum differentijs homines de futuris conjiciunt & prægiunt, copiam inopiamve fructuum, proventum vel pestem animalium, serenam & nubilum, tranquillitatem aeris & procellas entorum, inundationes & exilitates fluminum, molliciem maris & tempestatem: Ita ut rectissime dictum sit: In signa factas se stellas, atque etiam in tempora. Tempora porro de quatuor anni vicibus, quas *Græci* horas appellant, intelligenda sunt.

Et quid ni? Tempus enim quid aliud esse potest, quàm tempus rei bene gerenda? At hora anni omnia perficiunt, & ad banum euentum produciunt, sationes, plantationes, genituras & incrementa animalium.

Origenes in Tomis super Genesin : quemadmodum refert Eusebius in lib. 6. de præparatione Euangelica, cap. 9.

Cum primum caput exponeret, stellas dicit à D E O positas in caelo, ut essent in signa, hoc est, ut per varios eorum aspectus & coniunctiones significarent uniuersas & singulas humanarum rerum causas, non tamen efficerent. Depinxit enim Deus in stellis significationes & rationes omnium futurorum humanae generationis euentuum, ut supernorum spirituum virtutes in eis, veluti in libris legerent, quacumq; hominibus citra tamen ullam liberi arbitrij coactionem per singula temporum interualla essent euentura & inde aliquam huius scientia partem, quae humani ingenij vires excellit, hominibus stellarum obseruatoribus reuelarent. Atq; iuxta hunc sensum putauit Origenes intelligendam esse sententiam quandam ex libro, cui titulus est: Narratio Iosephi, olim apud multos Catholicos in auctoritatem recepto: in qua Iacob Patriarcha inducitur ad filios suos hac dicens: Legi in tabulis caeli quacumq; euentura sunt vobis & filijs vestris.

Idem contra Celsum, lib. 3.

Esse autem (ut Celsi verbis utar) pradicere nobis Solē & Lunam ac stellas futuras pluuias, aestus, nubes, tonitrua: An non ergo si praedicunt talia, Deus potius adorandus est, cuius iussu praedicunt, ille q; potius obseruandus, qui his utitur praeratiis? Praediciunt & fulgura, & fructus, omnes q; prouentus, depromant omnia talia, non tamen ea adorabimus ideo, sicut nec Moysen posteriores q; Dei prophetas, qui praedixerunt meliora, quam pluuias, aestus, nubes, tonitrua, fulgura, fruges q; & prouentus sensibiles: Imò etiam si sol, luna, stellae q; meliora uaticinaretur quam pluuias, ne tamen quidem eos adoraremus, sed patrem praedictionum auctorem, eius q; ministerium

verbum Dei, Hoc autem ipse sibi pro confesso sumit Celsus, quod
 em, Lunam, Stellasq; habeamus pro nihilo, cum fateamur, ab
 is quoq; expectari reuelationē filiorum Dei, subiectis in prasens
 nitati materialium corporum, propter illum, qui ea subiecit in
 . Atq; si sciuiſſet Celsus, prater innumera alia, qua de Sole, Lu-
 , Stellisq; predicamus, vel illud: Laudate eum omnes Angeli eius,
 date eum omnes exercitus eius: Laudate eum Sol & Luna: Lau-
 e eum omnes stella lucentes: Laudate eum celi cælorum: Nun-
 am de nobis pronunciaſſet, tantos laudatores Dei haberi à nobis
 nihilo.

D. Ambrosius lib. 4. Hexameron cap. 4.

Quomodo luminaria facta sint in signa, non possumus negare,
 od ex Sole & Luna aliquot signa colligantur. Nam & dominus
 xit, & erunt signa in Sole & Luna & Stellis. Sed in sequentibus
 prehendit abusum illorum, qui volunt, quod hæc signa afferant
 ſcentibus neceſſitatem aliquam, cum paucos nunc eſſe arbitror,
 is hoc credunt, sed inclinationem vel ſignificationem quandam
 Ferre à neceſſitate liberam. Relicta enim eſt nobis libera voluntas
 electio, ut auxilijs Dei mens ſulta, aduerſari illecebris diaboli, &
 rnis inclinationes moderari, & ſi quam inſignem calamitatem
 luerſumue aliquem caſum aſtra præſagiant ac denuncient, eius
 caſiones effugere poſſit.

Baſilius Magnus libro Hexameron hom. 6.

Et ſint in ſigna & tempora, & dies & annos. Neceſſaria ſunt
 oſectò luminarium in hominum vita ſignificationes. Nam ſi non
 ltra modum ſigna quiſpiam, qua ab ipsis proficiſcuntur, exploret,
 tiles ipſorum obſervationes, eas inuenerit, quas experientia longa
 obauit. Quanto autem emolumento ſint vita humane, quan-
 umq; utilitatem eidem præſtent, tales ex hiſce luminibus obſerua-
 ones, quis ignorat?

Idem Baſilius.

Ubi de quatuor anni temporibus tractat, dicit: Hæc temporum
 ricifſitudines, hæc varietates Solis motiones conſectantes vitam
 obis, & qua ad vitam ſunt neceſſaria, diſponunt atque admini-
 rant.

D. Augustinus de ciuitate Dei.

*Non usquequaq. absurde dici potest, solum ad corporum differē-
tias afflatus quosdam sidereos peruenire: & ideo si aliquis iudicijs
astrorum utatur, ad prænoscendum corporales effectus, putat tem-
pestatem & serenitatem aeris, sanitatem vel infirmitatē corporis,
uel ubertatē & sterilitatem frugum, & similia, quæ ex corporibus
& naturalibus causis dependent, nullum videtur esse peccatū. Nam
omnes homines circa tales effectus aliqua obseruatione utuntur cor-
porum cælestium, sicut agricola seminant & metunt certo tempore,
quod obseruatur secundum motum Solis. Nautæ nauigationem vi-
tant in plenilunio, uel etiā in Luna defectu, Medici circa agritudi-
nes certos dies obseruant, qui determinantur secundum cursum So-
lis & Lune.*

*Idē Iamarius scribens dicit: Non autē quisq. sapiens arbitretur
obseruatores temporum reprehendendos, quia dicunt, non proficif-
car hodie, quia tempestas exorta est & c. uel si qui fortē alijs natura-
les effectus circa motum aeris & humoris ad variandas temporum
qualitates ex siderum ordinatissima conuersione notati sunt: de qui-
bus dictum est, cum conderentur, ut sint in signa & tempora & dies
& annos.*

Chrysostomus in cap. i. Genes. hom. 6.

*Quid est in signa & in tempora, & in dies & in annos? docere
nos uult diuina scriptura, quod horum cursus scientiam nobis conce-
dit temporum, & uicissitudines versionum, numerum dierum, an-
ni curriculum, & ex his possumus dignoscere omnia.*

Ioannes Zonaras.

*Quartus dies luminū ortum habuit Solis, Lune ac reliquarum
stellarum, atq. his opifex rerum cælum exornauit, atq. eos motus,
exortus, cursus, & occasus destinauit, ut terræ ambitus per ea illu-
straretur, & mensura temporis à circuitibus eorum peteretur, præ-
berentq. ijs, qui exortum earum rectissimè obseruarent, magnam
minimeq. fallacem certitudinem & utilitatem.*

Mat-

Matthæus Beroaldus.

Principio Deus Opt. Max. creatis cælis, deinde affixis ijs sideribus, quorsum illa condidisset, ex suo verbo demonstravit, quum Solẽ interdiu lucem præbere mortalibus, Lunam autem cum reliquis Stelis noctu idem præstare iussit. Adhuc, ista voluit esse in signa & tempora, dies, & annos, ut Genes. 1. perspicue docetur. Et signa quidem, quæ scriptura dicit othoth, intelliguntur prognostica tempestatum, quæ à nautis, agricolis, & medicis observantur.

Nam Vergiliarum, item Arcturi & Orionis Canicula, ac similia ortus & occasus, insignes temporum conuersiões notant. Ex quo non frustra talia animaduertunt certi artifices, qui tempestatum significationibus, sua maturant vel differunt negotia, aut ea curant in tempore. Et ea quidem, nota & observata fuisse populo Dei, testatur locus ille, qui est apud Iobum & Amos.

Michael Glycas.

Aliquid prouidere, de q̃ signis quibusdam id, quod futurum sit, obscuriuscule coniectare nos posse, citra contradictionem omnem fatemur. Nam in rebus adeo manifestis resistere, diu sanè nequeamus. Quanquam enim homo in Paradiso peccauit, quanquam concessum sibi vaticinandi munus atque beneficium amisit: non tamen D E V S ille misericors eum prorsus similem euadere brutis iumentis permisit. Quo fit, ut signa quedam ei suppeditet, de quibus interdum futura prospiciat, eoque pacto securitati sue consulat.

Peucerus.

Sintq; in signa id est, ut conspecta ac considerata, de initijs, progressionibus, ac metis temporum, de q̃ illis qua incidunt variationibus vis stellarum excitatis, moneant, atq; doceant homines. Ergo is tribuit, & hoc quod alias aliter cuncta elementaria afficiant, & quod eas affectiones suo positu pramonstrent attendentibus.

Aegydius Columnus Cardinalis.

Non tantum luminaria cæli sunt signa inferiorum, sed etiã causa, ut quando rutilat cælũ prognosticamur serenitatẽ, & sic corpora cælestia nõ solũ sunt causa illius rubidinis, quæ est signũ serenitatis, sed etiã sunt causa serenitatis, idco tam sunt signa quàm cause,
ita.

ita ut negare, corpora caelestia habere effectum in hac inferiora, sit negare sensum communem, cum sensibiliter experiamur, quod Sol nos calefaciat & Luna nos infrigidet.

Idem in alio loco.

Est caelum primum in uniuerso, ut Rabi Moyses ait, sicut cor in animali, cuius motus si ad horam quiesceret, statim finiret animalis vita, & sic est quasi quaedam vita in uniuerso, quod res sic agunt & patiuntur ad inuicem.

Plato.

Mundum & hoc quod alio nomine caelum appellare libuit, eius circumflexu reguntur omnia.

Idem, in Timaeo vitam nobis corporeā à stellis infundi affirmat.

Aristoteles.

Homo hominem generat & Sol, id est, parentes & causa caelestes concurrunt in generatione hominis.

Idem lib. 1. Meteorum sic ait:

Id, à quo initium est motus, proculdubio, ceteris etiam rebus, vim mouendi impertit. Ex hoc dicto Aristotelis colligi potest, quod, cum caeli motus primum in natura extiterit, eius vim, ac efficaciam in rebus inferioribus, minime in dubium vocari debere.

Idem in Meteorologicis.

Mundus hic inferior est contiguus superioribus latioribus, ut vis uniuersa ipsius inde gubernetur.

Idem Aristoteles 3. problem. 1. partis.

Plinius quoq, 2. libro sua naturalis historia confirmat: Coniunctiones & aspectus luminarium Planetarum, quae secundum affectionem stellarum fixarum, propè quas contingunt, alios atq, alios effectus inducere.

Philo: Stella habent potentiam, sed circumscriptam, & afferunt necessarias utilitates, quae tamen non omnibus nota sunt.

Seneca ad Martium.

Vides micante uno sidere omnia impleri: Solem quotidiano cursu diei noctisq, spacia signantem: Vides Lunam successionem à fratribus occurribus lenem, remissumq, lumen mutuantem & modo occultā, modo toto orbe terris imminentem: Vides quinq, sidera diuersas agentia

*ntia vias, & in contrarium præcipiti motu nitentia. Ex horum
uissimis motibus, fortuna populorum disponuntur, & maxima ac
inima perinde formantur, pro ut æquum iniquumve sidus incessis.*

Hermes.

Sol & Luna post Deum omnium viuentium vis a sunt.

Coelius Augustinus.

Cæli temperies hominum mores mutat.

Ioan. Bodinus.

*Certum quidem illud est, ingenia & mores hominum ad huma-
s sæpè accedere, ut Galenus ait in libro, quod mores humoribus ob-
quantur.*

Lactantius contra Epicureos cap. 4.

Ventorum & imbrium vis in eo est, ut morbos afferant.

Hippocrates de flatibus.

*Ær mortalibus vita, & morborum agrotis solus est auctor.
& Galenus in arte medicinali scribit: Ab ære afficitur & muta-
ur corpus, quia aut calefit, aut frigesit, aut exciccatur, aut hume-
atur. Es cum venti plerumq; secundum motum Lune ac Planeta-
notu & qualitate certò sequitur, etiam corpora nostra ab eorum
um excitentur, affici.*

*Idem alibi de significatione mortis & vite secundum motum Lu-
æ & aspectus Planetarum, dicit: Quando Luna est lumine plena,
um crescere sanguinem & medullam in homine & bestijs omnibus,
lem fieri in mari & cunctis in rebus mundanis.*

*A plerisq; Philosophis & Physicis certò concluditur, locum Lu-
æ in partu, congruere cum loco conceptionis, hoc est, in quo signo est
una tempore partus, in eodem etiam fuisse tempore conceptionis,
& si nascitur infans in coniunctione Solis & Luna, id est, in nouilu-
io, conceptum fuisse etiam in nouilunio: id si verum est, ut plerique
ffirmant, certò & indubitatè statuendum est, Lunam tam in con-
ceptione, quam editione infantis singularem vim obtinere, ac nato
nsanti infundere, partumq; promouere aut retardare.*

*Quemadmodum etiam à nōnullis Philosophis affirmatur, quod
niuersa vis, quæ ex corporibus cælestibus defluit, sit ex motu, lumi-
ne, & influxu, qui est virtus proficiscens à dictis corporibus, quæ à*

H DEO

DEO mediantibus causis secundis & corporibus cælestibus, his inferioribus infunditur. Unde ab Aristotele in Meteorologicis dictum est, Mundum hunc inferiorem esse contiguum superioribus latiori- bus, ut vis uniuersa ipsius inde gubernetur.

Plutarchus.

A Sole, Luna, syderibus q̄, vita, motus q̄ principia manant, quæ prouidentia nobis videnda præbuit, ut sensibilia sanè sint intelligi- bilium simulachra atq̄ incitamenta.

Cicero de Luctu inueniundo.

A Theophrasto memoria proditum est. Orbem terrarum Thea- trum quoddam esse magnum Diuina mente repletum, & cælestis indicandæ sapientiæ gratia, tam multis undiq̄, collucentibus orna- mentis illustratum ac depictum.

Arnobius lib. I. contra Gentes.

Affirmat quod syderum motus, certis signis, partibus, variorum discriminum asserunt necessitates, & statibus temporibus, rerum vi- cissitudines.

Lucius Columella.

Singulos dies Astronomica ratione observari præcepit, tum pro- pter rei rusticæ utilitatem, tum propter pericula quàm plurima eui- tanda, quæ moniti à peritis eius disciplina cauere possumus.

Thomas Aquinas.

Ex Astrologia prædicere possumus dispositionem corporis, motum sensuum ac res varias, aliquo modo etiam intellectum: Nam corruptis ex aliquo astro sensibus, intellectus etiam patitur: Voluntas au- tem nullo modo attingitur, libera q̄, semper & incolumis permanet: Congruunt cum hac sententia Damascenus, Scotus & alij. Nam Scotus ubi tradit demones futura ignorare, nisi aut coniectura u- tantur, aut quæ est stellarum animaduersione atq̄ à cæli motibus fu- tura percipiant, assēuerat ex astris & cæli motu futura prædicere posse.

Alio loco idem Aquinas ad fratrem Reginaldum.

Quia petisti, ut tibi scriberem, an liceret iudicis astrorum uti, petitioni tuæ satisfacere volēs, ea quæ à sacris doctoribus super hoc traduntur, scribere curavi. In primis ergo oportet te scire, quod vir- tus

caelestium corporum ad immutanda corpora inferiora se ex-
cedit.

Antonius Archiepiscopus Florentinus

tit. 12. parag. 6.

Corpora caelestia imprimunt in corpus humanum, & per conse-
quens in potentias sensitivas, quae sunt affixae corporeis organis. Vi-
tutes autem sensitivae, ubi surgunt, passionibus inclinantur ad actus rationis,
et tamen cogunt.

Leonardus Varius Bonaventuranius ordinis

S. Benedictini.

Deus regit inferiora per superiora: ex praedictis enim clarum &
manifestum esse constat, caelum & sidera in hac inferiora corpora
motu, ac lumine concomitantur agere, quae quidem actio regimen &
gubernatio appellatur, Dei voluntate sic imperante, atque ordinante,
scilicet sua divinae virtutis caelum esset universale instrumentum.

Franciscus Patritius in dialogo 3.

Est certò certius, quod inferiora hac superiorum facultate guber-
nantur. Nam & bella ipsa quadam astrorum vi moventur, quae ha-
num corda calefacit, & ad vindicandum excitat. Manifestum quoque
etiam, famem atque pestilentiam aeris vitio generatas, ex caelesti
mine habere originem, nec aliud de terra motus hiatusque, modo hoc,
modo illo loco generari. Sunt enim terra spacia certis caeli regionibus
pincta, haecque subiecta certis luminum aspectibus, qui tempore &
caelestium orbium conversione producuntur, & in subiectam regio-
nem, eos quos modo dicebam effectus immittunt.

Mantuanus Theologus ac Poeta, ex

Virgilio.

Hinc tempestates dubio predicere caelo

Possumus, hinc messisque diem, tempusque serendi,

Et quando infidum remis impellere marmor

Conveniat, quando armatas deducere classes,

Aus tempestivam in silvis evertere Pinum,

Nec frustra signorum obitus speculamur & ortus

Appianus in Astronomico Caesareo.

Apud omnes in confesso est, astra quadam divinae virtutis esse in-

G 2

stru-

strumenta, per quæ uniuersum illud gubernari credimus. Syderum enim opera, effectus seu inclinationes seu influentias dicas, diuine providentiæ quadam esse documenta, quis est, qui neget? Cum nihil non in hoc mundo iuxta astrorum dispositiones affici videamus, quamuis omnia in DEVM referri soleant. Quæmodum autem non securi operis cuiuspiam structuram tribueris, sed fabro, qui hac utitur: sic astrorum effectus, qui motus eorundem consequantur, non ipsis astris, sed DEO illa regenti, gubernantiq; causa, veluti primaria ascribere debemus. Huiusmodi astrorū cursus & motus multiplices nobis cū Deus Opt. Max. patefaciat, cælumq; ipsum tanquam librum apertum, in quo futura per stellarum & luminarium transcursum significantur, recludat. Pauca & nos super his quæ ex eo nobis libro collecta sūt, dicere instituiamus.

Henricus Ranzonius in libro de conseruanda valetudine.

Secunda causa morborum & destructionis deprauationisq; corporum nostrorum, est sinister & maleuolus syderum cælestium influxus, temperamentorumq; infelicitas. Nam uti singulis rebus proprietates certæ sunt ingenitæ, quas DEVS ab æterno naturalibus effectibus conptauit: ita singularis quoq; efficacia & vis diuinitus insita est corporibus cælestibus, quæ DEVS non tantum propter certum ordinem ac magnitudinem creauit, ut annos, dies, & menses disfermerent, sed ut essent quoque nobis signa, ex quibus quadam rerum futurarum caperemus argumenta. Pendent enim inferiora ex superioribus, & terrena à cælestibus, & cognatione quadam mutua inter se continentur. Proinde corpora superiora occultam quandam vim & virtutem in hæc inferiora infundunt, per quam humores in corporibus nostris mutantur, augentur, & diminuantur secundum syderum positum & qualitatem. Ex hoc quotidiana experientia, certissima rerum omnium magistra clarius euidentiusq; docet, quàm ut ulla demonstratione egere videntur. Si quis fidem dictis adhibere noluerit, Lunam mihi consideret, quæ in humores præcipuè sibi dominium vindicat, ut aperte conuincetur. Nam crescente Luna crescunt & humores, sanguis & medulla in homine & bestiis. Cum igitur constet, humores in corporibus nostris regi ab ipsis supe-

perioribus, ex malis autem corporum humoribus oriri morbos, ex
urbis interitus, non immerito sane mortis & ceterorum morboru
usque in corpora caelestia, aliqua ex parte refertur.

Richardus Dinothus Normannus de
Astrologia.

*Stelle sua quantitate, lumine, situ, cursu, mouent atq; ordinant
vnam mundi materiam & locum eorum, qua oriuntur & intere-
nt: Quocirca Astrologia studium apprimè utile & decorum cen-
ndum. Qui putat inquisitionem astrorum & secretarum virium
influxionum ipsorum Dei providentia derogare, maxime fallun-
ur. Nam ipsius Dei maiestas magis illustratur, cum tam magnas
res cum per creaturas suas efficere intelligimus.*

Christophorus Milæus

*Cum Astrologi in terrena diuersos effectus mutua quadam atq;
ea naturali astrorum consensione & concordia influere cognosceret,
frequenti reditu obseruata ab ijs sunt rerum conuersiones, incremen-
ta atq; inclinationes, qua praesentiri & praedici ab ijs possunt. Cuius-
modi videmus serenitatis & tempestatum signa, sterilitatis ac fer-
tilitatis tempora, quaq; ad agriculturam exercendam pertinent,
ut sunt arationis, insitionis, percipiendi, condendi, exscindendi li-
gna, aut saxa: etiam ad navigationum peregrinationumq; oportu-
nitates, & idonea medicorum ad curationes tempora deligenda. Ex
eadem caelestium consensione, cum ydem multos euentus, similitudi-
ne ducti inter se conferrent, ex syderum qua natalitia vocant, situ
inquisierunt, qua cuiq; euentura, quo quisq; fato natus esset: Vt inde
mores, ingentum, corpus, animum, vita actiones, & ad quam ma-
ximè rem quisq; aptus futurus sit, cognoscerent.*

*Possit accommodata actionum diuersarum tempora, res calamita-
tum praenancias, bella, morbos, eluisiones, aestus ingentes, terramo-
tus, graues etiam Rerum pub. commutationes, qua nulla cognitione
hominibus constare posse videntur, inuestigare solent. Omnis au-
tem de astris scientia verumq; Astrologia & Astronomia nomen ha-
buit: in qua magni viri, etiam principes studiosè sunt versati. An-
tiquissimis namq; temporibus maximi & diuini honores eidem com-
munibus animis deferrebantur, & earum rerum contemplatoribus*

atq; amplificationibus summa præmia publicè solita erant poni.

D. Cornelius Gemma Louanienſis.

Ex Aſtrorum influxu, ſi Methodus adſit, plurima præſagiri poſſo, quæ ad naturam corporis ac temperamentum pertinent, quæq; ad valetudinis ſtatum. Quæ verò ad propenſiones animorum ad hæc vel illa ſtudia, & vitiorum ſemina referuntur, ſignificari interdum, ſed maiori virium interitiſio, quo plurimum enervantur, ac velut ex accidente pertingunt, præſertim, quando immutent amplius parentum indoles, patria, conſuetudo & educatio. Porro quod reliquum eſt, electiones, operum in pluribus valens.

Ioannes Bodinus.

Licet igitur ſemper q̄ licuit cæleſtium luminum virtutem inquire, modo in cauſis naturalibus conſiſtat. Nam in eo verſatur DE I gloria, quod per creaturas ſuas facit res tam mirabiles. Hæc ſententia Damasceni: hæc Thoma Aquinatis in libro de ſortibus, & altero de Iudicijs Aſtrolagicis: hæc Scoti. Et verè Aſtrologia, effectorum cæleſtium notitia, à Deo donata eſt. Sed Deus eſt ſuperior omnib; iſtis, & qui conſidit Deo, hijs nihil ab aſtris debet metuere, atque tantundem Ptolomæus dicit: Imperare cælo ſapientem: Itemq; rerum fato prudentia maior.

Et Abraham Aben Eſra, maximus inter Iudeos Aſtrologus filios Iſraelis, ait, non ſubijci aſtris qui conſidunt Deo. Qui verò non timet dominum, inquit Salomon, tranſibit ſub rota, cælum præculdubio, his verbis virtutesq; & influentias obliqui circuli, id eſt, Zodiaci denotans.

Contra fata Valent Deus & prudentia tantum,

Vir pius & prudens vincere fata poteſt.

Sixtus ab Hemminga Nobilis Friſius.

Nemo hercle ſane mentis negat, generalem vim quandam trãſmitti à cæleſtibus corporibus ad inferiora, illa nimirum agere, hæc pati.

Idem Hemminga in Epistoſta ad Henricum Ranzouium.

Cælum expanſum, & infinitis luminibus exornatum, repræſen-

tas

tat nobis imaginem libri aternitatis, sed, cuius literas, lectionem, & intelligentiam perfecte non tenemus. De effectu siderum autem in elementis, & ijs, quae ex elementis constāt, merito nihil addubita-
mus, sed cuius minimam tantum partem percipimus, non talem, neque tantam, quae per deductionem causarum ex effectibus, ad perfectam fusurorum cognitionem nanciscendam, sufficiat.

Lambertus Daneus, in sua Physica.

cap. 31.

Primus, ut illa corpora superiora, essent rerum inferiorum maxime terrenarum, tum gignendarum & conservandarum, tum etiam terminandarum & finiendarum secunda quadam causa, quibus Dominus ordinariò quidem utitur: quanquam eas tamen, cum illi visum est, prorsus omittit, nec eadem desinit infinita illa omnipotentia sua producere, quae illis adhibitis soles. Quomiam nò modo loco superiora sunt ista corpora caelestia (atq; motus, quidam consensus est inter omnia Dei Opt. Max. opera,) sed etià vi quadam sibi à Deo infusa in res istas inferiores temperamenta ac qualitates partim inijciunt, partim movent & excitant, per quas ista res terrena vel producuntur & conservantur, vel etiam flaccescunt, marcescunt, & tandem intereunt & corrumpuntur. Has qualitates ex istis corporibus dependentes & effectas vulgo caelestium corporum influentias appellant, quae non è terrena aut elementari regione in caelestem ascendunt, & influunt, sed ex caelesti illa & superiori in hanc terrenam & inferiorem descendunt.

Idem cap. 32.

In quas res habent vires corpora caelestia, eatenus tantum habent, quatenus vires rebus à Deo iam insitas non tollant, aut aboleant, aut immutent, novamq; legem, aut conditionem illis nò afferant: Itaq; excitant duntaxat iacentes in ijs rebus vires, semina actionum latentia corroborant: qualitates ià inditas & infusas rebus inferioribus movet, ut quali lege hac inferiora Dominus esse & consistere voluit, ita eorū quodq; in suo genere sub ea conditione, & lege à caelestibus corporibus cietur, & impellitur. Deniq; ipsamet cor-
pora

pora cœlestia nequaquā ipsa agūt, si propriè loqui volumus: Sed omnino à Deo aguntur & à natura, id est, à lege sibi imposita.

Apud Iobum dicit Deus cap. 38.

Scisne leges cœli, tunc potestatem cœlo daturus es, quam habet in terram. Ex his constat, cœlum habere leges & potestatem in terra. Nam hic textus indicat potentiam, quam Deus corporibus cœlestibus indidit, in hunc elementarem mundum. Quia Deus creatis cœlorum luminibus edixit, ut sint temporum, annorum, dierumq; signa, quod ad commoditatē numerandi dies referre, fuerit ridiculum, quia tot stellarum centena millia essent inania. Quorum perennes motus ac perpetuos cum admirabili incredibiliq; constantia & consensu inter se atq; conuenientia immutabili cernimus. Ha sine dubio non sunt ociosa, aut supputandi dies siue ornatus causa comparata, sed ad alios vsus longe potiores à Deo Opt. Max. destinata.

Malachias Propheta dicit.

Sanitatem esse sub radijs Solis, quos ille alas venustè appellat, atq; his foveri & conservari hominum incolumitatem affirmat. Es David Psal. 121. dicit: Per diem Sol non laedet te, neq; Luna per noctem. Ex his Scriptura locis constat, stellis inditas esse virtutes à DEO, quibus non aër tantum variè afficitur, ut nonnulli existimant, sed homines, & secundum voluntatem eius nunc conservantur incolumes, nunc ladi se sentiunt, planè ægrotant, & quemadmodum DEVS cursum stellarum assidue moderatur, ita vires earundem temperat, ne quid piorum cœui inde periculi aut noxa existat. Quemadmodum & succos venenatos, sine noxa aut periculo Christus bibituros suos discipulos affirmat.

Ieremias cap. 10. ait.

A signis cœli nolite timere, quæ timent gentes. Nominat signa: Ergo portendi his aliquid designat, nec contemni vult, aut Epicureo risu ab hominibus excipi, sed Deum propter hac signa solum esse timendum docet, quasi dicat: Nolite timere signa, quæ timent gentes, sed potius DEV signorum & stellarum opificem, qui suam iram & iudicia ipsis signis denunciât. Quantum enim prodigiorum, Eclipsium, fœdarum coniunctionum antecessere excidium Hierosoly-
ma

ma ex historijs constat, quæ profectò nō casu proueniebant, sed eam ipsam ob causam à Deo proponebantur, ut populo isti horrendas clades & politia excidium annuntiarent. Neq; verò propterea nulla vis inest stellis, aut alijs à Deo propositis signis, quod timere nos ab his vetat spiritus Sanctus. Nam & à diabolo & à Tyrannis, qui in corpora piorum sauiūt, securos & vacuos metu nos esse iubet Christus: nō quod nulla à diabolo, aut Mundo ad nocendum vis sit, aut potentia, aut quod audiens hunc leonem rugientem nemo exhorrescat: (quis enim exuere omnem metum in hac vita tot periculis circumvallata queat?) sed quod erectos fiducia protectionis. Diuina, ita aspicere nos formidabilem huius mundi potentiam, aut immane diaboli robur velit, ne metu fracti à Deo deficiamus, aut fidem abjicientes alia nobis numina fingamus. Nam qui sub providentia & protectionis diuinæ scuto latent, eos neq; fulmina de caelo incautos feriunt, neq; astra sinisteris, aut maleficis radijs suis de statu deiciunt, neq; diabolus cum toto satellitio suo separare à dilectione Dei potest. Imò quod est apud poetam, Si fractus illabatur orbis, impavidos ferient ruinae.

Lucæ 12. cap.

Dicebat autem ad turbas, cum videritis nubem orientem ab occasu, statim dicitis nimbis venit, & ita fit, & cum Austrum flantem dicitis, quod aëtus erit & fit: Hipocryta faciem cæli & terra nōstis probare &c. Ex quo dicto colligitur, tunc temporis etiam signa sumpta esse ex cælo & nubibus, & à Iudeis faciem cæli etiam esse consideratam.

Matthæus cap. 17. dicit.

Curaſſe Iesum Lunaticum, qui sepe cadebat in ignem, & crebro in aquā. Is absq; dubio secundum motum Lune fuit correptus. Unde sequitur, Deum Luna vires aliquas in morbis afficiendis tribuisse, & secundis causis in hac inferiora potestatem aliquam secundum suum beneplacitum permisisse, & hys tanquam instrumentis etiam nunc uti.

In actis Apostolorum cap. 7. in oratione Stephani hæc leguntur: Auertit autem se Deus, & tradidit eos in seruitutem exercitus cæli sicut scriptum est in libro Prophetarum (Amos 5.) Quæ verba

ego sic intelligo, quod Deus eos sub dominio stellarum constitutos reliquerit. Exercitus enim siue militia cæli, hic non de demonibus aut malis Angelis intelligi potest, multò minus de bonis: Sed de stellis & syderibus, ut etiam præcipui patres id ex textu Deuteronom. cap. 17. interpretantur.

Ex quibus colligitur, Deum singulares vires stellis indidisse, & has tanquam milites sui exercitus sapissime vagari permittere.

Ex his præcedentibus planè constat, Elementa & quæ ex his oriuntur corpora, perpetuò affici corporibus cælestibus, & astra esse signa (signum autem dicitur, cum per hoc, quod videtur aliud indicatur) Sunt enim velut typographi, quorum characteribus primùm animus noster est informatus: & appellantur à patribus, vates, præcones, exercitus cælestes, legati mandata Dei exequentes, & angelorum. Et horum ministerio utitur Deus ferè semper, ut medijs, & tanquam causis secundis, quanquam multa peragit, illis non adhibitis imò exclusis, & sic utendo conseruat illorum efficaciam & virtutes, quas illis ab initio creando infudit, impertiuir, & dedit, & sinit eas tales exercere, quoad illi libitum, & apud ipsum ab initio decretum fuit.

Sydera sunt in signa, in tempora lucis, & annos.

Eccles. cap. x.

Omnia tempus habent, & suis spatijs transeunt vniuersa sub coelo. Est tempus nascendi, & tempus moriendi, tempus belli & tempus pacis.

SE

SEQVNTVR

VERAE AC MIRABILES TAM

IN AERE, QVAM HOMINIBVS PRAE-

ditiones inopinatum euentuum, quos omnium temporum diuersi Astrologi ex vario stellarum concursu & configuratione coeliq; positu descripta, vel sub horam ortus natiuitatis figura, vel coeli schemate in coniun-

ctione aut oppositione Solis & Lunæ

depicto collegerunt.

Acitius scribit: Paucos mortalium eximi, quibus non primo cuiusq; ortu euentura à natura destinantur: Cuius clara documenta, antiqua atas & sua tulerit, & iam etiam nostra vidit, sed quaedam secus, quàm dicta sunt cadere, propter ignorantiam artificum, & ita corrumpi fidem artis.

Quod meo iudicio etiam fit propter falsam temporum relationem, ac propter partium, minorumq; labetium celeritatem, & velocissimum siderum cæli, pronumq; rotata vertiginis cursum, & propter imperfectam, & nondum exactè cognitam omnium motuum cælestium disciplinam.

Quæ enim est angustia humani ingenij tam corrupti in tam breui vita nostra spacio, perfectè omnia, quæ ad artem illam constituentem pertinent, quemadmodum & in cæteris superioribus disciplinis, capere non potest. Et vel levis error in temporis notatione commissus totam calculi rationem peruertit: ut non tantum in cæteris artibus, sed potissimum in Astrologia, quod ad calculi errorem astines, nimis verum sit, quod dici solet: Ex falsis nihil veri sequitur; atq; id non tam arti, quàm his, qui eam parum dextrè tractant, sit tribuendum.

Nemesius in cap. de fato, inquit: quod Aegyptij sapientes sta-

tuerint, fatum in astris positum esse, sed precibus ad *DEVM* flecti
 & mutari.

Hoc modo fecerunt fatum ex astris rerum contingentium non
 necessariarū, & notaucrunt cuiusq; vitam ex natali die, quem ipsi
 praeter ceteris praedictionibus Astrologicis maxime accommodatum
 commendauerunt. Quod Herodotus etiam affirmat dicens: Aegyptios
 ad indicatū cuiusq; partus momentum, de vita curriculo, ingenio,
 conditione, atq; fato mortis vaticinari solitos.

Cicero dicit in libro de Diuinatione: Chaldaeos ex longa diuturnaq;
 syderum obseruatione, sciētiam effecisse, ut prae dici posset, quid
 cuiq; euenturum, & quo quisq; fato natus esset.

Et qui haec Chaldaeorum natalitia praedicta defendunt, vim quā
 dam esse aiunt signifero in orbe, qui Graecis Ζωδιακός dicitur, & qui-
 dem talem, ut eius orbis unaquaq; pars, alia alio modo moueas, im-
 mutetq; caelum: Perinde ut quaeq; stella in his finitimis partibus sine:
 quoq; tempore: eamq; vim varie moueri ab ijs syderibus, quae vocan-
 tur errantia.

Cum autem in eam ipsam partem orbis uenerint, in qua sit ortus
 eius qui nascitur: aut in eam qua coniunctum aliquid habeat, aut
 consentiens: eam triangula illi, & quadrata nominant. Etenim cum
 tempora, anni, tempestatumq; caeli cōseruationes commutationesq;
 tanta fiant; accensu stellarum & ortu: cumq; ea vi Solis efficiantur,
 quae uidemus: non uerisimile solum, sed etiam uerum esse censent:
 perinde ut cumq; temperatus sit aer, ita pueros oriens animari aut
 formari: ex eorū ingenia, mores, animum, corpus, actionemq; uita,
 casus cuiusque euentusq; fingi.

Censorinus ad *Q. Cerebellum* cap. 8. Ante omnia dicunt Chal-
 dai, actū, uitamq; nostrā stellis, tam uagis quā stantibus esse sub-
 iectā, earūq; vario multipliciq; cursu genus humanū gubernari.

Et cap. 9. Sunt particulae in unoquoq; signo tricenae: totius uero
 Zodiaci numero 360. haec ut Graeci uocant, & haec particulae nobis
 uelut fata sunt: Nam quo potissimum oriente nascantur, plurimum
 refert.

Valerius Maximus ait: humana uita conditionem praecipue
 primus & ultimus dies continet, quia plurimum interest, quibus
 auspicijs

auspicijs inchoetur, & quo fine claudatur: Ideoq; eum demum felicem fuisse iudicamus, cui & accipere lucem, & reddere placide contigit.

Iuuenalis Satyra 7.

distat enim qua

*Syder a te excipiant, modo primos incipientem
Edere vagitus, & adhuc a matre rubentem.
Vensidius quid enim? quid Tullius? anne aliud quidam
Sydus & occulti miranda potenti in fasti-
Seruis regna dabunt, captiuis fasti triumphos.*

Manilius.

*Quod subit a veniunt validorum in corpora mortes,
Ex ipsis quidam elati rediere sepulchris,
Atque his vita duplex, illis vix contigit una,
Ecce leuis perimit morbus, grauiorq; remittit:
Succumbunt artes, rationis vincitur usus,
Cura nocet, cessare iuuat, mora saepe malorum
Dat causas, leduntq; tibi partumq; venena,
Degenerant nati patribus, vincuntq; parentes.
Quinetiam infelix virtus, & noxia felix
Et male consultis precium est, prudentia fallit,
Nec fortuna probat causas, sequiturq; merentes.
Sed vaga per cunctos nullo discrimine fertur.
Scilicet est aliud, quod nos cogatq; regatq;
Maius & in proprias ducat mori alia leges,
Attribuatq; suos ex se nascentibus annos.*

Idem.

*Longaq; per certos signantur tempora cursus,
Nascentes morimur, finisq; ob origine pendet.*

Thomas Morus.

*Scilicet ex illa, qua primum nascimur hora,
Prorepunt vineti, vitaeq; morsq; pede.*

Anonymi cuiusdam.

Crescentes morimur, finem simul indicat ortus.

E 3

Excm.

Exempla praedictionum.

*Methodius & Nauclerus scribunt Noham genuisse quartum filium, quem vocavit Ionichum, tertio anno post diluvium Hunc fu-
isse ingenij eminentissimi, & Astrologia peritissimum, qui syde-
rum cursus & stellarum habitudines suis cōtemplatus. Qua quidem
disciplina ortum pariter & occasum quatuor regnorum principa-
lium praeviderit atq. docuerit, & quod filij Cham in Assyria pri-
mum: & post illos filij Sem in Persia & Gracia: postremo filij La-
phet regnaturi essent in Europa.*

*Iosephus narrat, ut & Suidas, sacrorum scribam praedixisse re-
gi Pharaoni, natiuitatem Moysis allaturam cladem Aegypto:
quo interempto Hebraeis spem & fiduciam, Aegyptijs metum adem-
ptum iri: Sed tamen Moyses est educatus, & primò plagas Aegy-
ptijs intulit: deinde rege eorum in mari interfecto, Israelitas ex Ae-
gypto in libertatem deduxit.*

*Priscus à Diodoro Siculo nominatur Astrologus Belesus, qui sua
scientia praedictionibus impulerit & confirmaverit Medos, ad in-
uadendum & occupandum Imperium Assyriorum.*

Et sic scribit:

*Belesus Babyloniorum Dux, inter Chaldaeos Astrologia, diui-
nationisq. peritissimus, Arsaci Medorum praefecto praedixit, im-
perio omnium, quibus Sardanapalus regnaret, proculdubio potitu-
rum, tam fausto positu syderum ipsius genesin moderante. Hac spe
elatus Arsaces, cum Babylonijs & Arabibus societatem inijt, bel-
lumq. apertum contra Sardanapalum molitur. Cognita defectio-
ne, Sardanapalus ingentem exercitum aduersus eum ducit, & ter-
racie victor euasit. Tot aduersis casibus attoniti duces foederati, domũ
redire decreuere. Sed Belesus sub dio pernoctans, ex astrorum obser-
uatione praedixit paucos post dies auxilia illis aduentura, resq. illo-
rum in melius cessuras.*

*Vaticinio Belesi ducibus confirmatis, & promissum tempus expe-
ctantibus nunciatur, Bactrianorum exercitum, quem rex expecta-
bat, aduentare: Visum Arsaci cum expedita manu obuiam profici-
sci, ut Bactrianis defectionem persuaderet. Collectis itaq. ex toto
exercitu fortissimis contra Bactrianos pergit: quos cum in partes
suas*

suas sine conflictu traduxisset, noctu in castra Sardinapali nihil tale à toties deuictò hoste timentis, acriter inuectus est, quæ nullo negotio expugnavit: postea in patentibus campis duobus prælijs copias regias, quæ intactæ euaserant, cum maxima earum strage fudit & fugauit, fugientes persecutus in urbem Niniuem compulsi, arctissimèq; obsedit, eaq; post biennium expugnata imperiùm Assyriorum ei tradidit. Sic Belesi vaticinium non vanum apparuit.

Haliabenragel prædixit ex genesi, puerum quendam natum prophetaturum, ut refert Conciliator, & multi alij. Alcabitius narrat, Haliabenragelem scripsisse, quod huius pueri ascendens fuerit 2. gradus libra, terminus Mercurij, & quod habuerit in eo Iouem, Venerem, Martem, & Mercurium.

Sacchara Babyloniorum Regi prædixerunt Chaldei, futurum ei ex filia nepotem, qui regnum ipsi, nimirum Auo, crepturus esset, quod ita cōtigist. Etsi destinauerat auus nepotem natum interficiendum, tamen educatus est, & ad regnum peruenit. Oland. A. Elianus.

Anaxagoras Clazomenius, qui vixit tempore Periclis, cuius præceptor fuit, insignis & præclarus in contemplanda rerum natura habitus, fatale exitium totius Græciæ ante prædixisse dicitur. Qui cum primus de Luna defectiōis causa fuisset ausus scribere, ab Atheniensibus in carcerem coniectus vix est Periclis precibus seruatus. Nam sydera putabant Athenienses esse Deos, nec naturali ratione, & lege cōtorqueri credebant, sed se ipsa pro suo arbitrio circumducere existimabant. Idem rogatus, cuius rei causa natus esset, inspiciendi, inquit, Cæli, Solis, & Lune. Laërt. lib. 2. & Plin. lib. 2. cap. 60.

Idem, quod in Olympijs, cum alijs, tum in siccitate maxima pluri-
turum prædixisset, pro Deo habitus est.

Idem etiam ex cælesti literarum scientia lapidem è Sole casurum prædixit, qui postea ad Aegos flumen Thracia, anno 2. Olympiadis 78. deiecit.

Diodorus Siculus scribit: Alexandro prædictam esse à Chaldeis contra Darium victoriam: Quemadmodum & Antigono, Nicamori, Seleuco, adeoq; priuatis etiam hominibus futura ita euidenter eadem prædixerunt, ut mira, & ultra hominis ingenium hæc res esse

esse putetur. Aiunt enim Planetas plurimum, vel ad bona, vel ad mala consequenda in generatione conferre, per q̃ eorum naturam & affectum cognosci maximè, quæ sint hominibus euentura.

Hic demum admonendum esse censeo, quod sub nomine Chaldaeorum, Mathematici, & Astrologi, & Genethliaci intelligatur. *μυθῶν γὰρ ἡ ἀστρολογία τῶν περὶ χaldaίους ἐνταὶ δόξαν, καὶ παρὰ τοῖς ἡ τῶν ποτὶς τῶν ἀπορίων ἀπορίων* ut scribit Diodorus Siculus.

Alexander Magnus deuicta atq; in suam potestatem redacta India uniuersa, cum exercitu victor reuersus est Babylonem: quam urbem aula habenda delegerat. In itinere verò admonitus fuit à Chaldeis Astrologis peritissimis atq; inprimis Belophante, quem ceteri tanquam auctoris ac & doctrina præ alijs eminentem ad hoc munus delegerunt, ne urbem rex ipse introiret. Fore enim si urbem ingrederetur, ut non multo post vitam cum regno amitteres. Eo uaticinio haudquaquã vano, cū animus regis percelleretur grauius, atq; is præmissis in urbem amicis deflectere ab itinere instituto statuisset, non tantum gnationes aulici, qui regia urbis splendore & delicijs capiabantur, sed etiam Philosophi contemnere regem prædictiones Astrologicas, & deposito omni metu ingredi urbem regiam iusserunt. Horum igitur consilio cum credulus nimium obtemperasset, atq; urbem ingressus, Hephestioni funus fecisset sumptuosissimum, paulo post ardentissima febre ex usu vini immoderatione correptus, fatalem diem obiit, exitu tristissimo adulatorum uanitatem in ridendis prædictionibus Astrologicis refellens. Appianus lib. 2. scribit eum veneno necatum.

Narrat idem Diodorus, Seleucū scripsisse, Chaldaeos prædixisse sibi Alexandri interitum, & partitionem regni in 4. duces. unde Seleucus hanc utilitatem consecutus est, quod talia præsciens sua consilia melius in illum euentum dirigere, & occasionem oblatam ad optatum exitum persequi potuit.

Non multo post Alexandri mortem, cum Seleucus Babylonis esset Satrapa, & Antigonus rationes ab eo superbe reposceret, metuens potentiam Antigoni Seleucus, in Aegyptum ad Ptolomæum confugit, ut eius præsidio se muniret: Eam fugam magna cum voluptate audiuit Antigonus, quod speraret regnum Babylonis à Seleuco deserturum

sertum sine negotio se occupaturum esse. Sed cum Chaldaei ad ipsum venissent, & dicerent: Seleucum, si ex manibus dimitteretur, paulò post dominum fore totius Asia Minoris, & ipsum Antigomum praelio à Seleuco deuictum interiturum: Antigomus, qui alioqui contemnere illas Astrologorum prae-dictiones solebat, motus dignitate atque auctoritate eorum, qui talia nunciabant, non leuiter est consternatus: itaq; equites misit, qui Seleucum persequerentur, & ex fugaretraherent. Sed & illi re infecta redierunt, & nò multò post Seleucus interfecto in acie Antigono, & Asia Minore subacta, prae-dictionibus Chaldaeorum fidem fecit. Diodorus.

Berosus, Eudoxus, Guidius, Aristoteles & Empedocles apud Graecos: Aratus, Iulius Firmicus, M. Manilius, & alij clari sapientiae auctores, quos fama vulgauit, periti caelestium fuerunt, ac diuinas prae-dictiones, decreta stellarum, & vim sati potestatemq; subtili inquisitione collegerunt, & hoc inter cetera annotarunt: illos qui sub Delphini sydere in lucem editi fuissent, petaminarios esse, hoc est, praecipua pedum pernecitate valere. Latini Graecos imitati petauristas vocant, qui volare quasi in aëre videntur. Quemadmodum nostra aetate vidimus multos, qui Pegasus feliciter in Horoscopo positum haberent, saltu omnes amulos facile superare. Eos quoq; qui sub Piscis astro, certo cursu stationibusq; syderibus constitutus editi essent, nando plurimum valuisse, & horum aliquot exempla recenset Alexander ab Alexandro Neapolitanus Iureconsultus.

Franciscus Patricius Senensis, lib. 9. de Regno ita scribit: Non inficiandam est, quosdam ex syderum benignitate aptiores ad gratiam incundam esse, additque astrorum ratione praedici posse, qualis quisq; natura, & ad quam maximè rem aptior futurus sit: idq; omnes veteres Astronomi testantur: Et Nigidius Figulus clare edocuit. Præterea nostra sydera natiuitatis inter se convenientia, congruentes etiam inter se animos producant. Quod non modo Hipparchus, Bithinius, Eudoxus, & Plato, alijq; plures ex eadem disciplina testantur: Verum Hesiodus, Aratus, & plerique alij veteres Poëta etiam affirmant: quod imitatus Persius cum ad Cornutum scriberet, ait:

K

Non

*Non equidem hoc dubites amborum fœdere certo.
Consentire dies, & ab uno sydere duci
Nescio quod certum est, quod me tibi comparat astrum.*

Liuius commemorat ante insauitā pugnā Persei, Eclipsin Luna accidisse, quam tunc quoq. nō falso Macedones, ut triste prodigium, occasum regni, perniciemq. portendere interpretabantur.

Hanc Eclipsin Sulpitius Gallus, qui consul postea cum Marco Marcello fuit, tunc Tribunus militum, in concione futuram praedixit, & rationem defectus utriusq. luminis addidit, & de cœli ratione & syderum natura peritissime coram exercitu disputauit. Plin. lib. 2. cap. 2. Val. Max. lib. 8. cap. 11 ex quo colligitur, Tribunos & praefectos militum etiam eo tempore huic arti operam nauasse. Nā nemo sine scientia singulari in Astrologia verum tempus defectus luminarium predicere unquam potuit.

Plutarchus in vita Pauli AEmylii describens pugnam cum Perseo, de hac Eclipsi ita scribit? Cum milites cœnassent, & quieti somnoq. indulgerent, Luna obscurari cepit, ac deficiente lumine, multisq. coloribus mutata, tandem nusquam apparuit, Romanis, ut consuetudo erat, timitu aris lumen eius reuocantibus, & ignes multo facibus ad cœlum tollentibus, nihil simile à Macedonibus factum: sed metus ac horror castra eorum habebat, ac sermo clam per multos erat, defectum regis per id ostentum significari, quod & accidit.

Aemilius autem, licet non ignarus variorū defectuum, & quomodo Luna in umbram terrae delata abscondatur, donec iterum relucescat: tamen religiosus sacrorum cultor, ut primum Lunam deductam conspexit, undecim tauros ei mactauit.

Thales unus ex septem sapientibus Graeciae, vixit Mileti, & primus omnium Astrologiae secreta prodidit, de Vr̄sa maiore differuit: ut ait Callimachus. & ordinauit annū Ionicis ciuitatibus, & Atticæ, recte monstratis aequinoctiorum temporibus, & interuallis, & scripsit Meteora carmine. Is sub Astyage defectum Solis, primus praedixisse fertur, ut Cicero scribit, alij ascribunt hoc inuentum regi Atræo, alij Anaxagoræ. Sabellicus affirmat Thaletem in sexcentos annos Solis & Luna cursum praecinuisse.

Idem cum ostendere vellet Astrologum, haud difficulter, si vel-

lex

Act, opes colligere posse, eo anno, quo uberem rerum omnium prouentum ex astris praeuiderat, uasa quot potuit coemit, in quibus res terrae natas, reconderet, quibus crescente paulò post precio, diuendis, magnas inde opes congeffit.

Hanc historiam alij sic referunt, ut Aristoteles, in Politicis, & Laetius in eius vita, cum ei paupertas obiceretur, & ex astrorum contemplatione sequentem annum oleis uberrimum fore praeuidisset, venditores praecipuam, diu ante olearum eius anni fructibus emptis ex Miletis & Chia insulis, haud admodum grandi precio, quod aliquot iam annis ante uber olearum fuerat prouentus. Itaque cum ut praeuiderat, eo anno copiosa olea, posteroque infecunda iterum fuissent, ingens lucrum ex coemptis consecutus aperte ostendit, quantum ex ea arte lucri capere possent, qui struendis opibus operam dare cuperent.

Diogenes Laetius de Thalete Milefio hos versus profert.

Hunc quem nutriuit Milesia terra Thaletem,

Astrologum primi nominis ipsa tulit.

Democritus scribente Plinio primus, cum terris caeli societatem esse intellexit spernentibus hanc curam eius opulentissimis ciuium: praeuisa uero ex futuro Vergiliarum ortu olei raritate, in toto traiecit omne oleum coemit, & diuitias inde comparauit: ut etiam Athenis Sextium & Romanis sapientia assertoribus fecisse idem scribit.

Idem Democritus, ut ait Clemens in Stromatibus, ex caeli & sublimium rerum obseruatione multa praedicēs, sapiens cognominatus est: Cumque eum perbenigne Damasus excepisset, ex quibusdam stellis capta coniectura multa tempore mensis futuram pluuiam praedixit.

Quod Damasus credens, fructus collegit: alij autem hoc negligētes, propter inopinatam subito ingruentem pluuiam omnia amiserunt.

Chilo Lacedaemonius de Cytheris insula in Laconico sinu sita, praedixit: utinam hac nunquam fuisset, aut certe simul ac nata est submersa esset. Democritus enim Lacedaemone fugiens Xerxi suasis, ut in ea insula naues subduceret. Cui consilio, si Rex paruisset, Gracia Dominus fieri potuisset.

Pherecides Syrus, Sistaci auditor, hospiti suo Perilao cōsiliuit, ut

K 2 cum

cum tota familia ex urbe Messana migraret, Illo autem negligenter monita, Messana paulo post ab hostibus capta est.

Scilla non modo suum praevidit interitum, verum quodammodo eum scriptis commendavit: Nam vigesimum secundum Commentariorum librum biduo antequam mortuus est scribendo finem fecit, in quo Chaldaos sibi prae dixisse affirmat, quod cum beatè vixisset, in ipso felicitatis vigore moriendum sibi esset. Plutarch.

Publius Nigidius, ubi horam, qua in incem editus erat Augustus, audiuit, non dubitavit affirmare, Dominum orbis terrarum natum esse, auctore Tacito, Dione, Volater. De quo Lucanus lib. 1.

At Figulus cui cura Deos secretaq; mundi
Nosse fuit, quem non stellarum Aegyptia Memphis
Aequaret visu numerisq; mouentibus astra.

Xiphilinus ex Dione hunc locum sic, narrat: Nigidius Figulus Senator, statim Augusto prae dixit imperium, nouerat is supra omnes homines sua aetatis totius caeli ordinem & cursum, tenebat stellarum vim atque differentiam, quid ipsa aut per se, aut cum alijs coniuncta possint & efficiant, quorum etiam studiorum causa culpatus est, quasi magicis artibus uteretur. Is igitur ut vidit Octauium scrius propter partum uxoris in curiam venientem (nam tunc forte Senatus erat) statim exclamat: Nobis Octauii Dominum genuisti: Deinde eare perculsum Octauium, atque idcirco puerulum necare volentem prohibuit: Nam ut hoc modo filius tuus, inquit, moriatur, fieri certe nullo modo potest.

Idem Publius in hac disciplina plurimum claruit. Nam cum disputaretur, cur gemini diuersa fata haberent, qui geniti & orti ejusdem syderibus essent, ipse suam artem defendens, non eodem syderum positu, sed diuerso nasci gemellos, propter celerem caelestium orbium motum dixit: atque cum mox hoc pacto ostendit. Figuli rotam magna vi concitauit, & in eadem duas atramenti guttas liquauit, q̄ deficiente motu longo intervallo in extremitatibus inuenta sunt: Quomodo igitur opinantur, inquires, cum tam celeri vertigine caelum circumducitur, posse gigni & oriri geminos eodem sydere, cum Figuli rota paruo incitata cursu excussas guttas eodem momento tam diuersis locis ostendat.

Astro.

Astronomi etiam claris demonstrationibus ostendunt, secundum vulgarem opinionem ambitum octauæ cæli esse miliarium Germanicorum 102632913. quæ horis 24. circumuoluuntur: sic ut singulis horis transeant miliaria 4276371. Cum igitur minutum hora sit minimum, sexagesima nimirum unius hora pars, singulis minutis transcunt circumuoluendo miliaria 71272 $\frac{1}{4}$ $\frac{33}{10}$. Ex quibus certo statuitur, singulis momentis aut ictu oculi faciem cæli, ac ipsius figuram & astra insigniter mutari. Res ipsa quoque ac experientia testatur, geminos non tam subito unum post alium nasci, quin intercedat aliud quod spacium & nunquam fere simul.

Geneseos c. 38. legitur, Thamar edidisse gemellos his verbis: Insuper ante autem partu apparuerunt gemini in utero, atque in ipsa effusione infantium, unus protulit manum, in qua obstetrix ligauit coccinum, dicens: iste egredietur prior, illo verò retrahente manum, egressus est alter, dixit igitur mulier, quare diuisa est propter te materia? Et ob hanc causam, vocauit nomen eius Phares. Postea egressus est frater eius, in cuius manu erat coccinum, quem appellauit Zoram, qui cum postea egressus sit, non est cum precedente uno nixu simul editus.

Ducissa Holsatia principis Adolphi coniux, peperit geminos filiam & filium interstitio trium quartarum unius hora, siue minorum 45.

Anno Domini 1581. die 15 Decembris inter 7. & 8. Vesperinam, Segebrga femina quadam ex meis domesticis genuit geminas puellas interstitio 20. minutorum, quod his locis antea accidisse, ut tam breui temporis spacio subsecuta sint, non memini, quæ prior edita vixit usque ad 28. diem eiusdem mensis, quæ posterior ad 20. ambæ hora 6. matutina mortuæ, ita ut uno anno, mense, ac hora simul nata sint ac obierint.

Ego alioquin post duas horas, unam aut dimidiam ab obstetricibus his nostris Cymbricis locis nostroque seculo cõperi natos gemellos, nunquam fere citius, nonnullos igitur post integrum diem.

Kilonij famina fuit, quæ geminos peperit interstitio trium dierum.

Propè Flensburgum, in villa Agert, ante annos 15. puerperâ

trigeminos enixa est: primum die veneris puellam, qua quatuor septimanas vixit: deinde die Solis manē filium adhuc superstitem, tandem post horam iterum filiam, qua quarto anno atatu sua mortua est.

Anno domini 1582 non procul ab arce mea Bredenberg a bis editi sunt trigemini, ex diuersis personis & temporibus in oppidulo Elmeßhorn priores fuerunt oes masculi, & primus 19. die Ian. hora: 4. min. 30. ante meridiē post meridiē secundus die 21. Ianu. hora 9. Vltimus eodem die hora 12. meridianā natus, qui primo editus mortuus est 31. Ianuarij, reliqui duo adhuc superstites viuunt, quando hac scripta sunt mense Iunio anno eodem. Posteriores trigemini fuerunt duae fœmellae & unus masculus, & nati sunt 19. Martij prior fœmella hora 5. minus. 30. manē. Secunda fœmella post meridiē ante primam horam. Tertio masculus hora 4. post meridiem, qui 5. Aprilis mortuus est, & 8. Aprilis fœmella qua primo edita, subsequuta est, secundo edita adhuc viuit. Ita vt ferē fuerit interstitium quadraginta unius horae, antequam alter masculus in primo puerperio editus in lucem prodiret: Et si reliqui citius, tamen in cruallo aliquot horarum nati sunt.

Anno 1582 nati sunt Hamburgi gemelli non longo interuallo, ijdem anno sequente eodem ferē tempore in viuis esse desierunt. Alter enim 15. Martij mortuus est circa occasum Solis, alter fratrem intra paucas horas est subsequutus, cum uterq; uno genere morbi duos pene menses esset vexatus, & tandem absumptus.

Et si verò nonnulli superfætationem vix concedunt, tamen ea ex praedictis, & in his Cymbricis locis infinitis exemplis probari potest.

Quod autem gemini nunquam ferē simul nascuntur, est naturalis causa, quia natura tales vehementes motus, ac dolores ingentes, tam subito ac uno momento sustinere non potest: Sed paululum se recreat: deinde etiam uno coitu raro gemini concipiuntur, quod alioqui fieri necesse esset, nam hi soli, qui uno coitu concipiuntur, uno nixu quoq; eduntur. Sic ut uno temporis puncto concipi, & deinde etiam nasci oporteat. Auicebna inquit: Matrix primò deglutit vrum semē pro formatione unius, postea alterum, pro formatione alterius, cum mora & quiete,

Quod

Quod autem non habeant diuersa fata, si ferè eodem momento nati sint (quod est de raris contingentibus) Cicero de natura Deorum adducit exemplum duorum fratrum, qui cum simul nati essent, ijdem simul postea agrotare ceperunt, & eorum morbus pariformiter caput ingrauescere, & eodem medicamine sanati sunt.

De quibus dicit Posidonius Astronomus, quod ideo hac aequaliter & pariformiter acciderunt, quia eandem constitutionem astrorum in conceptione & natiuitate habuerunt.

Sigebertus affert etiam exemplum, quod anno domini 35. fuerint in Gullia duo fratres gemini, qui ambo sacerdotes facti, vno die Episcopi electi, & ambo eodem anno, & mense & die mortui fuerunt. Finis vtriq. idem mensis & annus erat. Vnus erat nomine Medardus Episcopus Nouionensis, alter Gilhardus Episcopus Neumagensis. His sine dubio ferè ambo vno momento nati sunt, alioqui fortunam, conditionem, dignitatem, & longitudinem vitæ minime aequalem essent adepti.

Valerius Max. refert, Polystratium & Hippoliden Philosophos eodem die natos, eiusdem praeceptoris Epicuri sectam secutos, patrimonij etiam possidendi, alēda q. scholæ communione coniunctos, eodēq. momento temporis vltima senectute extinctos fuisse, & addit: Tam aequalem fortune pariter atque amicitiae societatem, quis non ipsius celestis concordiae sinu genitam, nutritam & finitam putet?

Plinius scribit M. Cecilium Rufum, & Caium Licinium Caluum, eodem die genitos esse, & Oratores ambos factos, sed dispari euentu, propterea, quod non una hora sunt nati, ut ego iudico, sed diuersis temporibus.

Idem Plinius (quemadmodum & Liuius) scribit, trigeminos fratres, nec aetate, nec viribus dispares Horatios & Curiatios spectare vtrinq. Romanorum & Albanorum exercitu pugnam his legibus iniisse, ut cuius populi ciues eo certamine vicissent, is alteri populo cum bona pace imperaret. Itaq. cum infestis armis, velut acies, terni iuvenes magnorum exercituum animos gerentes concurrerent, quinq. ex his vno tempore occubuerunt, sextus victor cum sororem, quod sponsum mortuum in victoria sua, tantoq. gaudio publico intempestiuo amore ducta lugeret, gladio transfixisset, deprecate patre vix capitis supplicium effugit.

Geor.

Georgius Buchananus scribit in lib. 4. rerum Scotticarum, Quod Eueno 12. Rege Scottorum mortuo, ac filio notho Gillo tantum relicto, ad regnum ex legitima stirpe proxime accederent. Dochanus & Dorgallus fratres gemini. Cumq; inter illos par atas discrimen non faceret, de regno potiundo certamen inter eos exortum fuit. Ipse Gillus regnandi cupiditate flagrans, tam commodam nactus occasionem, fraudulenter se insinuando utriq; auctor fuit, ut alter alterum à medio tolleret, sed cum illius occulta & nefaria consilia ad effectum non peruenirent, suasisit, ut propinquorum, qui hanc inceptam inter geminos fratres controuersiam componerent, conuentus haberetur, quod cum illi successerat, per homines idoneos, seditione excitata utrumq; interimendum curat. Ita gemini fratres, qui ambo reges fieri studebant, sibiq; inuicem insidias parabant, uno anno, mense, die & hora ab insperato ac clandestino hoste, cui ambo fidebant, iterempti, similemq; fortunam experti fuerunt.

Et si non ignoro hanc de geminis Astrologorum sententiam oppugnari à multis, praesertim ex natiuitate geminorum Esau & Iacob, eo quod Esau gnarus fuerit venandi & agricola, & Deo inuisus: Iacob autem vir simplex & Deo gratus, & quod hi duo fuerint diuerse vitae ac fortunae, ita ut maior etiam seruierit minori: Tamen hoc argumentum admodum debile est, quemadmodum ex ipso contextu colligi potest. Nam ibi continetur: & duo populi ex tuo ventre diuidentur. Deinde tempus pariendi aduenerat: Ecce gemini in utero eius reperi sunt, qui primus egressus fuit, rufus erat: Si itaq; alter eorum primus est egressus, non uno momento sunt nati. Deinde sequitur in textu: Protinus alter egrediens plantam fratris tenebat manu. Ex quibus manifestum est, non uno tempore natos, sed unum post alium: si enim iuncti fuissent brachijs, tunc editi essent simul & coniunctim. Quoniam autem Esau praecessit, Iacob verò secutus est, hinc patet, quod non uno temporis puncto, sed per intervalla sint geniti. Et nolo urgere, quod textus habeat: Esau nomen inditum esse, priusquam Iacob natus sit, qui postea ex apprehensione planta fratris Esau nomen acceperit. Quantum autem attinet ad fauorem & odium DEI, id ex causis naturalibus non pendet, sed eius, qui omnia nostra moderatur, & gubernat, iustitia

stitia & voluntati diuina est tribuendum.

Quaquam autem duo gemini raro nascuntur vno puncto, tamen fieri potest, ut duo infantes diuersis locis eodem temporis puncto in lucem edantur, sed tamen positus stellarum diuersos habeant propter aliam calii faciem & poli elevationem, ideoq. non iisdem pradii sint moribus, neq. eadem hos comitetur fortuna. Si autem vno eodemq. loco nascuntur infantes, considerata sunt materia, secundum rem subiectam, quae iuxta suam dispositionem magis ac minus recipit caelestem afflatum. Nam aliter caelum agit in regis, quam villici filio: & facilius in tabulatū ascēdit, qui in superioribus scala aut cochlea gradibus est constitutus, quam qui in terra adhuc quietus consistit.

Religio etiam & lex, natura ipsa, consuetudo, educatio, status & conditio, ac parentes, libera nostra voluntas, & sanguis maiorum, efficiunt quod caelum & astra, non eodem modo agunt in diuersis subiectis. Nam quemadmodum supra etiam monui, vna eademq. causa ne similiter quidem, nedum pariter semper agit in materijs & subiectis longē dissimilibus: Et secundum subiectorum varietatem etiam effectus variantur, & virtutes astrorum operantiū mutantur propter diuersitatem recipientium.

Et haecenus de geminis, persequar nunc praedictiones.

Aeschylus Atheniensis Tragicus poeta praedictam mortem cauere non potuit, cum aquila concham in caluum eius caput proieceret. Quam historiam Valerius Max. prouidus rerum scriptor ita refert: Aeschylum cum à Mathematicis respossum esset, ex ietu moriturum, qui è superiori loco fieret, tectum euisse, & sub dso capite nudato mansisse: in quod cum ab aquila, deiecta testudo esset, eo casu mortuum esse, & verum extitisse quod praedictū fuerat.

Apud Plutarchum hac extat historia: Dion Tyrannum Diomysium ex Sicilia eieciurus, Apollini sacrificium parauit, & pompam duxit ad templum, deditq. epulum: post libamenta, factasq. de more preces, Luna defecit, quod quia defectiois limites, & concurrentem à Sole terra umbram callebat Dion, nihil est admiratus. Turbatus autem militibus, metus adimendus videbatur, & animus

L

ad

ad pericula fortius sabcunda confirmandus. Constitutus igitur in medio Nilas vates, eos bona spe esse, & optima quae expectare iussit. Significare enim numina quempiam defecturum esse clarissimum. Dionysij verò regno clarius extare nihil, cuius splendorem ab eis ut primum Siciliam attigerint, retinctum iri dixit. quod & evenit.

Anaximander Milesius Lacedaemonijs prae dixit ex Astrologia, ut civitatem custodirent & tecta: instare enim terra motum. quod quidem factum est, & magna pars eius urbis montis q̄ Taygeti considi: ut refert Publius Patricius.

Sic Hippocrates ex eadem & medica arte venientem ab Illyijs pestem prae dixit, discipulos q̄ circa urbes Graeciae dimisit, ut agrotantibus adessent. Pro quo beneficio omnis Graecia eosdem illi honores, quos Herculi decrevit. Non minus enim huius, quam Herculis beneficio se esse servatos intelligebant.

Spurina vaticinatus est Caesari Iulio, eum q̄ monuit, ut periculum caueret, quod ultra idus Martias non esset proferendum. Caesare illum Idibus Martijs adveniantibus: tanquam discusso periculo deridente: Ipsa, inquit, venerunt quidem, sed nondum praeterierunt. Caesar eo ipso die multis vulneribus in Senatu confossus perijt. Et quamvis Spurinam augurē fuisse constat, tamen Caesari hic exitus fatalis à plurib. alijs est praedictus, inter quos, Astrologos fuisse dubium non est: Vt de Caesare Manilius etia in suis versibus canit:

Ille etenim caelo genitus, caelo q̄ receptus,
Cum bene compositis victor civilibus armis,
Iura togae regeret, toties praedicta cauere:
Vulnera non potuit, toto spectante senatu
Iudicium dextra retinens, nomenq̄ cruore
Delevit proprio, possent ut vincere fata.

Pulius Maratus populo Romano prae dixit, naturam citò illis praerituram regem.

Appianus in Parthicis scribit, Aegyptium quempiam Genethliacum Antonium monuisse, ut quam longissime ab Augusto secederet. *τὴν τυχὴν γὰρ αὐτῷ λαμπροτάτην εὖσαι καὶ μαγιστὴν ὑπὸ τῷ καίσαρος ἀμαυρῆσαι καὶ δρος δαίμων ἐπὶ τοῦ τούτου ποβήται.* Quo indicare voluit: Augustum

stum excitatum esse ad constituendum imperium Romanum, & adiuvare atq; defendi diuinitus.

Theognes Mathematicus genituram Augusti videns illum adorauit, illiq; imperium Romanum portendi, dixit.

Magi (scilicet profanis sacra addere exempla) ex ortu nouae stellae Regem & seruatores totius mundi natum esse, verè ex astrorū doctrina eruditissime iudicarunt & agnouerunt, & ex Oriente ea de causa versus Ierusalem profecti, ad veram Messia olim promissam agnitionem, beneficio huius artis, Deo sic volente, & studia ipsorū comprobante peruenierunt, & sic Magi prius ex cælis quàm Iudæi ex scripturis cognouere Christum.

Patriarcha Constantinopolitanus, Gennadius Scholarius Mahometi II. Turcarū Imperatori post Constantinopolin captam confessionem postulanti exhibuit: in qua hæc verba in Græco exemplarileguntur: Prædixerunt Prophetæ Iudæorum Iesum, & quacumq; fecit, & quacumq; fecerunt deinceps discipuli eius ipsius potentia.

Similiter prædixerunt eadem & oracula Græcorum confessione Dei, & Astronomi Persarum & Græcorum.

Dionysius Arcopagita, cum tempore passionis Christi in plenilunio Solem tribus horis continuis deficere videret, exclamasse fertur: Aut DEVM natura pati, aut mundi machinam ruituram. At cum suis communicato consilio aram extruxisse, cum inscriptione: IGNOTO DEO. Athenis hæc inscriptionē Paulus Apostolus legēs, DEVM patet factum esse, inquit, & illius Eclipseos causis expositis Dionysium ad veri Dei agnitionem perduxit, qui de hac Eclipse in Epistola ad Policarpum aduersus Apollophanem Sophistam multa scribit, quæ breuitatis causa à me hæc sunt omissa.

Scribonius Mathematicus, Livia Tiberij Caesaris matri prædixit pregnantem, quod virum non feminam paritura esset, illumque regnaturum, verum sine diademate, ignota scilicet adhuc Caesarum potestate.

Tiberium ab Augusto, Vitrico, Rhodum relegatum & non parum suæ salutis timentem, Therapsyllus Mathematicus confirmauit, & in spem certam erexit: nam cum eo iuxta mare deambulans, &

L 2 finem

finem arummarum instare denunciare, forti animo ut presentem fortunam ferret, cum hortaretur: Tiberius vero contra sentiret, atque parum abfuisse, quin ut ira accensus, praeceptorem in mare precipitem dedisset, increpitans atrocibus verbis, Thrasylli arte falsam esse. Tunc Thrasyllus aliquatisper constitit, conuersis ad mare oculis, venientem vidit nauem, qua conspecta tanta cum artis fiducia capit, ut affirmare auderet, ea nauis felicia Tiberio afferrī: non multo autem post nauē in portum delata literas ab Augusto Liuiāque accepit, quibus Romam reuocabatur, ubi imperij ipsius fundamenta iacta fuerunt.

Idem Tiberius cum statuisset Rhodi Thrasyllum ē mīro precipitare, eo quod is solus ex Astronomia secretis omnes eius cogitationes cognosceret, sensit hominem eo ipso tempore mactum esse: cuius rei causam cum exploraret, respondit se periculi cuiusdam suspicionem habere. Vnde Tiberius admiratus hominē, qui institutum non ignoraret, quod proposuerat, intermisit.

Tiberius multos interfici iussit, explorato die & hora qua nati fuissent, atque inde animaduersa fortuna eorum ac moribus: didicerat enim vniuscuiusque ciuis primarij fatum, ita ut Galba, qui postea principatum obtinuit factus, obuiam, quod die ille sponsalia fecerat dixerit: Et tu aliquando principatum degustabis, cui propterea perpercit, ut Dion arbitratur, quod ei certum & fatale fuit imperium. Vt autem Tiberius dicebat, propterea, quod in senectute & longo tempore post suam mortem esset regnaturus.

Iosephus lib. 18. cap. 8. hac ita narrat: Erat Tiberius Mathematicorum disciplinis addictior, iuxta quorum consilia in tota vita plerumque agere est solitus. Nam & Galbā aliquando venientē ad se cum esset conspicatus, conuersus ad intimos quosdam amicos: En inquit, virum futurum aliquando Romanorum principem. In summa, nemo Caesarum unquam tantam fidem habuit diuinationibus, non vanae eas expertus aliquoties.

Tacitus de Tiberio, Galba, & Thrasyllō ita scribit: Non omiserim praesagium Tiberij de Seruio Galba tum consule; quem accitum & diuersis sermonibus pertentatum, postremo Gracis verbis in hanc sententiam allocutus: Et tu Galba quandoque degustabis Imperium,
scram

seram & breuem potentiam significans, scientia Chaldaorum artis, cuius adspiscende, ocium apud Rhodum magistrum Thrasyllum habuit, peritiam eius hoc modo expertus: Quoties super negotio consultaret, edita domus parte, ac liberti vnius conscientia utebatur, is verò literarum ignarus, corpore valido, per auiam ac praeuptam (nam saxi domus imminabat) praebat ei, cuius artem experiri Tiberius statuerat, eundem regredientem, si vanitatis aut fraudum suspicio incesset, in subiectum mare praecipitabat, ne index arcani existeret. Igitur Thrasyllus ysdem rupibus inductus, postquam percurret, antem commouerat, imperium ipsi & futura solenter patefaciens, interrogatur, an suam quoque natalem horam comperisset, quem tum annum, qualem diem haberet. Ille positus siderum ac spacia dimensus haerere primo, deinde pauescere, & quanto introspeceret magis, tanto magis trepidus admiratione & metu obstupescens, postremo exclamat, ambiguū sibi & prope ultimum discrimen instare. Tum complexus eum Tiberius, praescium periculorum, & incolumem fore gratatur, quaeque dixerat oraculi vice accipiens inter intimos amicorum tenet. De Tiberio, Galba, & Thrasylo haec certò contigisse neminem dubitare arbitror; cum Suetonius, Iosephus, Dion & Tacitus probatissimi auctores hoc literis prodiderint.

Thrasyllus, quanquam diem & horam mortis Tiberij exquisitè nouerat, tamen cum adhuc decennium victurum dixit, ut spe diuturnioris vitae minus multos occideret.

Claudius Imperator paulò ante mortem cum consules designaret, mensens illis, quo moriturus se praeviderat, indicauit, suosque filios ut unanimiter fraterneque viuerent, multis monitis obiectatus, tandem eos pie admodum Senatui commendauit: denique pro tribunali sedens, licet abhorrentibus, qui aderant, & latiora precantibus sese ad mortalitatis terminum peruenisse, iterum iterumque professus est.

Apollonius Aegyptius Caio Caligula mortem praedixit, qui eam ob causam Romanus missus, ad Caesarem eo die perductus est, quo ille mortem erat obiturus: Certissimo nimirum vita periculo, nisi Caligula paulò post interfectus exitu funesto praedictionis certitudinem comprobasset, Dion.

Sulla Mathematicus, Caligula consulenti de genitura & factorum caelestium arcana ab ipso exquirenti, certissimam necem instare affirmavit.

Thrasylli filius Neroni imperium prae dixit, quemadmodum pater eius Tiberio, sed alij Mathematici ex eiusdem genitura multa & formidolosa ei vaticinati sunt.

Cum Nero Babylonem Astrologum de crinita stella, qua ante mortem eius orta erat consuleret: Astrologus respondit summis potestatibus exitium portendere solere. Hic ut fatum auerteret, multos claros viros sustulit.

Agrippina mater Neronis ab Astronomis edocta, filium suum Neronem imperaturum, sed ipsam necaturum, fertur exclamasse: interimat dum imperet. Xiphil.

Seleucus Mathematicus Othoni superstiti Nerone promissit imperium, cum ille tamen non esset ex familia Caesarum & Augustorum.

Vitellius Astrologos se Imperatorem futurum affirmantes irritis, existimans nequaquam se tantifore. At idem cum Imperator factus Astrologos expelleret ex urbe, ediceretque ut intra certum diem à se constitutum, ex Italia discederent, Astrologi contra in talulis diem de nocte praescribunt, intra quem excessurus esset à viuis, quod etiam sic accidit. Suetonius.

Vitellij naturam ex genitura praedictam à Mathematicis ita parentes abhorruerunt, ut pater magnopere semper contenderet, ne quae ei provincia se viuo committeretur: Mater appellatum Imperatorem pro afflictio statim lamentata sit. Nam paucis mensibus post minutissimis ictibus excarnificatus est.

Iosephus scribit, Iudam Essaum, qui nunquam diuinando aberrauit, neque mentitus est, Antigono Ioannis Iudeorum ducis filio praedixisse locum & diem, in quo illi fato fuerat destinatum mori. Sed Antigono transeunte templum exclamauit: Papa, nunc mihi pulchrum est mori, quando mearum praedictionum mendacium deprehensum est. Venis enim Antigonus, qui hodie deberet occidi. Locus autem eius necis erat apud Stratonis πύργον, & ille quidem sexcentorum ab hinc stadiorum intervallo distat: hora vero diei sunt quatuor, ita ut vaticinationis tempus effluerit. Hac locutus senior mæsto

maſſo vultu & mente ſollicita multa ſecum reputabat: Sed paulò poſt Antigonus interfectus eſt alio loco ſubterraneo, eodẽ nomi-
ne, quem pradiſerat. Ac ita de ſitu loci tantum aberrauit.

Idem Iosephus lib. 15. cap. 13. ſcribit. Erat quidam Eſſeus Ma-
nahemus nomine, cum alias viſa honeſta, tum verò diuinitus etiã
conceſſum habens donum ſatidiſi ſpiritus, Hic conſpiciatus Herodem
puerum, ludum literarium frequentãtem, Regem Iudæorum ſaluta-
uit: Ille putans ſe rideri, correxit eius verba. Tunc Manahemus
ſubridens: imò regnabis, inquit, & feliciter dominaberis, ac memor
eſto Manahemi verborum, quæ te fortuna mutabilis admonent.

Iosephus omnem doctrinam Iudæorum edoëtus, in qua Aſtolo-
gia non fuit minima, ut ſuprà oſtendi, Veſpaſiano patri, & Tiſo-
bio non ſolum eos terrarum dominos futuros, ſed etiam ſe à captiui-
tate liberaturos, conſtanter affirmauit, & ut tanto magis fidem ſi-
bi adhiberent, vinctus ſe cuſtodiri, uſq; dum prædicta euenirent, pe-
tijt. Cum autem nonnulli ex Veſpaſiani intimis dicerent, illi non ad-
hibendam fidem, qui ſuam propriam captiuitatem ignoraret, ipſe
verò affirmauit, ſe ante prædiſſe. Quare de eare Veſpaſianus
inquirens, ita eſſe inuenit. Ergo illi fidem habuit, ſed tamẽ cuſtodie,
uſq; dum prædicta euenirent tradiſſit. Poſtea vero, cum Impera-
tor factus eſt, eum libertati reſtituit. Iosephus de ſeipſo, viuente &
ſciente Caſare Veſpaſiano, hæc ſcripſit, cui mentiri capitale fuiſſet.

Veſpaſianum couenit inter omnes de ſua ſuorumq; genitura tam
certum ſemper fuiſſe, ut poſt aſſiduas in ſe coniurationes auſus ſit
affirmare Senatui, aut filios ſibi ſucceſſuros, aut neminem: & cum
ſilius Domitianus apud eum cœnaret, & fungos tanquam vene-
natos viſares, irriſit illum pater, dicens: à ferro eſſe cauendum.

Aſcletarion mortem inſtare Domitiano ſe dixiſſe confeſſus eſt,
& ſibi nempe fore, ut à canibus breui laceraretur. Quem Domitia-
nus cremari ſine mora, ad coarguendam artis temeritatem, ac ſepe-
liri accuratiſſimè imperauit: ſed repentina tempeſtate diruto fune-
re ſeminaſtum cadauer canes diſcerperunt. Quo audito Domitia-
nus valde perturbatus mortem timuit, quæ ilico ſubſecuta præſagio
fidem fecit. Dion. Fulgos.

Teſtante Suetonio Domitianus annum diemq; vltimũ vitæ ſuſce-
pit

Etum habuit, horam etiam, nec non genus mortis: Adolescentuli enim Chaldaei omnia prädixerāt. Cum itaque fatalē horam metueret, ac prateriſſe periculorum tempus putaret, ſciſcitanti i- pſi horam in ſidiatores cubicularij ex industria ſextam pro quin- ta, quam metuebat, nunciauerunt. Sed is egreſſus cubiculo, deinde reuerſus, ab inſidiatoribus exceptus ſeptem vulneribus trucidatus eſt. Dion.

Larginus Proclus publicè prädixit, in Germania Domitianum, quo die exceſſit è vita, moriturum, & quanquam ob hanc cauſam ab eo, qui provincie praeerat, Romam miſſus, introductuſque eſt ad Domitianum: tamen id ita etiam tunc fore confirmavit. Ideoq; capiſque damnatus eſt: Sed dilato ſupplicio, quo tum demum afficeretur, cū ille periculum effugiſſet, necatoq; tandem Domitiano ſaluus euasiſt. & à Nerua ſucceſſore 4000. aureorum accepit.

Idem pridie quàm periret, cum oblatos tuberos ſeruari iuſſiſſet, in craſtinum addidit, ſi modo uti licuerit: Et conuerſus ad proxi- mos fore affirmavit, ut ſequenti die Luna in Aquario cruetur, factumq; aliquod exiſteret, de quo homines loquerentur per terra- rum orbem.

Domitianus exploratis diebus & horis, in quibus principes viri nati eſſent, plerosq; ſuſtulit, ut Tiberius etiam, qui regiam geneſin haberent, ac inter eos etiam Melum Pompeianum.

Nerua vix. mortem effugit, ideo quod ab Aſtologis Domitia- no delatus fuit, quod imperatoriam geneſin haberet. Cum autem v- nus ex illis affirmaret, cum non diu victurum, euasiſt. Hiſ prädictionibus reſpondit euentus. Nam Nerua paulò poſt Imperator factus eſt: & vixit tantum in Imperio 13. menſes, 10. dies. Et fuit Eclipſis Solis eo ipſo die quo mortuus eſt. Aurel. Victor.

Ad Neruam Apollonius ſcripſit: Nos ô Rex, & quidem breui ſimul erimus, ubi neq; nos alijs, neq; alijs nobis imperabunt. Sciebas enim ſibi citò è vita migrandum eſſe, & Neruam per breue tempus imperaturum. Et quamvis multi Apollonium Nigromantie inſi- mulant propter Philoſtrati falſam de illius vita relationem, tamē conſtat ex Hieronymo & Eufebio, illum Philoſophum fuiſſe, & na- tales dies, & circularis motus doctrinam obſeruaſſe & calluiſſe.

Mar.

Martialis, qui vixit tempore Domitiani, in epigrammate de Cinna quodam scribit, illi mortem fuisse pradiſtam.

Dixerat Aſtròlogus periturum te citò Cinna,

Nec puto mentitus dixerat ille tibi.

Nam dum tu metuis, ne quid poſt ſas a relinquant,

Hauſiſti patrias luxurioſus opes.

Bis quartum decies non toto tabuit anno,

Dic mihi non eſt hoc Cinna perire citò?

Adrianus Imperator, ut ſuprà dictum eſt, in iuuentute ſingulis annis pradiſtiones Aſtrologicas fecit, ita ut ſibi omnium diſcrum uſq. ad horam mortis futuros actus ante praſcripſerit. Et in Maſſia etiam ab Aelio Mathematico de futuro imperio praſagium acceperit, cum priuatus adhuc eſſet.

Gordiano Seniori Proconſuli in Aſia, Mathematicus pradiſxit, ad imperium ipſum peruenturum: & cum Gordianum verbis ſuis non habere fidem perſpiceret, artis ſuae libris, atq. inſtrumentis per rationem omnia, quae dixerat, probauit, adeò ut fidem apud eum etiam experimento ipſo ſibi faceret. Etenim omnia ut pradiſcerat iuxta tempus designatum uenerunt. Bapt. Campoſul.

A Egyptius quidam paucis ante diebus palam dixit Antonio, ipſum non diu ſuperſitem fore, ac Macrinum ei ſucceſſurum.

Quidam vates in Africa pradiſxit, Macrinum, & eius filium Diadomeum regnaturum.

Scripſit Lampridius pradiſtum fuiſſe Heliogabalo, ipſum violenta morte interiturum. Nam ſi Luna, inquit, ſe applicuerit Saturno, deficiens lumine facit biathanatos, quod quidem ſic accidit.

Seuerus Imperator in Africa, à Mathematicis didicit, quae ſibi eſſent euentura, antequam ad Imperium perueniret. Quare factus eſt inſignis Mathematicus, & prima coniuge Maſſia mortua, noluit aliam quàm Iuliam ducere, quod ſola ex multis oblata regiæ geneſin haberet.

Dion ſcribit, Seuerum ſciuiſſe, ſe ex Britannia non reuerſurum eſſe, quod maximè cognouerat ex ſtellis, ſub quibus natus erat. Id enim in Palatio ſcriptum in laquearibus adium reliquit, ita ut ab omnibus videretur.

M

• Hero.

Herodianus lib. 2. hæc de Severo tradit : addebant præterea spem somnia quedam & oracula, æteraq; futurorum præsagia, quorum pleraq; ipse in libris de vita sua conscripsit, ac publicè in tabulis pictis dedicauit.

Alexandro Severo ad Germanicum bellum eunti, Thrasybulus Mathematicus illi amicissimus prædixit, ipsum barbarico gladio interficiendum. Quod ita contigit. Nam antequam in conspectum hostiū peruenit, à Germanis militibus interfectus est. Lampridius.

Leo siue Leontius Atheniensis Philosophus, filiam suam magnæ cuiusdam fortuna compotem fore ex arte colligens, illi tantum centum florenos legauit, addita causa, quod fortuna ei suffectura esset opes, reliqua bona filiis reliquit. Illa dolens Imperatori per Pulcherriam sororem talia conquesta est, cui ita placuit, ut ad connubium eius peruenerit, coniunxq; Theodosij Valentiniani facta, baptisata, & Eudoxia nominata sit. Zonaras.

Zenoni Imperatori, cum is morte multæ affectus Flavianus, qui fraudulens se proditorum heri sui decolarauerat, simulq; promissis satisfecerat, quod eius filium Casarem renunciaffet, & non multo post illum per vim Cyzicenorū pontificem inaugurari mandasset, contigit quod illi prædictum ab Astrologo aliquando fuerat, ut impetrato imperio paulo post moreretur, & coniugem suam unā cum imperio viro cuidam senatorij ordinis relinqueret. Hoc in memoriam sibi reuocato complures Senatores præsertim illustres neci dedit. Verum inexpugnabilem diuinæ providentiæ vim, nemo mortaliū unquā coarguere ceu vanam, & inefficacem poterit. Quippe cum Zeno vitam cum morte commutasset, Imperiumq; reliquisset Romanum, ad Anastasium id peruenit, qui cum Ariadna imperatrice matrimonium contraxit. Glycas.

Iustinianus Casar eiectus à Leontio, & truncatis auribus & in exilium missus est. Huic prædictum fuit ab Abbate in Pontice, illum iterum fore Imperatorem, quem postea, cum deinceps ad imperium peruenit Patriarcham Constantinopolitanum ilico fecit.

Paulus Monachus insignis Astrologus Leontio imperium promiserat. Is Leontius cum esset carceri inclusus, irritis obijciebat promissa, Astrologo in sententia permanente, Leontius perfracto

CAR-

carcere ad imperium peruenit, quod ultra tres annos administrauit. Zonar.

Duo Hebraei Astrologi Leoni puero adhuc dedico disciplinis & Astrologia ignaro Romanum Imperium promiserunt, quod post novum annum consecutus est. Is contra illis promisit, se imagines aboliturum, quod etiam praestitit, Anno domini 727.

Pantaleon Symmadensis Metropolitae, Astronomica imbutus scientia, à Leone Imperatore accersitus, cum sub idem tempus defectus Luna maximus esset, ut ex eo deliquij eius, qui futurus esset effectus cognosceret, cum ad Imperatorem intrātem Samonas percunctatus est, cui nam aduersa portenderentur, respondit, tibi: Si autem 13. Iunij diem superaueris, nihil mali tibi eueniet. Ab Imperatore de eadem re interrogatus, proximo ab Imperatore denunciari malum dixit. Paulo post Samonas proximus regis ante Iunij diē, quem praedixerat, ex aula in Monasterium detrusus est: Zonaras. Glycas.

Michaël Traulus Orientalis Imperator, edoctus fuit ex Genesē sua, imperium sibi promitti. Quare Leoni Imperatori adhesit, quo occiso, pratorianorum armis imperium adeptus est.

Amovacho quodam praedictum est imperium Philippico, qui sexta Synodi decreta abolere voluit gratificando monacho, qui imperium illi promiserat, & hoc ipsum praedictionis praemiu petierat.

Quidam Astrologus nomine Nicolaus, Constantino Duca marsem praedixit, his verbis, Dromi Logotheta, ante eius interitum scribēs: Nolite timere à Duca. nam temerè novis rebus studebit, & statim peribit. Quod idem etiam Leo Imperator vaticinatus fuerat. Quae praedictiones vera fuerunt, paulo enim post in urbe Constantinopolitana tumultu excitato, equo prolapsus precipitatus, & capite amputatus est. Zonaras. Glycas.

Constantis Imperatoris pater iussit, ut Astrologi infantis Constantis, scilicet recens editi, thema natalitiū constituerent, qui praeter cetera illi praedicta illud etiam adiecerunt, cum in sinu auiæ Helena interfectum iri: id illa mortua etsi Constantis elusit, nihilominus est euentu cōprobatū, non frustrata Astrologorū praedictione, quare

vis obliqua. Nam in oppido, cui da regina nomine factum erat nomen, Helena, interfectus, qui ut vitam petulantem egerat, ita miserabilem eius exitum sortitus est. Zonaras. Pompo. Latus.

Constantinus Schetacus accubuit, hasta in inguine vulneratus, vir bonus & suavis, qui Anchiata provincia praefuit: Et quamvis Astrologorum eius aetatis princeps fuit, tamen semetipsum non conseruauit, quò minus ferro interiret, nimirum scrupulo aliquo minutissimo deceptus in tentorio manserat. Nicetas.

Iulianus Byzantinus antequam Imperator factus est, habuit somnium Astrologicum Vienna. Nam ibidem hora media noctis imago quadam splendidior ei dormienti hos versus recitare visa est, idem sapiens repetendo:

Iuppiter augustos ubi fines intrat Aquarj,

Virgineoq; sinu vicesima quinta recepit.

Portio Falciferum, Constantius Induperator,

Regnum Asia tristi superatus morte relinquet.

Est autem Iulianus, cum Planeta ingressi sunt haec signa, in Gallia à militibus in Imperatorem electus, & Constantinus paulo post perijt. Quod Ioannes Homilius Mathematicarum disciplinarum peritissimus deprehendit fuisse Anno Domini 360. 20. die. Nouembris, quo anno Domini, Imperator proclamatus est, Socrate, & Marcellino testante. Est q; in hoc Somnio animaduertendum, quod causam id mortis indicat, nempe Planetas peruenturos ad illa loca Zodiaci, & quod historia & astra, Planetarumq; motus cum Somnia pulchrè coincidunt & consentiant.

Et Zozimus scribit, Iulianum ubi Naissum attigisset, tam diu ibi expectasse, donec Planetarum motus ad indicatas partes in somnio ipsi reuelatas, peruenissent, statimq; illi à nonnullis equitibus Constantinopoli venientibus indicatum, Constantium mortuum, ipsumq; ab exercitu Imperatorem postulatum. Vnde constat, Iulianum, & somnio & huic arti non exiguam fidem adhibuisse.

Agathias lib. 4. refert, Saporè regem Persarum esse electum antequam natus sit, & tot annos regnasse, quot vixerit, idq; factum esse ex praedictionibus Magorum, qui affirmabant Reginam matrem

irem vix dum gravidam mortuo rege masculum & regem enixuram. Proceres igitur periculo facto in pradictione equa pullum gerentis, id futurum esse credebāt, & nulla interposita mora coronam ventri matris imponunt, & vix dum conceptum regem pronunciant. Haud tamen spes eos fefellit, nascitur namq; non longè post & cum imperio Sapores, in eoq; & iuuenilem agit atatem, & consenscit, nimirū qui septuagesimū annū exegisset, ubi ad quartū & vigesimum annum Imperij Iouianis temporibus Nisibu ciuitas sub Persarum ditionem, qua Romanorum fuisset, peruenit.

Ex Augustino cōstat, Astrologos suo tempore non multum aberrasse, sed multa verè pradixisse. Nam in lib. 5. de ciuitate Dei. cap. 7. dicit: Solent homines ad tentandam peritiam Mathematicorum, afferre ad eos constellationes mutorum animalium, quorum ortus propter hanc explorationem domi sue diligenter obseruant, eosq; Mathematicos præferunt ceteris, qui constellationibus inspectis, dicunt non esse hominem natum sed pecus. Audent etiam dicere quale pectus, utrum aptum lanificio, an veltationi, an aratro, an custodia datus.

Nam & ad Canina fata tentantur, & cum magnis admirantiū clamoribus ista respondent. Et in fine capituli sic ait: His omnibus consideratis non immeritò creditur, cum Astrologi mirabiliter multa verè respondent, occulso instinctu id fieri. Ex quibus clarè liquet, temporibus Augustini Astrologos multa verius quàm nunc pradiocere potuisse, & præcepta harum artium in tam varijs bellis diuersarum gentium & nationum, in qua Romana & Græca lingua mutata est, intercidisse.

Firmicus scribit, inter alias pradictiones, ex Solis Eclipsi, qua medio diei tempore accidit, Optariti & Paulini consulatus Mathematicos ex sagaci intentione pradixisse, quid cunctis hominibus paulo post futurum esset.

Idem narrat: Plotinum, cum primò nihil potestati stellarum tribuisset, postea serpente morbo minuta partes viscerum delaberetur, solus superstes animus retinebatur, tandem cum vim fati sentiret, & animaduertetet, proprio exemplo, quod finis sibi instaret, quem stellarum ignita iudicia decreuerant, cunctos homines docuit, vim

M 3 pote.

potestatemq; fatorum stellarumq; nulla posse ratione contemni.

Theophilus Imperator, cum à Persis Leo Philosophus ob rerum cognitionem peteretur, consentire noluit, & deinde Leonem in summo habuit precio, eumque Theſſalonicenſes praesidem creauit. Hunc egregie Theſſalonicenſes coluerunt, propter eam, qua praeſtitus erat, sapientiam, & absolutam omnium disciplinarum peritiam, sed praecipue illum admirati sunt hanc ob causam, quod sterilis aliquando fuerit terra, nullumq; eo tempore fructum produxerit, ita ut patria relicta multi aliò migrare voluerint, quos Leo consolatus est, asserens inopia finem impositum iri, & tempus quoddam, quod stellarum sibi ortus, & lumen demonstrauerat, ipsis indicauit, quo in terram semina projicere praecepit. Hoc facto tanta illis fertilitatis auctor fuit, ut in multos annos indigenis percepta fruges satis essent.

Theodosius Iohannem Monachum apud Thebaidem, ob futurorum scientiam celebrem, & cuius praedictioni de Maximo opprimendo euentus responderat, de exitu belli aduersus Eugenium consuluit, cui ille victoriam pollicebatur, qua secuta est.

Gauricus scribit, thema urbis Constantinopolitana inuentum esse à Pomponio Gaurico in Bibliotheca Vaticana, à Valentino Antiochena erectum, & illam fundatam fuisse, anno post Christum 638. die 2. Maij, hora 2. post ortum Solis. Ex qua vaticinatus fuit, illius infelicitatis tempora fore, anno 702. usque 1430. die 14. Martij, & nihil aberrauit, quoniam illa tempestate Mahometes urbem illam cepit, & ex Christianorum manibus eripuit. Quanquam haec à Zonara paulò aliter referuntur.

Petrus Iustinianus scribit in historia Veneta, Planetarum dispositiones & caelestium corporum figuram sub Iouis aspectu, felicia omnium rerum incrementa denunciasse huic urbi, his verbis: Attila defuncto Venetia populi, qui eius metu in hac stagna confugerant, campestribus locis assueti, consilia agitarunt remigrandi in continentem, ad patrias sedes, quas ingentia natalis Soli dulcedine adamabant: Sed ex his plurimis ante oculos habentibus barbarorum immanitatem, incendia, fugas, fœdasq; populationes, quibus antea Radagisus, & Alaricus Gothorum reges, & nouissime

recen-

Facensis memoria Attila Italiam affecere: perpetuum his locis tutioris vite studio figere domicilium placuit: atq; à diuinis orsi primi illi veneti pietatis cultores, nascentem urbem templo exornarunt, quod D. Iacob dicantes medio Rinalis foro crexere. Iacta autem felicibus auspicijs ciuitatis fundamenta, ac tanti imperij incunabula fuere, Pontificatu Papa Innocentij primi, & imperante Honorio cum Theodosio Arcady filio, Anno CCC XXI ad octauum Kalendas Aprilis, circa meridiei horam, in qua planetarum dispositiones & caelestium corporum figura sub Iouis aspectu felicia rerum omnium incrementa denuntiabant, ut signis, qua hic ponuntur patet caelestibus. Nam à Septentrione in Zodiaco Taurus, Aries & pisces dominabantur: ab Austro Virgo, Libra & Scorpio: ab Oriente Aquarius, Capricornus & Sagittarius: ab Occasu Leo, Cancer & Gemini.

Sed cum in meo exemplari, Venetijs excuso, planetis non essent addita signa, omisi. Neminem autem latet, quata fuerit & adhuc sit, amplitudo imperij urbis Veneta, quot ditiones, comitatus, oppidaq; teneat, & quod mirandum est, nunquam fuit capta, & nulla unquam habuit seditionem popularem, qua statum Reipubl. mutauit, cum decauerit in annum 1583. Annos 1162.

Lucas Gauricus etiam computauit Venetorum urbis adificationis figuram, & dicit eam adificatam, Anno Domini 421. die 23. Martij, hora 17. Minut. 43. in meridie, ponit in Oriente 25. gradum Cancrì: Solem in medio caeli in Arctis 4. gradu: Lunam in 14. Geminorum: Saturnum in 27. Virginis: Iouem cum Mercurio in 13. gradu Piscium: Martem in 14. Libra: Venerem cum capite Draconis in 6. gradu Tauri: & addit hanc ciuitatem felicissimam fore (exceptis bellis propter Martem in suo casu) quia habet Solem Aphetam in suo throno & caelorum culmine partiliter supputatum. Et addit, Senatores domini sceptrum administraturos, usque ad annum Domini 1888. vel circiter, sequens aetas videre poterit an vera dixerit, Differunt hi duo auctores inuicem de ortu Venetiarum, non in annis, sed diebus.

Enar.

Enarrata sunt quadā suprà de figura urbis Roma, qua huc quoque commodè referri possunt.

Vases erat Dositheus quidam, Studiensis Monachus, Venetijs oriundus, qui Isaacio, cui familiaris erat, priuato adhuc imperium prädixerat, qua prädictione euentu comprobata, summo honore & auctoritate apud hunc Imperatorem florens, Hierosolymorum Patriarcha, post Leonij viri eruditi & virtute celebris obitum, designatus est. Nicetas.

Abdala patri Mahometis magna intercedebat familiaritas, cum Iudaeo quadam Astrologo, qui se ex astris cognouisse affirmabat, infantem natum fore magnum imperio, & legis scientia (uti nam ea prädictio falsa fuisset, sine dubia minus iam laboraremus.) Philip. Lonicerus.

Heraclio Mathematici prädixerunt, magnum ipsi & Imperio imminere periculum à circumciso populo, & ut dicitur proverbio: stellarum influxus facilius prauideri, quàm precauere posse: ita hic cum Iudaeos timeret, Saraceni ab illo ob negata stipendia defecerunt. Arabiamq; cum nonnullis locis in Aegypto occuparunt, Mahometisq; legem & sectam inuexerunt, qui deniq; finem Imperio Byzantino attulerunt, & nostro Imperio adhuc imminet.

Adelbertus Archiepiscopus Bremensis, Friderici Palatini frater, gubernator aulae Henrici quarti Imperatoris, habuit apud se Nothebaldum Astrologum, qui multa ipsi vera prädixerat, in eo tantum deceptus, quod calculo subducto pronunciauerat, ex morbo quo perijt, illum non moriturum. Adamus Canonicus Bremensis.

Ioachim Abbas, vaticinandi peritia percelebris fuit, an Astrologus incertus sum, sed hoc scio, cum Gallorum & Anglorum reges, contra Saladinum arma mouerent, ad eos euentum belli prænoscere cupidos perductus, ituros eos sed parū profecturos respondit, quod nō diram belluam sua fata appetere, nec terra sancta recipienda diēs illuxisset. Chalcondyla, AEmilius.

Rogerus, ut mos est regibus, cum rerum futurarum pernoscendarum cupiditate incenderetur, eundem Ioachim Abbatem ex Italia in Siciliam accersuit, isq; præsagiu, ex Constantia filia si nupsisset, funestam Italia facem exorituram. Quocirca etsi non decessent,

sens, qui Regi Constantiam veneno perimendam consulere, Tancredi tamen nothi, consilio in sacro Salvatore Panormi educata est, & monacha facta. Sed cum decretū fatidicū humano cōsilio impedire satagit, in illud incidit. Nam Henricus quintus Imperator eam ē monasterio eduxit, & Fridericum secundum in senectā ex ea genuit, qui ambo maxima bella in illis oris gessere, & Tancredi proge-
niet ab his deleta est. *Historia Sicula.*

Guilhelmus Rex Sicilia, primi regis Sicilia, Rogerij filius, cū sciret Tancredum fratris sui filium Astrologicis rationibus di-
es, tam obsecris, quam absidentibus utiles praevidere, ipse quoque, cū Astrologis suis diligentius attendebat, indicans familiaribus suis diem, quo descensuros eos praeviderat, ut aduersus eorum repentinas eruptiones exercitum praeueneret. Sic hostium impetum tantū faci-
lius sustinuit, & artem, quod dicitur, arte delusit.

Ioanni duci Burgundiae, Caroli V. regis Franciae fratri, qui à Ba-
iasete captus & ducentorum millium aureorum precio redemptus
fuit, praedictum est ante illud bellum ab Astrologo, Turcarum fore
victorem principem, qui ignem in pectore gestaret, quo allusum est
ad insignia ferri excusory cum silice. Quapropter in huius rei me-
moriae catenam tādī forma, annexa aurei velleris effigie, quod ijs
locis exulasset, in quibus fama est Iasonem & ceteros Graeci princi-
pes aureum vellus quasiuisse, fieri curauit, & ordinem quo Hispani-
ca & Austriaca familia hoc nostro tēpore utitur, instituit. *Carion.*

Magister Christianus, Astrologus Pragēsis, Ladislaum Iagel-
lonem Regem Polonia per sacerdotem praeuenerat, ut mortem sibi
imminentem praecaueret, quod multi Planeta hoc anno coniunge-
rentur, & fieret Eclipsis Luna sub terra: mortuus autem nihilo-
minus est eo anno, qui fuit annus Domini 1434. Anno AEtā-
tis 49.

Ioannes Picus Mirandula comes, edidit librum aduersus Astro-
logos: hi (inter quos fuerunt Bellantius Senensis, Antonius Siriga-
tus Florentinus, & Angelus de Catastius Carmelita) ut artem
veram ostenderent, illum annum aetatis 33. non transgressurū prae-
dixerunt, ex directione ascendens ad Martem, quem a modum ex
scriptis hinc inde editis constat.

N

Bellan-

Bellantini lib. 5. *suarum responsionum*, contra *Pium* sic scribit: *Nec unum tacendum videtur: complures autem sunt Florentia testes fide dignissimi, quibus inspecta Hieronymi Sauanarola genitura, quinque ante eius iacturam menses dum florebat, vitam laqueo terminaturum pradixi. Is quanquam crematus, tamen prius fuit strangulatus.*

Bartholomaeus Chassaneus audiuit, ut ipse narrat *Mediolani*, quod eximius *Astrologus* dixisset *Duci Mediolanensi*, *Galeatio Maria Vicecomiti* ipsum ex vulnere periturum, quod esset ei proprius *Vasallus* inflicturus. *Astrologus* interrogatus à *Duce*, quo mortis genere esset ipse interiturus: qui cum respondisset, se in publico interemptum iri ex trabe ligni cadente: *Dux* ira accensus ipsum mox decollari iussit, ut ex rei euentu cerneret *Astrologicam* artem esse falsam. Cum interim pararetur locus, & campana solito more pulsaretur, populusque concurrisset, & ipse traditus executori, ad locum supplicij deduceretur, exeundo palatium sub porta magna, quae est ante Ecclesiam Cathedrali, cecidit turris, quae dictum *Astrologum* cum alijs interfecit. Et *Dux Mediolanensium* in festo *S. Stephani*, & in Ecclesia ipsi sancto dicata *Mediolani*, vniuerso astante populo, & ipsius aulicis, interfectus est à proprio *Vasallo*: & sic praedictio *Chassanei*, de proprio exitu, & de morte principis vera fuit. Et si princeps voluerit praenire fatum, ut *Domitianus Ascletrionis*, tamen non potuit, & est in his exempla quaedam similitudo, nisi quod *Ascletrionis* corpus decanibus statim post mortem dilaceratum est.

Presbyter quidam *Astrologus Galeatio Sfortia* horrendam mortem instare minatus est: quo occiso, ille multis vulnerebus paulo post interemptus est. *Cardan.*

Ioannes de Lignano tempore *Martini V. Papa*, prauidens exemitur a filium cruci affigendum, volensque fatali geneseos dispositioni succurrere, eum sacris iniuriis ac apprimè crudiri fecit. Sed ne sic quidem euitare vim fati potuit. Nam cum eum concius sui ad Martinum Papam ablegassent, rediens domum propter legationem non fideliter tractatam de nocte à Magistratu Bononiensi suspensus est: quem cum elucescente die pater pendentem vidisset, deplorans, inquit,

quit, Eheu fili mi, tu infeliciſſimum ſatum nec humanis literarum adminiculis, nec diuinis myſterijs ſuperare potuiſti.

Franciſcus Maria Ferrarienſis Aſtologus, Iacobo Picennio dignitates, connubia, auium, diem, & horam mortis prædixit, qui a rege Ferdinando Arragono occiſus eſt.

Ladiſſao rege Vugaria ac Bohemia, Alberti Imperatoris filio, cum inſigni pompa equeſtrium, pedèſtriumq; copiarum Pragam introeunt, nuptias ibidem cum Caroli Gallia regis filia celebraturo, Nicolaus quidem ex eorum numero, qui pronuntiandi ſcientiam ex decretis aſtorum proficiuntur male fauſtum ingreſſum, planèq; ſtella Crinita regibus horrenda, qua eodem anno apparuit, congruentem pronunciauit, quod vaticinium apud paucos curam, apud reliquos riſum, velut vanitate plenum excitauiſſet, omnisq; ſollicitudo omnium ac maxime regis intentæ fuit in apparatû nuptiarum, ſed rex paulo poſt morbo correptus, poſtſex & triginta horas, quam ægrotare cepit animam eſſauit & ſic vaticinium Nicolai maiore trifti completû eſt. Ioâ. Dubravius Epifcopus in hiftoria Bohemica.

Hieronymus Cuſica ob prædictiones veras pulſus eſt à Gallis in exilium ab vrbe Mediolanenſi. Carda.

Lucas Gauricus, Iohanni Bentiuolo, & ipſius filijs ac nepotibus exitium denunciauit, niſi ſe Pontifici ſubmitterent, propterea captus & à Tyranno ex alia trachlea ſuſpenſo ſume quinquies quaſſatus eſt, qui tamen ante à Chiromante ut violenti cruciatus cauſas effugeret, erat admonitus. Sed poſtea Bentiuolus vnâ cû ſuis à Pontifice eſt ſuperatus & caſus,

Friederici II. Imperatoris Aſtologus ab eo interrogatus, cur tantum honoris Rudolpho Haſpurgenſi Comiti pauperi in aula ſua tunc verſanti, exhiberet, reſpondit, mortuis tuis filijs, quorû adhuc decem ſuperſunt, ipſe & poſteræ eius ad ſua regna perueniēt. Auctor Albertus Argentinenſis, quod exitus ipſe probauit. Nā anno Chriſti 1273. Cal. Octob. Rudolphus à Germanis principibus Francofurti in regē Romanum eligitur, cum Baſileam obſideret. Et hodierno adhuc die videmus Rudolphi poſteros regnû Neapolitanû, & ducatum Austria & Sueuia, vnâ cû imperio & regno Neapolitano obtinere. Modernus. n. Imperator Rudolphus ab eo nomē & diſtiones heredita

rio iure accepit, & Philippus Hispania rex ex eodem natus: regnum siculum & Neapolitanum nactus est.

Cuspinianus scribit, narrasse sibi Georgium Thursum virum spectatae fidei, & regis Ungariae Camerarium, quod Matthias Mechouita singularis tam in medendo, quā prognosticanda eruditionis vir, Montium egressuro regi Poloniae Sigismundo, ut Casarem Maximilianum conueniret, qui Cracouia s. Martij discessit, prädixerit ipsum neq. visurum Casarem, neq. expediturum quippiam nisi commodius tempus expectaret. Quod cum miraretur rex, ut erat animi incöcussi & firmi, constantissimè perseuerauit in proposito. Eundem, inquit, quò DEVS & fortuna vocat, promissum ratum serua- bo, nemo me à proposito abalienabit: Videbo Casarem & fratrem conueniam, interim per quosdam secretarios mandati, ut diligenter à Matthia inquirant, serionè an ioco locutus fuisset. Aserit idem, regem non visurum Casarem, nisi expectare velit Iunium, & ante festum Diui Iohannis Baptista cum cum Casare omnino non collo- cuturum. Nihilominus tamen exiuit Rex, & cum tam longa mora traheretur saepe illius prädictionis memor fuit. Hoc idem Mechouita Andreae Thesaurario perscripsit. Quod & euenit, Decimo sexto enim Iulij post longas tractationes & moras Imperator & rex sese inuicem primum viderunt.

Maximiliano I. Imperatori à Mathematico Georgio Tansteter mors prädicta fuit sex annis antequam ei contigit, propter Solis Eclipsin, quae ante mortem ipsius accidit Anno 1518. 7. die Iulij, cum ille Ianuarij die 12. obiit Cuspiam. Sconerus.

Andreas Medicus & Astrologus Flandrus prädixit mortem Caroli ducis Burgundiae & Iacobo 3. regi Scotiae, ipsum à proprijs subditis interfectum iri, Buchananus sic ea refert lib. 12. Anno 1467. legati ad Carolum Burgundiae ad sedandas mercatorum quarelas missi, cum in Flandriam appulissent ibi comiter accepti. Ab eis aliquando forè fortuna inuitatus, ut unā cenaret Andreas quidā medicine professor, & qui magnā Astrologicarum prädictionum habere putabatur peritiam; is audita eorū aduentus causa, seductos oc- culte admonuit, non esse, cur magnopere festinarēt. Intra paucos enim dies certum de duce nuncium affuturum nec prädictioni defuit euen-

uentus. Nam intra triduum est renunciatum; ducem exercitu profligato ad Nancam Lotharingia oppidum; ab Heluetijs esse interfectum. Ita illi rebus, ob quas profecti erant, infectis; reuersi, cum apud regem, Andrea de rebus futuris praescientiam; mire laudassent, animum eius in eas artes procliuem impulerunt, ut magnis pollicitationibus hominem ad se accerferet, ac non ita diu postea aduenientem beneuole exciperet, & opulento sacerdotio; alijsq; muneribus donaret, ab hoc rex accepit, sibi à suis exitium imminere: quod euentus deinceps comprobauit. Buchananus.

Iacobo Moravia Comiti, Mariae Stuartae reginae Scotiae fratri morbo, cum Prorex Scotiae eligebatur, qui diuinandi scientiam sibi arroganti, diem praescripserunt; inter quem inimici illam essent interfecturi, qui cum circa id tempus ex insidijs globulo plumbeo, prope renes transmissus, 10. Calend. Februarij, anno salutis partae, 1571. exvulnere obijt. Buchananus.

Richardus de rebus hybernicis: Attendendum est hoc loco, unum insigniter diem hybernicis infectum, & quasi fatalem illuxisse. Limmericum, die Martis Britanni expugnabant. Die enim Martis Guesfurdia fuit dedita: Die Martis VVaterfurdia ab obsessorebus occupata. Die Martis Dublinensis ciuitas armis oppressa.

Hac quidem notatio unius diei, & observatio, diuinantibus, qui natalitijs praedictis sunt illigati, magnam disputationis materiam daret, Martis maiestatem, suo praecipue die in castris fataliter dominari.

Guido Maltrauersus Patavinus Comes, Lucij Vici Patavini ex Constantia filia, Obicij, Marchionis Estensis filium habuit Nicolaum, quem Iambonus Andreades perniciosum patriae ciuem fore praedixit, & Guidonem tantum mouit, ut eum exheredare voluerit, nisi amici obstitissent. Nicolaus opibus & gratia posens in patria pernicens, cum Cane Scaligero cōspirat, unde bellum ortum, in quo vltima centena hominum millia occisa fuerunt. Sic verum fuisse Iamboni vaticinium, exitus ipse probauit.

Comineus scribit, quod Episcopus Viennensis multò ante praedixerit, Ferdinandum nomine ultimum fore regem Neapolitanum, cum Alphonsus Rex, cum Friderico filio nouendecim annorum iuue-

uene adhuc viueret, & Rex esset. Quare Ferdinandus ultimus promissit Comineo quot annis, si Rex fieret, 200. Coronatos.

Guido Bonatus, Foroliuiensis Astrologus, sub Martino IIII. Guidoni Montis Ferrati Comiti diem prae dixit, quo si Foroliuius egressus astu inuaderet hostes, eos superaturus ac victoria positurus, sed in saxa vulnus accepturus esset: Atq; ut Guido Comes sermone fidem haberet, ipse egrēdi urbe una cum Comite, & interesse pugna voluit, stupasq; oues & alia, quibus vulnere nondum facto opem ferret, secum extulit, secutoq; pugna ac victoriae euentu, quem praedixerat, vulnus Comiti illatum est.

Idem Guido ciuibus suis, qui aduersus pontificē bellum gerebant, horam pugna assignauit, in qua pugnantes victoriam reportaturi essent, nec fefellit eos. Volater. lib. 21.

Idem ordinauit horam, qua plebs Sicula, Fracos, qui inibi erant, adoriretur, & superior euaderet, & ita accidit, Condicta enim die & designata hora omnes Galli, qui in Sicilia erant, mactati sunt, Vnde Vespera Sicula. Mach. hist. Flor. 1.

Auctor libri Germania exegeseos scribit: viros existere in Germania Mathematica disciplina doctissimos, Ioannem Verdung de Hasfort: Ioannem Stoffler Iustingensem, Tubingensium Astronomum: Ioannem Reiniger: Ioannem Schemot Bambergensē: Stabium Casarea Maiestatis a secretis, & plerosq; alios magni Mercurij comites, qui in totius naturae mysterijs adoleuerunt, & vero praesagio nouerunt, rationē, & totosq; aegrosq; rationē: id est, quae sunt, quae fuerunt, & quae futura trahentur.

Manilius Antonius, Sixti quarti, & Iulij Pontificis Maximi cubicularius, vases verus fuit, fatorumq; praescius multa vera Pontificibus reuelauit.

Scraphinus Medicus & Astrologus febris correptus, praedicta die & hora mortis constantissime obiit.

Ioannes Moichanus Astrologus, sibi & uxori verum tēpus mortis praedixit, referente Ioanne Cratone Medico: quondam Ferdinandi Imperatoris, cuius dictum est: Quod fatalis pictura sit in caelesti tabula.

Iacobus Musius, Attendula Sfortia Dux Clarissimus, ex quo Dux

cum

cum Mediolanensium ultima familia orta est, edisus est utero matris die Martis 5. Calend. Iulij sub aurora: anno à partu virginis, millesimo trecentesimo & sexagesimo nono: ex cuius genitura Mathematici praeclentem syderum positum & sedes compicati, ei magnam imperium, immortalem gloriam, felicemq; sobolem prae-dixerunt, idq; demum subiunxere, cum nequaquam ex acta aetate, & morte quidem repentina moriturum, qua omnia acciderunt illi. Nam dux militum summus factus, excellentibus posteris relictis in carnoso vado, equo quanquam insigni posterioribus cruribus deficiente submersus est. Hic tribus vicibus ante mortem captus est, semel manus hostium, bis inimicorum fraude. Iouius.

Brachius semper aduersarius Sfortiae, & contra quem Sfortia cum grandi exercitu contendebat, cum submersus fuit, huius fortissimi viri casum, postquam inuidia deceisset, humaniter indoluit, nec instantis belli periculo liberatus, alacriorem vultum militibus ostendit, utpote qui fatalis arcani conscius, ab Astrologo didicerat Sfortiam violenta correptum morte, anteceßurum quidem se, paulò post & ipsum pari veluti sorte eundem fortuna exitum habiturum.

Eras Brachius Sfortia natu maior octo mensibus tantum & nonem diebus. Itatum Mathematicorum disciplina ex utriusq; insignis viri casu magna fides astrueretur. Vix enim quintum superuixit mensem, cum ad Aquileiam per tredecim menses frustra oppugnata obsessamq; memorabili tandem praelio, Sfortiani militis gladio superatus ac interfectus, & syderum & multorum vatum fidem impleuisset. Idem Iouius.

Franciscus filius primogenitus Sfortiae, in quem (ut Iouius scribit) ab admirabili quodam syderum concursu, cuncta humana felicitatis ornamenta, virtus & fortuna contulerunt, natus est anno à partu virginis vno & quadringentesimo supra millesimum, decimo Cal. Augusti, cum Sol occideret. Ex hoc tempore Astrologi felicissimam eius fortunam, & vita transacta tenorem indicarunt.

Petrus Leonius Spoletanus Medicina & Astrologia peritissimus, cum sibi subita mortis piculū in aqua portēdi cognosceret, à Patavio Venetysq; in Vmbriā & Spoletū migrauit, ut frquentes nauigationes effugeret. Mox ubi ad Laurentiū Medicū vocat⁹ esset, & ex astrorum

scien-

scientia morbum salubrem prädixisset, omnemq; bene gerenda rei occasionem pratermisisset à Lazaro Placentino illustri medico (qui à Ludonico Sfortia Ticino missus, sera afferebat remedia) reprehensus, atq; adeo omnibus inuisus post mortem Laurentij, incertum an desperatione actus, an illata vi à Petro Laurentij filio, in proxima Caregio villa puteum praeceptus datus mergitur: In principis Florentini morte praevidenda calculi forte aut Iudicij errore deceptus, in sui ipsius fato cognoscendo vates nequaquam falsus.

Post Iulij II. Pontificis mortem, cum Iohannes Cardinalis modicis itineribus Romam contenderet, Erasmus Germanus subtilissimus Mathematicus pridie quam urbem intraret Ioannes, in corona nobilium neminem fore Pontificem ex his Cardinalibus, qui in urbe essent, audacissime prädixit. Ferebant etiam Marsilium Ficinum, qui eximia auctoritatis fuisset Astrologus, ex fortunata & regia genesi, ei sacrorum principatum, quum adhuc puer esset, nec plane sacris initiatus, omnino detulisse. Iouius lib. 3.

Seraphinus Mantuanus Monachus, Astronomia & Chiromantia peritus, eidem Ioanni Mantua in Monasterio Monachorum, illum futurum Pontificem prädixit, cum esset iuuenis annorum 37. & pauperrimus, paulò antè liberatus ex captiuitate, & utroq; oculo fere orbis, ita ut ipse Ioannes et alia sibi euentura, nequaquam speraret, aut crederet. Paulò autem post electus & Leo X. est nominatus. Hic Monachus vocatus Romam, cum esset Leo in Pontificem electus, maluit in suo Monasterio, quod reliquum esset, vita transigere, quam Roma esse. Leo itaq; decimus quadringentos coronas annuatim Monasterio decreuit. Gauricus.

Benedictus Bordonius, Astrologia peritissimus, & admirabilis quodam diuinationis munere prädixit fuisse perhibetur. Qui aliquando seu natura, aut diuino quodam furore, vel potius felici quodam casu in ea re (ut ausui ex his qui hominem norant) admodum excelluit: Veram multa in futurum prädicens. Auctor Bernardinus Scardeonius.

Cum Muleasses Rex Tunetanus, à filio captus, & excoecatus esset: Abimelech eius Germanus frater, qui apud Numidas exul erat à Touarre Caroli V. praefecto in Guleta ad speciem regni euocatus, confusus

fifus Numidarum Principis opibus, & Astrologis prädicentibus, iam pridem, cum regem euasurum, & in regia Tuneti moriturum, feliciter rem aggressus, regnum in suam potestatem redegit, & paulo post vita excedens, regio funere elatus est, ut illi prädictum erat.

Paris Mantuanus, Paulo III. Pontif. Max. prädixit annum Pontificatus sui, & vitæ terminum, quando annum octuagesimum primum egressus esset, quam ætatem Pontifex assecutus est. Constat hoc ex epistola Mantuani ad Farnesium, tum Cardinalem, inuenta in arcanis occisi Principis Petri Aloisij, filij Pauli tertij, Pontifice adhuc viuente: quam hic legendam subieci, editam à Cardano.

Reuerendiss. Vidi, & cum summo studio ea, quæ ad me transmissisti circa genituram Vest. Reuerend. D. & diem natiuitatis, quæ fuit 28. Feb. hora 6. min. 46. Anno Domini 1468. cuperemus recursu syderum satisfacere desiderio tuæ D. Reuerendiss. in his proximis annis. Verum sydera pro nunc non sunt disposita, sed in aliud tempus erunt benigniora. Pollicentur enim assumptionem ad summum gradum Pontificatus anno Domini 1534. quæritur annus 66. dies 253. hor. 9. min. 34. ex directione Solis ad Trinum Mercurij, cum testimonio Iouis & Saturni. At interim non leue periculum in aquis anno 61. men. 6. dieb. 3. Ex directione Lune ad quadratū Saturni anno ætatis 81. dieb. 68. anno 1559. Domin. Vest. Reuerendiss. grauitèr se habebit cum magno vitæ discrimine, quæ dies erit 4. vel 5. Maij 1549. ex directione ascendentis ad suum trinum, qui pro quadrato habetur, eo, quia est in signis breuium ascensionum, cum testimonio Saturni domini terminorum illius directionis, & sine auxilio Iouis, cum non reperiatur in aspectu quadrato, trino & opposito in ista directione. Posset tamen præsentia Iouis conferre, quod tamen nos non credimus. Hactenus ille. Certum est, quod Paulus satellistio stipatus, iuxta tempus definitum cecidit in flumen, in quo penè submersus est: de Pontificatu serinus iudicauit 23. dies, cum prius electus sit. Anno indicato mortuus est, sed vixit aliquot dies diutius quàm prädixit.

Dethleuus Reuentlouius nobilis Holsatus, prädixit Friderico I. & Christiano III. gubernationem regni Dania ac Noruegia, & di-

O

uer-

uersas victorias, cum regnasset a Christiernus II gener Philippi Regis Hispaniarum adhuc teneret. Quemadmodum & tempus horum filiorum, quo die essent nascituri, & cuius sexus essent futuri, statim post conceptionem.

Idem *Andrea de Farbi*, Episcopo Lubecensi dignitatem, genus mortis, annū, & mensem denunciauit, qui obiit anno Domini 1559. die 12. Augusti, ut exemplar schematis & iudicii sui propria ipsius manuscriptum testatur, quod in Bibliotheca Ranzoniana Brendenberga extat.

Supradictus *Reuenlouius*, Imperatori *Carolo* belli existū, quod gessit cum Protestantibus Electore Saxonia, & Landgrauio, praedixit, & profectus est ad eum Gengam versus, in quo itinere perijt, aut propter honestum munus, quod à *Carolo* acceperat, interfectus, aut alioqui ab ignotis, ut fit in bellicis tumultibus, trucidatus.

Gauricus monuit *Henricum I I.* Regem Galliae per literas, quinque mensio antequam moreretur, ut finito 41. anno aetatis vitaret duellum. Astra enim minari vulnus in capite, quod vel caecitatem, vel mortem continuo afferret.

Tomo tertio historiarum, quae sub *Ferdinando* Imperatore contingunt, scribitur de eodem *Henrico I I.* Gallicus quoque, vates occulte pronunciarat, fore ut ad vitam regia periculum illa ludicra decursiones spectarent, id quod iam popularibus quoque sermunculis non obscure iactabatur. Sed Rex neglecto consilio suorum, somnium quoque, uxorium, & oracula continens, luctuoso omnia exitu comprobauit.

Franciscus Gonzaga, Marchio Mantuae, à *Maluetio Bononiensi* captus est, quod multo ante in vaticinio quodam expresse ei praedixerat *Gauricus*.

Idem *Gauricus* etiam indicauit *Paulo I I I.* illum certo anno Pleuritide laboraturum, aut in aquis periculum vitae aditurum, quod cum accidisset ob praedictionis veritatem remunerandam, fecit illum Episcopum Cuiusatensem, & equitem S. Pauli.

Idem *Gauricus* *Venetij*s etiam, ut dicitur, edidit prognosticon, in quo *Franciscum* Galliae regem ad hostiles manus peruenturum, antequam contigit, affirmauit.

Iulianus Ristorius à *Prato*, edidit prognosticon anno Domini

1528.

1528. in quo multa verè prædixit, ut non solum obstupescerit Florentinos & Romanos, sed vniuersam quasi Italiam, & vtrumq; Gallorum & Hispanorum exercitum. Iunctinus.

M. Marcelli Ceruini de Monte Politiano pater, Astrologus, videns eius genesin, hodie est mihi natus summus Ecclesia Antistes, exclamauit. Gauricus ei prædixit, ante supremos cineres, honores Ecclesiasticos maximos adepturum: vtrumq; factum est. Nā primo Cardinalis creatus est, postea Pōtifex Max. eiꝯ paulo post ē viuus sublatō Paulus III. est successus, Onuphrius hac ita refert. Marcelli Ceruini pater Richardus, animaduerso stellarū cursu, qui tum erat, cum nasceretur ex earum coniunctione, uti erat eius artis peritus, summum sacrorum principatum filio prædixit. Qui quidem persuasioni suæ tantum indulsit, ut cum post multos inde demum annos à ciuibꝯ suis ad filij ætate iam grandis nuptias incitaretur, eas constanter recusaret, nolle se dictis ans longè clariorē vitæ status conditionem, quam illi astra portenderent, illis veluti vinculis impediti.

Mattheus Delius Danus, constituens in Oenoponte anno domini 1551. Philippo Hispaniarum regi figuram natiuitatis, Medico Casareo Caroli V. ipsi tempus natiuitatis præscribente, & iudicium eius postulante, prædixit, ex Marte in secunda retrogrado & damnato à Luna, Lunaq; ab illo, significare ei paternā substantiam aliquo modo frangi, & cum haberet Solem in domo cadente diminui potentiam eius, cum maxima visa esset. Exerit etiam eodem loco & tempore, Carolo Philippi regis filio thema: in eius expositione talia scribit: Hac figura inchoata est in ipsa coniunctione luminarium incidentium in tam grauissima loca Eclipsium præcedentis anni, ita ut non debito tempore prodierit infans, & mirum quod ipse vnā cum matre non perierit, raro enim veniunt ad senectutem: & si viuunt, maximas experiuntur aduersitates, Quidam carent visu, quidam auditu, alij loquela, ut hic natus: tamen processu temporis mutabitur, non erit tam longæui quàm pater, morietur in adulescentia, post directionem Saturni ad ascendētem. Exemplar schematicum etiam inuenitur in Bibliotheca Ranzoniana, & aliud etiam extare in Hispania apud regios ministros non est dubium.

Michael Eitzingerus refert, Philippum Melanchtonem, cum Guilielmus Nassovius Auriaci pater filiorum genituræ ei protulisset, & de singulis iudicium ipsius exquirens, eam quæ est Auriaci peruestigasset, dixisse: multa quidem cum moliturum, ac magna, sed mortem fore violentam. Natus autem est anno Domini 1533. die Aprilis 13. hora 14. minuto 12. eiq. Aquarij gradus ascendit.

Idem etiam ipsi Cornelium Gemmam & alios Astrologos prædixisse Eitzingerus refert: In qua Astrologorū sententia ego etiam semper fui, ut libri ante hac excusi testantur. Est autem anno octuagesimo quarto, die 30. mē. Iulij, tribus plombeis globulis, è parua bābarda, à Nobili Burgundione, Balthasaro Serac, Aula suæ familiaris, emissis, Delfis in Hollandia, vita priuatus, Ita ut Philippi Melanchtonis, Cornelij Gemma, ac mea prædictioni, euentum respondisse, deprehendatur.

Sixtus ab Hemminga quanquam edidit refutationem Astrologia: tamen in genitura Ioannis Austriaci fatetur, quod deduxerit septem annis ante mortē Austriaci pro vita longitudine Lunam ad oppositum Saturni & Horoscopum ad corpus Saturni, & quod perueniret Luna directio ad Saturni oppositum in annis 31. mensib. 7. diebus 0. quo ipso tempore ætatis suæ, & anno & mense, & die Austriacus concessit satis, peste scilicet anno, 1578. 2. Octob. hora 2. pomeridiana extinctus: & addit: Si in omnibus natiuitatibus vel etiam plerisq. hoc pacto conuenirent euentus cum directionibus, solam se Astrologiam magnificare velle, eamq. præ cæteris scientijs unice amplecti, & tanquam diuinam colere. Quanquam autem Sixtus ab Hemminga aliquot diuersa exempla allegat, in quibus ipsi euentus minimè respondere videntur directionibus: tamen si addantur, aut demantur pauca tantum minuta, directiones multa conueniunt. Tum etiam alij Astrologi, diuersa ediderunt de his iudiciis, diuersasq. protulerunt directiones, & tempora natiuitatum, quæ cum rebus ipsis conuenire affirmant. Ego tamen laudæ eius studium. Nā disputando veritas indagatur, & elucescit. Imprimis autem mihi placet, quod præcipuam causam euentuum non astris, sed Deo ascribit, tanquam Domino astrorum & nostrorum omnium, quod & ego facio, nec unquam aliter sensi. Hic enim causis secundis liberrimè imperat.

Regi-

Regina Francia Catharina Medices, Henrici regis coniugi prae-
dictum est ab Astrologis, eam natam esse ad destruendum princi-
patum, ad qucm coniubio perueniret, teste Guicciardino, quemad-
modum eius auunculus etiam Clemens VII. Pontifex, Carolo V. retu-
lit: Iouio narrante in sua historia. Id an ita sit, penes lectorem iudi-
cium esto.

Iunctissus prae dixit Henrico Polonia Regi, Henrici Gallorum re-
gis filio, anno Domini 1572. in tractatu de stellis fixis, cum haberet
sanem Minorem in Horoscopo, quae stella regna & imperia decernit,
illum ad maiora rerum culmina peruenturum, antequam Rex Frā-
cia esset factus, quod contigit anno Domini 1574.

Natalis Comes, in sua historia scribit, quod cladem Gallorum fa-
ctam ad S. Quintinum, in qua Conestabilis, Monpensierus, Ma-
reschalqus S. Andrea, Reingrasius, Lansaccius, & ferebus mille no-
biles capti & interfecti sunt, multò antè prae dixerit Michael No-
stradamus, rerum Astronomicarum peritissimus, cum multis inde
secutis calamitatibus, in quodam prognostico. Et addit Natalis Co-
mes haec verba: Neq. enim tam fallax existimari debet, ut a solet,
praedictio, quae à peritissimis sit astrorum, cum D E V S optimus re-
rum omnium moderator, non ita occultas esse aliquando imminen-
tes calamitates voluerit, ut eas deuotare nò possimus, si expergiscā-
mur. Sed propter inscitiam ferimur plerumq. tanquam prono aluco
fluminis, neq. studemus per sapientiam viribus astrorum resistere.
Nam profectò facilius est sapienti praeuisum, quàm ignoratum pe-
riculum deuotare, cum imprudentia contrà, & inscitia periculi de-
uitandi, ipsa propè sit necessitas.

Sleidanus scribit, Carolum V. ijsdem Calendis, quibus natus e-
rat, Imperatorem creatum fuisse, Bononia à Clemente VII. corona-
tum, Franciscum Regem Galliarum cepisse, & de Germania trium-
phasse. Habuit autem in ortu Capricorni sydus, quo sydere etiam na-
tus fuerat Augustus, qui propterea nummum felici Capricorni sy-
dere percussit, ut antè indicatum est. Ad quod etiam Horatius al-
ludit, cum Hesperia tyrannum Capricornum appellat, eodem sydere
Carolum Borbonium, Cosmum Medicen, natum Cardanus scripsit,
& Selimum principem Turcarum, qui septimo Calend. Septemb. co-

O 3 dem

dem mense, quo Marcum Antonium Augustus vicit, Regem Persarum Hismaclem in Caldezariis campis fregit. Biennio post eisdem Calendis Campsonem Soldanum de Imperio deiecit. Hi omnes habuerunt Capricornum in ortu, & singuli ad maxima imperia, regna, ducatus, & opulentas hereditates peruenierunt, multa aq. & grauissima bella felici exitu gesserunt, imperare autem ceperunt Augustus, Carolus & Cosmus Medices anno 17. ætatis. Vnde huius artis consensus colligi potest. Quo fundamento etiã sine dubio nixus Basiliensis Mathematicus, prædixit Cosmo Medici Florentiæ Duci, cum adhuc priuatus esset, & de eo nihil cogitaretur, ingentis opulentia hereditatem sibi portendi, quod in ipso genituræ horoscopo Capricorni felix Astrum, mirabili conspirantium siderum aspectu irradiatum esset. Iouius.

Idem Alexandri eadem, magna cum multorum admiratione indicauit, & tanta animi confidentia, ut certum quoq. percussorẽ designauerit, qui esset ipsi intimus, habitu gracili, suspensæ taciturnitate, ferè ceteris insociabilis. Quibus indicijis veluti digito monstrabatur Laurentius Medices, qui nefario ausu ipsum contra omnia consanguinitatis & hospitalitatis iura, in cubiculo trucidauit. Iouius.

Addo & hoc ad prædictiones reliquas, quod Galenus lib. 3. de dieb. decret. scribit: Et Hermes Trismegistus in Iatro-mathematico, hoc est in sua Medicina cum Mathematica cõiunctione, affirmat: Illud, inquit, denudè repetendum est, quod nos obseruantes verissimum esse comperimus, ab Aegyptijs Astronomis inuentum, Lunam non modò agris, sed etiam sanis dies tandè quales futuri sint, posse prænunciare. Si enim ad Planetas temperatos steterit, quos salutes Latini nominant, faustos ac bonos producere: si ad imtemperatos, graues molestosq. Fingamus homine quodam nascente salutes Planetas in Ariete, malignos in Tauro esse. Is homo nimirum cum Luna in Ariete, Cancro, Libra & Capricorno fuerit, pulchrè deget. Cũ verò Taurus ipsum vel tetragonum aliquod, vel diametrum signum occupat, male tunc & molestè vitam transiget. Atq. iam morborum initia huic cum Luna in Tauro, Leone, Scorpione, & Aquario fuerit, pessima: sine periculo autem & salubria sunt, cum Arietem, Cancrum, Libram, Capricornum, Luna permeat. Hoc verum esse, non solum medici,

medici huius seculi prorsus affirmant, sed & quotidiana experientia testatur, ipsiq; agroti sensibilibus percipiunt: quemadmodum etiam ego hoc verum esse sensi, & expertus sum. Nam cum in iuuentute mea valde ex Asthmate laborauerim (quo iam diuina fauente clemencia liberatus sum) ex coniunctione Luna cum Saturno aut Marte, & futuro signo ascendente, ab ipsis tempore natiuitatis meae laeso, certò mihi ipsi p̄dicere potui, quā die & hora esse laboraturum: Quā ob causam etiam huic arti, & medicinae maiori studio, & labore deinceps incubui, ut sic propria sanitati, q̄ omnibus triūphis, & diuitijs in tota vita est p̄stantior, morbi necessitate adductus, cōsulerē.

Vltimo loco hoc quoq; addendum esse duxi quòd historia omnium temporum testantur, commixtiones superiorum Planetarū, motus, bella & diuersi generis morbos excitare, & quòd praedictiones tales, quae sunt ex coniunctionibus, sunt signa vera monentia homines de futuris calamitatibus, & mutationibus.

In Scorpione, coierunt Planeta superiores, cum inter Pompeium & Caesarem ciuilia bella toto terrarum orbe exarserūt, variaq; conuersiones regnorum, ac Rerumpub. & Imperiorum contigerunt.

Rursus ydem Planeta in Sagittario coierunt, anno Christi 73. cum Otto, Galba, Vitellius, & Vespasianus Imperium Romanū perturbarunt, & Hierosolyma & Palestina, una cum Iudeis in seruitutem peruenirent.

Similiter coniunctionē factam in sydere Capricorni, anno Domini 312. secuta est trium Imperatorum & legionum Romanarum maxima strages: Cum Imperator Constantinus vi & armis urbem inuasit, totiusq; Imperij Romani leges & Rempub. momento vertit.

Anno Christi 430. Planetis in Aquario conglobatis, Gothi in Europam à Septentrione irruerunt, & Romanum Imperium oppresserunt.

Planetarum coitio in Scorpione contigit, anno domini 630. Quo Arabes ex Asia desertis erumpentes, uniuersum ferè terrarū orbem armis domuerunt, nouas leges tulerunt, religiones confuderunt, ac imperium Persarum deleuerunt. Postremò linguam Gracam, Latīnam & Persicam in Asia & Africa sustulerunt.

Anno Dom. 1343. Synodus fuit Planetarū in Aquario: Germania terramotu

terrae ^{et} manu, Apulia bello concussa, & sacra lues abortu versus occa-
sum serpere capit.

Coniunctio magna accidit in Piscibus, anno Christi 1464. quo
tempore tyrannides ac bella ciuilia totam Europam inuasērunt. E-
duardus III. Henricum Anglia Regem necauit: Fridericus Impe-
rator à suis Vienna obsessus: Ludovicus XI. Gallorum Rex principū
coniuratione fere oppressus: Florentia maxima seditiones fuerunt:
Scanderbegius Albania Dux à Turcis defecit.

Planetarum in Aquario coniunctio incurrit in annum Domini
1483. cum repente Italia, quae diuturna pace conquieuerat, tum suis
tum Germanorum, Gallorum & Hispanorum armis est oppressa:
& etiam hoc tempore inaudita lues (ut supra dixi) totam Euro-
pam infestauit.

Magna coitio facta est in Piscibus Anno 1524. quo tempore
Gallia & Dania bellis ciuilibus, Germania uero tota nobiliū & ple-
beiorum inter se concurrentibus armis fœdissimè laniata.

Rex Gallia Franciscus Papiæ captus est à ducibus Caroli V. & ab
his Roma superata: & Pontifex Clemens Septimus in ipsorum ma-
nus peruenit, redemptus 40000 ducatis & 25. Episcopatibus maxi-
mi prouentus regno Neapolitano incorporatis. Rex Christiernus
II. eiectus Dania. Hafnia urbs obsessa & capta est, Fridericus I. in
patrueis locum coronatus & rex factus. Rhodius à Turcis expug-
natus est.

Anno domini 1583. habuimus coniunctiones planetarum sede-
sim, omnes in Piscibus, inter quas fuit etiam Saturni & Iouis,
Anno 84. 14. coniunctiones in Ariete & Eclipsin Solis & Lunæ in
Tauro. Anno domini 86. coniunctiones etiam in Ariete tredecim,
& unam in Tauro Solis & Mercurij. Deinde anno domini 88. con-
iunctiones 12. in diuersis signis. Has absq. dubio sequentur nefaria
cōsilia, ac facta, motus, seditiones, bella, cades in ciuitatibus, regnis
ac prouincijs, inaudita genera morborum, pestis, obitus magnorum
regum ac dominorum, infinita dissensiones, ac nouæ diuersitates o-
pinionum in religione, ac deniq. ingentes calamitates in toto orbe
terrarum, ut multi rerum caelestium periti opinantur, colligentes
hac ex euentibus, quæ secuta sunt præterlapsas coniunctiones, quæ
recen-

Adiacet
bellum simul
ac se uisima
pestis.

recensui. Vetustas enim longinqua observatione incredibilem scientiam, Cicerone testante, affert.

Nec silentio præteritundū esse censeo, omnium prædictionum Astrologicarū verissimas & certissimas esse Eclipsiū, tam Solis quā Luna, quas artifices & cultores machina celestis longè ultra hominū memoriā ante Christum natum, & post, quando, quomodo, quo in loco, quibus annis, mensibus, diebus & fere horis futura essent, prædixere, effectusq; earum exposuere, & iam adhuc eas futuras scriptis suis Ephemeridibus præsentēs vestri Astrologi indicant. Quod & Cicero testatur his verbis, Solis & Luna defectiones prædicuntur in multos annos, & in omne posterum tempus, quæ, quantæ, & quomodo futura sint, ab his qui syderum motus numeris persequuntur. Ea enim prædicunt, quæ natura necessitas perfectura est, vident q; ex constantissimo motu Luna, quando illa è regione Solis facta, incurrit in umbram terræ, quæ est metā noctis, ut eam obscurare necesse sit.

Et cum hæc Eclipsium prædictiones ex certis, & veris demonstrationibus consistant (quas à maioribus acceptas Astrologi conseruauerunt, & propria industria longa, observatione, & experientia, nec non Eclipsium & temporum, tam veterum, quā recentiorum collatione auxerunt, ita ut ab illis, si artem recte teneant, infallibiliter, quot Eclipses præterlapsæ fuerint subductis numeris colligi, & quæ adhuc futura sint præuideri, & prædici in multa secula possit) & experientia vniuersalis testetur, eclipses regionibus damna, nec non hominibus incommoda plurima, principibus q; plerumq; mortem præsignificare, non alienam fuerit à nostro proposito, ad prædicta exempla alia etiam illustria hoc loco subijcere.

Eclipsis Luna visæ est paulò ante prælium Alexandri & Darij, ad Arbela in quo prælio Darius perijt & Monarchia Persica ad Græcos translata est.

Thucydides scribit: veterum quidem bellorum maximum fuisse, quod contra Medos gestum est, & prodigia celebrata esse, nempe terræ motus, & defectiones Solis crebriores accidisse, quā superioribus temporibus.

Solis Eclipsis præcessit infelicē Atheniensium in Siciliam expeditionem.

P

Dio-

Dionysius & Plutarchus scribunt, Roma moriente Eclipsa Solis visam.

Pridie quam Perseus cum Romanis praelio decertavit, Luna nocte defecit, quod ostentum cum multi reformidarent, & à pugna abstinendum esse Regi dicerent, infausto consilio certamen, quod detrectare & effugere poterat, temerè inijt, in qua imperium, opes & libertatem simul amisit. Plutarcho.

Eclipsis Solis facta est Xerxe Gracie inuasuro. Herodotus.

Eclipsis Solis conspecta est eo anno, quo Xerxes mortuus est.

Thucydides.

Idem Sol deficere visus est anno primo belli Peloponesiaci.

Eclipsis Luna praecepsit bellum sacrum, quod cum Phocensibus gestum est, & duravit 10. annos. Diodorus, Pausanias.

Luna Eclipsis fuit eo anno, cum secundum bellum Carthagenense siue Punicum incepit. Polybius.

Fuit etiam Eclipsis Solis 11. die Iulij, cum Scipio Consul profectus est ad bellum Asiaticum, & paulò post praelium comisit cum Antiocho, in quo perierunt 50. millia peditum, & quatuor millia equitum, non numeratis captivis. Livius.

Ab urbe condita 584. 3. die Septembris fuit Eclipsis Luna, & altera 22. die eiusdem mensis, quando AEmilius Paulus regem Macedonum Perseum vicit, & cepit. Livius, Florus.

Eclipsis Luna praecepsit obitum Heradis magni.

Sic etiam Eclipsis Solis mortem Augusti, testante Dione & Eusebio praecepsit.

Luna in Aquario cruentata est circa mortem Domitiani, ut ipse praedixerat, pridie quam periret, aliquod factum futurum, de quo loquerentur, per terrarum orbem homines.

Quo anno & die Nerua Imperator est mortuus, fuit Eclipsis Solis.

Sol defecit sub Gordiano ita insigniter, ut tenebris terra inductis, nihil interdiu prorsus agi posset, nisi luminibus accensis, terra etiam adeò horrendè concussa, ut urbes quadam subito hiatus sine cum populis absorpta, postea imperium Rom. n sub Philippo, Decio,

Decio, Gallo, Valeriano, grauissima mala est passum, Sabell. cap. 7. lib. 7.

Paulo ante Alarici aduentum in Italiam, insignes Solis & Luna defectiones inciderunt, & stella Crinita conspecta fuit. Sigo. de Imp. occident. lib. 10.

Anno domini 345. sub Constantino in Italia res admiranda & portentorum similes euenere: siquidem ut notat Cedrenus, terra vehementi adeo motu cōcussa est, ut duodecim oppida in Campania procubuerint: Sol autem tanta obscuritate, Luna orbem subeunte infectus est, ut stella interdum perinde ac noctu micuerint. Sigonius.

Secuta est translatio sedis imperij Romani in urbem Constantinopolim, & propagatio Arrianismi cum grauissima persecutione.

Imperante Constantino tantus fuit Solis defectus, ut meridie stella videretur, & in Melitena omnis generis angues visi sunt, qui pugna commissa se inuicem peremere: Sequutus est Iudeorum tumultus: Tredecim urbes in Cāpania motu terra prostrata: Post ipsius Constantini mortem, filij bellum inter se gessere, & Persa graui bello Romanos fatigarunt. Zonar. Tom. 2.

Anno domini 394. Theodosius Eugenium vicit, & Theodorus & Zoësimus biduo rem confectam scribunt hoc modo. Cum defectio Solis incidisset tanta, ut noctis tenebras adaequaret, Gothi prope omnes (decem millia fuisse feruntur) una cum Barurio duce desiderati sunt, nox praelium diremit. Sigonius.

Anno Domini 418. Constantinus & Vallia continuato in Lusitania bello, Alanos, & Sueuos apud Emeritam acie superarunt. Sueuorum inde regem Ermenericum Gundericus Rex Vandolorum orto inter populos dissidio, praelio in Callectia prouocauit.

Decimo quinto Calend. Augusti. Sol insigniter obscuratus apparuit, inde per Septembrem mensē stella crinita ab Oriente refulsit. Sigonius.

Eclipsis totius Luna precessit captiuitatem urbis imperatricis

P a Con.

Constantinopolitana, quae facta est ab Andronico Iunior.

Post Scemestre iterū Luna defecit ad decem digitos. Niceph. cap. 8.

Mortem Caesaris Andronici Senatoris, duae Eclipses praecesserunt: prima Solis fuit, per tot dies, quot annos ille vixerat. Hanc secutus est Luna defectus 12. die Febr. arj: quo die circa noctem obiit. Nicet.

Schyla Istro traiccto Romanorum Thraciam usq. ad Hellepontum incur sarunt: eam cladem Solis & Luna defectus intra dies sedecim consecuti, portenderunt. Lunae is porro in prima: Solaris in 15. parte Piscium contigit. Nicet.

Sub obitum Imperatoris Theodorici Lascharis, sexto die per horam Sol obscuratus est, tenebraq. operuere omnia, adeo ut stella in caelo apparuerint. Pachimerius.

Luna binam passae est Eclipsin, antequam pugna Catalunica accideret, in qua Theodoricus Rex Astrogothorum casus est, & desiderati sunt ab utraq. parte 18000. hominum. Bonfin. Alij maiorem hominum numerum perisse scribunt, sed in diuersis locis & diebus.

Ante mortem Henrici primi Angliae regis, terra horride mota est, ita ut aedificia passim corruerint: defectus Solis & Luna factus: ignis in plerisq. locis per rimas terrae, aliquot dies spirans, neq. aqua neq. alia re extingui potuit. Polydor. lib. 11.

Anno domini. 680. Luna Iunio mense nitorem suum mirabili obscuritate fœdauit. Iulio autem & Augusto, & Septembri, Roma tetra adeo pestilentia est oborta, ut frequentatis funeribus Libitina non sufficeret, reliquam inde Italiam cum inaeffisset, in primis Papiae urbem propè ad vastitatem redegit. Sigonius.

Anno octingentesimo septimo, ter Luna obscurata, & semel Sol: & cum prima Eclipsis Luna visa est, apparuere eadem nocte in aëre acies mira magnitudinis. Triennio post Eclipses etiam quatuor visa: Paulo post secuta mors Caroli Magni, cuius occasione multa confusiones in Europa ortae. Eginbertus.

Anno Domini 810. Sol & Luna bis defecerunt. Sol 8. Idus Iunij, & 2. Calendas Decembris. Luna autem XI. Calend. Iulij, & 18. Calend. Ianuarij. Rotrudis filia Caroli Magni obiit. Gosfridus Danorum

num rex à proprio satellite interfectus: Quemadmodum Philippus Macedo. Alexandri pater. Pipinus rex Italia mortuus Caroli filius.

Paulo ante memorabilem stragem Caroli Magni in montibus Pyrenæis. Sol ad eam obfcuratus dicitur ut Mercurij stella propè illius centrum velut candidior macula spectaretur.

Anno domini 887. qui incidit in secundum annum Leonis Imperat. Angaus Longobardia dux, regis Francia gener cognita Basily morte à Romanorum societate desciuit. Contra eum Leo Constantinum patricium cum occidentalibus misit copijs, cœmissa pugna Constantinus succubuit, vixq. eodem ipse evasit, exercitu suo occisione deleto. Sub eodem tempus Sol, hora diei sexta ita defecit, ut stella viderentur. Cedrenus.

Idem Cedrenus scribit Solem etiam in meridie defecisse, cum Tzimiscas Imperator diem extremum clausit, & Bulgari defece-
runt.

Anno 1034. Sol insigni se ac mirabili obscuritate infestum Italicis in festo Apostolorum ostendens, insignem Longobardorum cladem, quæ proximè est infecta portendit. Sigonius.

Anno Domini 1039. Pridiè Idus Majj Eclipsis Solis fuit, & pridie nonas Iunij, Imperator Conradus obijt. Siebertus.

Anno Domini 1232. mons aliò migravit 5000. hominum obruens, quo tempore Eclipsis prodigiosa Solis fuit, Lunari corpore, ver-
sus occasum in sex angulos prorogato, secuta bella civilia, & cades innumera. Antonius Fritschius.

Anno Domini 1327. primo die Decembris fuit Eclipsis Luna, mortuus est paulò pòst Othomannus, ex quo Turcarum Imperatores descendunt.

Anno 1356. in principio Martij fuit Eclipsis Solis, nec non eo anno Eclipsis Luna, sequitur pestilentia, & Eduardus rex Anglia fudit Francos, cepit regem cum filio Philippo, & abduxit secum in Angliam. Mortua est etiam Margaretha Caesaris Ludovici coniux.

Anno 1452. 11. die Decembris fuit Eclipsis Solis, paulò pòst Mahometes Turcarum Imperator obsedit urbem Constantinopolita-
nam, terra mariq. oppugnans eam per 54. dies: & positus est ea

interfecto Constantino Palazologo cum suis.

Anno Domini 1478. Eclipsis Solis fuit mense Iulio, unde pestis sauisſima hoc anno per totam Italiam debacchata est, adeo ut in Brixiana urbe supra 20. hominum millia, & Venetijs 30. urbana multitudinis perierint. Marcus Fritschius primo Catalogo prodigiorum.

Ante mortem Maximiliani primi visa est Eclipsis Solis, eo anno 7. die Iunij, cum ipse in Ianuario decessit, ex qua ei longè ante obitum mors predicta fuit. Schonerus. Fritschius.

Anno 1544. Eclipsis Solis fuit, tres etiam Lunares, res non visa à Caroli Magni tempore, sequutum ingens bellum inter Caſarianos & Gallos, inter Anglos & Scotos, cum magna vastatione agrorum & clade hominum, & religionis causa persecutio magna. Sleidanus lib. 15. Fuit etiam eo anno coniunctio Iouis & Saturni.

Anno Domini 1554. mense Decembri 8. die vidimus Eclipsin Lunae, sic etiam 8. die Iunij.

Anno Domini 1555, hoc nostro seculo, Iulius III. Pontifex Maximus moritur 23. Martij. Elisabetha Danica Regis Ioannis filia, mater Ioachimi II. Electoris Brandenburgensis, moritur 10. Iunij, altero die post Eclipsin, Agneta filia Philippi Landgrauij Hassia primò Mauritij Electoris, postea Ioannis Friderici II. Ducis Saxonia vxor obiit, 4. Nouemb.

Adolphus Colonia Archiepiscopus & Elector, etiam in viuis esse desiit anno Domini 1556. 20. Septembris. Quo anno etiam paululum ante illum perijt Episcopus Treuirensis Ioannes, ex comitibus Eisenbergicis.

Quemadmodum etiam anno Domini 1556. in Nouembri in vno mense vtriusq. luminaris Eclipsin habuimus: quorum effectus & operatio extendebat se in annum sequentem 57. Quinto die Martij vidimus etiam Cometam in Germania, quem Constantinopoli viderunt duodecim dies flagrare.

Paulus IIII Pontifex Maximus mouit bella in regno Neapolitano contra Philippum regē Hispaniarum. Viceſimo sexto Februarij moritur Elector Palatinus Fridericus filius Philippi. Turca facta eruptione in Siiriā, & multa oppida vastat, & Sigethū obsidet.

Anno

Anno Domini 1557. Albertus Junior Marchio Brandenburgensis Casimiri filius mortuus 8. Ianuarij 9. augusti regis Philippi Hispania exercitus vicit Gallos, apud S. Quintinum, & praeipui ex nobilitate Gallica capti, & multi interfecti.

Anno Domini 1558. Eclipsis Luna mense Aprili die 2. Quemadmodum anno Domini 1559. Eclipsis Luna in Septembri, die 17. cernebatur. His annis hac contingere: In principio Ianuarij Rex Galliarum cepit urbem Caletum. Christophorus Dux Brunsvicensis Archiepiscopus Bremensis & Verdensis obiit. Item Leonora Caroli V. & Ferdinandi soror, Emanuelis Portugalliae primò: postea Francisci Galliae regis uxor: Archiepiscopus Colonienſis Antonius de Schawenburg, 21. Septembris mortuus Carolus V. in Hispania in S. Iusticæ nobio. Mariaeius Soror Ludovici regis Vngariae uxor, ferè post mensem Carolum secuta est. Georgius Comes VVirsenbergensis 21. die Septemb. Maria regina Anglia, Philippi regis Hispaniarum uxor extincta est 10. Calend. Nouemb. Reginaldus Paulus Cardinalis doctus, qui natus ex Margaretha Eduardi IIII. Anglorum regis nepte, etiam hoc anno è viuis excessit, post paucas horas cum regina Anglia mortua esset.

Anno 1559. hi mortui sunt, 1. Ianuarij Christianus III. Dania & Norruegia Rex moritur, eum secutus 25. Ianuarij, Christiernus II. quondam Rex Dania, Suecia & Norruegia, affinis Caroli V. captiuus. 12. Februarij obiit Otto Henricus Comes Palatinus Elector.

Lucas Gauricus Episcopus 6. Martij. 14. Martij Iohannes Gropperus Cardinalis. 15. Aprilis, trucidatur bombardâ Episcopus Herbipolensis, Melchior Zobel. 29. Aprilis, Franciscus Ottho Dux Luneburgensis. 30. Iunij, Henricus Rex Galliarum in hastiludio circa oculum, per galeam hastâ laesus, obiit diem 10. Augusti. 18. Augusti moritur Paulus IIII. Pontifex. Hercules Ferrariensis Dux obiit 3. Octob. Aloysius Lippomanus Venetus Episcopus Mitona & Verone. Dithmarsia est subacta à Fridrico II. Rege Dania, & Ducibus Holsatia, ante hac libera & inuicta

*inuicta gens. Moscouita exercuit incredibilem tyrannidem in Li-
uonia. Episcopus Labacensis Donauverda fregit collum. Regina
Scotia perijt. Andreas Doria moritur, & Aloysius Lippomanus
Venetus Episcopus Mitona & Verona. Baiazetes & Selimus Soli-
manni filij dimicant inter se.*

*Anno 1560. fuit utriusq. Luminaris Eclipsis, & fuit Eclipsis
Luna, 11. die Martij: Solis vero 21. die Augusti. 14. Februarij, mor-
tuus est Philippus Dux Pomerania. 8. Augusti mortuus est Iohan-
nes Fridericus, Iohannis Friderici Electoris nepos. 29. Septembris
obijt Gustanus Rex Suecia. 5. Decembris satis concessit Franciscus
II. Galliarum Rex ex apostemate cerebri.*

*Non lubet ulterius commemorare Eclipses, quae ferè etiam singu-
lis sequentibus annis visa sunt, praesertim anno Domini 70. 72. 73.
74. 76. 77. 78. 80. Qui vero motus, quae tyrannica facinora, atq. cru-
enta bella, quot iniustae, & contra datam fidem caedes, rapinae, pro-
scriptiones, interfectiones infortium, trucidationes bonorum, & ge-
nera morborum in Musconia, Gallia, Germania, Suecia, inferiori
Germania, Liuania & alijs locis subsecuta sint, omnibus liquet, il-
laq. recensere lubens praeceo, ne videar consolidata ferè vulnera
refricare, & praeitarum arumnarum memoriam renouare.*

*Id tamen addam, ut Bucholzerus, & Gilbertus scribunt, quod
anno 1580. 13. Ianuarij in ipso puncto Eclipses Lunaris, Henricus
Rex Portugalliae, antea Cardinalis, anno regni secundo obierit, un-
de dissensiones magna orta in regno Portugalliae, accades & bella
secuta. Et Selimus Solimanni filius Turcarum Imperator anno
Domini 1574. die 13. Decembris: Cum fuisset ante mortem eius E-
clipsis Solis 13. die Nouembris in 8. domo mortis. Quare verè &
rectè dicitur.*

*Tempore non alio defecit crebrius unquam
Luna peregrino lumine, Solq. suo.*

*Nec prius ignotitoties arsere Cometa,
Ventorum grauior nec fuit ante furor.*

*Deniq. ceu longo labefacta puerpera nixu
Anxia, semi aminis, plena dolore gemit.
Sic defessa malis natura fatiscit, & optat*

Exu-

Exuvias oneris deposuisse sui:

*O lapis alij, manu de monte reuulſe ſupremo,
Rumpere moras, curſum corripe, Chriſte veni.*

*Eſt rui ſcitiſſimi reliquum quodcunq; coſoſi eſt,
Exordire tuum protinus imperium.*

*In quo certa quies ſtat deſinita laborum,
Fixus ubi noſtri terminus exitij eſt.*

Diuus Ambroſius dicit, Elementa compati, cum luminaria defectum patiuntur. Nam horum triſti deformi q̃, aſpectu omni tempore hominum animi conterriti expauerunt, trepidarunt q̃, occulto ſcilicet ſenſu naturæ præſagiente ſequitur adamna. Negent nunc qui velint, non fieri ſigna in Sole & Luna contrarios exempla. Quibus autem gentibus, & perſonis adamna ex his aduentura ſint, ex obſervatione longæuentuum conſecutorum ad Eclipses, atq; inter ſe congruentia eorundem deprehenſum eſt ab Aſtologis, quanquam alius alio in prædicendo ſemper fuit felicior.

Gentes autem regionesq; certis ſubijci, & conſentire ſideribus, ſi quis dubitat, mores earum naturasq; comparat ad ſtellarum naturas, quarum ateribuntur dominio, non caſu aut fortuita ſortitione, ſed ratione & Iudicio, quo yſdem ſint iure ſociata, & alligata corpora noſtra, ipſa nos docent, ſi inſpiciantur & conſiderentur.

Hæc enarrata exempla Aſtologorum, potiſſ. diuinationem & cæli fatiq; poteſtatem perſuadere videntur, veluti multa ſupra vires noſtræ mortalitatis fieri videmus, multa præter rationem & meritum, plurima præter rationem & meritum, plurima præter ordinem, & inſtitutum conditionis humana. Hic habilis eſt ad Philoſophiam, ille ad poeticam: hic tractat arma feliciter, alius literas ſpernit: hic ſanus ille morboſus: hic ſobrius ille ebrius: hic audax ille meticuloſus. Cicero conqueritur, quod optime cogitata ſæpe peſſime cadant. Ego ſimiliter e diuerſo, quod ſolide atq; incogitantè mota, & adminiſtrata negligenter, procedant feliciter, & optatos conſequantur exitus: quod ex hiſtoryis animaduerti poteſt. Vt Athenienſes, etiamſi male aliquid conſtituiſſent, bonos tamen euentus ſunt plerunq; aſſecuri, quod ex Ariſtophanæ conſtat.

Q

¶ q̃d

Ἐδοξε δὲ τῶν δυσβουλῶν τῇ δὲ πόλει προσηνέει,
Leuia consilia ferunt huic adesse ciuitati.

Et alio loco: Est sermo quidam ductus à maioribus.

*Fatua licet statnamus ac vecordia,
 In melius attamen omnia nobis credere.*

Quod etiam indicat Eupolis apud Athenaeum,

O Ciuitas, ô Ciuitas,

Fortunata tu es felicior quàm sapi.

Isocrates etiam in oratione de pace hac eadem fatetur, dicens: Athenienses ab eorum consilio pendere solitos, quos omnes aspernabantur, illis q̃, ciuitatem tradere, quibus nemo priuatim quicquam credere auderet. Sed est, ut seruus apud Plautum dicit: Centum doctorum hominum consilia, hac deuincit Dea fortuna, at q̃, hoc verũ est, periurde ut q̃, is q̃, fortuna utitur, ita praeceat, at q̃, exinde sapere eum omnes dicimus.

Alexander tam citò vicit orientem, quã vidit: Marius septies consul, toties q̃, exul, & ex exule rursus consul factus est: proscriptus proscriptionem ei facere contigit, quod, ut ille scribit, nisi fata daret, nunquam fortuna tulisset. Iulius Caesar subito Romanum imperiũ subegit: Pompeium Rempubl. Romanam defendentem fortuna deseruit. Cato sapiens seipsum interfecit, Augustus Antonius & Lepidus, ut soli in Republica dominaretur, ceteros excellentes viros, inter quos etiam propinqui & amici fuerunt, vnus in alterius gratiam per proscriptionem propositis premijs interfici curarunt. Et afferro huc etiam Firmici dicta, fortis ab ignauo superatur, bonum prostermit inferior, iusto iustitia non prodest, castos providentia saepe decepit, pudicis & sobrys impudicus ac dissolutus in honoris petitione praelatus est, iacent strenui, vincunt timidi, laudantur improbi, probi deridentur, & quicquid huic profuit, illud incauta imitatio ne decepit.

Matthias Hunniades puer 14 annorum captiuus in regem Hungaria electus est in locum eius, qui fratrem capite plecti, & eum carceri includi iusserat.

*Gustauus Ericssennobilis, ex captiuitate Danica fugiẽs regnũ Suecia adeptus est, & sic ut alter ex captiuo rex factus, è contra
 Chri-*

Christernus II. Rex Dania, Suetia, & Noruegia tribus annis regnis eiectus est, & in captivitate detentus, per annos 27. ferè, cum uxorem haberet Caroli V. Sororem, & unicam suam Sororem Ioachimio Electori Brandenburgensi elocasset. Caterig, ferè principes Germaniæ illi sanguine omnes iuncti essent, ac quoq, duas filias progenuisset, quarum una duci Mediblanensi, ac postea Lotharingico, altera Electori Friderico Palatino nupta erat, tamen cum propria potentia, familie dignitas, affinium & amicorum splendor, & Maiestas defendere, & captivum liberare non potuerunt.

Quidam princeps per hinnitum equi ad regnum pervenit: alius ab aratro, ad purpuram est vocatus, alius adolescens opilio in regem est unctus, ignobilis miles Imperator factus. Ex quibus liquet, parva subito crescere, magna momento cadere, & quæ iam florent, velut repentino flatu dissecta subito corruiere. Cassandra furens futura prospicit. Priamus sapiens hoc idem facere nequit. Nostra aetate accidit etiam, ut Ericus XIII. Suecia Rex fratrem Ioannem, Ducem Finlandia, captum in carcerem coniecerit, qui elapsis paucis annis, postea liberatus fratre rursus carceri incluso regnum adeptus est, ita, ut qui modo Rex, postea captivus, & qui paulo ante captivus fuerit, mox regno vicissim positus sit. Multi dum se credidere deiectos, in sublime rapti sunt: multos exilia claros fecere, & optata consecutis se penumero exitio turpitudinis, fuerunt.

Hæc quis Astrorum cursibus non quodammodo ascribat? & ex his iudicet omnia fati potestati subiecta esse, & divino nutu sæpe delusa hominum prudentia res administrari, & hæc inferiora celestium dispensatione regi?

Qij

DE

DE FATO.

Augustinus.

DE I voluntas est rerum necessitas,
Fatum necessitatis lex
Necessitatis non aliud effugium, quàm velle, quod ipsa cogat.

Dion in colloquio Ciceronis cum
Philisco.

Non enim electio penes nos, ut dixi, eius vita, quam expetimus: sed prorsus necesse est sustinere quicquid diuino arbitrio nobis imponitur. Hoc si facimus volentes, ut frustra ex cruciemur. *xi, nec fatalis necessitatis ullam partem effugemus, & quod maximum est malum, id insuper acquiremus, ut frustra ex cruciemur.*

Antonius Murer.
Obsequitor fati, ducent te fata volentem,
Sin minus, inuitum te tamen illa trahent.

Quibus & illud Græcum subijcere volui.
αὐτὸ πείρῃς ὅτι πείρῃς, πείρῃς καὶ πείρῃς αἰδὼς ἀναξίτης,
καὶ οὐδὲν ἄλλῃς, καὶ τὸ πείρῃς ὅτι πείρῃς.

Fer facilius quod fata ferunt, si ferre recusas
Ipsum te crucias, nec minus illa trahent.

Ioseph. lib. 8 antiq. cap. 10.
Quin & ea reputatio hoc loco subit animum, quod non separabilis sit fati necessitas: quæ etiam si præstatur, præcaueri tamen non potest. Sed tam diu homines sibi vana spe blandiuntur, donec in illius casses incidunt. Nam hoc quoque Achatior regi fatale fuerat, ut prænunciatis ei cladem non crederet: & à prophetantibus ad gratiam, deceptus in mortem apertam sibi accersuit, lib. 15. Epist. inquit: Ducunt volentem fata, nolentem trahunt.

Idem.
Quicquid patimur mortales, quicquid facimus, venit ex alio: regitur fati mortale genus.

Lucanus.

——præceps rapit omnia fatum.

Manilius.

Fata regunt orbem, certa sunt ant omnia lege.

Ovidius.

——Ratio fatum vincere nulla potest.

Posidonius nobilis Philosophus & Astrologus, fatum, id est, rerum omnium immutabilitatem, & sempiternam necessitatem naturæ, siderumque contagioni attribuit. Quem Pompeius licet agrotum, Rhodum diuertens, orientis spolijs onustus & victorijs superbus inuisebat.

Firmicus fatum dicit esse connexionem causarum, quæ à stellarum motu vim suam accipit, earumque agitatione perficitur.

Iustus Lipsius.

Fatum Mathematicum quidem appello, quod ligat & necesse firmiter actiones omnes euentusque, ad vim siderum, & posituram stellarum. Cui Chaldaei & Astrologi, primi auctores; interque Philosophos fundus & subscriptor, sublimis ille Mercurius in Epistola ad Ammonem. Vbi providentiam, necessitatem, fatum, subtiliter nec vanè prorsus distinguens, ait: Providentia est perfecta & absoluta ratio cælestis Dei, cui duæ cognata facultates, Necessitas & Fatum: & fatum quidem subseruit, ministratque providentiæ, simul & Necessitati: at fato ipsi, subseruiunt stellæ. Nam nec fati vim effugere quispiam potest, nec cauere sibi à vi & potentia stellarum. Hac enim tela & arma Fati, cuius arbitrio cuncta efficiunt & perficiunt. Natura atque hominibus.

Idem.

Fatum verum definitio, siue cum illustri Pico: Pendens à diuino consilio seriem ordinemque causarum: siue, nostris verbis, obscurius, sed subtilius: inherens rebus mobilibus immobile: providentiæ decretum, quod singula suo ordine, loco, tempore, firmiter reddit.

Cicero lib. 1. de diuinatione.

Fieri igitur omnia fato, ratio cogit fateri. Fatum autem id appello, quod Græci ἀναγκή, id est, ordinem seriemque causarum, cum causa causa nexa, rem ex se gignat. Hæc est enim omni æternitate fluens.

2 3

veritas

veritas sempiterna. Quod cum ita sit, nihil est factum, quod non futurum fuerit, eodemq; modo nihil est futurum, cuius non causas id ipsum efficientes natura contineat. Ex quo intelligitur, ut fatum sit non id, quod superstitiosè, sed id quod Physicè dicitur, causa a ter narerum, cur & ea quæ præterierunt facta sint, & quæ instant, fiat: & quæ sequuntur futura sint.

Pharizæorum de Fato sententia secundum
Iosephum.

Fato, hoc est, Dei præscientia ac immobili decreto omnia geri affirmant, manente tamè libero humana voluntatis assensu, eo enim temperamento DEVS Opt. Max. res hominum moderatur, ut cum omnia ex eius deliberatione pendeant: in homine tamen integra sit facultas ad virtutem aut vitium accedendi.

Gellius de fato ex Chrysippi sententia
lib. 6. cap. 2.

Sicuti, inquit, lapidem Cylindrum, si per spacia terra prona atq; disrupta iacis, causam quidem & initium præcipitantiæ feceris, mox tamen ille præceps voluitur, non quia tu id iam facis, sed quia ita motus eius & forma volubilitas sese habet: sic ordo & ratio & necessitas fati, genera ipsa & principia causarum movet: impetus verò consiliorum, mentiumq; nostrarum actionesq; voluntas cuiusq; propria & animorum ingenia moderantur.

Pontanus

Si fatum lex est ac regula natura à Deo præscripta, si natura eiusdem & materia & instrumenta sunt ea, quæ rerum dicuntur elementa, si stella deniq; sua in ijs & iura & imperia obtinent, ante merarium sibi videatur, quod stellas fati ipsius ministras, diximus executrices natura munerū, diuinæq; constitutionis, ut præterquam voluntates ipsa hominum cetera inferiora omnia illarum sequantur agitationes atq; curricula? Hac autem quæ diximus eiusmodi sunt quidam, ut nec fato subiecta sint cuncta, nec rursus pro hominum cuncta administrantur voluntate ac consilijs.

Alexander in libro de fato, docet ex Aristotelis sententiâ, fatum esse causam naturalem efficientem non necessariò, sed frequenter, ut quicquid fatale sit, sit etiâ naturale, & quicquid naturale fatale:

ut

ut fati casus & voluntas hominis non subiiciuntur, & ipse meo iudicio recte sentit.

Neg, enim miscendum est fatum Physicum cum Theologico: & cum de Theologico dicitur, aliter determinanda sunt ea, quae immediate pendunt à voluntate diuina, aliter verò quorum causa proxima est voluntas humana.

August. de ciuit. Dei, cap. 5.

Fatum dicit esse ordinem quandam, & dispositionem secundarum causarum, ad effectus producendos in his corruptibilibus, & generalibus praeter Dei & hominis voluntates.

Q. Curtius lib. 5.

Errant, inquit, quibus sorte ac temere humana negotia volui, a-gig, persuasum est, ego quidem aeterna constitutione crediderim, nexuq, causarum partim latentium, partim euentium, & multo ante destinatarum, suū quemq, ordinē ab immutabili lege percurrere, Deo tamen hac pro arbitrio (ut mihi videtur) permittente & consentiente. Nam certò statuendum est, tamenst corpora caelestia arcanam quandam vim & virtutem admirabilem in rebus humanis exerceant: Deum tamen omnipotentem, vniuersarum rerum naturae opificem & architectum, visaq, ac mortis dominum, atq, arbitrum unicum, propterea à gubernatione corporum inferiorum nequaquam esse remouendum, sed verè astris eum astrorumq, influxibus dominari, eorundemq, cursum & efficaciam, vel promouere, vel impedire: omnes item inclinationes ab astris ortas moderari, morbosq, saepenumero secundum suam immensam bonitatem auertere, & in melius mutare, nōnunquam etiam secundum arcanum & institutum suum iudicium propter delicta nostra exasperare, & in penas conuertere. Diuina enim maiestas non est astris, quae ipsa ad utilitatem & conseruationem generis humani condidit, astricta, nec fatali quadam necessitate veluti carcere clausa tenetur, sed liberrimè agit, & ut praecipua causa ceteras omnes liberrimè moderatur ac gubernat.

Credite quod non astra Deo, DEVS imperat Astris:

Fata augere potest: tollere fata potest.

Et stant arbitrio cuncta caduntq, Dei.

In quam sententiam Philippus Melancthon ita scripsit:

Nec Deus est numen Parcarum carcere clausum.

Quale putabatur Stoicus esse Deus.

Ipse potest Solis currus inhibere volantes

Ipse velut Scopulos flumina stare iubet.

Et quia Richardus Normannus in hanc sententiam de fati providentia diuina, & prodigijs nonnulla scripsit, huius quoque verba hic subiicio.

Cum Pompeius post aduersum in Pharsalicis campis praelium ad reparandas copias in Aegyptum aufugeret, in itinere ad Cratippum Philosophum diuertit, curiosoque ab eo quaesuit, an aliqua esset providentia, quae res humanas moderaretur. Vix enim persuasum habebat, homines Deo curae esse, cum in meliori causa (sicut ipse putabat) victus fuisset.

Cratippus percommode & prudenter respondit, fatales esse imperiorum periodos, nec ulli homini datum eorum terminum diuinitus ordinatum ulterius promouere: Hoc certissimum frequentes populorum ruina, & grauissima Rerum damna, quae nulla solertia aut diligentia arceri potuerunt, praecipue demonstrant. Profani vero homines omnia casu fieri credunt, & providentiam asserentes petulant ter irrident. Ut ista autem impietas retundatur, Deus ante insignes clades prodigia & ostenta praemittit, quibus omnes commouentur, et credant, nihil quicquam in mundo, ipso non sciente, & decernente fieri. Cum ingentes vero calamitates horrendis signis praeannuntiantur, non ideo fieri putandum est, quod homines rigidum fati decretum ulla propria providentia, aut labore possint auertere. Quae enim fato decreta manent (ut Tacitus inquit) significantia non vitantur, sed ut omnes intelligant, exitia & clades Deum longe antequam eueniret prauidisse, & quonam pacto fierent firmiter decreuisse, & nihil quicquam in rebus humanis fortuito vel casu fieri.

Itaque bene D. Chrysostomus Oratione 2. de providentia Dei, docet, eos maledicere Deo, qui fati constituunt necessitatem.

Oratione de 3. providentia Dei, fatum, quales introducat inconuenientias, explicat.

Vide

Vide integram orationem s. de providentia Dei contra fatalem necessitatem.

Idem, in caput secundum Esaia. Hom. 22. In Epistolam ad Corinthios, Fatum, neminem volentem operari bonum, impedire potest, etiamsi sis, ex pessimorum hominum societate fueris.

Hom. 47. in Acta. Et Hom. 53. Miser est, qui se fati subijcit vanitati.

Hom. 44. In Evangelium Ioannis: Si resurrectio est, & iudiciū, non est fatum.

In caput primum ad Galatas, Nemo fatali necessitate, male agit.

Ser. 2. In caput 1. Ad Collossenses. Infidelium, de fato sermo, ratione caret, crudelitate abundat, inhumanitatis plenus est.

Hom. 1. in priorem Epistolam ad Timotheum.

Lib. 3. contra vituperatores vitæ Monastica, causas assignat, cur providentia diuina pleriq. detrahentes, fato omnia adscribant.

Vide D. Augustinum, lib. 5. de ciuitate Dei, cap. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. & cap. 8. Declarat quid sit fatum secundum veritatem, & sapientum antiquorum opinionem. Et cap. 9. Vide autem eruditæ Ludouici Viuis, in allegata iam capita, annotationes.

Lib. 2. contra epistolas Pelagianorum, cap. 7. & 5.

Serm. 8. in Ioannem. Lib. 2. contra Faustum Manichæum, cap. 5.

Et passim tomo 8. in Psalmos.

Lactantius lib. 1. de falsa religione, cap. 11.

Sed nimis longum foret singula auctorum capita commemorare, in quibus de Fato commentantur & disputant. Proferam tantum eorum, qui mihi cogniti sunt, libros, quibus hanc materiam pertractarunt.

Liber est Aenea Syluij de Fato, excusus Basilea 1551.

Nemesius Episcopus & Philosophus, lib. de vita hominis, cap. 35. & sequentib. de fato disputat. Extat Tomo 8. Bibliotheca. S. Patrum.

Albertini Muzati liber de Fato, recensetur à Gesnero.

Alexandri Aprodiasai liber de Fato, coniunctus est questionib. de Anima Impressus Venetijs, Anno 1536.

R

Pro-

Prosperi nomine, extat libellus de diuina providentia, in quo de Fato varia & multa disputantur.

Claudij Saiffelli, Archiepiscopi Taurinensis, Tractatus de diuina providentia & fato. Parisiis 1520.

Xysti Quarti, liber de futuris contingentibus, & Fato.

Simon Portius, Neapolitanus Philosophus, scripsit de Fato: Gesnerus.

Ioannis Francisci Pici Mirandulani, lib. de providentia, excusus Basilea.

Ioannes Trithemius libri octo questionum ad Maximilianum Casarem, ubi disputat de providentia Dei & Fato.

Iulij Sirenij Brixiani, de Fato, lib. 9. Quibus inter alia, de contingentia, necessitate, fato, Providentia, & Diuinatione diuina agitur. In folio Venetijs. 1565.

Petrus Pomponatius, Mantuanus edidit de Fato, libero arbitrio, Providentia, predestinatione Dei, libros 5. coniunctos cum libro de Incantationibus. Basilea apud Henricum Petri. 1567.

Omnes praterea scriptores, qui de Providentia diuina quidpiam scripserunt, de Fato etiam disputant, nominatim verò. Theodoretus sermone. 10. Sinesius Philosophus Christianus, de providentia libros duos scripsit, qui nescio, an inter opera excusa Basilea extent. D. Thomas in quaestio. cap. & lib. 3. contra Gentiles à capite 64. &c. Ambrosius Catharinus, scripsit librum de Providentia & praescientia. Saluanus Messaliensis Presbyter de Providentia libros octo scripsit. Extat in Bibliotheca S. Patrum. Tomo 3. &c.

DE

DE ANNIS CLIMACTERICIS,

331

Id est,

SCANSIBILIBVS, QUI EX NV-
MERIS VELVTI PER GRA-
dus scalarum ascendunt, &
colliguntur.

VNT verò Climactericorum annorum duo genera, qui sunt quasi articuli quidam seu flexus ætatis, in quibus ad sequentis temporis constitutionem sese vertat illa & inflectat, atque aliud temperamentum acquirat.

Primi & præcipui colliguntur à septimo numero, & hi hebdomasici siue Climacterici nominantur, & sunt hi: 7. 14. 21. 28. 35. 42. 49. 56. 63. *Climactericus magnus:* 70. 77. 84. 91. 98. 105. 112. 119. 126. *Climactericus maximus* 133. 140. 147. 154. 161. 168. 175. 182. 189. 196. 203. 210. 217. 224. 231. 238. 245. 252. 259. 266. 273. 280. 287. 294. 301. 308. 315. 322. 329. 336. 343. 350. 357. 364. 371. 378. 385. 392. 399. 406. 413. 420. 427. 434. 441. 448. 455. 462. 469. 476. 483. 490. 497. 504. 511. 518. 525. 532. 539. 546. 553. 560. 567. 574. 581. 588. 595. 602. 609. 616. 623. 630. 637. 644. 651. 658. 665. 672. 679. 686. 693. 700. 707. 714. 721. 728. 735. 742. 749. 756. 763. 770. 777. 784. 791. 798. 805. 812. 819. 826. 833. 840. 847. 854. 861. 868. 875. 882. 889. 896. 903. 910. 917. 924. 931. 938. 945. 952. 959. 966. 973. 980. 987. 994. 1001.

Reliqui à nono numero computantur. Et hi Enneatici siue decrementi nominantur. Sunt autem sequentes: 9. 18. 27. 36. 45. 54. 63. *Climactericus & Enneaticus magnus.* 72. 81. 90. 99. 108. 117. 126. *Climactericus & Enneaticus maximus.* 135. 144. 153. 162. 171. 180. 189. 198. 207. 216. 225. 234. 243. 252. 261. 270. 279. 288. 297. 306. 315. 324. 333. 342. 351. 360. 369. 378. 386. 405. 414. 423. 432. 441. 450. 459. 468. 477. 486. 495. 504. 513. 522. 531. 540. 549. 558. 567. 576. 585. 594. 603. 612.

R. a. 614

621. 630. 639. 648. 657. 666. 675. 684. 693. 702. 711. 720.
 729. 738. 747. 756. 765. 774. 783. 792. 801. 810. 819. 828.
 837. 846. 855. 864. 873. 882. 891. 900. 909. 918. 927. 936.
 945. 954. 963. 972. 981. 990. 1008.

Hos annos propter Patriarchas, & imperiorum periodos extendi, necesse fuit: raro enim hisce temporibus homines, est viuares 70. annum Climactericum his in locis superat. Pauci octuagesimū aut nonagesimū primum assequuntur. Paucissimi & ferè nulli ad centesimū & quintum spiritum ducunt.

Quātum autem ego in tam paruo numero annorum atatis meae, (iam enim 56. annum Climactericum excessi) per aliquot annos obseruare potui, animaduerti quòd singulis septem annis molestiarum & calamitatum, aliquid expertus sum, & quòd fortuna, aut in meliorem statum aut deteriore semper fere paulatim mutata, & quòd corporis robur, vigor, & humor alteratus sit, & ad aliam constitutionem conuersus: nec dubium est, annosos & communi sensu praeditos homines, in proprijs rebus, & corporibus si prater lapsos annos in memoriam reuocare velint, easdem ferè septeniorum alterationes expertos esse.

Inter Climactericos, & Enneaticos periculosiores sunt, qui per tres hebdomadas annorum ascendunt, ut sunt 21. 42. 63. 84. 105.

Periculosissimi aut in atate hominum 49. 56. & 63, praesertim si malefici sunt in 2. aut 8. domo natiuitatis, aut loca hylegialia ad malos Planetas, & radios eorum his annis perueniunt. Quia primus numerus anno 49. continet septem septimanas, & septies septem annos: in secundo 56. concurrunt septimus & octonarius. In ultimo 63. septimus & nonus climactericus & Enneaticus. Nam 63. anni continet in se nouies septenarium, aut septies nouenarium, in quocum septenaria & nouenaria mutatio concurrant, actionum & fortunarum mutationem, & humorum commotionem in corporibus maiorem fieri necessario arbitrantur, qui naturam aliquāto propius inuestigando aspiciunt. Hic annus 63. Firmico testante ex hac causa Andraclas ab Aegyptijs dictus est, quod oēm vitæ substantiam frangat ac comminuat. Sicut Andraclon herbam, quia hominem occidit, dici putant. Ea vero an eadem sit cum Mandragora

gora ambigunt eruditi. Nec nostrum est, tantas inter doctos componere lites. Illud certe extra omnem dubitationem positum est, multos praestantes atq; illustres viros eo anno perijisse, quod vel sequens catalogus indicabit.

Augustus Imperator ad filiū scribens: Latara inquit mecum fili, transgressus enim sum omnibus senibus periculosum annum sexagesimum tertium, & sibi gratulatur de superato hoc senū Climactere. Gell. lib. 5. cap. 6.

Idem Gellius dicit, obseruatum esse multa hominum memoria, expertumq; in senioribus, plerumq; omnibus, sexagesimum tertium vitæ annum cum periculo ac clade aliqua venire, aut corporis morbiq; grauioris, aut vitæ interitus, aut animi agitudine.

Franciscus Petrarcha scribit ad Bocatium, qui perijt natali suo die nempe eodem anno aetatis suae. 63. Sic igitur tibi non querētī ultro dicam, quod ante hac tibi alijsq; semper ocului, praeter unum nisi per Astrologum in ea arte magni nominis, cui scrupulose inuestigari, & inde ut aiebat, inijcere moliēti, an significatori meo (ita enim vocant) vitæ mea tenor ac fama congruerent, & qui me progressus rerum quisue exitus maneret, hanc praesertim ob causam quod opinio quaedam peruetusta, & ipsa rei nouitate mirabilis est: Sed ratio ea, quæ ad probationem adducitur mirabilior: dicunt enim, longa obseruatione compertum, tertium & sexagesimum vitæ annum periculosum valde generi humano esse, vel insigni calamitate aliqua, vel morte, vel morbo corporis aut animi. Quæ cum graui singula, tamen grauißimum vltimum. Anni huius multi meminerūt, sed hi nunc memoria se efferunt. A. Gellius in Noctibus Atticis. Censorinus in libro quem de seculis edidit. Et Iulius Firmicus Maternus Astrologus, nescio an verior ceteris, sed profecto cunctis ornatior, quos ego legerim, lib. 4. Matheos rem istam curiosius excutit, quasi ipsa de re constet, planeq; conueniat. Dicit autē, vitæ annos septimum & nonum naturali quadam, sed latenti ratione damnosos, & perniciem, ac discrimen pestemq; aliquam asferre mortalibus, & hinc fieri ait, ut cum & septies nouem, & nouies septem unum numerum efficiant, duobus infausis numeris in se versis, & in unum coeuntibus, illis duplex malum, geminatumq; discrimen incidat. Atq; ideo

tertius & sexagesimus annus infamis habetur, & à Graÿs famoso cognomine insignitus, & quasi effractor dictus, quod humanam frangat debilitetq; substantiam. Adduntur & discriminum hoc in tempus erumpentium varia nomina, accusationes, insidia, peregrinationes ancipites, naufragia, incendia, ruina, damna, & patrimoniorum amissiones, vulnera, morbi, luctus ac mortes, mina omnes horribiles: sed horrorem omnem superat, quam supra memorauimus, agritudo animi: tanto peior his omnibus, quanto animus corpore est melior. Quis tam imperterritus, ut ista, non metuat? possem ad pauoris cumulum circa hoc tempus incidentes & Philosophorum, & Sanctorum, & Principum, & tyrannorum mortes interserere. Hucusq; ille.

De his aut & reliquis annorū hebdomadibus, & annis Climactericis scripsere & hi prater eos, quos Petrarcha recenset, Plato, Philo Iudeus, Macrobius, Cicero, Boëtius, Diuus Ambrosius & Augustinus, Beda, Georgius Valla, & multi veteres ac recentiores Philosophi & docti viri, nobis q; in monumentis suis reliquere, hanc observationem non esse superstitiosam, sed usu & experimento comprobatam.

Causas tamen non adferunt, quare annis his certis talia contingant. Quamquam enim in eo omnes consentiunt, quod hoc ita fieri constet, tamen cur id fiat non explicant.

Seneca scribit, se exponere non posse per Philosophiam, quare septimus quisq; annus etati signum imprimat. Cum autem dies diem, & annus annum, & etas etatem doceat (ut in proverbio dici solet) semper q; à posteris prioribus inuentis aliquid addatur, aut planè noua considerationes & demonstrationes inueniatur. Marsilius Ficinus Astrologicam huius rei causam adfert dicens: Cum Astrologi singulas diei horas septem Planetis ordine distribuunt, & similiter septem hebdomada dies, atque in ipso factu menses ordine septem Planetis digesserint, sic etiam annorum dominium Planetis esse diuidendum, & quod Saturnus septimo anno vita ab initio ipsius prae sit, & cum ab eo tanquam Planetarum summo ad infimum (Lunam) gubernatio redeat: ut sicuti locorum, ita & re-

rum

rum quoque magna fiat immouatio & immutatio. Nonnulli alij his numeris tantam vim tribuunt, eò quod septenarius est plenus. Nam totus impar numerus ternarius est: totus par quaternarius, ex quibus duobus consurgit septenarius. Atque is diuidi potest, ut nullus alius, primò in vñionem & senarium, deinde binarium & quinsuncem, postremò in ternionem & quaternionem, & quod ex varijs figuris est compositus, multas formas admittit, & ex septem unitatibus etiam conficitur, & solus ex omnibus numerorum speciebus stat, & permanet, & quiescit, nec actionem sentiens, nec passionem, nec materiam, nec formam. Est què solus ex omnibus numerorum perfectissimus & absolutissimus, quemadmodum D E V S ipse, qui omnia in numero & mensura, & pondere disposuit, septenario numero in perfecta quarumcunque rerum descriptione, vel etiam cuiusque rei numerositate, ac perpetuitate vtitur sapissime: ut cum dicitur, Prouerb. 24. Septies in die cadit iustus, & resurgit id est, quotiescunque ceciderit. Et Psal. 119. Septies in die laudabo te. Quod alibi hoc modo exponitur, Semper laus eius in ore meo.

Sunt quæ de huius numeri dignitate & significatione non tantum à Pythagoricis multa tradita, sed & ab Ecclesiasticis scriptoribus, Ambrosio in libro de Noë & Arca, cap. 12. Augustino lib. 11. de ciuitate Dei cap. 31. Hieronymo in Esa. cap. 11. obseruata, quæ qui vellet legere, in ipsorum scriptis potest, quemadmodum & illa, quæ à Gellio lib. 3. Noctium Atticarum & Macrobio lib. 1. in Somnium Scipionis sunt annotata.

Quod verò ad nostrum institutum attinet. Etsi ea quæ ad reddendam eius, quæ singulis septem annis in hominum corporibus accidit mutationis rationem à nonnullis adferuntur, bene sunt exogitata, mihi tamen (ut quod res est, dicam) non satisfaciunt.

Ego enim arbitror (saluo tamen aliorum quorumcunque iudicio) Saturnum quidem esse præcipuam huius rei causam, sed tamen non propter eam solummodo rationem, quam Marsilius Ficinus adfert, sed propterea, quod plerumque, est peregrinus, & à vita hominum alienus, & quod singulis fere septem annis ad quadratum loci, aut si minus, ad contrarium naturæ signi, unde egressus est, peruenit.

Nam

Nam quemadmodum Luna, quæ nobis proxima est, & motu celerissima, ferè septimo quoque die in contrarium signum eius natura, unde egressa progreditur, & inde criticos producit dies, qui aut horribus Galeno & ceteris medicis doctissimis, ipsa quoque experientia attestante in morbis, vel ad salutem, vel ad mortem, maximam adducunt mutationem: Ita Saturnus, qui motus est tardissimus, & tot annos ferè, quot dies Luna in uno signo commoratur, hos periculosos & Climactericos annos operatur, & has mutationes fortune, ac humorum causatur, eò quod Saturnus in generalibus temporum decretis non minus momenti habet, quam Luna in diebus, secundum Ptolomeum.

Adiuuant illum & ceteri Planetæ, propterea, quod hi singulis septem annis, unà cum Horoscopi profectio, ad oppositum quadratum signi ad 6. 7. 8. 9. & 12. domum alicuius natiuitatis perueniunt, quæ sunt loca aduersa, infortunata, & formidulosa bonis, & vita hominum, & quod semper septimo quouis anno Horoscopus, & Planetæ omnes perueniunt profectio ad septimam domum aut signum oppositum, in quo ultimo præterlapso Septenario anno fuerunt: Qui locus est oppositus, natura contrarius, & semper aduersus, ita, ut sic Planetæ & Horoscopus unà cum Saturno mutant statum, & fortunam ex varijs, & diuersis positionibus, & frangant debilitentque, ac opprimant naturam, & vitam his temporibus ex commotione & alteratione humorum.

Addo & hanc causam, ut septimo aut nono mense nati iussam perfectionem, vel, ut Græci loquuntur, διὰ πλὴν διαπλάσιν obtinēt: Ita contingere quoque videmus, ut vita plurimorum ad Climactericos usque annos, in quibus Septenarius numerus, nouenariusque in se quasi in cyclum recurrunt, producat, ibique absoluat ac finiatur. Est autem numerus septenarius, ut Macrobius lib. 1. cap. 6. & post eum Nicetas in Gregorium scribens annotauit, numerus perfectionis, quod solus ex omnibus, qui denario minores sunt, nec ab alio gignatur, nec alium gignat: Vnde & Arithmetici hunc numerum virginem appellant, eumque Palladi sacrum esse dixerunt, quia nihil ex se pariat, quod intra denarij limites potest concernari duplicatum, unde eundem nonnulli appellant, quasi τὸ ἑνὸν, id est, veneratio-

tionem atq; excellentiam ei tribuentes. Et D. Hieronymus in *Amos* Prophetam scribens eundem numerum sanctum vocat non absque ratione. Constat enim *DEVM* (ut antea monui) ipsum septimum sibi diē consecrādo, aliquid in eo numero esse cū perfectiōis, tū mysterij & significationis, indicasse. Quod ut fiat manifestum, aliquot huius rei testimonia subiicio.

Homerus

Septenusq; dies fuit, in quo cuncta peracta.

Callimachus

Omnia septenaq; die perfectafuere.

DEVS creavit mundum sex diebus, quem septimo complevit, eiq; cessans ab operibus benedixit. Ideoq; hunc diem Iudæis sacrum esse voluit, & ab illis Natalis mundi dicitur, tūc enim omnia facta & edita apparuerunt.

Hunc diem etiam gentes suis dijs sacrum & gratum esse censuerunt, quod a patribus ad illas mansisse nulli dubium est. Orpheus enim antiquissimus Poëta ita de *Apolline* canit:

ἑβδομήδεκα ἡμέραι ἐκείνοιο Ἄπολλωνος. id est,

Ecce fissitiferopergrata est septima *Phæbo*.

Et Christianis, quemadmodum & Iudæis, per septem dies labitur tempus, & finito septenario rursus ad caput reditur, ac eadem forma apud omnes gentes numeratione & repetitione voluitur, & per huiusmodi septenariorū volutiones secula transeunt, & peraguntur.

Septimus ab *Adamo Enochus* viuis in cælum est translatus, ut hoc miraculo Ecclesia edocēta sciret, ex corruptibili, & morti obnoxia vita, in immortalē, & omnibus arumnis carentē locum nos transferendos esse.

Exodi 25. iubet *DEVS* septem *Lucernas* die noctūq; accensas fulgere in tabernaculo, quo significatur plena & perpetua donorum spiritus sancti in Ecclesiam effusio, quemadmodum ritus ille à *Zacharia* cap. 4. postea copiosius est explicatus.

Deut. cap. 16.

Septem diebus comedes panem absq; fermento.

Ibidem.

Septē Hebdomadas numerabis tibi ab ea die qua falcē in segetem

S tem

tem miseris, & celebrabis diem festum hebdomadarum, solennitatem quoque tabernaculorum celebrabis per septem dies.

Septimi mensis primo die habebant Iudaei sacrum conuentum. Decimo eiusdem septimi mensis die ieiunabant. Num. 19. cap.

Leuit. cap. 25. Sex annis seminabis agrum tuum, septimo anno Sabbatum erit terra. Deinde numerabis septem Sabbata annorum, septies septem annos, qui efficiunt annos 49. tunc clanges buccina Iubilationis mense 7. & sanctificabis annum 50. quia ipse est Iubilans.

Moyſes constituit ut singulis septem annis legeretur Deuteronomion publice in festo tabernaculorum. Deut. 31.

Septimo anno etiam Iudaei tam seruos manu mittere, quam debitoribus debita condonare in sua gente lege diuina iuebantur. Deut. 15.

Post septem hebdomadas annorum circumactas, id est, post annos 49. completos, qui est Climacter hebdomadicus, annus scilicet quinquagesimus, possessiones empta inter Iudeos redibant ad priores haeredes, quibus emptores cogebantur eas restituere.

Ex his ergo constat, Iudaeis celebratas septimo die, septimo mense, septimo, anno agrorum quietem, & seruorum manumissiones, & omnium debitorum liberationes indictas: post annum vero septies septimum magnum 49. Iubilum, agrorum etiam ad pristinos dominos reuersiones mandatas fuisse.

Dixit Dominus Cain: omnis qui te occidet, septuplum punietur. Gen. 4.

Noë cum septem personis ingressus est arcem, dixit Dominus Noë, Ex omnibus animantibus mundis tolles septena & septena. Item de singulis volatilium generibus septem. Genes. 7.

Et postquam Noë intraſſet arcam, & septem dies prateriſſent, terram aquarum illuuias inundauit.

Septimo die emisit Noë columbam, quae redijt ferens ramum oliuae, & post septem dies emisit aliam, quae non redijt.

Septimo mense requieuit arca Noë in monte Ararat.

Septem fuerunt filij Iaphet.

Septem agnos posuit ſecurſum Abraham cum fecit ſædus cum Abimelech pro puteo.

Septem annos seruiuit Iacob pro Lia, & alios septem pro Rachel filiabus Laban.

Defuncto Iacob iuxit eum Ioseph cum Aegyptijs septem dies.

Septem fuerunt boues in Somnio Pharaonis pingues, & alij septem tenues ac fame confecti, & septem spica ex uno grano enata: & secuti sunt septem anni fertilitatis, & septem anni sterilitatis.

Septem filia erant sacerdoti Madiam, ex quibus unam duxit Moyses Zephoram in uxorem. Exod. cap. 2.

Septem dies Maria soror Aarons cogebatur egredi extra castra.

In septem diebus summi sacerdotis consecratio consumebatur.

Septem diebus in Pascha edebatur Azyma.

Septem brachijs & totidem luminibus candelabrum Iudaicum adornabatur.

Septem lucernas cum emunctorijs suis fecit Moyses de auro mun diſſimo. Exod. cap. 37.

Septimi diei inspectione leprosi à sacerdote iudicabantur.

Septimo mense arca fœderis postquam capta fuerat, redijt ad Israelitas. 1. Sam. 6.

Circuite urbem cuncti bellatores, semel per diem, septimo autem die tollent sacerdotes septem buccinas, quarum usus est in Iubilao, & praecedent arcam fœderis, septies circuibitis ciuitatem, & sacerdotes clangent buccinis, Iosue cap. 6.

Balaac rex iussus est à Balaam uite adificare septem aras, & adducere septem vitulos, eiusdem numeri septem arietes.

Samson habuit fortitudinem suam in septem cincinnis capitis sui. Iud. 6.

Septem gentes Canaan sunt deletae coram Israël.

Septem ex Sauli pgenie à Gabaonitis ad supplicium postulati sunt.

In septem annis templum à Salomane extructum.

Salomon festos dies septem celebrauit, & omnis Israël cum eo.

Idem ait de Christo & Ecclesia: Sapietia adificauit sibi domum, & suffulsit columnas septem.

Helias super puerum mortuum septies inspirasse legitur. 2. Reg. 4.

Præterito annua septimana tempore septuagenarij captiur ex Babylone liberati sunt.

Septem fratres Hebraeos Antiochus Rex ad supplicium rapi iussit. 2 Machab. 7.

Septem vitia detestatur dominus. Prouerb. 6.

Septem recensentur dona spiritus S. Isa. 11. quibus plena & perfecta omnium donorum spiritus Sancti effusio significatur.

Septem numerantur Psalmi penitentiales.

Elisa resuscitauit Sunamitidis filium. & hortatur, ut propter famam septem annos duraturam, aliò se conferat. 2. Reg. 4. & 8.

Sara filia Raguelis septies desponsata, neq. ullis nupta fuit.

Esaia 4. Septem mulieres apprehendent unum virum.

Septem fratres unam eandemq. mulierem duxerunt, unus post alium. Matth. 21.

Psal. 12. habetur, Promissa Dei præesse, ut argentum in vase testaceo examinatum, septies per purgatum.

Iob habuit filios septem. Iob cap. 42.

Amici eius sederunt cum eo in terra septem diebus, & septem noctibus. Iob cap. 2.

In sex tribulationibus liberabit te, & in septima non tangat te malum. Iob cap. 5.

Eccles. 22. Luctus mortui septem dies, unde mos, quod mortuorum exequia septimo die celebrantur.

Rex Nabuchodonosor inter bestias degebat annos septem, & gramine vescabatur, ut Daniel ei ex somnio prædixerat.

Septuagesima & septima generatione ab Adamo Christus nascitur, quemadmodum per Genealogiam Lucas demonstrat.

Ioannes Apostolus vidit librum signatum septem sigillis, & agnum habentem cornua septem, & oculos septem, qui sunt septem spiritus Dei missi in omnem terram Apocal. cap. 5.

Fit etiam mentio septem sigillorum, septem angelorum, & septem tubarum, cap. 8. Apoc.

Cap. 12. dicit de Dracone habente septem capita, & in capitibus eius diademata septem.

Cap. 15. Vidit angelos septem habentes plagas septem nouissimas.

Cap.

Cap. 17. Et venit unus de septem angelis, qui habebat septē phialas, & mulierem habentem capita septem. Septem capita mulieris sunt septem montes super quos mulier sedet, & Reges septem sunt. Et plura de hoc numero in alijs capitibus reperiuntur.

Apostolus Paulus scripsit bis septem epistolas ad septem Ecclesias gentium, & reliquis Apostoli tantum septem, & haec septem vocantur Catholica epistola.

Septem eliguntur Diaconi, Actuum 6.

Christus paupus quatuor millia hominum septem panibus, ex quibus fragmentorum collegerunt septem corbes. Marc. 8. cap.

Septem annos vixit Anna Prophetissa cum marito. Luca 2.

Septimum caput. Isaia vaticinium continet de Emanuele.

Septem Demonia Christus eiecit ex Magdalena.

Septem precationibus orandum patrem docuit, quae sunt septies septem verbis conclusa.

Septies locutus est Christus in cruce pendens, sicut apud Euangelistas legimus, & viri sancti iam pridem religiosè obseruarunt.

Septem horis fuit cruci affixus, & septima expirauit.

Septem paribus corporis eius sanctissimus cruor effluxit.

Septimo die, id est, Sabato, requieuit in sepulchro.

Septies diuersis locis post resurrectionem apparuit Christus mulieribus & discipulis.

Septies septem diebus expletis post resurrectionem misit paracletum spiritum Sanctum.

Nota etiam est vox dulcissima: Quoties remittam? non septies, sed septuagies septies.

Septies verò septuaginta 490 efficiunt, qui numerus non tantum est Climactericus, sed etiam mysticus, quod vel ex hoc Christi dicto & Danielis vaticinio colligitur, & ex multarum magnarumq; mutationum periodis ostendi potest, de quibus infra nonnihil dicitur.

Nec tantum Hebraei, sed & Graeci & Latini septenario numero perfectum quid, & omnibus numerus plenum significant. Notum est enim illud Homeri, Τὶς μὲν ἀπὸς δαυαοῦ ἔσθ' ἄνθρωπος, ὁ δ' ἴσ' ὅλον.

Quod Virgilius verbum verbo reddens sic exprimit.

O ter q̄, quater q̄, beati, &c. hoc est, beatissimi.

S 3

Nec

Nec verò ex sacris tantum literis constat, Deum septenario maiorem in modum delectari. Sed & tota rerum natura argumenta huius rei prebet illustria.

Nam ut ea, quæ Philon & Hierocles super septenarij perfectione prolixè disputarunt, nunc missa faciamus: illud quod nostri temporis inuentum est, non est dissimulandum multarum rerum, ne de argento solo hoc dictum existimemus, quæ per ignis iterationem depurgantur, perfectionem in septima decoctione consistere, veluti quotidie cernere est in saccharo depurgando. Nam ubi septies igne id examinaueris percoxerisq, nihil quicquam ulterius proficit, sed lapidescit penitus, ne ulterius eliquari possit, unde prouerbiū vulgo usurpatum de re, quæ summam adeptā sit perfectionem, septima decoctionis saccharum, ubi sagacissimum quempiam atq, vaserrium hominem designamus. Sed videamus & alia in natura non minus notatu digna.

In cælo habent septē stellas errantes, videmus ibidē septē Pleiades.

Maior minorq, vrsæ totidem stellis insignita cernuntur. Quem admodum & patera, coruus, ara, seu thuribulum. Estq, in septentrione secundum Aristotelem vis mascula, contraria in Austro.

Ipsæ quoq, Zodiacus & Solis motus septenario numero nō vacat. Nam in septimo signo fit solstitium à Brumæ, in septimo Brumæ à Solstitio, in septimo æquinoctium ab æquinoctio. Deinde ab oriente signo quodlibet semper septimum occidit, & ab occidente semper septimum oritur.

Instante seprima hora, Sol singulis diebus ac noctibus aliū angulum cæli ingreditur.

Septem olim numerabantur climata, nunc plura.

Oceanus etiam in incremento æstuum maritimorum, hunc numerum seruat. Nam primo nascentis Luna die fit copiosior solito: diminuitur paulisper secundo die, & sic tertio vsq, ad septimum diem. Deinde iterum crescit paulatim per septimum diem vsq, ad plenilunium, & sic deinceps.

Et hunc septenarium ordinem singulis diebus ac noctibus in crescendo ac decrescendo, secundum Luna ortum & occasum, Oceanus etiam occidentalis sequitur. Nam sex integras horas crescit, quibus præ-

praterlapsis septima decrescit. Septima rursus aduent ante iteram
augefcit, ita ut aduent ante septima hora perpetua fiat mutatio in
mari occidentali: Quemadmodum etiam in Anglicis, Belgicis, &
his nostris Cymbricis locis, & fluminibus non procul à mari distitis,
& illud influentibus, ut in Tamasi, Scaldi, Albi, Stora, Eidora, Vi-
furgi, & ceteris.

Ister siue Danubius septem ostijs in pontum Euxinum deuolui-
tur: quemadmodum etiam Nilus tot ostijs in mare Mediterraneū
delabitur. Vt poeta testantur his versibus.

Flaccus lib. 8. ——— Exitus Istri

Fundere non uno tantum quem flumina cornu
Accipimus, septem exit aquis, septem ostia pandit.

Iuuenalis Satyra 13.

Rari quippe boni, vix sunt numero totidem, quos
Thebarum porta, & diuitis ostia Nili.

Alius.

Roma suos septem colles, miracula septem
Mundus habet, totidem sidera laxa Polus
Artes ingenua septem, septem ostia Nili
Sunt &c.

Euripus maris pars inter Aulidem Bæotia portum & Eubæam
insulam, habet septenarium fluxum ac refluxum. Quod Seneca te-
statum est his versibus in Hercule:

Euripus undas flectit instabilis vagas
Septem cursus flectit, & totidem refert,
Dum lassum Titan mergit Oceano Iubar.

Scribunt nonnulli, inter quos Zenocarus, Padum septem maria
sue stagna efficere.

Luna quoq; quater septem diebus cursum suum periodicum con-
ficit, & singulis septem diebus sensibilibiter faciem mutat, & unam
quadrantem complet.

In natura historijs felices sunt in mari dies à vêtis, q; consilescunt
omnino, Alcyonides dicti, de quorū numero etsi inter Græcos est disce-
ptatio, Simonide quinq; salte dies illis tribuente, tamē Demagoras Sa-
minius & alij, septē, aliqui etiā quatuordecim illis tribuunt, ut septem
in.

intelligentur ante exclusum halcyonum fatum, totidemq. post, quibus in mari Atlantico summa notetur tranquillitas.

In agrotis etiam in ipsis penè articulis septimorum dierum accidunt subita morborum conuersiones, quæ aut oppressos eos perimunt, aut morbos profligant.

Attalus Rex Pergami ex Solis ardore morbum contraxit, & septimo die decessit, Iustinus.

Iulianus in Epistola ad Libanium, septimo die ad hæc scripsi cum mihi Dei prouidentia valetudo è sententia procederet.

Galenus lib. 1. cap. 4. de diebus decretor. scribit, Septimum numerum decretoriorum omnium non numero & ordine, sed viribus & dignitate primum esse.

Eius rei causam supra annotauimus. Septenarius verò duplicatus alterum diem Criticum producit, quod Luna ad oppositum tunc signum perueniat. Itaq. hos duos dies ad regim morbi plurimum valentes imprimis obseruari iubet Galenus, adeo ut cum sexta diei malitiam tyranno comparet, septimæ regiam planè potestatem tribuat.

Itaq. & Hieronymus ex Astrologorum & medicorum schola hoc sumpsit quod scribit, ardentissimas febres diebus septem, aut bis septem, aut ter septem terminari. Vt autem acuta febres septimo die, ita diuturna, auctore Auicenna, sæpe septimo mense, nonnunquam septimo anno, interdum, quod mirum est, quartodocimo, aut etiam vicefimo primo solent terminari.

Sic ab initio mudi omnes labores ac molestia septenario numero conquiescunt, & omnia quæ diuinitus principium ac cælitus sibi contrahunt, iuxta septenarium mouentur salutariter.

Septimo mense nati sunt vitales: octauo vero minimè, aut valde rarò. Hoc testatur Paulus Iureconsultus in lege, Septimo mense, Digestis de statu hominum, sic inquit: Septimo mense legitimum partum nasci, propter auctoritatem doctissimi viri Hippocratis, statuimus.

Septimestres autem fetus eduntur in lucem secundum eundem Hippocratem diebus 182. & aliquot horis. Hic numerus, continet in se septies viginti sex. Qui autem eduntur 210. diebus, septimum mensem terminant, & tres integras septimanarum decadas affecti, quarum

rum singula decies septem dies aut septuaginta capiunt. Qui numerus collectus continet in se septies triginta dies, & sic septimestris partus septenario numero undiq; perfecte constat ac procedit.

Cum in utero mulieris genitale semen est illapsum, nec intra septē horas in effusionem relapsum (ita enim demum habuisse in vitam pronuntiatur) primis septem diebus coagulatur, conglobaturq; fitq; ad capiendum figuram idoneum.

Septima vero hebdomada, id est, nono & quadragesimo die totus homo in utero absoluitur.

Post septem dies natus infans iacet at reliquias umbilici. Et auctor est Aristoteles, veteres Græcos infanti ante diem à natiuitate septimum nomen imponere non fuisse solitos, quod prius non videretur omnino vitale.

Post his septem dies incipit ad lumen visus eius moueri.

Dentes septimo mense incipiunt mandibulis emergere: septimo anno labuntur, & renascuntur pueris, qui Saturno propriè attributi sunt, qui sic in his dominium suum ac vim exercet. His etiam annis vim perfectiuam eloquendi & pronunciandi assequuntur.

Bis septimo, id est, decimo quarto anno pubertas accidit, & dicuntur pueri, quod sint puri, id est, impubes, & vis incipit generationis in masculis, & purgationis in femellis.

Ter septimo anno, id est, vigesimo primo barba nascitur, ac vox mutatur, fitq; finis incrementi, atq; ita adolescentes fiunt, ab adolescendo nominati.

Quater septimo anno, id est, vigesimo octauo augmentum roboris consequuntur, fiunt iuuenes, quod Rempub. in re militari iuuare possunt.

Quinto septennio, id est, trigesimo quinto nuptiæ appetuntur, & proli opera datur.

Sexto septennio, id est, anno quadragesimo secundo vis intelligendi maturatur, & quando completa fuerit septem annorum hebdomada, id est, septies septem anni, siue anno 49 maturefcit in homine prudentia, & fit atq; perfecta, & incipiunt senescere, unde seniores nominantur.

T Octa-

Octauo septennio, id est anno 56. tam in bellis quam in pace acta consilijs & eloquijs ornantur.

Nono septennio, id est anno 63. vires decrescunt & labuntur, fiuntq; homines religiosiores propter instantem mortem, estq; senectus ipsa.

Cum verò ad decadas septenarum, id est ad septuagesimum annum fuit per ventum, tunc senex appellatur, propterea quod corpus senio laborat, & tunc metam viuendi sepe peractam multi putant, ut & Dauid sentit dicens, Dies annorum nostrorum septuaginta sunt: sibi ipsa finem vite presagiens, nam eo anno aetatis mortuus est. Et Varro, dicens, si aliquis ad decies septenos annos fat alia deprecando proferre posset, non deberet amplius postulare, & difficile a Dijs etiam impetraret longius tempus viuendi. Homines enim 84. anno aetatis a mente sua abire, neq; his fieri prodigia.

Philo ait, quod illo tempore vita finis sit optimus, integris etiam animi instrumentis sensuum.

Ex his constat, septenarium numerum esse, qui hominem concipi, formari, edi, viuere, & ali ostendit, ac per omnes gradus aetatum eundem tradit senectæ, quo rota humana finitur. ut Censorinus ait.

Et sic septem, secundum Hippocratem, sunt hominis aetates: Infantis, Pueri, Adolescentis, Iuuenis, viri, senioris, & senis, quas hisce describit verbis:

1. Infans est, donec intra septennium dentes emittat. 7.
2. Puer, usque genitura excretionem ad geminatum septennium. 14.
3. Adolescens, usque barba hirsutiem, ad annum ter septimum. 21.
4. Iuuenis, usque dum crescit totum corpus ad quater septimum. 28.
5. Vir, usque unde quinquagesimum ad septies septimum. 49.
6. Senior, usque sextum supra quinquagesimum, ad octies septimum. 56.
7. Quisquis verò deinceps sequitur, ad senium pertinet. 63.

Et

Et singulis hominibus sunt septem motus, septē precipua membra corporis, septem interiora viscera, septem foramina capitis, per quæ sensuum celebrantur officia, septem neruorum paria, septem excrementorum corporis excernendorum meatus, septem cranij ossa, septem horarum spacio somnus naturalis hominis circumscribi solet.

Sufficere hæc poterant, ad ostendendum id, quod de numero septenario dicere institueramus, numerū hūc habere peculiarem quandā significationē præ cæteris, ideoq; venerandum, & mysticū esse, & rerum vel perfectioni vel multitudini aut perpetuitati notanda adhiberi. Sed quia semel in huius rei mentionem incidimus, illud quoq; addendum est, quod est apud Euseb. lib. II. præparationis Evangelicæ de vocabulis Græcis, non indignum notatu, & à quodam apud Græcos homine sapiente observatum. Sunt enim septem apud Græcos vocales, quæ hoc modo collocatæ (Ι Ε Η Ω Ο Υ Α) nomen Dei tetragrammonem exprimunt, quod veteres dixerunt ineffabile, non ob syllabarum collectionem, aut vocis prolationem inhibitam (quamquam postrema etatis inscitia & superstitio Iudeis id persuasit) sed quod æterna atq; infinita Dei essentia, quæ nomine Ichoua significatur, comprehendi mentis, aut exponi oratione nequaquā possit. Nulla enim apud nos est appellatio, quæ Dei naturam indicet, ideoq; quod ad hanc attinet, planè is est ἀκατάνοητος. illa verò quæ ἀπὸ τῆς βίας facta, & ipsius Dei ore est prolata, inter omnes appellationes ipsi maxime propria est, cum cætera omnes opera Dei potius, & quæ circa eius naturam considerata veniunt, quàm ΔΕΥ ΜΙΣΜΙΝ indigent. Illud igitur nomen ἸϷϷϰϷ quod est ὁ ὢν seu existens, Græcis vocalibus comprehensum esse, quidam his versibus docuit:

ἸϷϷα με φωνήσας θεὸν μετὰν ἀφ' ὧν ἀφ' αἱ,
 ρεθματὰ τ' πέντεων ἀκματὴν πατέρα.

Nec tantum nomen Dei venerandum, sed & Musica omnis, ut Pierius Valerianus in hieroglyphicis annotavit, septem vocalibus Græcis exprimi aliquando solebat. Nam Demetrius Phalærus in commentarijs περὶ ἑρμηνείας Aegyptiorum fuisse morem ait, septem vocaliū modulata enunciatione Deum collaudare. Septē porro vocales Plutarchus Musica totidem vocibus accommodat. Et Phurnutus

T a m

ex veterum dictatis asseruat, septem esse diuersos terminos, quibus olim tota modulatio constaret. Vox verò ipsa saltem patitur qualitates, acutam, grauem, circumflexam, densam, tenuem, longam, breuem. Ac veluti est apud Philonem: Septenarij numeri proportio est valde Musica, quippe, qui sex ad unum sexcuplarem habet. Sexcuplaris verò ratio maximum in re proposita intervallum facit, quo quidem acutissimum à grauissimo separatur. Caterum & quinq; ad duo vim plurimā in harmonia demonstrant, ipsi & diatona. & diatessa. Et ut semel dicam, hebdomas cum externario quaternarioq; constet, harmoniam omnem amplexatur, quippe diatona & diatessa & diatessa & diatessa, omnes quoq; proportionēs, Arithmetica, Geometrica & Musica. Quis igitur non cum Cicerone concludat, septenarium numerum rerum omnium nodum esse? & cum Hippocrate eiusdem numeri ratione hominum aetates dispensari, corporaq; humana à prima in utero conformatione, septimo quoque die, mense & anno immutationis aliquid accipere: Et cum Philone vim perfectione rerum insitam continere. Et hunc numerum perfectum, mundum DEO consecratum, mensuram temporis, ordinis & quietis esse, ac symbolum vniuersitatis, ut passim affirmant Pythagoras, Plato, Aristot. Galenus, Cyprianus, Origenes, Hieron. Ambrosius, Augustinus, & alij, ex quorum scriptis, qui Christiani fuerunt, ut Irenaei, Hilarij, Bedae, Iustini, Polycarpi, Lactantij, Cyrilli, & Chrysostomi, colligitur, eos in hac opinione fuisse, coniecturam facientes ex opificio mundi. Sex dierum mundum duraturum sex millia ferè annorum, septimo millenario aeternum Sabbathum futurum: putantes ante factorum narrationem futurorum prophetiam esse. Ethnicos in eadem opinione fuisse, Lactantius prodit, ut Histaspem, Mercurium Trismegistum, ac Sybillas.

Nota est & traditio domus seu scholae Eliae Rabini Iudeorum, ut quidam volunt, ex traditione Eliae Thesbitis Prophetae, qua postea versibus etiā est comprehensa.

Sex millibus annorum stabit mundus, & postea collabatur.

Duobus millibus inane.

Duobus millibus lex.

Duobus millibus Messias.

Si

Si quid ex his deerit, id deerit propter peccata nostra, quae multa & magna sunt.

Isti sunt sex dies hebdomadae coram D E O, septimus dies sabbatum aeternum est, Psalm. 9. & 2. Pet. 3. Mille anni sicut dies unus. & Psal. 89. Quoniam mille anni ante oculos tuos sicut dies hesternae, quae praeterit.

Sic domus Eliae docet, in sex millibus annis

Finis erit mundi, credite finis erit,

In vano duo millia sunt, duo millia legis,

Post duo Messia millia, finis erit.

Aliud.

Mobilis annorum stabit sex millia mundus,

Lux operum mundi septima finis erit.

Ante D E V M nullo qui circumscribitur aeo,

Annorum spacium est mille quod una dies.

Sed neq. tempus, neq. dies, neq. mensis, neq. annus aduentus Domini, & finis mundi sciri potest, sed signa aduentus videndo & credendo expectare liberationem & salutem promissam nos omnes decet.

Porro, quia multorum chronicis vulgarem, & usitatam illam sententiam de sex annorum millibus, hoc loci adduximus, placet ex doctissimis Iacobi Pamelij commentarijs, quibus D. Cypriani scripta illustrat, iudicium & censuram de ista Eliae sententia assignare, quam in hac D. Cypriani verba commentatur, Septem dies, septem annorum millia continentes. Quae sunt ex libro ad Fortunatum de exhortatione martyrij. Quid sibi velit, inquit Pamelius, non satis intelligo, nisi eius fuerit sententia, in qua se aliquando fuisse fateatur D. Augustinus lib. 20. de ciuitate Dei, cap. 7. Quod sex annorum millibus, tanquam sex diebus impletis, sequeretur veluti Sabbathi septimus, in annis mille postremis, ad hoc scilicet, resurgentibus sanctis. Quae esset utcumq. tollerabilis (inquit) si aliqua delitiae spirituales in illo Sabbato affutura sanctis, per Domini praesentiam crederetur. Verum, neq. hac probatur opinio, utpote, quae ad Chrysiastas accedat quam proxime, qui hoc solum differunt, quod carnales delitias illo Sabbato somnient: Inter quos fuerunt Latini Tertullianus, La-

Et antius, Victorinus, Seuerus & Græci, Papias, Iustinus, Iranens, & Apollinarius. Et improbat D. Hieronymus, præfat. lib. 18. in Esaiam, & in cap. 17. Ezech. Et catalogo de viris Illustrib. Neque enim satis certa est opinio, de duratione mundi ad sex annorum millia dūt axat, quam loc. cit. sequi videntur D. Augustinus, & D. Hieronymus, in illud Psalmi 89. Quoniam mille anni ante oculos tuos, sicut dies hesternæ. Quinimo, refutatur ab eodem ipso D. Augustino lib. 18. de ciuitate Dei, cap. 53. Et disertis verbis, in dictum Psalmi 89. Vbi, quantum adparet, alludens ad verba D. Hieronymi, Ausi sunt, inquit, homines præsumere scientiam temporum, quod scire cupientibus discipulis, Actorum 1. Dominus ait; Non est vestrum scire tempora, q̄ pater posuit in sua potestate, & desinierunt hoc seculū sex annorū millibus, tanquā sex diebus posse finire. Nec attendūt quod dictum est, Tanquam dies unus, qui præterijt. Non enim, quando dictum est, soli mille anni præterierant &c. Latius id ipsum fit à Ven. Beda lib. maiori de temporū ratione cap. 66. Neque vero quicquam conuincit, quod citat D. Hieronymus ex secunda epistola D. Petri cap. 3. Dies una apud Deum, quasi mille anni, & mille anni, quasi unus dies, Alioqui enim sibi contradiceret D. Petrus, paulo post subiungens: Adueniet autem dies Domini sicut fur. Sed hoc significare Apostolū, rectē docet Beda in Cōment. quod in cognitione diuinæ virtutis, & præterita, & futura, & præsentia equaliter constant. Si autem iam olim reprobata sit à tantis viris hæc opinio, multo magis explodendum commentitium illud Esaiæ, non Prophetæ, sed Rabbinī, de sex annorum millibus vaticinium, quo hodie plerique vtuntur in suis Chronicis.

Cum autem viderim, meo tempore maximam partem hominum, præsertim qui sunt alicuius nominis, annis fatalibus supra annotatis in summum discrimen honorum, bonorum, & vitæ labi: & superior atas etiam animaduertit, plures præstantes viros (inter hos etiam qui annos Climactericos obseruarunt, & de ijs scripserunt) hisce annis extinctos: non inutile fore iudicavi, eos ordine hic annotare.

Cumq̄ Pontificum, Imperatorum, caterorumq̄ illustrium viro-

rum

rum vita & mors magis nota sit quàm priuatorum (τὰ τῶν ἑσσι-
λέων ὅς πάντες ἰσασί) subycere ex his exempla volui, & etiam non-
nulla addere, quæ nostro seculo contingere.

Et primo quidem hos recensēbimus, qui annis Climactericis &
Enneaticis obierunt, incipiendo ab his, qui diutius vixere, deinde qui
anno 49. 56. & 63. extincti sunt: Atq; hi anni Heroici appellantur,
propterea quod Heroes plerumq; in ijs vitam cum morte commutāt.
Et si autem aliqui non statim in ipsis annis percunt: tamen circa hac
tempora vires valde debilitantur. & franguntur, morbiq; oriūtur,
ex quibus raro ad pristinam valetudinem perueniunt. Et sic si non
ipsis Climactericis aut Enneaticis annis percunt, tamen paulo ante
aut statim post ferè moriuntur.

Et cum Solon Atheniensis, Græcos de hac re versus ediderit, qui
postea in Latinam linguam sunt conuersi, & Seneccerus sententiā
de Climactericis annis in atate hominis, pulchrè versibus elegiacis.
exposuerit, etiam eos huic tractatui inferere libuit.

Solonis.

7. Impubes pueri septem valentibus annis
Claudunt enatis dentibus eloquium.
14. Post alios totidem dinorum numine dextro
Occultum pubis nascitur indicium.
21. Annis ter septem prima lanugine malas
Vestiet, atatis robore conspicuus.
28. Quartus id augebit iam septenarius, isq;
Optima virtutis proferet indicia.
35. Adde alios totidem, festinans ocyus atas
Coniugio monuit quarere progeniem.
42. Sexta atas animo, si quid deest, addet, eaq;
Disces, quid deceat, quid quoq; dedecet.
49. & 56. At qua succedunt per proxima ter duo lustra
Ornabunt linguam dulcibus eloquijs.
63. Nona atas languet, tum frigida membra retardant
Virtutem non unquam interituram animi.

I.

II.

III.

IIII.

V.

VI.

VII.

& VIII.

IX.

X. 70. At

- X. 70. *At quisquis decimam poterit contingere metam,
Iam tempestiuo funere conciderit.*

Selneccerus.

- I. 7. *Infans septenos postquam compleuerit annos,
Producti dentes mirus & oris erunt.*
- II. 14. *Post alios septem DEVS huic concesserit annos,
Fit pubes nato semine nomen habens.*
- III. 21. *Est iuuenis cum septem alios superauerit annos,
Et lanugo genas, primâq; barba tegit.*
- IIII. 28. *His addas septem, virtutis nomine clarus
Est vir, & hac aetas optima robur habet.*
- V. 35. *Adicias alios septem, volet esse maritus,
Et memor arcana posterit atis erit.*
- VI. 42. *His alios iungas septem prudentia pectus
Ornabit, studium nec leuitatis erit.*
- VII. 49. *Annumeres septem, grauitas erit inclita lingua*
- VIII. 56. *Septem alios lingua congruit ingenium.*
- IX. 63. *Additur his nonus cum septenarius ipse est
Perfectus, vires sed nimis interimit.
Scilicet his annis multi periere duobus,
Quorum laus celebris Marte togaq; fuit.
Hi quoq; nunc varijs fortuna casibus anni
Subiiciunt multos, exitiumq; ferunt.*
- X. 70. *Sed decimus cum alios septem perfecit annos
Maturam mortem tristia fata dabunt.*

Libuit etiam addere de his annis Censorini
prosam, qui scribit.

1. *In prima hebdomada annorum dentes cadere.*
2. *In secunda, pubem apparere. & in secunda vel incipiente tertia vocem crassiorē & inaquabilem fieri.*
3. *Intertia, barbam nasci.*
4. *In quarta, vires.*
5. *In quinta, maturitatem ad stirpem relinquendam.*
6. *In sexta, cupiditatibus tentari.*

7. *In*

7. In septima, prudentiam linguamq. consummari.
8. In octaua, eadem manere.
9. Nona, quid accidas, omisit: sed ego dico, senectutem incipere, & vires paulatim decedere.
10. In decima, hominem fieri morti maturum.

Eiusdem ferè sententiæ Philo est, vbi sic inquit.

1. Primo septennio, dentes proueniunt	7
2. Secundo, tempestiui ad genituram reddimur	14
3. Tertio, barbam promittimus	21
4. Quarto, argumentum roboris consequimur	28
5. Tum, quinto, tempus nuptias postulat	35
6. Sexto, vis intelligendi maturatur	42
7. Septimo, tum mens seipsa melior auctiorq. euadit, tum ratio.	49.
8. Octauo, utraq. planè perficitur	56
9. Nono verò aequitas, ac mansuetudo, affectibus maiori ex parte perdomitis.	63
10. Porro, decimo, finis vita optimus, integris etiam tum instrumentis sensum.	70.

Libet hic deniq. celebrium Ecclesiæ Patrum sententias, de septenarij numeri præstantia excerpere, quibus, etsi quadam à nobis iam ante commemorata, referant. Tamen, dum eadem, non nostris, sed suis verbis confirmant hinc palam fiet, eos, & omnem proinde antiquitatem, idem nobiscum, sentire.

D. Augustinus lib. 17. de ciuitate Dei. cap. 4. Explicans ex cap. 2. libri primi Regum, quæ Anna præ gaudio in canticum erumpens, de Ecclesiâ prophetauit, inter cetera, ut septenarium numerum Ecclesiâ perfectionem significare assereret, ait: Sterilis peperit septem, & quæ multos habuit filios, infirmata est. Hic totum, quod prophetabatur illuxit, agnoscantibus numerum septenarium, quo est uniuersa Ecclesiâ significata perfectio, propter quod & Ioannes Apostolus, ad septem scribit Ecclesias, eo modo se ostendit ad unius plenitudinem scribere. Et in prouerbijs Salomonis hæc ante præfigu-

V rans,

rans, sapientia edificauit sibi domum, & suffulcit columnas septem.

Idem D. August. lib. 11. de Ciuitate Dei.

Cap. XXXI.

Numerus septenarius perfectus est, in quo Dei requies commemoratur. Nam ipse septima die requieuit, in qua primum eius sanctificatio sonat. Quia Deus istum diem in ullis suis operibus noluit sanctificare, sed in requie sua, quam non habet uesperam. De cuius numeri perfectione, satis est admonere, quod totus impar primus numerus ternarius est, totus par quaternarius: ex quibus duobus septenarius constat. Ideo pro uniuerso saepe ponitur, sicuti, Septies in die cadet iustus, & resurget, id est, quotiescunque ceciderit non peribit. Quod nedum de iniquitatibus, sed de tribulationibus ad humilitatem perducentibus, intelligi uoluit. Et, Septies in die laudabor, quod alibi, alio modo dictum est, Semper laus eius in ore meo. Et multa huiusmodi in Diuinis auctoritatibus reperiuntur, in quibus septenarius numerus, pro cuiuslibet rei uniuersitate ponitur. Propter hoc, eodem saepe numero, significatur Spiritus sanctus, de quo Dominus ait: Docebit uos omnem ueritatem. Ibi requies Dei, quarequiescitur in Deo. In Deo quippe, id est, in plana perfectione, est requies: in parte autem labor. In Deo laboramus, quamdiu ex parte sumus, sed cum uenerit quod perfectum est, euacuabitur, quod ex parte est. Hinc est etiam, quod scripturas ipsas, cum labore rimamur.

Idem D. Augustinus, In Psalmum 118.

Sermone 31.

Septies in die quod ait, significat semper. Solet quippe iste numerus esse uniuersitatis iudicium: propter quod sex diebus diuina operationis, septimus adiectus est quietis. Et per septem dies currentes & recurrentes, tempora uniuersa uoluimur. Nec ob aliud dictum est, Septies in die cadet iustus & resurget, id est, non perit iustus. modis omnibus humiliatus, sed non prauaricatus: alioquin non erit iustus. pro omni genere tribulationis, quam in conspectu hominum deicitur, positum est, septies cadit, Et pro eo, ex ipsis omnibus tribulationibus proficit, positum est, resurget.

Idem

Idem D. Augustinus, in Sermone de septem
figillis.

Legimus in Apocal. Septem sigillis librum esse signatum, quem nullus potuit aperire, nec soluere signacula eius. Nullus in caelo, quia nec Angeli: nemo in terra, quia neque homo: nemo sub terra, quia neque ceteri spiritus, nisi Leo de tribu Iuda, radix David, id est, Christus. Primum sigillum, est natiuitas Domini. Secundum baptismus. Tertium, crucifixio. Quartum, sepultura. Quintum resurrectio. Sextum ascensio. Septimum, iudicium. Et haec sunt dona Spiritus sancti. Primum spiritus sapientia, ut Christus ex virgine nasceretur, sine virili semine. Secundum fuit spiritus intellectus, ut per undam baptismatis omnia peccata dimitteret. Tertium fuit spiritus consilij, ut Caiphas dixit: Melius est, ut unus homo pereat, quam tota gens. Quartum fuit spiritus fortitudinis, quando corpus in sepulchro fuit, anima in inferno diabolum alligauit, & animas sanctorum, patrum quae ibidem detinebatur, eduxit: proinde dicitur, quod infernum momordit. Quintum, fuit spiritus scientia, quando Christus surrexit a mortuis, nosque fecit credere, & à peccato surgere. Sextum fuit spiritus pietatis, quando ascendit ad caelos, & quotidie ascendunt ad eum animae iutorum. Septimum fuit spiritus timoris Domini, quando venturus erit Christus ad iudicium: quia grandis timor tunc peccatoribus erit. Istaque septem dona Spiritus Sancti, septem patriarchae habuerunt. Spiritus sapientia fuit in Adam, qui nomen imposuit omni creaturae, quae sub caelo est. Spiritus intellectus, in Noe, qui meruit audire à Domino, Fac tibi arcam de lignis quadratis. Spiritus consilij in Abraham, quia nihil fecit praeter consilium Domini. Spiritus fortitudinis, in Isaac, qui sustinuit iniurias à gentibus, cum quibus habitauit. Spiritus scientia, in Iacob, quia cū Domino locutus est in valle Mahanaim. Spiritus pietatis, in Moyse, qui dixit: Dimitte peccata populi tui: & si non dimittis, dele me de libro, quem scripsit dextera tua. Spiritus timoris, fuit in David, quando tradidit Dominus Saul in manus eius.

V a

Et dixit Dauid, Absit hoc à me, ut mittam vthas meas in Christum Domini mei.

Idem Augustinus Epistola 119. quæ est ad Ianuarium, ostendens quare Paschatis festum celebretur die, qui mutari potest, & non recurrit eodem eiusdem mensis die, mysterium de Lunari numero explicans, inquit :

Vide cundem Augustinu quæstio. in Deuter. 42.

Hoc ergo & in Lunari numero significatur, quia enim septenarius numerus solet in scripturis ad quandam significationem mysticam apparere, tertia hebdomada Luna, Pascha celebratur, id est, qui dies recurrit à quarta decima in viceprimam.

Et paulò post.

Septenario numero, vniuersitatis significatio sæpe figuratur, qui etiam ipsi Ecclesie tribuitur, propter istar vniuersitatis, idèo Ioannis Apostolus in apocalypsi ad septem scribit Ecclesias.

D. Chrysostomus, Homilia XIX. in Genesim, in illa verba. Omnis, qui occiderit Cain, septies ultione exquisita soluet:

Quid est, septies ultione exquisita soluet? Primum quidem, septenarius numerus, de multitudine dicitur in diuina scriptura, id quod sæpe in scriptura occurrit. Vt, quod sterilis peperit septem & similia.

Coniectare autem hic licet, peccati magnitudinem, & quod non vnum peccatum commiserit, sed septem, quorum quoduis per se magna pœna luendum. Nam, quis vel venia dignaretur alteri inuidentem, quod plus diuina gratia potiatur? Ecce vnum maximum &

1. inexpiabile peccatum. Deinde hoc maius ostenditur, quia frater erat, cui inuidebat, & nulla illum prorsus iniuria affecerat. Ecce &

2. hoc quoq; non vulgare peccatum est. Iam tertium quod dolos nexu it, decepto & in campum tracto fratre, neque ipsam naturam reueritus.

3. Quartum peccatum, ipsa erat cades, quam perpetravit,

4. Quintum, quod fratrem occidit, eodem ex utero prognatum. Sextum, quod primus cadis faciem introduxit. Postremum quod rogatus à Deo omnium domino, ubi est Abel frater tuus, mentiri illi ausus est. Dicit igitur. Qui te occidere attentauerit, septem maximis pœnis, se ipsum reum faciet.

7. Georgius Cedrenus, historiarum compendio septenarij numeri præstantiam inde explicat, quia septies legatur, tam in veteri, quam

nova

novo testamento excitati mortui. Autor est Græcus, qui, Fuggerorum impensis, à Guiljelmo Xylandro latinitate donatus est. Septies, inquit, in S. literis legitur, aliquos ex morte vitam recepisse. Octavius, Christus, de mortuo vivus exiit, qui & septem illos in vitam revocaverat. Primus, in veteri Testamento fuit Sereptana 3. Reg. 17. Vidua filius, ab Elia suscitatus. Secundus, Sunamitidis filius, quem 4. Reg. 4. Elifau in vitam reduxit. Tertius, miles, qui propè Elifai cadaver sepultus, quasi ex igne exiit. Quarta, in Novo Testamento, filia prefecti synagoge. Quintus, Vidua filius. Sextus, Lazarus. Septimo, quod multa sanctorum, qui obdormiuerant, corpora, resurrexerunt. Octavius, Christus, post toleratum, salutis causa nostra, supplicium, ex morte in vitam redijt. Haftenus Cedrenus. Matt. 9.
Luc. 7.
Ioan. 11.
Matt. 27.

Memorable est, quod Iosephus, lib. 12. cap. 15. in fine, & lib. 13. Antiquitatum cap. 6. commemorat, de schismatico templo, ab Onia, in Aegypto, contra templum Hierosolymitanum, erecto. Et, quomodo idem lib. 7. belli Iudaici cap. 37. de eodem templo commemorat. Idem intus simile fuisse Hierosolymitano, praterquam, quod in eo non erat candelabrum, à Mose fabrefactum, septem habens lucernas, quo designabatur Dominus Christus, plenus septem donis Spiritus sancti, ut ex Apocalypsi, & Zacharia constat. Vnde Cyrillus lib. 4. in Ioannem, cap. xxvij. Tractans de candelabro Moysi: Candelabrum, inquit, vniuersum terrarum orbem illuminas, Christus est, Ego, inquit, sum lux mundi, septem verò lucerna in candelabro sunt, quia multis ac varijs modis, per gratias S. Spiritus, credentium animas Christus illuminat. Et, quia illa gratia, in sola Iesu Christi vera est Ecclesia, hinc, in schismatico Onia templo, non sunt inuenta septem candelabra.

D. Cyprianus Ecclesiae Christi Martyr, Tractatu de Spiritu Sancto.

Lex igitur, à Paschalia agni immolatione, die quinquagesimo datur: & Pentecostes nomē, tanta rei solemnitas ex lege accepit, in ipso dierum numero sacramenti magni complicans rationem. Septenarius quippe numerus septies reuolutus, quinquagesimum efficit, addito monade, qui praesentis saeculi meta, & futuri initium, perpetuitatem, sub octaua nomine continens, sic praesentia terminat, ut

V 3 nos

nos ad perpetua introducat. Sacratu hic septenarius numerus à cō-
 ditione mundi auctoritatem obtinuit: quoniam in sex diebus, prima
 Dei opera parata sunt: & septima, consecrata quieti, quasi sancta
 & sanctificans solemnitate vacationis honorata, & spiritus sancti-
 ficatori, attributa. Vnde & cessanti à seruilibus operibus populo
 iubetur, ut diem Sabbathi sanctificet, & spiritus rectitudinis, & san-
 ctitudinis & fortitudinis adscribat, quod directe, quod honeste, quod
 viriliter incendit: quia totum ex eius constat ducatu, quod deuy di-
 riguntur, quod impij conuertuntur, quod debiles confirmantur. Spi-
 ritus rectus, spiritus sanctus, spiritus principalis regit, componit,
 consummat, & perficit, quas inhabitat mentes, & corda, qua possi-
 det: nec errare patitur, nec corrumpi, nec vinci, quos docuerit, quos
 possederit, quos gladio potentissima virtutis accinxerit. Septenari-
 us iste, ex quaternario & ternario constans, cum in se, propter a-
 dictas causas, honorabilis habeatur, habet ex partibus suis excelle-
 ntiam maximam: quia artificis & materie videtur exprimere &
 distinguere primarias substantias: ut ternarius, creatorem, propter
 trinitatem enunciet, & quaternarius, creaturam, propter quatuor
 elementa, qua rerum omnium causa sunt & semina, sub huius nu-
 meri breuitate concludat. Spiritus sanctus à patre procedens à pa-
 tre & filio, quaternario superfertur: & conditor benignus, opus su-
 um amplectitur, & desiguit & plasmavit, & creaturam suam, san-
 ctus ipse sanctificat, & consociat sibi, & charitatis nexu statuit, &
 conquadrat. His alijsq; secretioribus rationibus, quas illustrium vi-
 rorum subtiliora ingenia indagauerunt, septenarius numerus in scri-
 pturis sanctis saepe sacramentales causas complectitur, & simplex,
 & multiplicatus, necessarios ad intelligentiam diuinorum operum
 parturit intellectus. In hebdomadibus, apud Hebraeos, dies septi-
 mus, Sabbathum, id est, requies appellatur: qui numerus, non tam
 in septimanis, sed etiam observatur in annis, & annorum hebdoma-
 da consummata, septimus annus requietionis est, & ipsi terra Sab-
 batum imperatur, nec fas est cuiquam, eo anno serere, vel metere
 quippiam, sed qua sponte, siue in terra, siue in vineis, vel in arbori-
 bus nascuntur, alimonia pauperum deputantur. Annorum quoq;
 septimana, apud Hebraeos quinquagesimum annum faciunt, quem
 Iubi-

Iubileum appellant, in quo decreto legis (ut supradictum est) sit terra remissio, & seruorum libertas, & restitutio possessionum, quas eatenus distractio alienauerat, & cetera huiusmodi, gratis ad hereditatis ordinem reuertuntur. De numero septenario, cum multa dicta sint, plura supersunt, quæ in lege & Euangelio præcipuè commendantur. Quinquagesimus itaq; annus, perficit Iubileum: quinquagesimus dies à Pascha, Pentecosten facit, in quo verè Spiritu sancto infuso Apostolis, ad hereditatem celestem, à qua venundati sub peccato exulabant, quos diabolo Domino mendicitas & egestas subiecerat, reuertuntur. Septem sacerdotibus clangentibus tubis, Hiericho corruit: septem petitionibus orandum patrem, filius docuit: Remissio peccatorum, duplicato septies septenario, Petro mandatur: Leprosus, septimi diei inspectione, à sacerdote iudicatur: Summi sacerdotis in septem diebus consecratio, consummatur: Dominus Iesus Christus, de septem panibus, quinq; millia hominum refecit: & iustus quisquis Deo laudes per diem septies dicit: Ipse Dominus Iesus, ab Adam secundum generationes, quas Lucas commemorat, septuagesimus septimus inuenitur, ut ultionem in Lamech, septuagesies septies promulgatam, veniens terminaret. Septem diebus in Pascha editur azima: septem diebus, mense septimo tabernaculorum solèntas celebratur. In septē annis tēplum à Salomone cōstruitur: septē brachys, & totidē luminibus, candelabrum adornatur.

Idem D. Cyprianus de Exhortatione Martyrum
ad Fortunatum. Cap. XI.

Quid verò in Machabæis, septem fratres & natalium pariter, 2. Mach. 7: & virtutum sorte consimiles septenarium numerum, sacramento perfectæ consummationis implentes? sic septem fratres in martyrio coherentes, ut primi in dispositione diuina septem dies anno- Geni. 1: Tob. 12: Exod. 25 Zach. 4. Apoc. 1. Prouer. 9. septiformes in tabernaculo martyrij, & in Apocalypsi septem candelabra, aurea, & apud Salomonem columna septem, super quas ædificauit domum sapientia: ita & istic septem fratrum numerus, Ecclesias septem, numeri sui quantitate complexus, secundum quod in primo Regnorum libro legimus, sterilem septem peperisse. Et apud

Esai. 4. apud Esaiam, septem mulieres, unum hominem apprehendunt, cuius inuocari super se nomen exposcunt, Et Apostolus Paulus, qui huius legitimi numeri, & certi meminit, ad septem Ecclesias scribit. Et in Apocalypsi, Dominus mandata sua diuina, & precepta celestia ad septem Ecclesias, & earundem angelos dirigit, qui nunc istic in fratribus numerus inuenitur, ut cōsummatio legitima cōpleatur.

Apoc. 1. Idem D. Cyprianus lib. 1. aduersus Iudæos.

Apoc. 1. Item in Βαζιλίκῳ primo: Sterilis septem peperit, & quæ plurimos habebat filios, infirmata est. Filij autem septem, sunt Ecclesie septem. Vnde & Paulus septem Ecclesiis scribit: Et Apocalypsis Ecclesias septem ponit, ut seruetur septenarius numerus, ut dies septem, quibus Deus mundum fecit, ut angeli septem, qui assistunt, & conuersantur ante faciem Dei. Sicut Raphael angelus in Tobia dicit: Et lucerna sepsiformes in tabernaculo martyry: & oculi domini septem, qui mundum speculantur: & lapis cum oculis septem, ut Zacharias dicit: & spiritus septem, & candelabra in Apocalypsi septem, & columna septem, super quas adificauit domum sapientia apud Salomonem.

Gen. 1.

Tob. 12.

Exod. 25.

Zac. 4. & 3.

Prouer. 9. D Hieronymus, sub finem Apologia contra Iouinianum, ita scribit: De impari numero disputarunt Clemens, Hippolitus, Origenes, Dionysius, Eusebius, Didymus, nostrorumq; Tertullianus, Cyprianus, Victorinus, Lactantius, Hilarius.

Vide Macrobius lib. in Somnium Scipionis. Gellius, lib. 3. Hilarium de eodem paucis in præfatione in Psalmos. Et paulo latius, in illud Psalmi, septies in die laudem dixi tibi.

SE-

SEQUENTES

OBIERVNT ANNIS HEB-
DOMATICIS SIVE CLI-
MACTERICIS

AD AM primus homo & parēs noster vixit annos 930.
Genes. cap. 5. mortuus est anno atatis 931.
Qui fuit annus eius Climactericus: nam continet
in se septies 133. annos: & hic observandum esse mo-
neo, quod sacra scriptura plerumq. loquitur in atate pa-
trum de annis completis.

Kenan quartus post Adam vixit annos 910.
mortuus anno Climacterico 130. Continet enim in se septies 130.
annos.

Machalael quintus post Adam mortuus est anno 895.
Cum annum Climactericum 128. ingressus esset.

Lamech. Omnes anni atatis Lamech fuerunt 777. & mortuus
est. Genes. cap. 5. Qui anni sunt planè Climacterici, hoc est, tempus
ipsius vita numero septenario terminatur, ac incidit annus eius obi-
tus in 721 annum, post mortem Adami. Et Lamech fuit primus
mortalium, qui ante obitum patris naturali morte defunctus est.

Salah vixit annos 433. mortuus ergo anno Climacterico 434.
qui continet in se septies 62.

Henoch septimus post Adam sublatuſ est, transacto anno Clim-
maeterico 52. Cum attigisset annum 365.

Septimus à primo vitam qui duxit Adamo

In calum solido est corpore raptus Enoch.

Peleus & Regu mortui sunt anno atatis 239. cum superuixissent
annum Climactericum 238. qui continet in septies 34. Gen. cap. 11.

Peleg obijt primus inter patres à Diluvio natos.

Serug vixit annos 230. mortuus ergo Climacterico 231. qui con-
tinet in se septies 33.

Nahor avus Abraha mortuus est anno atatis 148. cum super-
vixisset.

vixisset annum Climacter.

147

Abraham mortuus est anno atatis 175. completo, Genes. cap. 25. qui est Climactericus. Nam continet in se septies 25, die 7. Idus Octobris secundum Hieronymum.

Sara mortua est anno 127. cum annum Enneaticum & Climactericum maximum superasset. Genes. 13. & 17.

Iacob Patriarcha, obiit anno atatis 147. Genes. cap. 49. qui est Climactericus, nam continet in se septies 21. mortuus in Aegypto sepultus in Canaan in sepulchro maiorum.

Cinera Cypriorum vixit annos 160. ergo obiit 161. qui continet 23. Plin. ex Anacreonte Poeta.

Epimenides Cretensis vixit annos 154. qui continet in se septies 22.

Zebulon mortuus est anno Climacterico & Enneatico maximo 126. Nam hi anni continent in se septies 18. & nonies 14. secundum Sedar Olam.

Iudith, qua Holofernem interfecit, vixit annos 125. Secundum auctorem Bibliotheca sacra. Ergo mortua

126.

Mitrius Pius, prius diues, postea decrepitus & mendicans, vixit annos 125. menses 3. dies 2. ut Verona ex Epitaphio constat, ergo mortuus est anno Climacter. maximo

126

Moses mortuus est, & à Deo sepultus, agens annum atatis 120. Ergo excessit annum Climactericum 119. ut Ioseph. lib. 4. affirmat. & Deut. 34. cap. habetur, pridie nonas Septemb. Ioseph. Hieronymus eodem anno 120. (ut Cic. in lib. de Senectut. scribit) obiit Arganthonius quidam Gadibus Rex Tartessorum, qui octoginta regnavit annos.

Iuda filius Iacob, Anno atatis 119. qui continet in se septies 17.

Simon Cleophas Apostolus, frater Iacobi minoris Hierosolymorum Episcopus, vixit annum Hebdomaticum

119

Excedens sub Traiano Imperatore cruci affixus est agens annum atatis 120. propterea, quod esset ex genere Davidis, s. Calen. Nou. Eccle. Hist. ex Egesippo.

In eo censu quem Vespasianus pater & Titus filius habuerunt

Par.

Parmentia tres inuenit suere, qui centum & viginti annos attinge-
sunt 120

Piaſtus princeps Polonorum, mortuus eſt agens annum 120.

Ergo non multum exceſſit annum Climactericum 119. Herburus.

Xenophilum Muſicum centum & quinq; annos vixiſſe ſine ullo
corporis incommodo, Plinius ſcribit.

C. Lallius Tioneus L. F. vitam produxit per annos 105. Vrbe na-
tus Bionia, ex cenſuum Commentarijs. Trallianus.

P. Quicentius Sphyrus. P. Libertus Bononiensis.

T. Cottinus Chriſantus.

T. Libertus Fauentinus.

M. Pomponius Seuerus. M. F. vrbe Tannetana.

Sextus Neuius, Sexti. F. ex vrbe Parmia.

Omnes totidem annos vixere

105

Idem Trallianus ex Commentarijs.

Beatus Antonius Monachus anno atatis 105. ut Hieronymus
in vitis patrum tradit, continent hi anni ſepties 15. Ergo mortuus
eſt anno hebdomatico 15. decimo ſexto die Cal. Feb.

SEQVVTVR QVI ANNO 98. HEBDOMA-
tico decimo quarto perſere qui continet
in ſe ſepties 14.

Eli anno atatis 98. audita amiſſione arca ſacderis retro de ſella
lapſus, collum fregit 1. Samuel. 4. gubernauit populum Iſrahel 40.
annis.

Zeno Cithicus anno 98. alij ſcribunt illum anno 99. Enneaticofſi-
ne morbo deceſſiſſe.

Cleantes Zenonis auditor, obiit anno 98.

Liſia Rutily, ut Plinius ſcribit, exceſſit annum 97. Ergo obiit
anno 98.

M. Perperna vixit annos 98.

Idem Plinius.

Alexander Episcopus Conſtantiopolitanus, qui Arrium pre-
cibus, ut ſcribunt ad mortem adegit, obiit anno atatis 98.

Caiſiodorus Romana vrbis Conſul & Senaſor, Theoderici Regis

X 2 Italia

Italia epistolarum magister, factus est Monachus & Abbas monasterij Rauennatis, floruit sub Iustinis Seniore & Iuniore, moritur anno atatis 97. Ergo tantum aliquot menses absuit ab anno. 98.

Hi anno 91 Climacterico 13. perierunt.

Dionysius Philosophus obiit anno 91
Sophocles Tragicus scriptor ex nuncio de victoria sibi allato, nimio perfusus gaudio moritur, natus annos 90. mortuus ergo anno 91

Pacuius poeta Tragædorum princeps: Ennij ex sorore filius natione Brundusinus, senex Tarentum migravit, ubi propè nonagenarius diem obiit, composito sibi prius tali Epitaphio.

Adolescens tamesi properas, hoc te saxum rogat,

Vt se aspicias, deinde quod scriptum est legas:

Hic sunt Poëta Pacuij. Marci sita

Ossa, hoc volebam nescius ne esses: Vale.

Tantum aliquot menses absuit ab anno

Sanctus Hieronymus Stridonensis sub Honorio & Theodosio floruit anno Domini 420. in Bethlehem mortuus est atatis 91. die 30. Septembris. Prosper, Diaconus, Contractus ex Beda.

Iosephus natione Iudeus, patria Tiberinensis, dignitate comes, claruit sub Constantino Principe, decessit nonagenarius: non est Iosephus Mathathia filius, auctor sacra Bibliotheca. Epiphania testatur, illum primum in lucem emisse Matthæi Euangelium Hebraicum. Ergo tantum aliquot menses absuit ab anno 91.

Ferdinandus Toletus Dux Alba vixit annos 91. & 5. menses & aliquot dies. Obijt Lisbona 12. Decembris, Anno Domini 1582.

Hi anno 84. hebdomatico 12. obierunt.

S. Lucas Apostolus uxorem non habens vixit annos 84.

Auctor Bibliotheca sancta obiit in Bythinia 15. Calend. Novembris.

Hanna Prophetissa vixit cum marito 7. annos, atatis 84.

Luc. 2. locuta est in templo de redemptione Israël, & verisimile videtur, quod paulò post cum Simone in domino dissoluta sit, obiit Cal. Septemb. Ana.

Anacreon Teius Poëta, cum passa vna succo tenues & exiles reliquias foueret, vnius grani ptinacior in aridis faucibus humor eū suffocauit. Anno atatis 85. Ergo non multum excessit Annum 84.

Valerius Max. Volater.

Agessilaus cognomento Magnus, rex Lacedamonum, moritur extra patriam in deserto quodam Africa loco, regni sui 41. atatis 84.

Excelluit animi magnitudine, cōsilio, beneficentia, humanitate, sed qui bella semper cuperet, eaq. alia ex alijs sereret. Fuit autem ut Cicero ait, discipulus Xenophontis.

Cato Maior moritur, annum agens 85. Cicero, Plinius, Plutarchus. Ergo per aliquot menses excessit annum 84.

Franciscus Foscarus Venetorum Dux, ad aeternam requiem commigrauit anno atatis 84. anno salutis 1457. Cal. Nouemb.

S. Vlricus Episcopus Augustinus vixit annos 83. mortuus ergo anno atatis 84.

Naucerus Croniceo. Norenb.

Iustinianus Imperator debellatis Gothis per Narsen moritur circa annum atatis 84. die 13. Nouembrii. Imperium adeptus est anno 45. Quanquam Sigonius scribit, illum obiisse anno imperij sui 39. atatis 82 Tunc secundum eius opinionem decessit, agens annum 83. Ergo per aliquot menses tantum absuit ab anno 84. Princeps bello paceq. inclitus, ac veteris Romana gloria instaurator eximius, & sine dubio bonorum simul ac fortium Orientis Imperatorum extremus.

Theophrastus obiit anno 84. qui moriens de natura questus est, breue sibi vitæ spacium, longum verò cornicibus dedisse. Bodinus.

Ioannes Arragonum & Sicilia Rex, post plures labores senio pręgrauatus obiit anno Domini 1476. regni 20. atatis sue 84. Cal. Febr. Historia Sicula.

Andreas Gritus Venetorum dux 75. fato natura concessit annū agens 84. 6. Cal. Ianuarij. Siluester Girellus.

Lucas Gauricus, Episcopus & Astrologus eximius, obiit cum vixisset annos 82. menses 11. dies 27. Ergo per unum mensem & aliquot dies absuit ab anno 84.

X 3

Ioan

Ioannes Petrus Theatinus Caraffa, postea Pontifex factus, ac Paulus III. nominatus bellum gessit cum rege Hispaniarum, vixit mensem 1. dies 20. & annos 83. Ergo obiit anno atatis 84. Anno Domini 1559 die 18. Augusti.

Bernhardus Arnen Abbas monasterij Bordesholmensis in Holstatia mortuus est, anno Domini 1560. 28. die Ianuarij anno atatis 84. ut ex inscriptione monumenti eius patet.

Albertus de Kracht, Senior Capituli Magdeburgensis, mortuus anno Domini 1569. die 5. Februarij atatis 83. Ergo non multũ abfuit ab anno 84.

Hi anno 77. hebdomatico II. obierunt.

Seleucus Nicanor I. Rex Syria ac Asia cum superasset per aliquot menses annum 77. & vicisset Lysimachum Macedonia regem post eius mortem septimo mēse interfectus est à Ptolomæo Cerauno, & perdidit vitam unã cum regno. Iusti. Orofi.

Aristonimus Poëta Ptolemæi Philadelphi tempore obiit, è straguria, annos natus 77. Athenæus.

Empedocles Agrigentinus dum celebritatis cuiusdam causa Massanam curru proficisceretur, cecidit, coxamq; perfregit & Megaris obiit, annis atatis 77.

Quamvis alij seipsum in Aetna crateres, immortalitatis spe, precipitasse tradunt.

Autor Theatri vitæ Humanæ.

Septimus Seuerus Imperator, decessit morbo articulari, anno atatis 70.

Ex Theatro vitæ humanæ.

Gaspias Patriarcha Proauus paternus, vixit cētum & quatuor annos. Ergo mortuus anno atatis 105.

Obiit ipso die in eoque thalamo, in quo natus fuerat.

Guido Bitur.

Octavius Augustus, qui Cassium & Brutum in Macedonia vicit. Sextum Pompeium in Siculo freti superauit, Marc. Antonium in Actiaco littore debellauit, & reliquam orbis partem per legatos domuit,

muit, Caesar & dictator factus, sub quo Christus redemptor noster natus est, vixit annos 75. menses X. dies 26. tantum per unum mensem abfuit à Climaterico, ut nonnulli volunt.

Sextus Aurelius scribit illum morbo Nola interijſſe, cum annum ingreſſus eſſet.

77.

Joſephus idem affirmat, die 19. Auguſti.

Tiberius Imperator Liuiæ filius Caſaris Octavianæ priuignus, ob violentiam vocatus eſt Biberius Mero: ſatis prudens in armis, erat ei ſcientia literarum multa, ſed ingenio peſſimo, truci, inſidiſo, ſimulans ea ſe velle quæ nolle, & cum immani furore inſortes ſuos pariter ut externos puniret, Armenia à Parthis, Meſia, à Dacijs, Pannonia à Sarmatis, Gallia à finitimis gentibus direpta eſt: Vixit annos 77. & quatuor menses & dies 9. Cum lentū venenum à Caio Caligula, ut ſuſpicio eſt, propinatū hauſiſſet: Obijt 16. Martij. Dion. Tacitus.

Liuius Patavinus, Latina hiſtoria princeps, ac verè lacteo eloquentia fonte manans & admirabili orationis gravitate, copia & ſplendore omnibus latinis ſcriptoribus antecellens, & qui ſingulari cura & fide originem & formam Romana Reipub. legum, ſacrorum, Magiſtratum, pacis belli, inſtituta, præſtantium gubernatorum & ducum imagines, illuſtres conſiliorum maximorum deliberationes, res domi forisq. geſtas, & mutationes inſignes, eorumq. cauſas mirò & iucundiſſimo orationis candore & maiestate explicauit: mortuus calendis Ianuarijs anno 77. teſte Apuleio, qui Ouidium eadem die perijſſe ſcribit. Quod etiam colligitur ex eius Epitaphio Patavij erecto, ubi illum vixiſſe annos 76. ſcribitur & inter alios hæ verſus leguntur.

Tu ſamam æternam Roma patria q. dediſti.

Hinc oriens illi fortia facta canens.

At tibi dat patria hæc & ſi maior aliceret.

Hoc tota ſtans aureus ipſe loco.

Pomponius Atticus Ciceronis intimus amicus febre tentatus, diutius morbum alere voluit, & cibo abſtinens, mortuus eſt die 31. Martij.

77.

Licæ

Licinius Valerianus Imperator, postquam cum filio Galieno imperasset 7 annos, à Sapore Rege victus & captus, obiit anno atatis 77. alij anno 70.

S. Augustinus mortuus est Hippone, cum VVandali oppugnaret illam, & vixisset annos 76. Ergo obiit anno 77. & die 5. Calen. Septembris.

S. Columba Scotus seu Hybernus, ab oppido patrio sic dictus, relictis in Germania discipulis S. Gallo & S. Leodegario, in Italiam ad reginam Longobardorum Theodelindam profectus est, & in monasterio Bobienti ad Trebiam fl. prope Placentiam, obiit anno Christi 598. 23. Nouemb. anno atatis, ut Beda scribit 77

Henricus I. Rex Anglia moritur in Normannia 3. Nonas Decemb. anno Domini 1135. annum agens 77
Polidorus.

Nicolaus Comes Holsatia, Gerhardi Magni filius, vixit annos 77. & aliquot menses, sepultus in Itzehoe.

Dionysius Rikel, qui anno 1440. floruit, Carthusianus 77

Bessarion Gracus, Cardinalis, dum è Gallia rediens conceptio morbo Rauenna substitisset, moritur anno atatis 77

Iouius.

VVilibaldus Regis Eduardi Anglia filius, primus Episcopus Eshstadenfis, in quo loco sepultus est, obiit 77

Ioannes Mocenicus Dux Venetorum 71. vixit annos atatis 76.

Marcellus. Ergo perijt anno 77

Vsumcassanus, Anno domini 1478. atatis 77. & aliquot menses, in nocte que precedit festum trium Magorum obiit. Hic, prater bella, que gessit cum Ottomanno, expugnauit etiam Sarochum, nepotem magni Tamerlani, Hiemselemq. Babylonia Regem cum toto exercitu superauit.

Bartholomaeus Salicetus Bononiensis, obiit annos natus 77. dies 10. ex monumento Roma ad S. Mariam de anima.

Fridericus III. Imperator Maximiliani I. Imperatoris pater, perijt annum agens 78. die 19. Augusti. Ergo per aliquot menses tantum annum 77. superauit, cum imperasset 53.

Baiazetes Ottomannus Imperator Turcicus, veneno extinctus à filio

à filio Selimo, ab Hammone Medico Iudeo, sepultus Constantino-
poli, vixit annos 76. Ergo mortuus est anno 77
Panuinius.

Solimannus Turcarum Imperator, perijt morbo in expugnatione
Siegethi, annum agens 76. tantum per aliquot menses abfuit ab
77. alij scribunt eum vixisse annos 76. Ergo perijt annum agens 77.
die 4. Septembris. Inter felicissimos Imperatores Turcicos numeratur,
qui Rhodum vitis, Budam sedem Regum quondam Vngariae, cum
maxima parte eius regni in possessionem suam redegit, nonnulli illum
tantum vixisse volunt annos 67.

Christiernus II. trium Borealiū Regnorum quondam Rex, nē-
pè Daniae, Sueciae, ac Noruegiae, & Caroli V. affinis, in captiuitate,
in qua per annos 27. detinebatur, propter tyrannidem quam exer-
cuit terga nobiles subditos, obiit anno 77. quem aliquot mensibus ex-
cesserat die 25. Ianuarij anno 1559.

Petrus Bembus Cardinalis Venetus, vir doctissimus & eloquen-
tiss. scripsit Venetam historiam & epistolas nomine Leonis X. obiit
18. Ianuarij, anno aetatis 77.
Anno Christi 1547.

Henricus Bullingerus Theologus Tigurinus, obiit anno Domini
1575. 17. Septembris: aetatis circiter 76. ergo non multum abfuit
ab 77

Antonius Nebrissenfis Hispanus, par antiquis grammaticis,
quem oppressit repentina paralytis, cum peruenisset ad annum aeta-
tis 77
Iouius.

Albertus Marchio Brandenburgensis Dux I. Borussiae, ex ma-
gistro ordinis Teutonici factus dux, mortuus 77. quem paucis men-
sibus excessit.

M. Huldéricus Martinus, Praepositus Monasteriensis mortuus
anno aetatis 77

Iouianus Pontanus, vir ad omne genus eloquentiae natus, vixit
annos 77. Mortuus mense Augusto. Iouius.

Stanislaus Hofius Polonus, S. R. E. Presbyter Card. Firmianensis
T Epi.

Episcopus, Maior penitentiarius, Legatus Rom. Pontificis, & Praeses in Concilio Tridentina, in Domino obdormiuit anno salutis 1579: Aetatis suae 67. Ergo non multum absuit, ab anno 77.

M. Ioannes Cresselius.

Ioannes Batelius Rector schola Luneburgensis obiit anno domini 1574. 18. Septembris aetatis 77. Ex monumento ipsi apud scholam erecto.

Nicolaus Ranzonius, qui in bello quod Christiernus Dania Rex cum Lubecensibus gessit, tribunus militum fuit, & cum duabus cohortibus sub Martino Rossemio in Galliam se contulit. Deinde praefectus Arcis Peinnis, quae est Adolphi Holsatiae Ducis, in ducatu Brunsuicensi factus, Postea etate ingrauescente negotijs se subduxit, & Lubeca domum coemit, ibique annum agens 77. est mortuus 31. Augusti, sepultusque ibidem in Ecclesia cathedrali, in monumento Ranzoniurn quod Henricus Ranzonius filio Theodora extrui curauerat.

Hi anno 70 hebdomatico 10. perierunt.

De quo Regius propheta, dies annorum nostrorum, anni 70. Et Philo ait, quod illo tempore vitae finis sit optimus, integris etiam in instrumentis sensuum.

Et captiuitas Babylonica durauit annos 70. 4. Reg. 25.

Praeter haec Astrologi dicunt, annos Solis medios esse 69. cum dimidio qui est annus 70. Nondum completus, quem dat Sol bene collocatus in hora alicuius nascentis.

Thales Milesius ex 7. sapientibus Graeciae mortuus est, cum certamen Gymnicum spectaret, aitu scilicet & siti, & infirmitate fatigatus anno 70.

Quaquam Laertius cum nonagenarium decessisse scribit, praedixit Eclipsin solis sub Cyaxare. Herodotus.

Pittacus Mytilenaeus ex septem sapientibus Graeciae anno 70. Cuius est dictum, Modum omnium rerum esse optimum.

Cleobolus Lydius inter 7. sapientes Graeciae anno 70.

Hi septem sapientes tempore captiuitatis Babylonica, usque ad Crassae aetatem floruerunt.

Socrates ab Atheniensibus damnatus cicutam bibit, auctore Diodoro Siculo, anno

70.

Cyrus

Cyrus primus rex Persarum, qui Crasum vicit, eiꝰ pepercit, cū dictum Solonis ei in rogo recitasset: Neminem ante finem beatū esse iudicandū, obiit, ut in lib. de Divin. scribit Cicero, anno atatis 70.

David Rex & Prophetā mortuus est anno atatis 70. 3. Regum 2. quem finem vitæ nostræ constituit, qui anno Climacterico 63. à filio Absolone regno siectus, regnavit annos 40. 2. Reg. 5. anno Climacterico suo 49. ob commissum adulterium à Nathane ad penitentiam perductus. Obijt 4. Calend. Ianuarij, ut B. Hieronymus reperit in archipis Iudeorum.

Philopæmenes dux Achaorum, à Dinocrate veneno interfectus anno

70.

Ennius poëta mortuus est anno

70.

Cicero.

Caius Marius, qui Iugurtham captum ante currum triumphalem egit, Teutones in Gallia apud aquas Sextias, Cimbrōs in Italia in campo Claudio vicit, & cum Sulpitia rogatione provinciā Syllæ eriperet armis ab eo victus & captus, sed liber factus in Africam traiecit, ab exilio revocatus à Cinna in urbem introductus, cum septimum consul factus esset pluribus cadibus patris, idibus Ianuarij, anno atatis

70.

mortuus est, cum metu aduentantis Syllæ in pleuritidem incidisset, quam Phrenesis comitata fuerat Floro referente: Alij scribunt, eum mortuum esse anno Enneatice 72. septimo die sui septimi consulatus.

Herodes Ascalonita Rex Iudeorum, qui pueros Bethlehemiticos, & filium suum Antigonum quinto die antequā exhalaret animam, interfecit

70.

anno saevissimis morbis vexatus obiit, & postquam regnasset annos 40.

Flavius Vespasianus Augustus ad imperiū, post familiam Iuliorum peruenit, cum Vitellum per suos vicisset: convulsus superidrum furore imperium virtute & vigilantia restituit: Hierosolytam misso ad eam oppugnandam cum exercitu filio vi cepit, templumque augustissimum cum urbe incendit: Romam incendio deformatam, & capitolium, adempacis, Claudij monumenta repa-

T 2 ra.

rauit: natus est post Christi natalem anno undecimo, iuxta occasum Solis: tandem profluvio ventris stans moritur: st autem Imperatorem mori oportere existimans, anno aetatis 70. teste Eusebio: Alij tradunt, quod non est diversum, vixisse annos 69. menses 7. & dies 7. ut Dion.

Ælius Verus ab Hadriano Imperatore adoptatus veneno tollitur die 1. Ianuarij anno 70.

Antoninus Pius adoptatus ab Hadriano: nemini bellum intulit, sed inferetes repressit, cuius dictum malle se unum ciuem servare, quàm mille hostes occidere: mortuus est anno aetatis 70. Carion.

Q. Annius Ianuarius, vixit annos 71. ergo mortuus est anno aetatis 72.

Ex monumento Capua.

Fenestella Cuma perijt anno aetatis 70. Eusebius.

Ælius Publius Pertinax, imperavit tantum dies 85. origine gentis sordida per laboris genera ad universa officia assumptus, ut fortune vocaretur pila. Aurel. Victor, crudeliter à suis militibus scelerare Iuliani interfectus, anno aetatis 70.

Galenus medicus moritur anno aetatis 70. Auctore Antonio Fumanello. Quanquàm Fulgosius illum prospera valetudine semper usum, & aetatem usque ad annum Climactericum 140. perduxisse scribit.

Ioannes Calvinus Ecclesiae Genevensis pastor, obiit ex diuturna quartana asthmaticus. Anno 1564. aetatis fere 36 Beza.

Hilarius Abbas siue Eremita, vixit annos 70. Ut ex eius precibus, quas in agone mortis fecit, constat. Egrederet anima mea quid times? egredere, quid dubitas? Septuaginta prope annos servivisti Christo, & mortem times? Alij scribunt illum 80. affectum fuisse.

Ludovicus Germanicus, Ludovici Pij filius, nepos Caroli Magni, Francoforti obiit, anno aetatis 70 Anno Christi 976. 28. Augusti.

Origenes Theologus acutus, sed multum tribuens allegorijs, mortuus

sanus Tyri 70. atque ibidem sepultus. Eusebius.

Rogerius Normannus, Comes Calabriae ac Sicilia, qui Saracenos eiecit ex Sicilia, & ibidem posteris regnum constituit, obiit 70 Anno 1101. mense Iulio, cuius Symbolon fuit.

Appulus & Calaber Siculus mihi seruit & Afer.

Otto Episcopus Bambergensis, Comes de Andescho, qui Pomeraniam ad fidem Christi conuertit, moritur Anno Domini 1139. 70
etatis

Tristhemius ultimo die Septembris. Saurius.

Constantinus IX. Imperator Occidentalis, anno Domini 1028. 9. Decemb. cum fere attigisset, annum etatis 70

Eduardus I. Rex Angliae 70

Constantinus X. filius Romani, obiit Constantinopoli circa Cal. Septemb. Vixit aliquot menses & annos 70
Pauinius.

Sancta Brigitta ex Suecia, mortua Roma, sepulta in monasterio VVastemia in Suecia, qua scripsit reuelationes 70
Aeneas Syluius.

Loë Imperatrix Constantinopolitana, quanquam decrepita, tamen cum adhuc impotenti libidine arderet, maritum sibi tertium delegit, quem ab exilio reductum Imperio praefecit, sed non diu vixit, ut Zonaras ait, extincta anno etatis 70

Alexius Comnenus Constantinopolitanus, Isaaci filius, diuturno & graui morbo fractus periit, anno etatis 70. cum Imperasset, annos 37. menses quatuor cum dimidio, 18. Cal. Septemb.

Basilus Constantinus, etatis anno 70. in Decemb.

Adolphus III. Comes Holsatiae, Stormariae, ac Schauenburgensium, obiit annum excedens 70. Minda sepultus.

Fridericus Barbarossa, periit Anno Domini 1190. quarto Idus Iunij Imperij 38. etatis suae 70

Henricus Pantaleon, in historia ordinis Iohannitarum. Cum Saphadinum Saladini filium vicisset, & illum persequeretur, in flumine Saro, lapsus ab equo, cuius stapedis inhaesit, & quamuis equus natando euasit, Imperator tamen inde male affectus & aqua impletus, vix in terram ab equo perductus spiritum, se Deo commendans,

dans, emisit, summo cum Christiana Reipub. incommodo.

Andronicus Palaeologus Imperator, qui extremam senectutem difficilem habuit, exagitatus insidijs filiorum attigit annum 70.

Reuchlinus homo doctus, qui linguas Hebraicam & Graecam in Germaniam primus adduxit, obiit anno aetatis 70.

Petrus Mocenigus dux 69. Venetorum, qui Carmania reges contra Ottomannos resistit, Schodram obsidione liberauit, Cypri pacauit, vixit annos 70. mensem 1. dies 20. Marcellus obiit 15. Februarij.

Philippus Audax Burgundia Dux, filijs oculos claudentibus septuagesimum ingressus annum Deo animam reddidit, Anno Domini 1404. Pontus Heuterus.

Amurathes Turcarum Imperator, qui vicit ad Vernam Bulgaria vicum distantem à Constantinopoli 20. miliaribus Ladislaum regem Polonia ac Vngaria, ac eum in praelio interfecit, cum Ladislaus iuramentum datum eis iussu Pontificis violaret, cum antea Ladislaus cum Amurathe decennales inducias contraxisset, apoplexia extinctus est anno regni sui 34. aetatis 70

Michaël Neander.

Xystus IIII. Papa Romanus Sauonensis ex ordine Minorum, vixit annos 70 dies 22. horas 12. Mortuus anno domini 1484. Ex monumento Romano.

Sigismundus Imperator, Caroli IIII. filius, qui Constantiense Concilium celebrauit, ut ait Cuspius, obiit die 8. Decembris annu aetatis agens 70

Anno Domini 1437. mortuus in Bohemia. sepultus in Vngaria.

Alexander Borgias VI. Pontifex, qui ut Machiavellus scribit, nihil quam mortaliū impostorem egit, nihil quam omnem malitiam & fraudem, qua hominum genus falleret exercuit: nemo qui speciosius iuravit iusiurandum, vicissimq., qui minus praestiterit nemo unquam fuit: per ministri incuriam epoto veneno, quod alijs dari iusserat annum 70. per octo menses excedens obiit, die 18. August.

Julius II. Papa, in Vaticano palatio perijt 70. die 21. Februarij.

Fu.8

Fuit Sixti 4. fr atris filius, Ioannem Bentiuolum superauit, & oppida quae sunt à Pisaurò Bononiam usq. redegit sub dominium Ecclesiæ.

Nicolaus Vrsinus comes Petiljanus, dux Venetorum exercitus contra Maximilianum I. Imperatorem, obiit ætatis anno 70. ut ex monumento constat.

Iacobus Sadoletus Cardinalis Philosophus, mense Octobri, perijt annum agens 69 ergo aliquot tantum menses absuit ab Gauricus. 70

Matth. Curtius Ticinensis, Medicus insignis, ac vindex Galeni & Hippocratis, vixit annos 70
Ex monumento Florentia à Cosmo Medice duce erecto.

Iohanna mater Caroli V. septies septem annos, hoc est 49. vidua permansit, tandem morbo extincta anno 70
Zenocarus à Schorvuenburg.

Elisabeth Ioannis regis Danorum filia, coniux Ioachimi I. Electoris Brandenburgensis, mater ac auia 70. principum, quibus maxima ex parte superuixit, decessit 70
Hendorff nonnulli scribunt eam decessisse. 72.

Marchio Fridericus de Anspach moritur prius mente captus anno 70.

Iodocus Toletanus Philosophus & Theologus apoplexia mortuus plus minus natus 70
Callid

Ioannes Michaël Saracenus, Archiepiscopus Materanus, urbis gubernator & Cardinalis obiit ætatis suæ 70.
addit etiam est à Iunctino illa causa mortis, quod Horoscopi directio & Saturni peruenit.

Blondus historicus celebris, & multorum Pontificum Romanorū Secretarius, moritur Roma, anno ætatis 70
quem aliquot mensibus superauit

Erasmus Roterodamus Theologus, & insignis orator moritur Basilea 70. quarto Idus Iulij anno domini 1536.

Elo-

Eloquio clarus qui vixit Erasmus Athenas.

Non minor eximio qui Cicerone fuit.

*Iohannes Schonerus Mathematicus, mortuus anno atatis 70.
16. Ianuarij.*

*Nicolaus Copernicus, & Mathematicus & Astrologus eximus,
& in illa arte Germanicus Ptolomaeus, 70. 19. die Ianuarij, Anno
Christi 1543.*

*Franciscus Petrarcha, eo ipso die, quo natus erat in orbem recur-
rente, obiit uno die minor septuagenario, in collibus Euganeis prope
Patauium, sepultus anno Christi 1374.*

Fridericus Dux Lignicensis

70

*Matthias Bredenbachius, qui semper bonis literis incubuit, easq;
fideliter perdidicit*

70

Panthal. Callid.

*Santes Pagninus, cuius est Lexicon Hebraicū, moritur Lugduni
70. fuit Theologus ordinis Praedicatorum, Latine, Graecè, Hebraicè,
Chaldaicè, & Arabicè doctissimus.*

*Ericus Dux Brunsvicensis & Luneburgensis, relicto harede Eri-
co Iuniore moritur, anno Christi 1540. atatis.*

70

*Doct̃or Gregorius Pontanus Senior, Electoris Saxonia Cancell-
arius, moritur 20. Februarij anno atatis*

70

Panthal.

Ioannes VVeinman medicus in Anspach

70

*VVilhelmus à Dietēbach, eques auratus, ex nobili familia Ber-
nensi*

70

Panthal.

*Ioannes Bentiuolus Bononiensium tyrannus, vixit ferè annos 70.
Dignus hercule eo patria dominatu, nisi ingenium eius impoten-
tes liberis cuncta perturbantes, ad exitialem insolentiam, propulsi-
sent. Iouius.*

*Ioannes Argyropylus, Bizantius, Turcarum impetu Gracia eie-
ctus, immodico Melopoponum esu autumnalem accersivit febrim,
& creptus est anno atatis*

70

Iouius.

*Gangolphus liber Baro in Hohen Herolzet, & maximus Dux
exer-*

exercitus, praesertim in bellis, qua inter Maximilianum Caesarem & Venetos gesta sunt: saepe etiam cum Turcis feliciter conflixit, obiit anno aetatis.

70

Panthal.

Tiberius Crispus, Romanus, Cardinalis, aetatis 69. obiit Roma. Ergo per aliquot menses absuit ab

70

Lazarus Bonamicus ex Bassano quondam Patavino oriundus, Poëta, Orator, & Philosophus summus, moritur Patavij, Anno Christi 1552. aetatis

70

Paulus Iovius, Episcopus Nonocomensis, & historiographus insignis, mortuus Florentiae annum agens 70. die 11. Decembris. Nam vixit annos 69. Menses 7. Dies 22. ut ex eius Epitaphio constat.

Theodorus Brandt, Consul Basiliensis

70

Panthal.

D. Leonhardus ab Eck, Iuriconsultus obiit anno aetatis

70

M. Sebastianus Stenda Erfurdiae obiit

70

Chemnicus.

Hermannus Siegmán Tribunus Reipub. Lubecensis, vixit 5. dies, menses 3. annos 70. mortuus anno Domini 1571. Calend. Novembris, ut monumentum ibidem in templo Mariano erectum testatur.

Marsilius Ficinus, Medicus Florentinus, in Caregiana ipsius villa febricula interijt, proeuctior, septuagenario.

Iovius.

Pomponius Latus, quem ex illustri Sanseuerina familia natum ferunt, labente fortuna, principalis domus, animum ad literarum studia conuertit, ut Roma inter praeclara eius seculi ingenia numeraretur. Hic, cum gelidissimi vini potu, ventriculi calorem oppressisset, excessit vita, septuagenarius. Iovius.

Ioannes Koeler, Prothonotarius Luneburgensis, de illa Repub. bene meritus, omnibus charus, obiit ut constat ex eius monumento in templo D. Mariae Virginis sito, anno aetatis

70

Eratosthenes Cyrenaeus, Aristonis Chij, siue Callimachi Poëta discipulus, & Praefectus Bibliotheca Ptolemaei, quum diuturno morbo torqueretur, neq. remedium inueniret, cibum sibi subtraxit, &

Z

inedia

inedia se peremit, anno atatis sua 70. Suidas.

Hi anno 42. hebdomatico 6. obierunt.

Ishobeth, qui & Esbaal, Sauli regis filius patre defuncto duos annos regnat, interfectus à tribulibus suis, anno atatis 42

Cornelius Gallus Poëta primus, gubernator regni Aegyptiaci, post Antonium & Cleopatram, accusatus ab incolis & damnationem exilij metuens seipsum interemit annum agens 43. Ergo excessit per aliquot menses tantum annum 42
Diam. Eusebius.

Titus Vespasianus qui Hierosolymam & Iudaicam gentem vicit, Patrem virtutibus superans, amor & delitia generis humani dictus fuit: Non oportere quenquam à sermone principis tristem discedere dicere solitus est. Imperio cum patre benefice & liberaliter gesto, omnium luctu placide obijt, die 13. Septembris, anno atatis 42

Lucius Verus, natus est Romæ anno Christi 129. obijt Alpini, A-poplexia correptus, anno atatis 42

Heraclius, qui Persas debellauit 42

Rolandus, Sororis Caroli Magni filius, Blauij Comes, perijt pugnans cum Saracenis, anno Domini 796. in Pyrenæis montibus non ferro sed siti, anno atatis 42

Turpinus. Quod constat ex versibus à Carolo Magno factis.

Tu patriam repetens, tristi nos orbe relinquis,

Te tenet aula nitens, nos lachrymosa dies.

Sed qui lustra octo geris, & binos super annos,

Ereptus terris, iustus ad astra redis.

Iohannes Albertus Rex Polonia 42

Dithmarus Comes Saxonia, Episcopus IIII. Mersburgensis, obijt anno Domini 1021. die 29. Nouemb. annum agens 42

Chronicon. Marsburgense.

Ioannes Regimontanus, Mathematicus Romæ obijt atatis 41

Ergo perijt annum agens 42

Quantquam Hector Boëtius scribat illum obijisse, anno 28. tamen constat, illum ad annum 42 peruenisse.

Eras-

Erasmus Reinholdus, qui tabulas Prutenicas edidit, & Mathematicus excellens fuit, obiit Salueldia in patria 19. Februarij anno atatis 42

D. Iustus Jonas iunior, Iureconsultus Hafniae in Dania decollatus est, anno atatis 42. cum se imprudens bellicis rebus immisceret.

Caspar Buschius, excellens Organista Noribergensis obiit, anno atatis 42

Wolfgangus Benius, duorum Electorū Saxoniae Matrum concionator aulicus descessit. 42. Chemnitius.

Martinus Eisengreinus, Theologus, cum hac inscriptione Ingolstadtj sepultus:

De te quid fiet amice lector, cogita.

Vixit annos 42. menses 4. dies 7. Engardus.

Rudolphus Agricola die 28. Octobris anno Domini 1485. natione Frius, Heidelbergae sepultus anno atatis 42

Hieronymus Ferrariensis, vixit annos 41. Ergo obiit anno atatis 42. 3. Cal. Octobris, anno Domini 1542. ut constat ex monumento ei Romae erecto.

Magnus dux Megapolitanus Episcopus Suerinensis, obiit 28. Ianuarij, anno completo 41. id est anno 42

T. Lucretium Carum pleriq. mortuum esse, annum agentem atatis 43. eodem die quo Pub. Virgilius Maro natus est, & sibi ipsi manus intulisse, ferunt. Non multum igitur annū vitae excessit 42.

Henricus II. Galliarum Rex, Francisci filius accedente ardente febre ad vulnus capitis, quod in nuptijs Sororis cum duce Sabaudiae ac Pedemontano, in Hastiludio acceperat, periit anno Domini 1559. die 10. Augusti annum agens 42

Adolphus Wilhelmus de Dornberch nobilis Hesses, obiit die 6. Octobris, anno atatis 42

Samuel Comes de Valdeck, obiit anno Christi 1570. 6. die Ianuarij atatis 42

Magnus Christiani III. filius Episcopus in Liunia in Osel Churland & Vick, mortuus est anno atatis 42

Fränciscus Dux Luneburg & Brūswicēsis Hērici filius, Ernesti frater
Z a *periit*

perijt 23. Nouemb. quo die natus fuit anno Domini 1549. et at is sua
completo anno 41

Liborius de Breida, Canonicus Magdeburgensis, obiit anno Do-
mini 1569. et at is 42.

Hi anno 35 hebdomatico 5. perierunt.

P Tolomaus Philometor VI. Aegypti Rex, obiit anno atatis 35
Constantinus Magnus, saluatur Imperator 35
Eusebius.

Quintus Clodius Hilarius, vixit annos 35
Ex monumento Roma.

Iacobus III. Rex Scotia interfectus à sua nobilitate, bellum con-
tra illum mouente, anno Domini 1488. et at is 35
Buchananus.

Nonia maxima vixit annos 35. ex monumento Neapoli.

Albertus Marchio, Brandenburgensis, qui cum Carolo V. &
Francisco rege Gallia bella gessit, exul perijt 8. die Ianuarij anno a-
tatis 35

Christophorus Longolius, diligens imitator Ciceronis, moritur
Patauij, 11. Septembris, anno atatis 35

Eius hoc legitur apud Patauinos Epitaphium, cuius est auctor
Bembus Cardinalis.

Te iuuenem rapuere Dea fatalia nentes

Stamina, cum scirent, moriturum tempore nullo,

Longoli, tibi si tempus senium q̄. dedissent.

Ioachimus Brocktorff nobilis Holsatus, ac in bello Suecico vnius
equitum ala Dux, perijt post longum morbum, anno atatis 35

Hieronymus Triuisianus, Episcopus Veronensis, mortuus est in
Tridentino Concilio exulceratione Hamorrhoidum, ut ei Venetijs
Iunetinus pradiixerat, anno atatis 35.

Theobaldus de Annibalis, fuit decapitatus, anno atatis 35
Iunetinus.

Fridericus Dux Saxoniae, ducis Georgij filius, maritus vnius mē-
sis moritur Dresda, sepultus Misnia, anno atatis 35. anno domini
1539. die 26. February. Fabrit.

Abdel.

Abdelmelochus Rex Mauritania seu Barbaria, ut hodie vocat, congressus cum Sebastiano Rege Portugallia, & fratris filio Muleio Mahomete, cum suos fugere videret, furore incensus, ac hostem aggredi conatus, Paralyti tactus, amissa voce intra horam animam exhalavit anno etatis

35.

Freigius.

Henricus Burchgravius Misnia, Comes in Hartenstein, Dominus in Plavven & Gerovv, vitā cum morte misit 22. Ianuarij cum vixisset annos 35. & septimanas 38. Bruno.

Hi anno 28. hebdomatico 4. obierunt.

P*ersus Flaccus Satyricus Volaterranus, Anno Christi 64. sub Nerone mortuus, etatis. 28. die 24. Nouembris. Euseb. Eber.*

Lucanus, Tragædiarum scriptor, perijt incisa, iussu Neronis vena, quod inter eos nominatus esset, qui cum Pisone coniurarunt, anno etatis

28

Crinitus, in vita Lucani.

Alij, annum Ermeticum agens

27.

C. Caligula Caesar, Germanici filius, in castris educatus, cognomen Caligula adeptus est, tres sorores suas constuprauit, pro Deo se colit voluit, imperavit annos ferè 4. & tandem 30. vulneribus interfectus est, anno etatis 28. aut hos paululum excedens die 24. Ianuarij. Suetonius.

Theodoricus II. filius Childeberti II. Rex Austria & Aureliarum, cū ad bellum Clothario magno inferendum se compararet, obiit natus annos

28

Attusia Lucana Sabina, uxor Ausonij obiit, nata annos

38

Que modo septenos quater impletur a Decembres

Liquisti natos pignora nostra duos.

Ludovicus VI. Landegravius Turingia S. Elisabetha maritus, mortuus anno etatis 28. 10. die Septembris, cum Brundisij Imperatorem expectaret Fridericum, cum quo in Syriam contendere volebat. Eber.

Z 3

Tertio

Tertio anno pòst coniux eius mortua est anno domini 1231. 19. Nouēb. satis calamitosa femina, qua matrem reginā Vngaria amī sit gladij supplicio, virum apud exteros, filium domi veneno: ipsa praterea ab Henrico fratre mariti in exilium pulsa: Ista tamen omnia virtute & patientia superauit.

Eberus.

Osfualdus Rex Anglia, filius Acha sororis Sancti regis Edmundi in pralio occubuit anno atatis

28.

Sigfridus.

Otto secundus Imperator, natus anno domini 955. mortuus anno 983. 8. Decembris ex vulnere telo venenato inflicto, aut ex veneno dato, ergo obiit anno atatis 28. Qui Gracos & Saracenos, Apulia & Calabria eiecit, Henricum patrualem, titulum Imperij assummentem, dignitate priuauit, sed cum Lothario Rege Francia, infeliciter dimicauit, captus à Saracenis, beneficio Graece linguae, quam calluit, euasit. Recollectis deinde copijs, Saracenos hostiliter aggressus, planè deleuit, unde pallida mors Saracenorū appellatus est.

Otto tertius Imperator, perijt veneno à Crescentij uxore dato, anno domini 1002. 28. Ianurijs. Anno atatis sua completo 28. Imperator sapientissimus fuit, qui formam eligendi Imperatorcm, per electores, primus instituit. Ioannem XVII. Pontif. oculis & vita priuauit. Crescentium Consulem Romanum, suspendi curauit, uxorem Mariam ob adulterium, viuam comburi iussit. Intestina eius Augusta condita, reliquum corpus Aquisgrani sepultum.

Philibertus Challonius, Aurantijs Princeps, prorex Neapolitanus Caroli V. perijt in obsidione urbis Florentina bombardā traiectus, anno atatis

28

Pontus Heuterus.

Magdalena Ranzouia, Henrici soror, immatura morte, obiit ex partu, Anno Domini 1557. die 30. Iulij hora 8. ante meridiem, annos nata

28

mensēs 7. ac dies plus minus 14. Saturnus & Mars fuerunt natiuitatis tempore, sic etiam migrationis à vita, hostilibus inter feriā dijs

dijis oppositi, nam nata fuit Anno 1528. 16. die Decembris hora 15.8.

Philippus Rex Hispaniarum Maximiliani Filius, Caroli V. pater, mortuus aetatis

28

25. Septemb. aetatis 17. Septemb.

Hippolytus Medices Cardinalis ex veneni potione interijt natus menses 3. & annos

28

Gauricus.

Daniel Garcaius, melancholia extinctus anno Climact. 4. id est, annum agens

28

Iunctinus.

Hieronymus Vrsinus Romae, ante adem pulchra puella, vulneratus fuit, ex quo paucos dies post in suo oppido perijt anno aetatis

28

Iunctinus.

Ioannes Medices, pater Magni Cosmi, Ducis Hetruria ictu tormentalis machina perijt

28

Iunctinus.

Henricus Ranzovius, Pauli filius in aquam lapsus fracto collo perijt, cum ex conuiuio ducis Holsatiae Adolphi discederet anno aetatis

28

Theodorus Mollerus, Patritius Hamburgensis, ingenij & expectationis summae Iureconsultus vix completo aetatis anno

28

Patavij quo se ex Gallia contulerat, in morbum incidit, eoque paulo post Kal. Aprilis absumptus ibidem apud Eremitanos honorifice tumulatur, Anno Christi 1563.

Sigismundus Marchio Episcopus Halberstadenensis, Archiepiscopus Magdeburgensis, Hallae Saxoniae moritur 12. die Septemb. anno Domini 1566. anno aetatis

28

Bucholzerus, Sledanus.

Ioannes Cotta, qui humilis genere ortus, praestitum in literis ingenium habuit, cum ad Iulium Pontificem legatus missus esset, oborta pestilenti febris interijt iuuenis annorum

28

Iovius.

Adol.

Adolphus Comes Nassouienſis, frater principis Aurangia, occubuit ad Groningam, quando Comes Arnburgenſis cum nonnullis Hiſpanis eſt interfectus, anno ætatis. 28

Ioannes Fridericus III. Dux Saxonia, Ioannis Friderici I. filius, Iena obiit, ultimo Octob. anno ætatis 28

Auguſtus filius Calij ſecundi, obiit anno Domini 1576. 24. Octobris anno ætatis 28

Ioannes Alefeldius Burchardi filius, obiit Neapoli, ibidemque ſepultus, ac marmoreo monumento à fratre Balthaſaro donatus, ex quo conſtat illum anno Domini 1581. ætatis ſuæ anno obijſſe 28.

Hi anno 21. hebdomatico 3. perierunt.

Maximilianus Iunior, Maximiliani Imperatoris filius, interfectus eſt ad Aquilegiam, cum patre in tumultu militari, anno ætatis 21

Valentinianus Minor ab Eunuchis proprijs cubicularijs ſtranguatus eſt Arbogaſtro id procurante, annos natus 20
ergo perijt anno 21

Sigonius.

Rubea Turtulla, vixit annos 20. menſes 4. dies 4. perijt ergo anno 21. ex monumento quod in oppido Galatenſi in tēplo conſpicitur.

Petronius Antigonenidis, vixit annos 21. ut ex Epigrammate, quod Piſauri extat dilucide conſtat.

Baldwinus VII. & ultimus rex Ieruſalem, perijt, annum vix aſſecutus ætatis 21.

Leonardus Rauruolff.

Vladislaus iunior rex Vngaria & Polonia cum pacem iuratam ex Iuliani Cardinalis inſtinctu, & Pontificis iuſſu renunciaſſet, ad Varnam infeliciter pugnans, à Turcis interfectus eſt anno Domini 1444. die 10. Nouembris, anno ætatis 21

Bonfinius. Cromerus: de quo hi verſus:

Romulide Cannas, ego Varnam clade notauī,

Diſcite mortales non temerare fidem,

Me niſi Pontifices iuſſiſſent rumpere fœdus,

Non ferret Schyiticum Pannonis ora iugum,

Ludo.

Ludonicus gratus utriusq; lingua, Astrorum & totius mathematicae scientia peritus, vixit annos 20. menses 8. & dies 5. obiit Calendis Aprilis, sepultus Roma in aracali.

Ludonicus ultimus rex Vngariae victus, & Turcas fugiens, in palude mortuus inuentus anno aetatis 21. Stephanus Broderich procellarius Ludouici.

Franciscus Francisci. I. Regis Galliae filius perijt anno Domini 1536. 10. Augusti, veneno sublatu à Comite Sebastiano de monte Cuculo Italo, anno aetatis suae 19. mense 5. die 13. absuit per septem menses ab anno Climacterico 21.

Sixtus ab Hemminga.

Fridericus Marchio Brandenburgensis Archiepiscopus Magdeburgensis, Ioachimi 2. electoris filius, obiit anno aetatis 21.

Melchior Sehestedius nobilis Holsatus, unicus filius, obiit anno aetatis 21.

Fridericus Dux Luneburgensis Ernesti filius accepto vulnere in praelio commissio inter Mauritium Electorē Saxoniae, & Albertum Marchionem Brandenburgensem, moritur ex vulnere post praelium Cellis Saxonum anno aetatis 21.

Margaretha coniux Comitis Guntheri VVillingae obiit anno domini 1580. die 20. Octobris, anno aetatis 21.

Albertus Electoris Saxoniae Friderici sapientis frater, Archiepiscopus Moguntinus, mortuus ex febre acuta Anno domini 1484. aetatis suae 20.

Simon Montegatius mortuus est tabe die 17. Februarii anno aetatis 21.

Iunctinus, Cardanus, addunt & illam causam, quod directio Heroscopi ad quadratum Saturni peruenit.

Cipierrius, praefecti provinciae Comitis Tendij filius, adolescens viginti annos natus, ad forum Iulij crudeliter ab Arsis cum ducem Sabaudiae consanguineum cōsalutasset pugione necatur, ergo perijt anno Climacterico 21.

In commentarijs de statu Galliae.

Diricus Blome nobilis Holsatus, cum profectus esset in Terceram A^a Insulam

Insulam, post illam expeditionem in Hispaniam tendens, in morbo correptus die XXII. Augusti obiit, cum complevisset annos XXI. & dies XXX. aetatis suae.

Hi anno 14. Hebdomatico 2. obierunt.

Philippus Rex Macedonia, duxit Arsinonem propriam sororem in uxorem Lyfimachi relictam viduam, ut sub eo prae-textu interficere posset, filios eius Lyfimachum & Philippum: Quod & fecit, & illam, in Samochraciam relegavit, ut ibi exularet, Philippus egressus erat annum decimum tertium, ergo interfectus 14

Drusus Pompeius Claudij Imperatoris filius, puer per-lusum in sublime iactato & hiatus oris excepto strangulatus est, pubertatis annos. iam attingens, quod fuit ut ego existimo anno 14. Teuton.

Britannicus filius Claudij Caesaris à Nerone interficitur veneno anno aetatis 14.

Filia Fundani annum agens 14
moritur, cui puella ut Plinius lib. 2. scribit, fuit senilis prudentia, matronalis gravitas, & suauitas puellaris.

Valeria liberta Sabina, vixit annos XIII. Ergo perijt annum a- 14
gens

Ex monumento Romae, non longè à Quirinali colle.

Eucharis Licinia, docta & erudita virgo, vixit annos 14
ex monumento Romae apud Delphinos.

Alexius Comnenus filius Manuelis Imperatoris, à suo tutore Andronico Regni administrationi inbiante noctu strangulatur, & plumbeo loculo impositus in mari submergitur anno aetatis 14

S. Regina ab Olybrio iudice ob professionem Christianam decol- 14
ata fuit, nata aliquot menses & annos

M. Iulius Licinius Iunior Caesar vixit annos. 14.

Onuphrius.

Alexius IIII. Angelus Imperator Constantinopolitanus la-
queo necatus in carcere Byzantij s. Calendas Februarij vixit plu-
minus 14.

Onuphrius.

Artu-

Arthurus princeps Henrici VII. regis Anglia filius, Catharinam Ferdinandi Regis Hispania filiam in uxorem duxit, & septimo post mēse, 7. ante patrem annus lent a febris moritur anno Christi 1500. annum atatis agens 14

Polyd. Pontus Heuterus.

Ludovicus ultimus, Blesij Comes, ac Auenne Dominus, cum duxisset Mariam filiam Iohannis Valesij Biturigum ducis, nullis ex ea susceptis liberis supremum clausit diem atatis sue anno 14 Pontus Heuterus.

Mustapha Imperatoris Baiazetis frater, annum agens 13. arma mouit cōtra fratrem, à quo paulo post ex insidijs captus & strangulatus perijt anno atatis ferè 14

Martia Iohannis Pontani filia, vixit 7. menses annos 14 ex monumento Neapolitano.

In VVesalia superiori VVernerus puer à Iudeis in die parasceues suspensus, flagellatus, & mēbris omnibus concisus, crudeliq; morte peremptus est anno atatis 14

Caius Ranzouius, Pauli filius, annum 14 vix egressus. obiit Dresda, Anno Domini 1580. die 9. Septemb.

Franciscus Francisci Ducis Guisla filius, qui in obsidione Aurelianēsi in humero vulneratus, ex quo mortuus, obiit anno atatis 14

Philibertus IIII. Dux Sabaudia, Patri successit vix quadrimus, obiit atatis anno 14

Hi 7. anno obierunt.

Lvcius Verus Caesar, obiit 7 Fuit Diui Anthonij filius ex Anna Faustina uxore secundae Lamprid. Panuinius.

Guntranus filius Clodimiri Aureliorum regis à patruclibus suis Clotario, & Gildeberto regibus occisus & Lutetia in ade S. Genesena sepultus est atatis 7

Fridericus Martini & Maria Sicilia regum vnicus filius annos natus 7

Aa 2 dum

dum regibus spectantibus hastiludio se exerceret, erat acuspide tra-
fixus occubuit. Historia Sicula.

Agnes, filia Humberti III. Sabaudie Comitis, obiit anno 7.

Margaretha Ottonis Ducis Braunsuicensis & Lüneburgensis in
Harburch filia, obiit aetatis anno 7.

Hi die 7. obierunt.

Infans quem genuit Rex David ex Vria uxore obiit die 7.
2. Regum 12.

HI

HIANNIS

ENNEATICIS IN-

TERIER VNT.

IARED, vixit annos 962. mortuus est ergo anno Enneatico 963. qui continet in se nouies 107. Genes. cap. 5.

Ioannes de temporib. Caroli Magni armiger fuit, & superuixit annum Enneaticum 360. qui continet in se nouies quadraginta. Nam scribunt illum perijisse annum agentem 361. Nauclerus, Martinus Cromerus, Robertus Gaguinus, & multi alij. Ego tamē vix credo, hīscē seculis aliquem tamdiu viuere potuisse, cum mortuus sit Anno domini 1139.

Isaac mortuus est anno atatis

180.

Enneatico, qui nouies in se cōtinet 20. & sepelitur in Hebrō. Gen. 35.

Lucius tertius ē Bononia, mortuus anno

135.

Enneatico, qui cōtinet in se 15. nouies. Trallianus. Hieromy. Cardan.

Pythagoras Abderites Philosophus qui in Samo insula natus, in Calabria suos cētus ac scholam habuit, aceto Scillitico utens produxit vitam integer vsq. ad annum

117.

referente Galeno, Enneatico 13.

Gorgias Siculus, Philosophus & Orator, vixit annos

108.

Ergo perijt Enneatico 12. Plinius.

Interrogatus fertur cur tam diu viuere vellet, respondiisse dicitur, nihil se habere, quod senectutem incusaret. Interrogatus iterū causam tam longae senectutis, & integra valetudinis, respondiisse, à Luciano in Macrobijs traditur, quod aliorum consuetia non sit senectus.

Democritus Philosophus vixit annos

108.

Oda, filia Francorum Regis Ludolphi, Magni Ducis Saxonia cōiunx, vixit annos 108. Et, cum marito in templo Gandersheimen sē sepulta est.

Hieronymus Hemmingus L.

Xenophilus Muscus, patria Chalcidensis, annos 107. vixit ci-

AN 3

IRA

tra ullum corporis incommodum autore Plinio. Ergo obiit 108. qui est Enneaticus.

Ex Theatro vita humana.

Hi anno 99. Enneatico 11. periere.

I Socrates Orator Atheniensis (de quo Cicero scribit, quod ex eius schola tanquam ex equo Troiano innumeri prodierint oratores) audita Cherorensi clade, quatrivsi inedia moritur, non volens quarto videre Athenas occupari: Plurimam in vita Rhetorum aetatis suae 99

Eli summus sacerdos, vixit annos 98. 1. Samuelis 4. Et cum scriptura semper loquatur de annis completis, perijt annum agens 99.

Iohannes Apostolus frater Iacobi Maioris in ardenti inuocatione Dei Ephesi sub Traiano cum vix hebdomaticum superasset, moritur 99. secundum Longobardicam historiam.

Statilia ex nobili domo obiit

99.

Claudio principe.

Plinius,

Hi anno 90. Enneatico 10. periere.

Pyrro Heliensis obiit anno aetatis 90.
Diogenes Cynicus ferme excessit, ut nonnulli volunt, annos 90.

Epicharmus Cous obiit anno aetatis 90.

Nestorem ad 90. annos aetatis peruenisse, Artemidorus scribit.

Protagras obiit cum attigisset annum 90.

Apollodorus ait cum anno 70. mortuum

Sophocles auctore Diodoro moritur aetatis 90.

Eleazar de Primoribus scribarum nolens comedere carnes suis, interficitur aetatis 90.

Hieron Rex Sicilia 90.

Liuius.

Tarquinius Superbus septimus Rex Romanorum, qui occiso Servio Tullio regnum scelere occupauit, eiectus iterum propter filij adulterium Lucretia illatum, Cuma in exilio mortuus est anno aetatis fere 90.

Liuius, Diomsius.

Orestes filius Agamemnonis, qui interfecit Aegystum adulterum

90.

et matrem 90. praefuit Morsa hoc est Peloponneso 70. annos.

Velleius Paternulus.

Masiniſſa rex Numidia obiit bello Punico tertio cum regnaſſet annos 60. et vixiſſet 90. alij illum vixiſſe ſcribunt 95.

Mater Pomponij Attici 90.

Caius Valens, cum iam annos 90. natus, Conſulatum geſiſſet, ſub quo Domitianus interfectus eſt, obiit anno aetatis 90. Ouid. lib.

4. Triftium ait patrem ſuum vixiſſe annos 90.

Benedictus Monachus in Nurſia, pater ordinis Benedictini, ex quo fuerunt 24. Pontifices et 200. Cardinales, obiit anno aetatis 90.

Gregorius XII. Pontifex 90.

Gregorius Nazianzenus obiit, ut ait Proſper anno aetatis 90

Cacilius Argicius Arborius auus Auſonij vixit annos 90.

Tu nouies denos vitam cum duxeris annos,

Expertus fortis telacauenda Dea

Nicolaus Leoniceus Medicus, qui primus Graeca Galeni volumina Latine reddidit, peruenit integerrimis ſenſibus, ad annum aetatis 90 Iouius.

Antonius Grimmiannus Venetorum Dux, praefuit Reipub. tres, et vixit annos 90:

Paulinus Sororis Auſonij gener vixit annos 90.

Inter concordēs vixiſti fidus amicos,

Duodevinginti functus Olympiades.

Iulius Auſonius vixit annos 90. ut conſtat ex Epicedio filij Auſonij, ubi pater de ſe ipſo loquitur.

Nonaginta annos, baculo ſine corpore toto

Exegi, cunctis integer officijs.

Franciſcus Philelphus mortuus Bononia in Februario anno aetatis 90. tam pauper, ut ad efferendū funus cubiculi et culina inſtrumenta uenerint.

Iohannes XXII. Papa Auenione moritur 90. qui confirmauit publicationem Clementinarum die 4. Decembris.

Iodocus Barbatuſ, Rex Romanorum, obiit in oppido Morauia Brumia 13. Calendas Aprilis, vixit annos 89. et meſes aliquot. Cuſpin.

Geor.

- Georgius Trapezuntius, qui in senectâ omnium literarum oblitus dicitur, moritur Roma* 90
Dux Guilhelmus Brunsvicensis 90
relictis filiis Friderico & VVilhelmo: Krantius.
Amandus, qui Dagoberti Regis filium baptisavit, Episcopus Traiectensis, anno ætatis 90
Pothinus, Episcopus Lundensis perijt martyr factus, Isidoro i. stante anno ætatis 90
D. Hieronymus Brunsvick medicus & Pharmacopola Argentiniensis illa sæva valetudine perduxit, vitam ad annum 90.
Franciscanus Monachus Gorcouiensis Danus, necatus est laqueo apud Breslam annos natus 90.
Eitzingerus.
M. Pacuvius Brundusinus, Ennij ex sorore nepos qui Roma, quãdiu, vixit picturam exercuit, senex & ager Tarentum migrans novagenarius obiit 90
Ex Theatro vita humana.

Hi anno 81. Enneatico 9. mortui.

PLATO mortuus, ut ex Cicerone, Seneca & Censorino constat anno ætatis 81. eodem die, quo in lucem venerat, recurrente, & quem legitimam vitæ finem existimavit, eundem etiam affectus est.

Quemadmodum etiam Attalus Rex, & Pompeius Magnus natali die periere, ut constat ex Plutarcho.

Diogenes Cynicus cibi cruditate in choleram solutus est, anno ætatis 81

Pindarus Poëtâ, vixit annos 80. Ergo decessit, anno ætatis 81

Xenocrates Chalcedonius, Platoni auditor 81. Censorinus.

Diomysus Heracleotes, ut vitæ abiret cibo abstinuit 81

Censorinus.

Tarquinius Priscus, occisus est, percussoribus, per Anci Marij filios habitus pastorali submissis, ætatis sue anno 81

Eratoſthenes orbis terrarum mensor 81.

Censor. Suidas.

Simo-

Simonides Græcus Poëta, ut Eusebio placet clarus fuit tempore Tarquinij V. Romanorum regis, cum ad octogesimum peruenisset annum multa composuit: cuius est dictum: Fortuna innocentem saepe deserit: spes autem bona nunquam.

Numam Pompilium Romanorum 2. regem, qui ad eam Vestæ fecit, Virgines vestales legit, sacerdotes Martis 12. instituit, Pontificem Max. creauit, annum in duodecim menses distribuit, additis Ianuario & Febuario, sepultus in Ianiculo, nō longe maiorem octagenario obijisse Plutarchus scribit.

Ergo obiit ætatis anno 81.
nonnulli anno 83.

Camillus 81.
ut ex Plutarcho colligitur, nam electus in Dictatorem cum annum 80. attigisset, sequenti cum Roma graui peste laboraret, maturo funere obiit

Marcus Portius Cato Censorius, qui Carthaginē delendam censuit, Galbam octogenarius accusauit, & ipse quadrages quater accusatus gloriose absolutus, post octoginta annos filium genuit, & ut multi opinantur anno ætatis 81.
aut paulo post obiit

Antigonus quem dicunt filium nothum fuisse Regis Philippi, etsi aliquot prælijs aduersarios vicerat, tamen tandem in acie multis vulneribus extinctus est annum agēs 80. quare per aliquot menses tantum absuit ab 81.

Numidia Quadratilla paulo minus octogesimo ætatis anno decessit. Plinius Iunior,

Ergo aliquot tantum menses absuit ab Enneatico 81.

L. Piso Pontifex placide obiit annorum 81.

Hircanus summus Sacerdos interfectus ab Herode post pugnam Actiacam, cum ad Octauium proficisceretur anno ætatis 81.

Gordianus senior in Imperatorem electus est, cum annum ageret circiter 80. Qui deinceps cum vrbs Carthagenensis à Cappelliano vi deuicta esset, in cubiculo se laqueo suspēdit, annum ætatis agens, ut verisimile videtur 81.

Herodianus.

Bb

Helena

Helena Augusta, Regina Anglia, Constantini Magni mater 20. Julij obiit, testamento, presente filio ac nepotibus, condito, anno aetatis 80. Ergo egit annum 81

Alij volunt 18. Augusti.

Sanctus Martinus miles sub Iuliano, ac postea miles Christi, & Episcopus Turonensis factus, mortuus anno Domini 397. 11. die Novembris, anno aetatis 81

Marianus, Contractus, Sigebertus.

Moauias, septimus post Mahometem pseudopropheta, qui, cum Constantino Pogonato, Constantis filio, pacem ea conditione fecit, ut per annos 30. quot annis penderet decem millia auri, seruos centum, & equos generosos quinquaginta, Moritur aetatis anno 81

Vilbrodus, natus ex Anglia, primus Traiectensis Episcopus praefuit Episcopatus annos 45. mortuus anno Christi 739. 7. Decembris, anno aetatis 81

Ludouicus Senior Barbatius, dux Bauaria, 80. annos & aliquot menses vixit 81

Robertus Rex Neapolitanus, obiit anno Domini 1343. 14. Cal. Febr. aetatis suae anno 80. Ergo non multum absuit ab anno 81

Visandus Lithuanus, Patruelis Jagellonis regis Polonorum, cui Sigismundus Imperator diadema regium promiserat, Spiritum exhalauit, cum aliquantulum excessisset annum octuagesimum, id est, 81

S. Germanus Episcopus Parisiensis, qui Heribertum, Childeberti patruum, Regem Parisiorum, propterea quod duas sorores duxisset, excommunicauit, sepultus in Ecclesia S. Germani de Pratis mortuus, anno aetatis 80. Ergo parum absuit ab anno 81

S. Hildegardis, Abbatissa Canobij Bingenensis, mortua paululum egressa annum 81
agens annum 82. 17. Septemb. Tritthemius.

Skergeilius, princeps Lithuania annum 80. excessit. Ergo obiit anno aetatis 81

Henricus Panthal.

Reinerus Angium Dux, matrem habuit Iolam, Petri Regis Aragoniae filiam unicam & heredem Regni, quo mortuo, eius heredi-

ditatem adire voluit: Sed infelicitèr intentata belli fortuna, Arragoniam cum Italia ac Neapoli deferere est coactus: Cumq; in uxorem duxisset Isabellam filiam & heredem Caroli Lotharingia ac Barra Ducis unicam, mortuo tamen socero, ab Antonio Vademontij comite pellitur, allegante, filiabus in Lotharingia ius non esse, præliog; captus Philippo Bono Burgundia Duci victus traditur. Sed facta pace filiam natu maximam inimici sui Antonij filio in uxorem dare coactus est, è quibus adhuc Lotharingiorū familia extas. Et Reinerus senex omnibus filiis ac nepotibus ex se natis orbatas, excluso genero suo Duce Lotharingia, Ludouicum Regem 11. cuius minus territus heredem instituit. Et sic Reinerus fuit insigna instabilitatis fortuna exemplum. Et vixit annos 80. Ergo mortuus est anno

81

Pontus.

Echardus, Marchio Turingia. & Misnia III. Cum post obitum Otthonis III. ad imperium aspiraret, à Comite Northemensis venabulo per collum traiecto, necatus est, ætatis sue anno 80. Ergo non multum absuit ab anno

81

Amiras Saracenorum Rex, cum vixisset annos 80. & regnasset annos 19. obiit anno

81

Albertus Magnus ex nobili familia Bolst adensium, primò Monachus ordinis Prædicatorum, postea Episcopus Ratibonensis, decessit anno

81

anno Domini 1280. Colonia sepultus, regnante Rudolpho. Callidus.

Paulus III. Pontif. Max. ex Farnesiorum familia, excedens, ut illi prædictum erat, audita morte nepotis, annum ætatis 10. die Nouembris mortuus est.

81

Sigismundus I. Casimiri filius Rex Polonia, Magnus dux Lithuania, ætatis anno

81

mensē 2. die 7 regni 42. ipso die Paschatis, regno in pace relicto, & Reipub. rebus bene dispositis, discessit.

Gentis Beschit nobilis fæmina ob patientiam clara, vno die gravida maritum & duos filios amisit, cuius tumba ascriptum:

Durum, si nescis, vincit patientia. mortua ætat. 81. Chemnicus.

Franciscus Ximenius, Minorita & Archiepiscopus Toletanus &

Bb 2 Caroli

Caroli V. nonnullorum bellorum Dux, atatis sua circiter 80.
Ergo tantum paucos menses abfuit ab 81.

Tale Epitaphium illi positum.

Prætextam iunxi sacco, galeamq. galero,

Frater, Dux, Præsul, Cardinusq. pater.

Cosmus Medices octogenarius discessit, parum abfuit ab 81.
Sleidannus.

Lucas Cranach pictor excellens, & vir sapiens obiit 16. octobris
atatis 81.

Buchholzerus.

Conradus Pegelius Bernardo senatore VVismariense natus, qui
amplius 80. annis in academia Rostochiana professor vixit, exce-
sfit ex hac vita anno Dom. 1567. die 27. Nouem. anno Enneatico 81

Arnoldus Burenus professor Academia Rostochiensis obiit an-
no domini 1565. 17. Calendis Septembris, anno atatis 81.
ex monumento.

Augustinus Beroius Iuris consultus vixit annos 79. menses 11.
Ergo unum mensem abfuit ab anno 82.
obiit anno domini 1554. Idibus Septembris. Ex monumento Bona-
mia ipsi erecto.

Hermannus Archiepiscopus Coloniensis, Comes in VVeda mori-
tur anno 80. tantum per quatuor menses & 17. dies abfuit ab 81.
13. Augusti Calendar. Sanctior.

VVilhelmus Comes Hennenbergensis post piam confessionem &
Dei inuocationem, placide obiit anno Christi 1559. die 24. Ianuarij
atatis. 81.

Chilianus Leibius Prior Rebderfensis 81.
Panthal.

Margareta Sestedia, auia Caij Ranzouij in Hamrou, obiit
anno 1583. 26. Ianuarij, atatis 81.
ut constat ex monumento Chilonij illi erecto.

Olegarda Ranzouia mater Caij & Iohannis Ranzouij, nec non
Catharina Ranzouia, obiit peste octogenaria. Ergo nõ multam ab-
fuit ab 81.

Catharina Ranzouij filia præcedētis Olegarda Abbatis[s]a mona-
sterij

sterij nobilium in Itzeboë, soror Ioannis Ranzouij, mortua die 23. Ianuarij, anno Christi 1564. anno etatis 81

Id constat ex monumento in pradieto monasterio illi erecto.

Annas Dux Mommorantijs Gallia Connestabilis, septem vulneribus à ductore copiarum Stuardo Scoto confectus, occubuit anno completo 80. 13. Nouembris. Ergo perijt 81

Ei tale Epitaphium est factum.

*Octo qui decies peregit annos,
Octo praelia qui cruenta gessit,
Octo vulneribus iacet in crempus,
Septem dicitis esse vos nec octo?
Septem vulnera fecit hostis extra,
Octauum sibi fecit intus ipse,
Casum se patria dolens inulta.*

Mustapha Amurathis III. Turcarum Imperatoris Vezyr Bassa, ob non auditos à Persis missos legatos, & quod militares dignitates vendiderat, Constantinopolim vocatus, iras & minas Imperatoris metuens, sumpto veneno mortem obiit voluntariam, annos natus plus minus octoginta.

Ergo aliquot menses tantum absuit ab 81

Et est ille, qui Venetis nostra memoria Cyprum eripuit, Bragatinum Famaugusta praefectum contra fidem datam supplicio affecit: Qui paulò ante Aegypti ac Syria regni motus composuit, Arabes rebellantes domuit, qui Baiazetem Solymanni filium iussu Imperatoris persecutus est. Francis. de Bilderbegh.

Heëtor ab Hemminga mortuus est Francicae anno domini 1572. 12. die Nouembria propemodum octogenarius. Ergo aliquot menses tantum absuit ab 81.

Sixtus ab Hemminga.

Mahomet Bassa, qui trium Imperatorum Turcicorum supremus Visirius, id est, locum tenens fuit, à quodam mendico Turcico, supplicationem exhibente, in suo aulico senatu cultello interfectus est, annum agens octuagesimu, ergo non multum absuit ab anno 81.

Id testatur Venceslaus Oratoris Maximiliani apud Turcas, Magister.

Solon Salaminus Atheniensium Legislator, obiit in Cypro Anno aetatis 80. Ergo non multum absuit ab anno 81
Ex Theatro vita humana.

Matthias Pfarnerus, Argentiniensis Patricius, qui septies Consul, ab Argentinensibus creatus erat, obiit octuagenarius. Non igitur multum absuit, ab anno 81

Hugo Latimerus Anglus VVolcestrensis Episcopus, igne crematus est octuagenario maior, igitur anno vita sua 81

Hi anno 72. Enneatico 8 obierunt.

Attalus Rex Bithinia, ac minoris Asia, Liuius referente, regni sui 44. anno aetatis obiit 72

Mitridates Rex Ponti, cum prius felicitate Sylla, virtute Luculli, & magnitudine Pompei praestantissimorum ducum esset fractus, à proprio filio Pharnace obsessus seipsum veneno interfecit, cum annos 60. imperasset, & cum Romanis 40. annos bellum gessisset, & viginti duas gentes gubernasset, quarum linguas callebat, & attigisset annum 72

Quintus Annus Ianuarius, vixit annos 71. Ergo mortuus anno aetatis 72

Ex monumento Capuae.

Sulpitius Galba Septimus Imperator, orator Iustitia equitatisque amans, Roma in foro equitum, M. Otthonis opera missorum, impetu, imperij sui septimo mense, & septimo die oppressus est, aetatis 72 Ioseph.

Epicurus, ut scribit Cicero de fato 72

Diocletianus Dalmata Imperator sponte, quod raro fit, imperiales fasces Nicomedia deposuit, & in proprijs agris consenuit, epoto veneno, cum à Constantino minaces accepisset literas, discessit annum agens 73. Ergo per aliquot menses tantum excessit 72

Aristarchus Samothrax, Alexandrina ciuitate donatus, Aristarchi filius, vixit 150. Olympiade. Sub Ptolomeo Philometore, cuius etiam filium erudit, vixit annis 72

Iacobus Quasarius equestris ordinis Poeta Neapolitanus, vixit per amano, virētiq; semper ingenio (ut Iouius scribit) annos 72

Andreas Matthaeus, Aquatunus, illustri familia ortus, & tam in

in bellis, quam artibus clarus, semel in bello captus, qui tetri carceris calamitatē, studiorum solatio leniuit, posteaq. liberatus, & pristina fortuna restitutus, tandem fato functus anno atatis 72.

Iouius

Urbanus VI. Pontifex 72.

Carolus Magnus, ad quem primum Imperij Romani titulus & dignitas à Græcis Imperatoribus translata est, varia ac diuersa bella gessit, periculosissimū cum *Wedekindo* & *Saxonibus*, quod durauit annos 30. donec eos ad Christianam religionem suscipiendam coegit mortuus est *Aquisgrani*, cum dies septem agrotasset ex pleuritide, Anno Domini 814. die 28. Ianuarij, cum imperio præfuisset 13. annos, unum mensem dies 4. atatis anno 72.

Eginardus.

Rudolphus Habsburgensis, ex cuius prosapia Hispanica & *Austriaca* familia orta, mortuus est *Spira*, Anno domini 1291. ultimo Septembris, annum agens 73. Ergo per aliquot menses tantum excessit 72.

Matthæus Magnus Vicecomes Dux Mediolanensis vixit annos 72.

Pauinius.

Basilius Porphyrogenitus Imperator Bizantinus 72
Carion.

Electo Albertus Marchio Brandenburgensis, *Achilles Germanicus* dictus moritur in electione *Maximiliani I.* anno atatis 72

Philippus Bonus Valesie stirpis Burgundiorum princeps, hic postquam à patris morte 48. annos ditionibus hereditarijs præfuisset, obiit non ex morbo incontinentia ascito, sed corpore iusta aetate pleno decursu confecto, atatis anno 72.

Heuterus.

Fridericus 3. Elector Saxonie designatus rex Romanorū, vixit menses 3. dies 9. & annos 72.
obiit 17. Ianuarij. *Chemnitius.*

Actius Sincerus Sannazarus vixit annos 72.
mortuus Anno Domini 1530. ut ex monumento extra *Neapolin* in monte *Pausilipo* erecto constat: Cui additi sunt hi versus:

Da

*Da sacro cineri flores, hic ille Maroni
Sincerus Musa proximus ut tumulo.*

*Henricus Buchholz D. Theodoricus Arndes Episcopi Lubecensis
ex sorore nepos, natus Häburgi in honorata & veteri familia LL.
Doctor, Episcopus Lubecensis, & Præpositus Hamburgensis, cum fu-
geret belli tempestates imminentes, moritur in patria, in sororum
complexu, anno ætatis*

72

Anno Christi 1535. 8. die Martij.

*Henricus Dux Megapolitanus Iustitia & pacis custos in suis
terris fidiſſimus, obiit anno Domini 1552. die 6. Februarij anno com-
pleto*

72

*Caius Rançouius frater Iohannis Rançouij, Dominus in Han-
rouu, VVetkamp & Cherebu, obiit anno Domini 1560 cum vixisset
annos*

72

& aliquot menses

*Iohannes Brentius Theologus, moritur Studgardia 12. Septem-
bris, anno Domini 1570. vixit annos 71. menses 2. dies 18. Ergo
perijt annum agens*

72

*Vdalricus Mordeisius, quondam Cancellarius Augusti Electo-
ris Saxonia, ab eodem in propria domo captiuus detentus tandem
subito ac miserè perijt*

72

*Georgius VVicelius, paululum excessit annum
Callidius.*

72

*Iohannes Rançouius, Dominus in Bredenberg, pater Henrici
& Pauli, cuius virtus fides q̄, domi militia q̄, cognita fuit, tribus re-
gibus Danie Friderico primo, Christiano III. & Friderico II. Et si
vixerit annos 73. & mensem 1. tamen morbus eius incepit, ex quo
nunquam conualuit anno
obiit die 12. Decembris.*

72

*Anna VValſtorpia, eius uxor, similiter piè mortua est anno æ-
tatis*

72

*die 20. Decembris. Vixit autem post obitum mariti 16. annos, & vi-
dit filios, nepotes ac pronepotes 48. relinquens superstites*

42

*Georgius Maior, Theologia Doctor VVittēberga, anno Domi-
ni 1574. die 28. Nouembris annum agens 73. Buchholzerus, Ergo
per*

per

per aliquot menses annum superavit 72

Iohannes Aluarus Cardinalis Hispanus superavit per aliquot menses annum 72

Barnimus Dux Pomerania Bugislai filius obiit placide in arce Adersburg 72

Cornelius Musius Delphensis, poeta laureatus, sacrarum Virgini-um ad S. Agatham praefectus, ab hostibus captus, & misere trucidatus est, annos habens 72. Eit zingerus 72

Georgius Ernestus Princeps Hennenbergensis, ultimus eius familia, mortuus, annum agens 72. & 7. menses, cuius familia fuit clara, tempore Caroli Magni, in eius quippe historia, metio fit Popponis, & Henrici, Comitum Hennenbergensium, Hi enim sororem Hademundam Aribodomino de Balinokstede, & Aschanien, matrimonio coniunxerunt, effecerunt q., ut in gratiam à Carolo, cum nullis alijs principibus Saxonum, reciperetur. Obijt anno 1583. 15. Decembris.

Christophorus VVrisbergius nobilis Brunswicensis & ductor ped-
ditum Caroli V. à quo semel captus fuit, quod Duci Erico Brunswi-
censi dimicanti cū hostibus in tempore auxilium non tulisset, mor-
tuus anno aetatis 72

Hi anno 54. Enneatico 6. perierunt.

A Mazius Rex in Iudaea occisus aetatis 54
Antiochus VIII. de matris insidijs per indicium edoctus, Vene-
num sibi prae paratum à matre, illam ebibere coegit: at q. eodem scete-
re mox ipse usus contra Cizerum fratrem bellum eius attraxit,
interfectus fraude Heracleonis 54

Demetrius filius Antigoni, amissa Asia à Seleuco genero ca-
ptus est, apud quem captivus, anno tertio moritur, cum natus esset
annos 54

Herodes Agrippa, ab angelo Dei percussus & à vermibus deu-
oratus, perijt septimo anno regni, sua aetatis vero 54
Iosephus.

Vitellius Imperator, natus patre ter Consule mentem habuit eru-
delem, natura saeuus, gula, luxuria q. deditus, prauus ad tuenda, &
qua-

quacunq; de causa necem: Et fuit avarus cum profusione Vespasiano aduersus in milibus per scilas Germanias tractum, umerosis i-
ctibus confossus perijt, natus 4. menses & annos 54
8. die Octobris aut 3. die.

Macrinus Imperator natus humili loco, homo fastuosus, arro-
gans, & sanguinarius, unde domestici illum non Macrinū, sed Ma-
cellum vocabant, quod macelli specie domus ipsius cruentaretur. occi-
sus cum filio Draculodemone a proprijs militibus mense Iunio, aeta-
tis 54.

Diodor. Valentinianus.

Bodislaus Dux Polonorum 54

Paulus II. Pontifex vixit annos menses 5. dies 3. annos 54

Fuit Venetus Petrus Barbas dictus, natus ex sorore Eugenij 4.
Fridericum Imperatorem Romae suscepit, Borsium Marchionem E-
stensem Ferraria ducem constituit: Apoplexia mortuus, & solus in-
uentus in cubili 54

Philippus Maria, Dux Mediolanensium, quo nullus huius Duca-
tus princeps felicius aut potentior fuit, quig; tres reges una vice ca-
ptivos habuit, obiit idib. Augusti anno 54

Andronicus Iunior, Constantinopolitannus mortuus anno 55.
vix excedens 54

cum ante 20. annos urbem imperatricem Constantiopolin belli iu-
re occupasset: & auum Andronicum Maiorem imperio eiecisset, &
monasterio inclusisset.

Nicetas.

Antonius Vrcus Codrus, qui multa scripta edidit 54

Georgius Fronsbergius clarus Dux Maximiliani & Caroli
V. qui in 20. conflictibus semper honorificam victoriam obtinuit,
obiit 54

20. die Augusti. Henric. Pantbal.

Seraphinus medicus celeberrimus, ac omnium disciplinarum do-
ctrina praeclatus, praescitae praedictae 29. die & hora mortis constantissi-
mè obiit. 9. Calendas Septembris, Anno Christi 1538. anno aeta-
tis 54

mense 7. die 23.

D. Io.

D. Iohanes Aepinus Ecclesia Hamburg. superintendens 54

23. die Maij.

Hermannus Tullichius Rector scholæ Luneburgensis obiit anno Domini 1540. die 28. Iulij ætatis 54

Iohannes Stadius Belga Mathematicus, obiit Parisijs, pridie Calendæ Nouemb. Anno domini 1579. vixit annos 53. Ergo mortuus anno ætatis. 54

Iunctinus.

Vitus Amerbachius VVeindingensis, qui scripsit libellum de anima, Ingolstadij obiit 13. Septembris anno ætatis 54

Andreas Osiander 17. Octob. Regimonti ætatis 54

Bucholzerus.

Thomas Vitelsbach, Theologus & professor Basiliensis acris ingenij 54

Christophorus dux VVirtenbergensis, Vldarici, olim ex ducatu electi, & à Philippo Landgrauio restituti, filius mortuus Anno domini 1568. die 28. Decemb. 54

Casparus Colignius Francia quondam Admiratus, Parisijs anno Domini 1572. cum multis alijs, cum nuptia cruentæ Regis Nauarrai celebrarentur, interfectus est, cum vixisset annos 53. menses 6. dies 8. perijt igitur anno vitæ suæ 54

Pompeius Columna, Cardinalis, Prorox Caroli V. in regno Neapolitano, post comestas feras biseras aqua refrigeratas, in complexu Augustini Niphi Philosophi experauit, anno ætatis 53. Ergo non multum abfuit ab anno 54

Iouis

Hi anno 45 Enneático 5. periere.

EVmenes, Cancellarius Alexandri Magni primo à suis præditus Antigono, deinde interfectus anno 45

Astarrus filius Balaastarti & Rex Tyri, vixit annos 44. Ergo obiit 45

Bazeorus, Rex Tyri anno 45

Ioseph.

Carnades nouæ Academia princeps 45

Domitianus filius Vespasiani dissimilis patri & fratri, crudelis.

Cc a susp

susplicax, obsecrus & rapax pro Deo se colit vplens, Christianorum acerrimus hostis quemlibet delatorem facile admittens, tandem omnibus exasus, coniuratione, interfectus à cubicularijs, confossus 7. vulneribus, uxore & familiaribus coniurationem non ignorante, die 18. Septembris hora 5 mane, anno atatis 45
Aurel. Victor. Philostratus.

Honorius Imperator natus annos 44. Ergo obiit, aqua intercute, agens annum 45

15. Augusti.

Constantinus filius Constantini Magni, moritur apoplexia, dū Iuliano cum infesto exercitu occurrit, anno atatis 45

3. Nouembris. Socrates. Marcellius. Ruffinus.

Philippus Macedonum Rex, occisus annum agens 46. Diodorus & Iustinus, Ergo annū Enneaticum, per aliquot menses excessit 45

Guilhelmus Primus, malus cognominatus Rex Sicilia mortuus anno Domini 1166. atatis 45

Guiscardus.

Andronicus Minor Imperator Constanti, mortuus atatis 45

25. Iunij.

Zyrimus Baiazetis Turcarum Imperatoris frater, ab Alexandro Pontifice veneno potionatus Gallorum regi Carolo traditur, & post triduum mortuus anno atatis 45

Ex historia ordinis Iohannitarum.

S. Franciscus princeps ordinum Minorum, quorum monasteria recenscebantur, 1743. obiit Aßisy anno atatis 45.

2. die Octobris.

Casar Guntherus de Suruartzburch veneno extinctus circa Calendas Augusti vixit annos 45

Carolus dictus Bellator Dux Burgundia Caroli V. Imperatoris proauus, ad Nansieum victus & occisus à Renato Duce Lotharingie & confederatis Heluetijs, Anno domini 1477. nonis Ianuarij, annos natus 44. mensem 1. dies 25. Ergo perijt 45
Pontus.

Alexander Rex Polonorum, Sigismundi frater, obiit anno atatis

816

45
 Vilna

Vilna, ibidem & sepultus: die 19. mensis Augusti.

Ernestus dux Saxonie, Elector anno 1486. 26. Augusti, annum
agens 45

Ismaël Persarum Rex cum Selymo conflixit, Anno domini 1514.
Cal Septemb. in Campis Calderanis, qui postea 44. annos natus cō-
tracto ex asperissima venatione fatali morbo, supremum diem ob-
ijt. Ergo perijt annum agens 45

Petrus Bizarus.

Alhatemus successor Pseudopropheta Mahometis, sextus Ha-
li filius, moritur Imperij sui mense sexto, atatis anno 45

Nicolaus Ardingellus Florentinus, perijt natus mens. 5. dies 10.
annos 44. Ergo perijt anno 45

Huldericus Zuinglius interfectus in bello 11. Octobris, atatis an-
no 45

Frater Hieronymus Sauannarola, vir excellenter doctus, man-
dato summi Pontificis Florentia combustus est, cum vixisset an-
nos. 45

& aliquot menses.

Leo Decimus ex Medicea familia Pontifex moritur toxicis (ut
creditur) violentia consumptus, natus annos 45

& aliquot menses Calend. Decembris.

D. Paulus Fagius Theologus, moritur in Anglia, anno atatis 45
13. Nouembris: Ebraicè præclare doctus.

Dionysius Brisgellus, perijt & Venetijs sepultus cum hoc Epita-
phio, Imperator, ductor, eques, miles, Dionysij Naldi conduntur os-
sa: anno domini 1510. anno atatis 45

Petrus Aloysius, Parma & Placentia dux, Pauli III. Pontificis fi-
lius, occisus est in proprio domicilio & è fenestra suspensus anno a-
tatis 44. cum tantum tres menses abesset ab Enneatico 45

Georgius princeps Anhaltinus, Episcopus Mersburgensis, Pra-
positus Magdeburgensis atatis 45

& mens. 2. die 17. Octobris.

Victorinus Strigelius, primum propter disputationem religionis
captus, postea liberatus 45

*Odetus de Castilione, Casparus de Coligni Admiraldi, qui in la-
nienna Parisiensi anni 1572. est interfectus frater, Episcopus Belua-
censis, ac Par. Francia, Diaconus Cardinalis, obiit in Anglia anno
etatis* 45

quem per aliquot menses excessit.

Iosias Zillerus, Theologus

45

*Anna Regina Vngaria, Ferdinandi regis Romanorum con-
iunx, Soror Ludouici, extinguitur in partu filia, qua fuit 15. proles
27. Ianuarij, etatis 44. Ergo non multum absuit ab anno* 45

*Philippus Comes Palatinus ad Rhenum, moritur Anno 44. à
quo defensa est Vienna contra Solimannum Turcam, cum vices
eam oppugnasset, & perdidisset 60. millia hominum, tantum quin-
que menses & 27. dies absuit ab* 45

*Iacobus Frischinus, moritur Tubinga anno Domini 1566. etatis
44. die 26. Decembris. Ergo annum agens* 45
in Epicedio filius.

*Antonius Rex Navarra, & Dux Vandomia, obiit morte vio-
lenta globo interemptus, Anno Domini 1562. anno etatis* 45
Iunctinus.

*Ludovicus Comes Palatinus Elector, mortuus Heidelberga an-
no etatis* 45
cum nonnullis mensibus 12. die Octobris. Anno 1583.

Hi anno 36. Enneatico 4. obierunt.

A *Chas Rex in Iudaea, filius Ionathan* 36
Timochares, Alexandrinus 36

*Otho Imperator Roma natus anno Christi 33. seipsum occidit,
pralio victus à Vitellij ducibus Debriaci, vixit annos* 36
& menses 11.

*Harminius dux Cheruscorum, à suis cognatis dolo Tiberij Impe-
ratoris conductis domi interfectus est, annum etatis ingressus 37.
cum vix excessisset* 36

*M. Brutus rebus desperatis, & secundo pralio victus à Cesare
& Antonio, à Stratone, Bruto postulante, interfectus est, excedens
per*

per aliquot menses annos

36

Valentinianus Augustus Honorij Imperatoris è sorore Placidia nepos, Roma in campo Martio, ab Aetij satellitibus confoditur, ætatis

36

Sigonius.

Theodoricus Lascharis, Imperator Constantinopolitanus, obiit anno ætatis

36

Childebertus II. Rex Austria & Aureliorum, una cum coniuge eodem die obiit anno ætatis

36

Æmilius Paulus Papinianus præfectus prætorio, Iurisconsultus, vixit annos

36

dies 10. mens. 3. Vt ex eius monumento Roma erecto constat.

Henricus V. Rex Angliæ, moritur ad Vincenarum saltum prope Lutetiam non sine veneni suspitione pridie Calendarum Septembris, anno ætatis sue

36

Polydorus.

Premeslaus Dux Magnæ Poloniæ, obiit anno ætatis

36

Guilhelmus I. I. quem bonum appellabant, Rex Sicilia, qui Ioannam Angliæ Regis filiam habuit in uxorem, mortuus Panormi, anno Domini 1189. anno ætatis

36

Sicula historia.

Camillus Triumvitus occisus ictu tormenti bellici

36

Hercules de Strozis, Poëta celeberrimus, interfectus anno ætatis sue

36

cum nonnullis mensibus. Iunctinus.

Comes Gerhardus de Robertis Ferrariensis decapitatus fuit, anno ætatis sue

36

cum nonnullis diebus. Iunctinus.

Borbonius Romam oppugnans bombardâ traiectus dicens, Vati-
bi Roma & mihi, perijt

36

Fridericus Dux Saxonie Alberti filius, Teutonici ordinis Magister 33. pulsus à Polonis, perijt Rochlitij in exilio, anno ætatis

36

die

- die 14 Decembris anno domini 1510
Huldericus Dominus Rappolstein dux exercituum 36
Hadriana Saxona Pontani uxor vixit annos 36
 menses 6. Ex monumento Neapolit.
Huldericus ab Hutten Francus ex antiqua Huttenorum familia
oriundus, artium & linguarum peritus, postmodum ob virtutes
suas domi militiæq. præstitas factus eques auratus, carmine & ense
potens perijt secundum Erasmum in Spongia 29. die Augusti anno
ætatis 36
Iohannes Moiebanus Medicus & Astrologus excellens vixit ut
ex Cratone Medico Ferdinandi colligitur annos 35
 menses 2. dies 16.
M. Iohannes Sturio Ecclesiastes VVittenbergensis, vir optimus
& bonis omnibus charus moritur anno ætatis 36
anno Christi 1561.
Henricus senior Comes Misnensis obiit Anno Domini 1568. 24.
Decembris ætatis 36
Henricus iunior Comes Misnia, & Dominus de Plawuen & Ge-
raru obiit anno Domini 1572. die 22. Ianuarij ætatis sue 36
Henricus Dux Saxonia, Archiepiscopus Bremensis, Osnaburgē-
sis, & Paderbornensis Episcopus. Anno 1585. die 22. Aprilis stylo
antiquo moritur, ætatis sue anno 36

Hi anno 27. Enneatico tertio oppetierunt.

Imp̄rator Caesar Flavius Valerius Constantinus Iunior occisus
 tumultu militari prope Aquilegiā vixit annos 27
 Onophrius.

Constans filius Constantini Magni interficitur à Magnentio
 duce Gaysone non procul ab oppido Helena Pyrenæo proximo, anno æ-
 tatis 27

Aurel. Viſtor.

Carolus Octavius, qui regnum Neapolitanum subegit apud Am-
 brosiā oppidum, ex ludo paruula Sphæra rediens, subito animi de-
 liquio correptus, mortuus est anno ætatis 27
 in fine eius anni. Nam si adhuc vixisset dies 22. annum Climacte-
 ricum

vicum vigesimum octauum ingressus esset.

Iohannes de Saluiatis Florentinus, Episcopus Ferrariensium,
perijt anno 27
mense 3. die 1.

Iulia L. B. Prisca, vixit annos 27
ut ex Epitaphio Roma prope forum Iudeorum posito constat, & ad-
ditum est, quod nihil unquam peccauit nisi quod mortua sit.

Sigismundus filius Alberti III. Electoris Brandenburgensis, qui
fuit dominus Voithlandia, perijt 23. Februarij anno atatis 27

Ioannes Fridericus Iunior, mortuus Iena Anno Domini 1565.
die 31. Octob. anno atatis 27
Eberus.

Philippus Ludouicus Comes Hammauiensis & Reineccensis, do-
minus in Mintzenberch 27
anno domini 1580. VVeissenberg.

Carolus princeps Anbaldinus mortuus anno atatis 27
anno Domini 61.

Gerhardus Ranzouius, Pauli filius, ense traiectus in singulari
certamine, ab alio nobili, agens annum 26. absuit tantum, per duos
menses ab 27

Lucano Poëta, propter coniurationem Pisonianam, Nero cadem
imperauit, quare venam sibi secandam prauit. Masiliam ma-
trem inter confcios nominauit promissa impunitate, annum En-
neaticum agens 27

Balthazar Zerach, nobilis, Principis VVilhelmi Auranti in-
tersector, à quo supplicium sumptum, & à cuius corpore caput pra-
cisum, hasta iuxta urbis Delfensis mœnia infixum est, circa annum
atatis 27

Hi anno 18. Enneatico 2. obierunt.

Ioachim Rex Iuda, filius Ioachimi Regis, abductus à Nebucadnexe-
ro Rege Babylonia, vixit annos 18
& 3. mens. 2. Regum, cap. 24. Daniel & Iosephus.

Popilia Felicula, Pia, Sancta, chara suus, vixit annos 18
ex monumento Roma apud Vrsinos.

P d Sal.

Salvia Dafna vixit annos 18
ex monumento in ascensu Quirinalis montis in vinea Matthia Mo-
relli Roma

Viria Primitura vixit annos 18
menscm 1. dies 26. Ex monumento etiam Roma posito
Apolonia ipso flore iuuenta rapuerunt fila sorores annos post
decem & octo ex monumento Ostia

Ludouicus IIII. Imperator mortuus anno domini 912. die 21. Ia-
nuarij, vix assecutus annum 18

Auitus Pseudo Antonius siue Sardanapalus interfectus &
ad cloacas deportatus anno etatis 18

Lamprid. Herodia. Dion.

Augustus Caesar consul creatus est agens annum 18
quod nemini antea contigerat. Cuspinianus.

Hermannus filius Rudolphi Imperatoris submersus in Rheno,
cum 14. nobilibus anno etatis 18
fracta glacie 20. Decembris Anno domini 1288.

Ladislauus Rex Vngariae ac Bohemia, Alberti Imperatoris filius
posthumus, & Sigismundi Imperatoris ex filia nepos, morte subita
ne cum sponsam expectaret Caroli Francorum regis filiam, vene-
no ut quidam volunt perijt, ac intra horas 36. sanus, viuus & mor-
tuus fuit, & discessit die 21. Nueembris anno etatis 18

VVenceslaus Iunior Rex Bohemia traÿcitur gladio, anno eta-
tis 18

Ludouicus Petri II. filius, Rex Sicilia obiit Anno Salutis 1355.
die 16. Octob. cum praefuisset regno 12. annos adeptus id anno etatis
5. & septimo mense, & sic perijt anno Emuatico 18

Margareta Rosenkrantzia ex nobili Danica familia, obiit an-
no etatis 18

Hugo à Maxen Lusatus, genere & virtute nobilis, anno e-
tatis 18

Chemnicus.

Angela Curionea nobilis puella pestilensia ardore triduo con-
sum-

sumpta ad Christum migravit, anno domini 1564. 4. Nov. Aug.
at atis 18

Probina Gracilis coniunx, ut ex Epitaphio Roma in Quirinali
colle constat, vixit annos 17. menses 10. dies 20. Ergo perijt at atis 18

Ioannes Ranzonius, Henrici regij in Holsatia Vicarij filius perijt
Heidelbergæ peste, cum se eodem unâ cum illustrissimis Holsatia
principibus Friderico & Philippo contulisset, anno Domini 1582.
die 17. mensis Octobris, qui si adhuc 4. menses vixisset, at atis annu
Enneaticum attigisset 18

Elisabetha filia D. Husani nata est Suerini 11. Novembris inter
horam 1. & 2. sublucanam, anno domini 1570. mortua 28. mensis
eiusdem vixit 18

Christophorus Alfeldius Borchardi filius, obiit Luneburgi, an-
no domini 1572. Sept. 27. at atis annum agens 18

Ida Ranzonia, Mauritiij filia, obiit sponsa anno Domini 1580.
23. Ianuarij, Anno at atis sua 18

Hermannus Carstenius, Hermannii filius, Lubecensis studiosus,
obiit Rostochoj, ut ex monumento D. Mariae constat. Anno at a-
tis 18

Catharina nata ex familia Ducum Bruinsuicensium & Lune-
burgensium, coniux Henrici Burchgraviij Misnensis, & Domini in
Plavuen & Geravv, occubuit anno domini 1565. 10. die Decemb,
Aetatis agens annum 18
Bruno.

Hi anno 9. Enneatico primo perierunt.

Dionysia Verna vixit annos 8. menses 11. dies 15. Ergo perijt
 anno at atis

Roma ex Epitaphio, cui additi sunt hi versus:

Quod si longa tua mansissent tempora vita,

Doctior in terris nulla puella foret.

Hannibal obstrinxit se iuramento, cogente patre Amilcare, se
hostem populi Romani moriturum, natus annos

Pd 2

Poly-

Polybius, Livijs & Aemilius Probus

Successus vixit annos

mens. 4. dies 15. ut constat ex Monumento, à Casia Gemella matre, filio posito.

Albertus filius Ioannis Comitiss Mansfeldensis anno vix completo

perijt, Anno domini 1566. 6 Februarij.

Spangenbergius.

Sequentes perierunt, anno 49. Hebdomatico 7.

L *Vicius Crassus orator (ut Cice. refert li. 3. de orat.) perijt anno atatis* 49
die 20. Septemb. Eberus.

Cato Pompeij partes secutus, Vtica seipsum interfecit, postquam Iulius Caesar, Scipionem & regem Iubam superasset, anno atatis 49

Theodosius Imperator Constantinopolitanus vixit annos 49 mens. 3. & dies 19. genere Hispanus, originem à Traiano principe trahens.

Honorius Imperatoris Theodosij filius Imperator, vixit annos 49 mens. 11. dies 7. obiit Roma.

Alexander Rex in Iudaea, cum per aliquot annos febre quartana laborasset, obiit anno atatis 49

Tamerlanes Magnus Schytarum Imperator, obiit ante annum 50. atatis: auctore Petro Perendino Patrense. Ergo ut ego opinor, obiit anno atatis 49

Anno domini 1402. die 27. Ianuarij. Cuspin.

Ladislaus Jagellonus rex Polonia, anno atatis 49

Conradus Celtis primus Poëta in Germania, mortuus Vienna, 4. die Feb. anno Domini 1508. Vixit annos 49 & dies 3.

Tho.

Thomas Aquinas, ordinis Predicatorum, ex illustri comitum familia in Campania, discipulus Alberti Magni, obiit anno ætatis suæ 48. Ergo non multum abfuit ab anno

49

Sixtus Senensis.

Stephanus Rex Anglia, moritur anno domini 1154. 8. Calend.

Nuamb. Annum agens

49

Imperator Andronicus tertius Palæologus, vixit annos

49

Ioannes Intrepidus, dux Lurgundia, contra datam fidem à Delphino Francia est insidiosè interfectus, ætatis suæ anno 48. tertio idus Septembris, quare aliquot menses abfuit tantum ab anno

49

Pontus.

Nicolaus de Rudolphis Cardinalis Florentinus, ditissimus ex directione Horoscopi ad oppositum Saturni ut Gauricus, vult

49

Rex Ioannes Legionis & Castilia

49

Camillus Palliotus Bononiensis, Poëta elegantissimus, Orator facundissimus, Græcarum literarum non ignarus, perijt in gymnasio Felsineo, anno ætatis

49

Gauricus.

Ioannes Paulus Baglionus Perusinus, in mole Adriani fuit decapitatus, iussu Leonis X. anno

49

Iunctinus.

Bartolus, speculum & lucerna Iuris, in quo, ut aiunt doctores, fuit substantia veritatis, moritur, cum egressus annum Climactericum, inchoasset quinquagesimum anno Christi 1353.

Palmerius illum anno ætatis suæ 56. mortuum scribit.

Frater Cyriacus servorum ordinis in arce Cremonæ seipsum interfecit, vix annum

49

excedens, Iunctinus.

Iohannes Occolampadius, trium linguarum peritissimus, Basilea marore occubuit Cal. Decemb. anno ætatis

49

Bodinus. Buchol.

Balthasarus Ranconius, Episcopus Lubecensis & Præpositus Slesuicensis, in Arce Episcopali Goldenhauē, ab inimicis Regis Da-

D d 3 nia

nia Christeri III. cuius Senator fuit, ut pecuniam ab ipso extorquerent, captus, mortuus est anno domini 1547. anno atatis 49
Cum Episcopatu praefuisset annis 11.

Iacobus Bordingus, Antuerpia natus, Regius Danicus Medicus 49

Ioannes Functius, qui in publicis studijs propter supputationes Chronologicas bene est meritus, capite truncatus Regimonti anno Domini 1566 die 28. Octobris. Cum se imprudenter negotijs Reipub. immiscuisset 49

Modestinus Pistorius I.D. professor ac Consul Lipsensis 49

D. Ioannes Sch. nedervein Iuriconsultus, qui adidit commentarios in Institutiones, anno atatis 49
obiit Zerueste apoplexia, aly atatis 51. die 4. Decembris, anno Domini 1568.

M. Ioachimus Matthaeus pastor Grumbergensis, obiit die Septembris anno atatis 49

Simon Grynaeus Theologus, natione Suevus, mortuus anno 48. men. 5. Ergo obiit anno 49

Ioachimus Eichorn, Abbas in Einsidel, obiit anno atatis 49
Panthaleon.

Marescalcus S. Andrea, occisus in praelio die 19. Decembris anno atatis 49

Iunctinus:

Ernestus Senior, Dux Luneburgen. 11. Ianuarij, atatis 48. perijt ergo anno 49

Ernestus Dux Saxonie, Magdeburgensis Archiepiscopus, Halberstadensis Administrator, vixit Menses 1. dies 10. annos 49

obiit 3. Augusti, ut constat ex monumento, quod ipse vivus ex ere posuit, ut posteris pietatis & amoris sui memoriam relinqueret.

Alexander Achillinus, Bononiensis Philosophus (ut Gauricus scribit) obiit Bononia die 2. Augusti anno atatis 49

Ni

Nicolaus Comes Serini 7. Septembris in ipsis portis arcis Sigetha à Solimanno Turcarum Imperatore obfessa, tribus globis percussus à Ianitæris viriliter pugnans perijt, anno Domini 1566. eam vixisset annos 48. ut ex eius constat Epitaphio, quod extat in monasterio Diua Helena. Ergo interfectus annum agens

49

Quidam fecit illi tale Epitaphium.

*Servata à me diu nunc me servabitis, inquit
Arces, & pugnans Serinus occubuit.*

*Imodo te iacta quantum vis Roma, Liburnis
Sunt & qua mortem pectora despiciunt.*

Hermannus Vechtelæus patritius Brunsvicensis I.V.D. & in Lubecensium Repub. Consul, vixit annos

49

Mens. 4 dies 14. ut in ipsius Epitaphio Lubeca legitur.

Iohannes à Burcken, LL. Doctor Francofurti ad Oderam, obiit 24. Nouemb. anno atatis

49

Abdias Prætorius Wittenbergæ, obiit 9. Ianuarij, anno atatis 49
Anno Domini 1573.

Iohannes Albertus Dux Megapolensis, Vldarici frater princeps literatus, & amator Astrologia, obiit 12. Februarij anno Domini 1576. atatis

49

Marcus Anthonius columna, nondum quinquagesimum ætatis annum attingens ingentis colubrina pila ictus, occubuit Ioui.

49

Maximilianus Secundus, Imperator filius Ferdinandi, gener Caroli V. pater Rudolphi II. Cesarum, mortuus est Ratissone in Comitibz, natus annos

49

Mens. 2 dies 10. Anno Domini 1576. 12. Octob.

Simon Gryneus Basiliensis Academia Professor Basilea, obiit ex peste anno Domini 1541. ætatis sue 48. Cal. Augusti. Ergo non multum absuit ab anno

49

Beza.

Conradus Gesnerus, Philosophia Professor in Academia Tygurina, intimorum natura, arcanorumq. peritissimus, obiit an. dom. 1556.

die

Die 13. Decemb. anno vita sua

49

Beza.

Ernestus Dux Luneburgensis moritur Anno Domini 1546. 11.
Ianuarij, annum agens

49

Hi anno 56. perierunt, hebomatico 8.

S Aturnus fundator Babylonie obiit anno atatis 56
Berosus.

Nimrod imperio Babylónico præsuit annis 56

Dion Syracusanus, qui Dionysium ex Sicilia eiecit, interfectus
est anno atatis 56

Cephrenes Rex fuit Aegypti annos 56

Herodoto teste lib. 2.

Romulus primus Rex Romanorum, qui ciuitati nomen indidit,
Sabino in urbem recepit, Centum Senatores à pietate, Patres ap-
pellauit: tres equitum centurias instituit: plebem in triginta curias
distribuit, aut interfectus à suis, aut igne cœlesti consumptus 1. Iulij,
completo anno 55

Solinus. Liuius. Diomysius.

Manasses 13. Rex in Iuda præsuit regno annis 55. 4. Reg. 2.

Ergo regnauit usq. ad annum 56

Pigmalion Rex Tyri periit anno atatis 56

Ioseph.

Pub. Scipio Africanus minor in lecto mortuus inuentus, & ut Vi-
etor scribit, obuoluto capite elatus est, ne liuor in ore appareret. Ci-
cero in eiusdem somnio: Nam cum atas tua septenos octies solis an-
fractus reditus q. conuerterit, duosq. ij numeri, quorum uterq. ple-
nus, summam tibi fatalem confecerint. Carthaginem intra 6. men-
ses deleuit, Numantiam fame vicit.

Florus.

Velleius Paterculus.

Iulius Caesar deuicta Gallia, Alexandria, Ponto, Africa & Hi-
spania 40. Elephantis triumphans urbem ingressus, Dictaturamq.
gerens, conspiratione Cassij, & Bruti in curia Pompeij XXIII. vul-
neribus acceptis occubuit, die 15. Martij.

Auctor Romani Imperij.

Vixit

Vixit annos 55. menses 8. dies 4. sepultus in campo Martio. Dion. & tabula Capitolina, & per omnem vitam quinquagies collatis signis cum hostibus dimicasse dicitur.

Pompeius Magnus, qui Sertorium vicit: piratas intra quadragesimum diem subegit: Tigranem ad deditionem, Mithridatem ad venenum compulsi. Caesarem exercitum dimittere iussit, mortua prius Iulia Caesaris filia, coniuge ipsius, qua morte dissoluta est Pompey & Caesaris coniunctio, & egressus annum atatis per aliquot menses

56

bellum civile agitare cepit: Sed superatus à Iulio in campis Pharsalicis, cum in Aegyptum ad Ptolomaeum fugeret, cuius patrem exulem in regnum reducerat, & multis beneficijs affecerat, ab ipsius ministeris perfide in conspectu uxoris Cornelia trucidatur, Calend. Octobris & natus prid. Cal. Oct. ut Plinius scribit.

M. Antonius Triumvir cum Octavio & Lepido multos nobiles Roma proscriserunt, & interfici curarunt Brutum, Cassiumque interfectores Caesaris bello persecuti sunt.

Tandem inter ipsos dissensione orta, Antonius ab Octavio in Actiacolittore victus, deinde in urbe Alexandria obsessus, cum aliquoties infeliciter dimicasset, & ei falsò nunciatum esset, Cleopatram sibi consensisse mortem in habitu regio, & in solio regali sedens ipsemet se interfecit, agens annum

56

sermone fuit promptus, serenda in alios invidia artifex, discordijs & seditonibus potens, raptor, largitor, sed tamen bellandi gnarus, & novarum rerum cupidus. Et cum Augustus Aegyptum superavit mense Augusto, ut ex Orosio & Macrobio constat: Antonius etiam seipsum mense Augusto interfecit, aut paulò post.

Augustus praeiit Imperio Romano

56

Quemadmodum & Henricus tertius regno Anglia

56

Virgilius Poeta Brundusij moritur

56

alii scribunt 52. die 22. Septembris.

Horatius Poeta moritur anno atatis

56

quanquam alij scribunt, ut Eusebius, illum hunc excessisse.

Tiberius Imperator suscepit imperium anno atatis

56

C. Julius Agrippa praefectus in Britannia obiit

56

E c

13. Se.

13. Septemb.

Plinius 2. Veronensis scriptor naturalis historia, ab Aetna suffocatus, crassiore caligine spiritu obstructo, ut Caius Plinius Cecilius Iunior ad Marcum scripsit anno etatis.

56

2. die Nouembris.

Constantius Constantini Magni pater, quem genuit ex Helena filia regis Angliæ. Eboraci in Anglia moritur.

56

Zonar. Niceph.

Monica, mater D. Augustini, ut ex Augustino constat lib. 9. Confessionum cap. 11.

56

Paula Romana, qua genus paternum duxit ab Agamemnone, Maternum à Scipione & Gracchiis, in Bethlehem mortua est, anno

56

Superuixit tamen 8. menses & 20. dies & obiit die 26. Ianuarij ut Hieronymus in Epitaphio Paula Tom. 1. annotauit.

Caigninus Cato, ex veteri Catonum familia oriundus, Roma quinques Flaminem Dialem, ter prætorem, bis censorem, semel dictatorem, quinques consulem gessit. Rosannam amauit Virginem vestalem, filiam Cn. Curtij, ob quã exilio mulctatus: maximo cum probro infamis, obiit anno etatis.

56

ut Aurelius Imperator in Epistola scribit.

Valentinianus Maior Imperator, apud Bergentionem legationi Quadorum respondens, impetu sanguinis voce amissa sensu integer expirauit anno etatis.

56

Nonnulli scribunt citius anno 54. 17. die Nouembris

Henricus III. Imperator, eo anno etatis depositus ab Electoribus per filium, procurante id Pontifice, ac mortuus est 7. die Augusti. Ac obseruandum est, quod hoc ei contigit post patris mortem anno 49. postquam arma sumpserat 42. post matris mortem 28. Postquam à Clemente Roma fuisset coronatus 21.

Hi anni omnes sunt Climacterici. Corpus eius ut hominis excömmunicati, toto quinquennio Sarcophago lapideo inclusum extra templum Spirẽse inhumatum stetit, & sepultura honore caruit. Nouis iustis præliis cum Saxonibus conflixit, in quibus Rudolphus qui contra ipsum electus erat, occubuit amissa dextra, qua antea Imperatori

lori

veri suo fidem obligauerat. Egnatius scribit, illum cum hostibus suis
62. arma contulisse, fuit eloquens, rei militaris peritus & laborio-
sus, sed in tota sua vita multis ac varijs casibus obnoxius, & pra
maerore mortuus.

Pharamundus I. Rex Francia incepit regnare anno atatis 56

Constantinus VI. Copronymus Imperator obiit prope Constan-
tinopolim in castello Strongilo 18. Calendas Octobris, vixit aliquot
menses & annos. 56

Theophanes Bibliothecarius Ioh. Somaras.

Nicephorus Imperator Constantinopolitanus interficitur à Io-
anne Zemisco, in palatio, sciente propria uxore anno atatis 56
Anno domini 969. 11. Decembris.

Attila flagellum Dei nominatus & in campis Catalaunici-
fugatus, 162000 ab utraq. parte casis obiit in nuptijs sanguine suf-
focatus, armis inuictus, victus amore fuit. Marcellinus, Callima-
chus, Bucholzerius.

Simeon Monachus, qui vixit in seniore ordine, it. ut nominent
illum Simeonem in columna, obiit 56
die nonarum Ianuarij. Calend. Eccles.

Casimirus I. Rex Polonia anno 1194. in conuiuio quod proceri-
bus instruxerat, hausto mediocri potu subito concidit, & paucis ho-
ris post animam exhalauit, an morbo vel veneno interierit, incer-
tum est, anno atatis 56

Cromerus, Herbutius.

Fridericus II. Imperator Henrici VI. filius, capto suo filio à Bono-
niensibus, pra dolore in morbum incidit, & in illo à filio illegitimo,
die Lucia id est 13. Decembris, puluinaris suffocatus est agens an-
num 57

Anno domini 1250. Historia Sicula.

Petrus Arragonia & Sicilia Rex, contolentaliter in pralio contra
Francos vulneratus obiit anno Domini 1286. 3. Idus Nouembris
anno atatis 55. Ergo non multum abfuit ab anno 56
Historia Sicula.

Ludouicus Caroli filius Rex Vngaria anno atatis 56

Dātes Alegerius poeta Florētinus Rauēna in exilio moritur an.

Ec 2

Christi

Christi 1321. etatis

A BernharDO Bembo, Petri Cardinalis patre Epitaphio eleganti honestatus. 56

Rudolphus Habsburgensis in Imperatorem electus anno etatis 56 ex cuius posteris Carolus & Ferdinandus Caesares nati sunt, & domus Austriaca & Hispanica orta. Anno 1291. ultimo Septemb. moritur.

Ludovicus Rex Vngaria ac Polonia mortuus anno domini 1382. die 13 Septemb. anno etatis 56 regni 40. Pius ac religiosus. Mechouius.

Ludovicus XII. Rex Francia perijt anno etatis 55. non multum absuit ab anno 56 obijt 1. die Ianuarij anno domini 1514.

Carolus utriusq. Sicilia Rex, Ludovici IX. regis Francorum filius, obijt in Apulia 7. Idus Ianuarij, sepultus Neapoli, vixit annos 56 Panuinius.

Matthias Rex Vngaria, Vienna Apoplexia moritur: & observandum, quod anno 14. etatis suae, una cum fratre incarceratus, frater supplicio affectus, ipse magna pecunia liberatus ad regnum Hungariae pervenit. Formidabilis fuit non solum Imperatori, sed etiam Turcis ac Venetis, obijt 24. Februarij anno etatis 56 secundum Iouium. Sed Bonfinius illum tantum vixisse affirmat annos 47.

Epitaphium eius subscribere libuit.

Coruini brevis hac urna est, quem magna fatentur.

Facta fuisse Deum, fata fuisse hominem.

Ioannes Galeatus Vice Comes, Galeatij filius, Stephani nepos, obijt 3. Nonas Septemb. Vixit annos 55. Ergo mortuus anno 56 Panuinius.

Ioannes Duglossus Historiographus Polonorum 56

D. Bernhardus Zieglerus in equestri familia natus, Theologus, & Hebraica lingua peritiss. obijt anno 1552. 2. Ianuarij anno etatis 56

Adolphus V. & ultimus ex Scourvenburgensium familia, Dux Stefluvici, & Comes Holsatia ac Stormaria, qui maxima bella cum Regi-

regibus Dania propter ducatum Slesvicensem gessit, mortuus Lu-
becca anno Domini 1459. die 4. Decemb. anno aetatis 56
sepultus Itzehoe.

Christianus, siue Christernus primus, qui in Regem Dania, Nor-
uegia, ac Suetia, nec non ducem Slesvicensem, & Comitem Hol-
stia diuersis tam in temporibus, ex familia comitum Oldenburgen-
sium ac Delmenh. electus est, vixit annos 56.
ut colligitur ex archiuis Gottorppiensibus.

Sixtus IIII Pontifex, idibus Augusti anno aetatis 56

Albertus Marchio Brandenburgensis, Elector Cardinalis &
Episcopus Moguntinus, Magdeburgensis & Halberstadenfis, 24.
Septemb. 56

Iacobus Mutius Attendula submersus, cognominatus Sfortia, ma-
ximus dux exercituum, cuius posterum ducatum Mediolanensem gu-
bernarunt, non multum absuit ab anno 56
perijt die 3. Ianuarij. Iunctinus.

Ladislavus II. Polonorum Rex, eiectus à fratribus post 13. anno-
rum exilium, reditum opera & beneficio Imperatoris Friderici
meditabatur, Aldenburgi in Holstia, quae urbs à Sclavis condita,
Stargardum olim dicta est, sepultus est: vixit annos 55. Ergo mor-
tuus anno. 56

Panuinus

Brachius aduersarius Sfortia interfectus est à Sfortianis militi-
bus, paulò postquam Sfortia submersus esset, ut ambobus praedictum
erat ab Astralogis, quod colligitur ex Iouio, annum agens 56

Martinus V. Pontifex ex Columnensium familia, Ottho nomi-
natus, qui in Constantiensi Concilio fuit electus obiit 20 Februarij 56

Albertus Dux Saxonia, Augusti Electoris auus, moritur in
expeditione contra Frisios, paululum excedens annum. 56

Clemens VII. Papa, qui una cum urbe Romana fuit captus à du-
cibus Caroli V. sed grandi aere libertatem redemit, Alexandro Me-
dici propinquo suo Margaretam filiam naturalem Caroli V. spo-
pondit, & Francisci regis Galliae filio Henrico II. genito, Catharinā
affinem in matrimonium dedit.

Ec 3 Mnr.

Marsilia nuptia sunt celebrata, unde domum rediens difficili morbo, quem nonnulli ortum ex veneno putant, vexatus, annum paululum excedens 56

rebus humanis exemptus est, die 25. Septemb.

M. Marcellus de Monte Politiano, qui Concilio Tridentino cū legationis munere praefuit, & tandem factus Pontifex (ut Gauricus & pater eius prae-dixerant) minus sex diebus, vixit annos 6

Angelus Politianus, obiit 24. Septemb. anno aetatis 55. Ergo per aliquot menses absuit ab anno 56

Frācisus Sfondratus, Cardinalis veneno tabifico mortuus est 56

Henricus VIII. Rex Anglia, qui Thomam Morum interficere curauit, & nonnullas ex proprijs suis uxoribus decollari iussit, cui successit Eduardus filius eius nouem annorum, obiit 28. die Ianuarij. anno aetatis 56

Cybraus, alij 3. Ianuarij.

Ottho Henricus, Elector Comes Palatinus mortuus, anno aetatis 57. per aliquot menses excessit annum 56
12. die Ianuarij.

Andreas Alciatus Mediolanens. Senator, Caesaris Caroli Iureconsultus, obiit anno aetatis 56
menſe 8. die 4. die 22. Ianuarij, anno Domini 1550. Ex monumento.

Carolus Capellius, in Cyprio regno prorex, obiit anno dom. 1547. anno aetatis 55. lunctinus. Ergo per aliquot menses absuit ab anno 56

Breida Ranzonius quondam Vicarius regius Danicus in Holsatia, Dominus in Bolgenſtede & Retbruiſche, vir eloquens, sed in bellis infortunatus, bis captus. primò cū capias duceret Christiani III. in Frisiam, à Georgio Schencken duce Carol. V. secundo à Christophoro Comite Oldenburgici in Fionia.

Albertus Durerus, excellens pictor & vir sapiens, obiit anno aetatis 56

Petrus Oxius, aulae Magister in regno Daniae, semel in exilium eiectus, postea à rege in gratiam receptus, ac iterum administratione eius officij potius, periit aqua intercute 24. Octobris anno aetatis 56

Fri

Fridericus I. Rex Dania, qui Christiernum I I. fratris filium ex tribus Septentrionalibus regnis eiecit, & 10. annos regno præsue 56

Christianus III. Rex Dania ac Noruegia, cui per somnum reuelatus est, dies obitus sui nempe primus Ianuarij, qui bellum gessit cum Lubecensibus, & Carolo V. deinde pacem cum eo contraxit per legatos Spira, vixit annos 55. mens. 4. dies 20. Ergo obiit annum a-
gens 56

Cæsar Carolus anno ætatis 56
mense Augusto profectus in Hispaniam filio Philippo regnum ac ducatus commisit, omnibus suis subditis ac legatis præsentibus in inferiori Germania valedixit, imperium Romanum Electoribus resignavit, ac Monasticam vitam elegit, mortuus est anno Domini 1558. die 20. Septembris, agens annum 57 & 7. menses, Zenocius, Chytraus.

M. Antonius Colūna, obiit an. dom. 1527. 13. Septē. anno ætatis 56

Comes Albertinus Buscettus Ferrariensis, à carnifice decapitatus est, & in quatuor partes discriptus, anno ætatis 56

Michaël Sidonius, Heldingus, Episcopus Mersburgensis, auctor tempore Caroli V. libri quem Interim nominant, vixit annos 55.
Ergo obiit anno ætatis 56

Iacobus Micyllus 28. Ianuarij ætatis 55. Heidelbergæ obiit: Ergo non multum absuit ab 56

Comes Hieronymus de Pepulis Bononiensis, obiit morte repentina, cum vix excessisset annum 56

Ioannes Caluinus, vixit annos 54. menses 10. dies 18. Ergo per unum mensem & aliquot dies absuit ab anno. 56

D. Ioannes Hessius Pastor Ecclesia Vratilauensis. 56

Ioannes Gerson Theologus, Parisijs moritur. 56

M. Franciscus Burchardus VVeimariensis, ducū Saxonia Cellarius, 15. die Ian. Anno 1560. ætatis 56

Georgius Fabricius, Rector Scholæ Misnia, poëta & vir optimus, cum vixisset annos 55 menses 2. dies 19. obiit 13. Iulij, anno Domini 1571, Albinus, ætatis 56

Matthias Elacius Illyricus Francofurti ad Mænum, obiit anno ætatis 56

Laca-

- Iohannes Iacobus à Vattenwucil præfes Bernensis* 56
Leonhardus Stockel 56
Petrus Ramus, agens annum 57. in lanicna Parisiensi interfe-
ctus aliquot mensibus excesserat 56
Iohannes Garcæus, pater D. Iohannes Garcæi pastoris Brandē-
burgensis, Theologus; Ecclesiastes quondam Ecclesia Hamburgē-
sis, obiit 24. August. anno ætatis 56
Martinus Taburnus, Gymnasij Goldsbergensis in Silesia Re-
ctor ætatis 55. Ergo obiit agens annum 56
Antonius Comes de Oldenburch & Delmenhorst, Anno domi-
ni 1573. die 22. Ianuarij anno ætatis 56
Cosmus Medices, magnus dux Hetruria, perijt anno ætatis sua
currente 55. Ergo per aliquot menses absuit a 56
perijt anno Domini 1574. Iunētinus.
Antonius Leua Hispanus, languore animi, & dolore corporis
oppressus, ad aquas Sextias in castris mortuus est anno ætatis 56
Iovius.
Christophorus de Mollendorff, Decanus Magdeburgensis, obiit
Anno domini 1575. 2. Octobris anno ætatis 56
Ioachimus de Rintorff Canonicus Magdeburgensis, obiit Anno
Christi 1582. 29. Octob. ætatis 56. Andreas VVernerus.
Ericus Dux Braunsuicēsis mortuus est Pauiæ anno 1584. vixit
Annos 56. Menses 2. dies 2.
Augustinus Marlhoratus Rotomagensis Ecclesiæ Pastor, obiit 30
die Octobris, anno Domini 1562. ætatis sua 56
Beza.
Irvan VVasilicvitz, secundus eius nominis Imperator Musco-
uitarum, qui truculenter ac miserè Liouoniam deuastauit, neq; so-
lum in exteros, sed etiam consanguineos & suos subditos magnam
tyrannidem exercuit, tandem a Bathore Rege Polonia & Iohanne
Rege Sueciæ ad pacem ineundam coactus perijt, annum ætatis agēs
56.

Hi anno

Hi anno Hebdomatico 9 & Enneatico magno 63.
interierunt.

ORphcus, obiit anno etatis 63
Anaxagoras Clazomenius, Philosophus. 63

Aristoteles, ut Diogenes Laërtius & Censor scribunt 63

Quidam prodiderunt, illum ob septenarium Euripi fluxum & refluxum ad furorcm, vel ad precipitium adaectum, ita ut Euripus Aristotelem dicatur cepisse, cum ille capere Euripum non posset: alij aconitum bibendo mortuum esse.

Demosthenes, ne in manus Antipatri persequentis incideret, in templo venenum hausit è calamo 63

Chrysippus. 63

Darius, filius Hystaspis, Persarum III. Rex, qui ex equi hinnitu ad imperium peruenit Babylonem recepit: hoc anno obiit 63

Q. Fabius Maximus, augur fuit annis 63

Plinius.

Hannibal Carthaginensis, nouem annos natus, odium in Romanos perenne iurauit: primo, Saguntum in Hispania euertit, & patet factis Alpibus Italiam intrauit: Publ. Scipionem apud Ticinum: Sempron. Longum apud Trebiam: Flaminium apud Thrasimenū: Paulum & Varronem apud Cannas superauit: & cum urbem Romanam capere posset, in Campania delitijs elanguit. Deinde à Fabio Maximo fractus: à Graccho & Marcello fugatus, in Africam reuocatus, à Scipione superatus, ad Antiochum Regem confugit, quo victo ad Prusiam Bithinia regem concessit, à quo per legatos repetitus sumpto veneno, quod sub annuli gemma habebat, ne in manus Romanorum perueniret, obiit completo anno. 63

alij anno 70. ut Aemilius Probus.

Scipio Africanus Maior propterea dictus, quod Africam subegit, & primus qui nomine à se victæ gentis insignitus fuit: Sypharē per Caium Celtum cepit: Carthaginem expugnauit, Annibalem superauit: Romam clade Cannensi afflictam instaurauit, cum annos 52. vixisset, è curia Romana discedens in villam suam inter Putolos & Capuam sitam, se recepit, & ibi vitam solitariam egit, ita

Ff ut

ut intra annos undecim, quos ibi videbat, ne semel quidem Romam Capuamq. sit ingressus, & sic mortuus est annum etatis agens 36. Referente in vitâ a priuata Episcopo Mondeuentano.

Cicero fons eloquentia Romæ proscriptus à Triumuiris, & capite à Pompilio, qui ob id 25000. coronatorum ab Antonio accepit truncatus, etatis 63.

Quamquam alij volunt illum cum ingressus esset annum 64. interfectum, 7. die Decembris anno 40. ante Christum natum. Caput & manus amputata pro Rostris affixa sunt: Cum prius Fulvia uxor Antonij linguam ex interfecti capite extractam aciculis pupugisset. Sed hoc obseruandum, quod anno 49. in exilium eiectus, anno 56. Pro consul Sicilia factus, qui anni sunt Climacterici omnes. Stadijus scribit illum vixisse annos 63. Menses 11. dies 5.

Salustius historiographus Romanus, & Ciceronis capitalis inimicus, qui repudiatam eius uxorem Terentiam duxit: & multas historia Romana partes summa cum sapientia, & pura ac arguta breuitatis, & elegantis facundia laude perscripsit.

Ex quibus nunc coniuratio Catilina à Cicerone Consule oppressa: & bellum Iugurthinum à C. Mario Consule confectum: & ex ceteris historiarum libris orationes aliquot, & ad C. Casarem de Republ. ordinanda tantummodo extant.

Claudius à militum turba in Imperatorem lectus, puer præceptorem Lucium habuit, natura tamen socors, acris ac sanguinolentus. XXXV. Senatoribus & XXX. equitibus occisis, ab Agrippina propria uxore veneno sublatum, ut filium Neronem Imperatorem efficeret, à quo tamen postea necata est, obiit anno Domini 55. die 13. Octobris Anno etatis 63. menses 2. die 13. Suetonius, Tacitus, Dion. Ioseph.

Maria Virgo Domini nostri Iesu Christi mater, secundum traditionem Eusebij, & computationem Bucholzeri: ille enim scribit eam vixisse ante conceptum Christum 15. post eius resurrectionem totidem, cum Christo 33. in vniuersum 63.

Quemadmodum etiam ex Bergomense constat, qui hunc versum recitat:

Virgo

*Virgo parens vixit sexaginta cum tribus annis,
& decessit die 15. Augusti, secundum Hieronym. & Viterbiens.*

*Cocceius Nerva, qui tantum imperavit 13. menses, & 10. dies,
obiit anno atatu* 63

*ut Aurelius Sextus scribit, eod. die quo perijt Solis defectio facta
est, die 27 Ianuarij. Eusebius autem & Eutropius anno atatis* 73

Traianus Imperator, adoptatus à Nerva, vixit annos 63
*menses 9. dies 4. mortuus est 11. Augusti Seliminta in Sicilia, qua
postea Traianopolis appellata.*

*Adrianus Caesar, adoptatus à Troiano, cum esset legatus Siria,
aqua intercute ad Baias moritur, ossa condita sunt in ade Hadria-
ni, qua nunc Roma est, arx sancti Angeli, cum ageret an-
num* 63

menses 5. dies 19. Diodor. Spartiata ait, cum ageret annum 63

*De his superioribus tribus hec solebant dici: Quid Nerva pru-
dentius? quid Traiano diuinius? quid praestantius Adriano?*

*Tiberius II. Constantinopolitanus Imperator, obiit anno ata-
tis* 63

14. Nouembris. Cedrenus

*Aemilia Hilaria, matertera Ausonij, virgo deuota, vixit an-
nos* 63

Faminei Sexus odium tibi semper, & inde

Creuit deuota virginitatis honor.

Qua tibi septenos nouies est culta per annos,

Quiq. aui finis, ipse pudicitia.

*Constantinus Magnus, Imperator victoriosissimus, & in op-
primendis Tyrannis felicissimus, accepto paulo ante mortem sacro
baptismate, Nicomedia inter pias preces expirauit, festo Pêscostes,
cum excessisset annum Climactericum: anno 64. perijt.*

*Caesar Mauritius Tiberij gener, una cum uxore & liberis mise-
rè à Phoca successore suo interficitur 24. Nouemb. Cedrenus, Zo-
naras, Nicephorus.*

Venerabilis Beda, mortuus anno 63

*quem tamen auctor Speculi historiarum mortuum scribit anno a-
tatis 70. nonnulli 72.*

Ludovicus Pius, Caroli Magni filius, mortuus est proximo post
63. anno, cuius mortem antecessit Cometa & Eclipsis Solis. Maria
Contrafact. Panuinius scribit, illum vixisse annos 62. & menses a-
liquot, & perijisse iuxta villam Ingelheim, sepultumq. Metu.

Thomas Linacer, Medicus Anglicus, multis scriptis clarus, qui &
Londini collegium instituit proximo post 63
anno moritur 20. Octob.

S. Bernhardus, natus Castilionij Burgundia, obiit 20. Augusti,
cum vixisset annos 63
& dies totidem 63
Cænobij Clara Vallis primus Abbas, & monasteriorum amplius
quam 160. fundator sui ordinis. Richard. Normannus, in vita S.
Bernhardi.

Mahometes Pseudopropheta, vixit annos Arabicos 63

Aomar, alijs Vmar, & Haumar, qui enituit inter primores
Mahometis sectatores, & à quo descendunt Tuncetani Reges, inter
quos Muleasses apud Carolum V. floruit, vixit mens. 6. & annos 63

Robertus Apulia Dux, febris decessit, apud Cassiopam Epiri vr-
bem, anno ætatis 63

Georgius Scanderbegius Castriotus, Epirotarum princeps, qui
Turcicâ rabiem à vastatione Epiri ac Vngaria annos 24. arcuit,
mortuus anno domini 1466. die 17. Ianuarij, anno ætatis 63

Ioannes Bocatius Florentinus, Astronomus & Poëta, obiit anno
ætatis 63

Volater. Tritem.

Eberhardus Snepsius D. Theologie, trium linguarum peritus, i.
Novembris, Ithene ætatis 63

Georgius Magister ordinis Ioannitarum, cum per mensem &
& dies superasset annum 63
obiit. 63

Sebastianus Munsterus Cosmographus; Professor Basiliensis
peste interfectus.

Ludovicus Bauarus Imperator, paulò antè depositus à Pontifice
& Electoribus, cum imperasset annos 33. equi saltu excussus, perijt
anno

anno Domini 1374, die 11. Octob. atatis

63

Auentinus.

Hieronymus Aloander, Cardinalis Brundusinus, è Comitibus Landria, Hebraicè ac Latine valde doctus, absuit ab anno per 14. dies ex directione Solis ad oppositum Martis, secundum Iunctinum. Mortuus anno domini 1479. die 19. Decembris, quo die etiam natus erat, ut ex Epitaphio Rome constat.

63

D. Theodoricus Arndes patricius Hamburgensis, Henrici Buchholzi, qui huic non multo post in Episcopatu successit, auunculus, auditor Rota Romana exquisitissimus, Prapositus Hildesemensis, & Episcopus Lubecensis, moritur anno atatis

63

anno Christi 1506. die 16. Augusti.

Philippus Comineus eques Flandrus, qui historiã Ludouici XI. eiusq. filij Caroli VIII. Et Caroli Burgundi descripsit lingua Gallica, eamq. summa fide & prudentia ac simplicitate exposuit, Quorum librorum lectio omnibus, qui in Republica & principum ac regum cõsilijs & negotijs hoc tempore versantur, cognitu utilissima esto, byt anno Domini 1509. 17. Octobris, anno atatis

63

Casimirus Rex polonia

63

Martinus Lutherus, 18. Februarij anno atatis

63

Philippus Melanchthon cum compleuisset annos dies totidem, mortuus VVitteberga post septimã paroxysmum tertiana febris, circa septimam horam vespertinam. Lonicerus.

63

Iohannes Picolomineus Senensis Episcopus, Cardinalis & Decanus, obiit Senis anno atatis sue 62. Ergo per aliquot menses tantum absuit ab anno

63

Aeneas Syluius Senensis Picolomineus, postea ad Pontificatum euectus, & Pius II. nominatus, per aliquot menses annum excedens: quanquam alijs illum hos annos non affecutum affirmat, decessit die 15. Augusti vel circiter.

63

Nicolaus Cusanus Cardinalis, clarus tempore Friaderici Casaris, Germanus, rhetor, Mathematicus, Philosophus, & trium linguarum peritus, moritur 11. Aug. anno 1464. atatis

63

Adrianus VI. Pontifex Germanus, qui primo praeceptor fuit Caroli V. postea Episcopus Dertunensis, Cardinalis, & ultimo Ponti-

Ff 3 fex,

fex, obiit 13. Septembris, anno atatis.

63

Quamquam illum, hunc annum excessisse, Epitaphium Roma illi erectum indicat. Quod extat in templo Deiparae Virginis Germanorum, ad circum Minerva.

Nicolaus de Gadis Florentinus Cardinalis, obiit Florentia anno atatis 62. Ergo per aliquot menses tantum absuit ab

63

Ioannes dux Saxoniae, Elector, Friderici frater & successor, moritur in Siveinitz, 13. Augusti, sepultus, apud fratrem in templo arcis VVittebergae.

63

Beatus Rhenanus, vir doctissimus, obiit Argentina anno atatis sua 62. Ergo parum absuit à

63

Callidus scribit anno 63. illum mortuum esse ex balneo abeuntem.

Ferdinandus Caesar, frater Caroli V. princeps mitis, affabilis temperans & pacificus, ex tabe catarrhali extinctus est, paulo ante septimam vespertinam Vienna, die Iacobi Maioris, anno domini 1564. vixit annos 61. menses 4. dies 14. horas 20. ergo absuit tantum aliquot menses ab anno

63

VVilhelmus Grumbachius, nobilis Francus, Marchionis Alberti partes secutus, cuius consilij Episcopus VVirtzburgensis bombardatus est traiectus, ipse ab imperio proscriptus, Grimstenio, Imperij sumptibus, expugnato, ab Electore Augusto supplicio affectus, in quatuor partes diuisus, aliquot mensibus annum excessit.

63

Philippus Landgravius Hassiae, dum una cum confederatis Smalcaldicis cum Caesare Carolo V. bellum gereret, conditionibus circumuentus custodia traditus, & post quinquennium, cum pax in imperio constituta esset, à filio VVilhelmo & Electore Mauritio liberatus in sua ditione obiit

63

Iohannes ab Osten & Thetis coniunx, parentes D. Seuerini Engeleni ab Osten medici celeberrimi, moriuntur anno atatis

63

Gabriel à Streitberg anno 1531. die parasceues oppressus & ingulatus in templo, moritur anno atatis

63

Franciscus ab Halle nobilis Brunsvicensis, qui ingentes diuitias unica filia, qua Henrico Ranzonio nupsit, reliquit, & clarus propter multas

multas magnorum principum aduersitates & captiuitates fuit,
 quas superauit. Mortuus Antuerpia, ubi in Columna primaria
 adis S. Maria marmoreum monumentum illi à genero Henrico
 Ranzouio, & filia erectum est, anno domini 1553. die 28. Septemb.
 anno atatis 63

Ianus Parthasius Calaber, Orator & Poëta celeberrimus, in-
 terijſſe dicitur anno atatis ſue 63
 Iunctinus.

Iacobus Sturmius, prudentia & eloquio clarus, cuius honorificā
 mentionem facit Sleidanus, obiit 30. Octob. anno atatis 63
 Eberus, Bucholzerus.

D. Nicolaus Reibeiſen, Iuriſconſultus Caroli V. Regis Ferdinan-
 di, & Archiepiſcopi Salzburgerſis Conſiliarius, obiit anno at-
 tis 63

D. Iuſtus Ionas Senior, 9. Octob. anno atatis 63

Bertramus ab Alefeldt, Vicarius regis Dania in Holſatia, &
 dominus in Lemkulen, obiit anno atatis 63

Georgius ab Halle, Caroli V. olim peditum ductor, apoplexia
 mortuus anno 63

Hilmarus à Monichhauſen, olim etiam Caroli V. peditum du-
 ctor, mortuus anno 63

Herbhardus ab Holle, Abbas 34. nobilium ordinis S. Michaelis
 in Luneborck, obiit anno domini 1555. 12. die Decemb. ut ex eius E-
 pitaphio ibidem magnificè extructo patet, anno atatis 63

Ioannes Gropperus, Cardinalis Gropperi pater, ut ex lapide cor-
 pori impoſito Colonia videre licet. 63

Georgius Spalatinus, Conciomator in aula ducis Saxonia, obiit
 Aldenburgi, anno domini 1545. 16. Ianuarij. Eberus.

Petrus Martyr Vermilius Florentinus, Theologus, 12. die No-
 uembris 63

Detkleuus Bockvoldius, Dominus in VVenſin & Muggesfeld.
 mortuus anno domini 1563. in Februario, anno atatis 63

Auus, pater, & mater Danielis Ranzouij, belli ducis contra Er-
 cum regem Suecia, omnes perire, hoc Climacterico 63
 Au

Sui nomen Antonius, patris Godschalcus, matris Margaretha fuit.

Ioannes Baptista Aquilanus Orator & poëta excellens, obiit Roma circa finem mersis Februarij anno Domini 1544. atatis 63

Iunctinus addit causam, quod directio Horoscopi peruenit ad corpus Luna

Ioannes Baptista Montanus, excellens Philosophus & Medicus extinguitur, Teratij in suo pradio, Phrenesi, cum annos multos Patianij feliciter docuisset, anno atatis 63
anno Christi 1551.

Vlricus dux VVurtemberg, obiit atatis anno 63
9. Februarij. Iunctinus.

Iacobus Puteus Nicinensis, Archiepiscopus Barensis Cardinalis, obiit anno atatis sua 63
Iunctinus.

Fridericus Palatinus Comes Rheni, Elector, anno atatis 62. die 26. Octobris. Ergo non multum absuit ab anno 63
Bucholzerus.

Franciscus Schroderus, Consul Kiloniensis, obiit anno Climaëte rico 7. atatis sua 63
ut constat ex monumento lapidi in tēplo primario patrie sue inciso.

Doct̃or Iacobus Masius, Caroli V. Imperatoris, deinde filij Regis Philippi, in supremo Brabantia: senatu, Consiliarius, obiit anno 1559. Idibus Decembris atatis 63
Michael Aitsingerus.

Nicolaus Ranzonius, Consiliarius Regis Daniae, & Praefectus Steinburgenfis, obiit anno 63
quem aliquot mensibus excessit anno Domini 1571. die 5. Februarij

Hieronymus Frobenius, Typographus Basiliensis, moritur anno atatis 62
absuit per aliquot menses ab anno 63

Otho Bicker, Abbas monasterij Hirsfeldensis in Archiepiscopatu Bremensi, ex monumento in monasterio illi erecto 63

Margaretha Ranzonia, Benedicti Alefeldij coniunx, Domina in Gelting, ex lapide tumba imposito die 23. Nouembris anno 63

Frant-

Franciscus dux inferioris Saxonie obiit anno Domini 1581. anno atatis 63 quem aliquot mensibus excessit.

Ioannes Vicecomes Archiepiscopus Mediolanensis obiit Scholari anno, nempe, 63. Iouius.

Petrus Pomponatius, Mantuanus, in Philosophia praeceptor Iouij, fato functus est stranguria oborta Bononia, atatis suae anno 63 Iouius.

Andreas de Holzendorff Canonicus Magdeburgensis obiit anno 1575. 2. Decemb. completo atatis anno 63.

VVernerus.

VVolfgangus Comes in Barby & Mulingenè viuis excessit Anno Christi 1565. 24. Ianuarij anno atatis 63

Bruno.

Ex his apparet fermè omnes præcipuos ac celebres viros, qui unquam extitere, annis Climactericis extinctos esse, & mortem cum vita commutasse.

Similia exempla ex historijs & quotidiana vita colligi possunt quam plurima, quæ ut ostendunt annos Climactericos & Enneaticos esse periculosos, ita eosdem ex arcanis cælestibus causis dependere est manifestum.

Hi enim nequaquam Epicureorum more contemnendi aut reijcendi sunt: sed quando instant, Medici & Astrologi consulendi, in omnibus actionibus prudentia adhibenda temperantia, in cibo & potu, rebusq. necessarijs exercenda. Postremo DEVS ardentibus votis orandus, ut vitam nobis conseruet, naturales causas, & eorum effecta prout ipsi visum fuerit moderetur, nos nostraq. omnia sibi commendata habeat, & nos tandem decurso vite spacio in vera fide & inuocatione ad beatorum consortium traducat.

Quoniam non tantum his annis, sed omni momento obnoxij sumus calamitatibus, & morti, ad quæ omnia toleranda, ut viros fortes & Christianos decet semper parati esse debemus, scientes Deum vitam nostram & longitudinem dierum esse.

Obseruaui etiam, cum in historijs, templis, cenobijs & monumētis multorum explorarem obitus, eorum præsertim, qui annis Cli-

g mact.

Climactericis mortui sunt, homines plures mori sequentibus mensibus videlicet in Augusto, Septembri, Octobri, Nouembri, Decemb. Ianuario, Februario, quam in reliquis mensibus, in Europa, Asia & praesertim in regnis & locis septentrionalibus, ubi morbi frigidi dominantur. Nam ut in herbis & arboribus Sole ex Leonis signo egresso, atq. ad equinoctium autumnale properante humores à ramis, caulibus & truncis ad radices refugientes, non tantum decus omnerebus terra nascentibus adimunt, sed mortem quodammodo adferunt: ita in hominum corporibus circa idem tempus humores à superficie quasi ad centrum reuocantur, qui suo affluxu facultates facilius laedunt, & propter longiorem Solis à nostro vertice discessu, non tantum tunc augentur plurimum, sed condensantur, atq. ut medici loqui solent, ingrossantur, suoq. lentore meatus corporum varie obstruunt. Unde omnis generis morbos eo tempore in nobis existere experientia testatur. Et ideo etiam Autumnus morbidior est Vere, quia magis calido infrigidato, quam frigido calefacto agrotamus: in Vere autem frigidum calescit, & in Autumno calidum infrigidatur. Hippoc. 3. Aphorismorum Aphor 9. dicit, Quod in Autumno acutissima agnitudines, & maxime mortifera, ut in pluribus fiunt: Ver verò suauissimum & minime mortiferum esse. Galenus addit Ver ceteris temporibus sanius & minus mortiferum esse. Quia tōperatius est alijs. Aristoteles dicit, quod homines magis agrotant in aestate, sed agrotantes magis moriuntur in hyeme. Idem esse testantur etiam dies mortis superius nonnullis additi, & Pontificum, Imperatorum, regum, & illustrium virorum sequentium, quos ex historijs extraxi.

PONT

PONTIFICES ROMANI MORTVI, SE-
cundum Onuphrium Panuinium Veronensem suprà an-
notatis mensibus, videlicet Augusto, Septembri, Octo-
bri, Nouembri, Decembri, Ianuario
& Februario.

Clemens I. obiit anno Christi 779. cal. Decemb.
Pontianus I. defunctus est anno Christi 236. 13. calend.
Decemb.

Marcellus I. anno Christi	309. 17. cal. Febr.
Miltiades I. Afer Pont Rom. Martyr obiit	311. 3. idus Ianuarij.
Siluester perijt anno Domini	335 pridie cal. Ianuarij.
Marcus I.	336 prid. non. Octob.
Liberius I.	366. 8. cal. Octob.
Damasus I.	382. 3. idus Decemb.
Zosimus I.	419. 7. cal. Ianuarij.
Bonifacius I.	424. 8. cal. Nouemb.
Felix III.	494. 11. cal. Martij. 1. 19. Febr.
Gelasius I.	496. 11. cal. Decemb.
Anastasius II.	498. 13. cal. Decemb.
Hormisdas I.	523. 8. idus Augusti.
Felix IIII.	530. 4. idus Octob.
Bonifacius II.	531. 16. cal. Nouemb.
Vigilius I.	554. 5. cal. Ianuarij.
Pelagius II.	590. 6. idus Febr.
Sabinianus I.	606. 5. idus Febr.
Bonifacius IIII.	615. 9. cal. Martij. 1. 21. Febr.
Desiderius I.	618. 5. idus Nouemb.
Bonifacius V.	632. 4. idus Octob.
Honorius I.	635. 4. idus Octob.
Seuerinus I.	638. 4. non. Augusti.
Ioannes IIII.	649. 4. idus Octob.
Martinus I.	653 pridie idus Nouemb.
Vitalius I.	672. 6. cal. Febr.

Gg 2

Agg

<i>Agatho Lohys Anno Christi.</i>	682.4.idus Ianuarij.
<i>Ioannes V.</i>	686 4. Nonas Augusti.
<i>Canon I.</i>	687.11.cal. Octob.
<i>Sergius I.</i>	701.6.idus Septemb.
<i>Ioannes VI.</i>	705.idib. Ianuarij.
<i>Ioannes VII.</i>	707.15.cal. Nouemb.
<i>Sisimus I.</i>	eodem anno 8.idus Nouemb.
<i>Constantinus I.</i>	714.3.idus Februarij.
<i>Gregorius II.</i>	731.3.idus Febr.
<i>Gregorius III.</i>	741.4.cal. Decemb.
<i>Stephanus III.</i>	772.pridie cal. Febr.
<i>Hadrianus I.</i>	795.7.cal. Ian.
<i>Stephanus IIII.</i>	817.8.cal. Febr.
<i>Eugenius II.</i>	827.4.idus Decemb.
<i>Valentinus I.</i>	828.11.cal. Febr.
<i>Gregorius IIII.</i>	844.8.cal. Febr.
<i>Nicolaus I.</i>	867.idib. Nouemb.
<i>Hadrianus II.</i>	872.cal. Octob.
<i>Ioannes VIII.</i>	882.idib. Octob.
<i>Formosus I.</i>	896.16.cal. Ianuarij.
<i>Bonifacius VI.</i>	894.3. Nonas Ian.
<i>Romanus I.</i>	898.cal. Septemb.
<i>Theodosius II.</i>	898.3.cal. Octob.
<i>Ioannes IX.</i>	900.8 cal. Nouemb.
<i>Anastasius III.</i>	911.9.cal. Septemb.
<i>Lando I.</i>	916.6. cal. Febr.
<i>Leo VI.</i>	935.3 cal. Octob.
<i>Stephanus VII.</i>	937.9.cal. Decemb.
<i>Stephanus VIII.</i>	941.10.cal. Nouemb.
<i>Agapitius II.</i>	955.5 cal. Ianuarij.
<i>Ioannes XIII.</i>	972.8.idus Septemb.
<i>Gregorius V.</i>	998.12.cal. Martij. 18. Febr.
<i>Ioannes XVII.</i>	1003.pridie cal. Nouemb.
<i>Ioannes IX.</i>	1032. 6.idus Decemb.
<i>Clemens II.</i>	1047.7.idus Octob.

Da.

<i>Damasus II.</i>	1048.6.idus Augusti.
<i>Victor III.</i>	1087.16.cal.Octob.
<i>Paschalis II.</i>	1118.15.cal.Feb.
<i>Gelasius II.</i>	1119.17.cal.Febr.
<i>Callistus II.</i>	1124.idib.Decemb.
<i>Honorius II.</i>	1130.16.cal.Martij. 14 Febr.
<i>Innocentius II.</i>	1143.11.cal.Octob.
<i>Anacletus II.</i>	1138.8.cal.Decemb.
<i>Anastasius III.</i>	1154.4.nonas Decemb.
<i>Hadrianus III.</i>	1159.cal.Septemb.
<i>Alexander III.</i>	1181.6 cal.Septemb.
<i>Lucius III.</i>	1185.4.idus Decemb.
<i>Vrbanus III.</i>	1187.16.cal.Decemb.
<i>Gregorius VIII.</i>	1188.11.cal.Martij. 19.Feb.
<i>Cælestinus III.</i>	1198.6.idus Ianuarij.
<i>Cælestinus III.</i>	1241.7.idus Octob.
<i>Innocentius III.</i>	1254.idib.Decemb.
<i>Vrbanus III.</i>	1264.pridie cal.Octob.
<i>Clemens III.</i>	1268.3.cal.Decemb.
<i>Gregorius X.</i>	1276.3.idus Febr.
<i>Hadrianus V.</i>	1277.15.cal.Septemb.
<i>Nicolaus III.</i>	1280.18.cal.Septemb.
<i>Bonifacius VIII.</i>	1303.5.idus Octob.
<i>Ioannes XXII.</i>	1334.pridie nonas Decemb.
<i>Nicolaus V.</i>	1333.7.cal.Octob.
<i>Clemens VI.</i>	1352.8.idus Decemb.
<i>Innocentius VI.</i>	1362.10.cal.Septemb.
<i>Vrbanus V.</i>	1370.idib.Decemb.
<i>Clemens VII.</i>	1394.17.cal.Octob.
<i>Benedictus XIII.</i>	1394.in Septemb.
<i>Vrbanus VI.</i>	1399.3.idus Octob.
<i>Bonifacius IX.</i>	1404.in Octob.
<i>Innocentius VII.</i>	1406.8.idus Nouemb.
<i>Ioannes XXI.</i>	1419.11.cal.Ianuarij.
<i>Martinus V.</i>	1431.10.cal.Martij. 20.Febr.

<i>Eugenius III.</i>	<i>1447.7.cal. Martij. 23.Febr.</i>
<i>Callistus III.</i>	<i>1458.3.nonas Augusti.</i>
<i>Pius II.</i>	<i>1460.4.cal.Septemb.</i>
<i>Xystus III.</i>	<i>1484.idibus Augusti.</i>
<i>Alexander VI.</i>	<i>1503.15.cal.Septemb.</i>
<i>Pius III.</i>	<i>1503.15.cal.Nouemb.</i>
<i>Julius II.</i>	<i>1513.9.cal.Mart.21.Feb.</i>
<i>Leo X.</i>	<i>1521.cal.Decemb.</i>
<i>Hadrianus VI.</i>	<i>1523.18.cal.Octob.</i>
<i>Clemens VII.</i>	<i>1534.6.cal.Octob.</i>
<i>Paulus III.</i>	<i>1549.4.idus Nouem.</i>
<i>Julius III.</i>	<i>1555.10.cal.Mart.20.Feb.</i>
<i>Paulus IIII.</i>	<i>1559.18.Augusti.</i>
<i>Pius IIII.</i>	<i>1565.10.Decemb.</i>

Tam multi Pontifices mortui sunt prædictis mensibus: reliqui martyrio sunt coronati, quorum fuerunt 33. Cæterorum nonnullorum dies mortis ignoratur. Pauci mensibus æstiuis defuncti.

Possẽm addere etiam Cardinalium Romanorum obitus ex Onuphrio, sed ne lectori adsum enarrandis solis nominibus facerẽ, eam commemorationem omittendam esse censi. Qui enim historijs cognoscendis delectatur, ipsemet ex auctore hac cognoscere, atque huic

Catalogo adscribere poterit: quemadmodum & dies obitus Patriarcharum Constantinopolitanorum, qui supra dictis mensibus etiam ferẽ omnes mortui sunt, ex Socrate & Marcelino petere licet.

SEQVNT

SEQVUNTUR IMPERATORES ET EORUM nonnullorum vxores, qui prædictis mensibus obierunt.

Augustus perijt anno domini 19. Augusti
 Agrippina Germanici vxor mortua anno domini 35. 18. Octob.

Caius Caligula interfectus, anno domini 42. 24. Ianuarij.

Claudius, perijt anno domini 55. 13. Octob.

Vitellius ingulatus anno domini 70. 8. aut 3. Octob. Ioseph. Tacit.

Sergius Galba Imperator, obiit anno Domini 70. 15. Ian.

Titus Vespasianus decessit anno domini 82. 13. Sept.

Domitianus Titi frater occisus est 97. 18. Septemb.

Nerva perijt anno domini 99. 27. Ian. Euseb. Eutr.

Secundum Aurelium Victorem 28. Ianuarij, quando Eclipsis Solis fuit.

Traianus perijt anno Christi 118. die 11. Augusti.

L. Aelius Verus adoptatus ab Adriano moritur anno Christi 137.

1. die Ianuarij.

Spartianus.

Commodus interficitur anno domini 193. ultimo Decemb.

Albinus interficitur anno domini 198. 19. Febr.

Seuerus mortuus anno domini 212. 12. Feb. alij 4. Feb.

Gordianus III. Imperator Romanus, anno domini 245. die 30. Ian.

Claudius II. Imperator moritur in Pannonia anno Christi 271. mensē Feb.

Aurelianus Imperator occisus est anno 276. in fine mensis Ianuarij.

Galerius Maximianus perijt 311. in Septemb.

Maxentius à Constantino victus, in Tibri perijt anno Christi 312. 24. Septemb.

Constantinus, Constantini M. filius, apoplexia moritur 340. 3. Nouemb.

Magnentius aliquot pralijs à Constantio victus, violentas sibi manus infert anno domini 353. 15. Augusti.

Socrates.

Con-

*Constantinus Imperator dū Iuliano cum infesto exercitu occurr-
rit, moritur anno Domini 361. 3. Nouemb. Eberius 5. Nouembris
Homilius Mattheus anno 360. 20. die Nouembris.*

Iouinianus Imperauit 7. menses mortuus anno 364. 17. Februar.

Valentinianus Imperator apoplexia extinctus

Anno domini 375. 17. Nouembris

Valens à Gothis incensa domo igne consumptus

Anno domini 378. 9. Augusti

Gratianus necatus anno Christi 383. 25. Septembris

Maximus Tyrānus interfectus anno Christi 388. 27. August.

Theodosius Magnus mortuus anno Christi 395. 17. Ianuarij

*Honorius Imperator, moritur anno Christi 423. 15. Aug. eius obi-
tum antecessit Cometes. Prosp. Marcell.*

*Martianus Imperator moritur anno Christi 457. 26. Ianuarij.
Onuph. Sigebertus verò 24. Febr.*

*Maiores Imperat. nihil aduersi suspicans dolo Ricimeris ex-
tinguitur anno Christi 461. 7. Augusti. Cassio. Marc.*

Seuerus II. Imperator, moritur anno Christi 465. 15. Augusti.

*Ricimerus genero suo Arthemio Imperat. interfecto hoc scele-
re non diu latatus post 39. dies seuiſſimis corporis doloribus extin-
ctus perijt anno Christi 472. 14. Augusti*

*Olybrius vix degustato imperio mortuus est eodem anno 23. O-
ctobris.*

Leo Senior Imperator moritur anno domini 474. in Ianuario.

*Iustinianus Imperator, moritur anno Christi 565. 13. Nouemb.
Niceph.*

Iustin. Iunior, anno Christi 576. 2. Octob.

*Tiberius II. Imperator anno Christi 583. 10. Augusti. Onuph.
Cedren. 14. Nouemb.*

Mauritius Imperator securi percussus 602. 24. Nouemb.

Constantinus Imp. moritur anno Christi 775. in Augusto.

Leo III. moritur anno 780. 7. Septemb.

Irene imperatrix Constantinopol. 803. 9. Augusti.

Zoë Augusta 1052. mense Septemb.

Carolus Magnus anno Christi 814. 28. Ianuarij.

Ca-

<i>Carolus Caroli M. filius anno Christi</i>	811. 4. Decembri
<i>Starratius Caesar Constantinop.</i>	812. 11. Ianuarij. Diaconus.
<i>Irmegarda Ludouici Caesaris I. coniunx, anno Christi</i>	818. 3. Octob.
<i>Michael Balbus Constantinop.</i>	829. 1. Octob.
<i>Theophilus Caesar Constantinop.</i>	842. 20. Ianuarij
<i>Lotharius Imper. moritur in monasterio Prumiensi Anno Christi</i>	855. 29. Septemb.
<i>Carolus Caluus anno</i>	868. 6. Octobris
<i>Ludouicus Caesar</i>	875. in Augusto
<i>Carolus Crassus deponitur anno</i>	888. 12. Ianuarij
<i>Et in summa inopia pauld post moritur Adrianopoli.</i>	
<i>Arnolphus Caesar moritur anno domini</i>	899. 29. Nouemb. Regi-
<i>nal. Onuphrij</i>	
<i>Ludouicus III. Bauarus</i>	912. 21. Ianuarij
<i>Auent. Sigebertus.</i>	
<i>Conradus Caesar</i>	919. 13. Decemb.
<i>Fulda sepultus. Auent.</i>	
<i>Theodora Romani Constant. coniux</i>	922. 20. Februarij
<i>Christophorus Caesar Orientalis Romani filius anno Christi</i>	934.
<i>14. Augusti</i>	
<i>Edita Anglica Edmundi Regis filia: Otthomis I. Imperat. coniunx</i>	
<i>obijt sepulta Magdeburga</i>	946. 26. Ianuarij
<i>Henricus dux Bauaria. Otthomis I. frater moritur anno domini</i>	955
<i>1. Nouembris</i>	
<i>Iohannes Trimista Cō: ex veneno moritur Anno Domini</i>	975. 4.
<i>Decembris</i>	
<i>Constantinus VIII. Caesar Oriental. 956. 9. Nouembris Cedr.</i>	
<i>Helena Constantini VIII. uxor.</i>	961. 27. Septemb.
<i>Otto II. Caesar</i>	983. 8. Decembris
<i>Adelheida II. coniunx Otthomis I. vidua Lotharij regis Italia</i>	
<i>mortua</i>	984. 8. Decembris
<i>Mechtildis filia Otthomis II. abbatissa in Quedlenburg, mortua</i>	
<i>anno</i>	999. 7. Februarij
<i>Otto III. Caesar ex Italia reuertens 1001. 28. Ianuarij, alij 1002.</i>	
<i>Basilius Caesar Constantinop.</i>	1025. in Decemb.
	Hh Con.

<i>Constantinus IX.</i>	1028. 9. Decembrio
<i>Michaël Caesar Constantinop.</i>	1036 10. Decemb.
<i>Gisela uxor Conradi II. Imp.</i>	1043. 14. Feb. Sepulta Spira.
<i>Henricus III. niger</i>	1056. mortuus 7. Octob. Sepultus 28.
<i>Spira: quo die ante annos 40. natus erat.</i>	
<i>Theodora Augusta anno</i>	1056. in fine Augusti.
<i>Rudolphus Sueuus, Imperat. qui contra Henricum IV. electus est,</i>	
<i>obijt anno Christi</i>	1080. 12. Octob.
<i>Beata imperatrix</i>	1087. 17. Decemb.
<i>Henricus IV.</i>	1106. 7. Augusti.
<i>Alexius Comnenus, Caesar Oriental.</i>	1118. 15. Augusti. Zonar.
<i>Nicet.</i>	
<i>Lotharius Imperator</i>	1137. 3. Decemb.
<i>sepultus in monasterio Reyserslutter.</i>	
<i>Conradus III. obijt anno domini</i>	1152. 15. Febr. Bambergæ
<i>Emanuel Græcorum Caesar moritur</i>	1180. in Septemb.
<i>aliqui 3. Octob. Nicet. Naucle.</i>	
<i>Fridericus Barbarossa</i>	1190. 10. Ianuarij.
<i>Henricus VI. Messana anno Christi</i>	1199. alij 1198. 1. Octob.
<i>Sigonius.</i>	
<i>Baldervinus perijt</i>	1206. 20. Augusti.
<i>Philippus Imp. interfectus pugione.</i>	1208. 21. Augusti.
<i>Fridericus II.</i>	1250. 13. Decemb.
<i>Anna coniunx Rudolphi Habsburgensis Imp.</i>	1281. 20. Septemb.
<i>Rudolphus Habsburgensis Imperat. anno Christi</i>	1291. ultimo
<i>Septemb.</i>	
<i>Henricus VII. veneno in hostia per monachum accepto, anno domi-</i>	
<i>ni</i>	1313. 24. Augusti.
<i>Vxor eius moritur</i>	1311. in Octob.
<i>Fridericus Pulcher Austriacus, rex Roman.</i>	1330. 13. Ianuarij.
<i>Onuph.</i>	
<i>Andronicus Maior, mortuus anno.</i>	1332. 12. Febr.
<i>Ludouicus V. Bauarus Caesar</i>	1347. 11. Octob.
<i>Ludouicus Senior, Marchio Brandenburgensis Elector & Dux</i>	
<i>Bauaria, Caesaris Ludouici V. filius anno</i>	1361. 15. Septemb.
<i>Caro-</i>	

<i>Carolus IV. Caesar rex Bohemia, moritur Praga anno Chr. 1378.</i>	
29. Nouemb.	
aliy anno	1379. 24. Febr.
<i>Elisabetha Caroli IV. Caesaris coniunx, regis Sigismundi mater,</i>	
<i>mortua anno Christi</i>	1393. 13. Febr.
<i>Albertus Bauarus II. filius Ludouici Imperatoris, Comes Hollandia</i>	
<i>moritur</i>	1404. mens. Decemb.
<i>Borland.</i>	
<i>VVenceslaus Imperat. rex Bohemia</i>	1419. 16. August.
<i>cum vixisset annos 57.</i>	
<i>Iacoba Comitissa Hollandia, abneptis Ludouici Imperatoris, mor-</i>	
<i>tua est anno domini</i>	1436. 24. die Sept.
<i>Sigismundus Caesar</i>	1437. 8. Decemb.
<i>Albertus Caesar Rex Bohemia</i>	1439. 26. Octob.
<i>Ioannes Hunniades, Rex Vngaria</i>	1456. 10. Septemb.
<i>Leonora Imperatrix Friderici coniunx, mortua anno domini 1467.</i>	
3. Septemb.	
<i>Elisabetha filia Alberti Romanorum Regis, soror Ladislai Regis</i>	
<i>Vngaria, moritur anno domini</i>	1504. 30. August.
<i>Barbara Sigismundi I. coniunx</i>	1515. in Autumno
<i>Fridericus Imperator Maximiliani pater, mortuus anno Domini</i>	
1593. 18. Septemb. Carion.	
aliy 19. Augusti.	
<i>Maximilianus I. Imperator</i>	1519. 12. Ian.
<i>Margaretha filia Maximil. I.</i>	1530. 1. Decemb.
<i>Carolus V.</i>	1558. 21. Septemb.
<i>Maximilianus II.</i>	1576. 12. Octob.

Cæterorum diesignoratur: non tam multi æstiuus
mensibus mortui.

OBITVS REGVM FRANCIAE, HISPANiarum, Siciliae, ac Angliæ.

DAgobertus Rex Francia mortuus, anno domini 645. 1. Febr.
 Carolus Martellus auus Caroli Magni moritur anno 741.
 22. Octob.

Pipinus rex Francia, obiit anno Christi 768. 14. Decemb.

Carolomannus Caroli M. frater, obiit anno Christi 771. 4. Ian.

Ludouicus pater Lotharij è viuis discessit, anno domini 955. in
 Septemb.

Guilhelmus rex Anglia, anno Christi 1087. die 10. Septem. Polyd.

Henricus Rex Anglia. 1135. 3. Decemb.

cui successit filius sororis comes Bononiae.

Stephanus rex Anglia, anno 1154. die 24. Octob. Polyd.

Baldevinus III. rex Hierosolymitanus, mortuus 1165. 13. Febr.

Ludouicus rex Francia 1181. 29. Septemb.

Ioannes rex Anglia, veneno sublatu, anno domini 1216. 18. Noueb.

D. Ludouicus rex Gallie 43. Carthagine expugnata & Tuneto ob-
 fesso, pestilentia in castris mortuus anno 1270. 25. Augusti, quo
 mense etiam filius eius Ioannes paulò ante decessit. Philippus al-
 ter eius filius rediēs, ex morbo Perpenniani decessit mense Octob.
 6. Ianuarij, obiit Carolus rex Sicilia frater Ludouici.

Henricus III. Rex Anglia mortuus, anno 1272. 16. Nouembris. Pra-
 cessit mortem eius Eclipsis Luna in Augusto.

Carolus Rex Sicilia, & dux Apulia, anno Christi 1284. 7. Ianuarij

Carolus V. Bonus appellatus 1308. 16. Sept. Onuphr.

Philippus Longus Rex Francia anno Christi 1321. 2. Ianuarij

Ludouicus Huttinus, anno 1321. 3. Ian.

Carolus III. mortuus 1327. 1. Febr.

Carolus Calabria Ducis filius, obiit ante patrem 1328. 12. Nouemb.
 Pontus.

Robertus rex Neapolis 1341. 19. Ianuarij.

Petrus II. Rex Sicilia 1347. 8. Augusti

Ludouicus, Petri II. filius rex Sicilia, anno 1355. 16. Octob.

Philippus Valesius 1350. 13. Augusti.

La-

Ladislaus rex Neapolitanus 1419.6. Augusti.
Carolus VI. rex Francia 1422.21. Octob.
Ludouicus II. anno 1483. ultimo Augusti.
Elisabetha Regina Anglia, moritur in puerperio Lugduni, anno
1503.3. idus Febr.
Philippus rex Hispaniarum Caroli V. pater, obiit anno 1506.17. Se-
ptembris.
Ludouicus XII. Rex Francia 1514.1. Ianuarij.
Anna Ludouici XII. coniunx, obiit anno Christi 1514.9. Ian.
Regina Elisabetha Caroli V. auia, Ferdinandi uxor, Anno do-
mini 1514, exeunte extinguitur.
Ferdinandus rex Hispania Caroli V. auus maternus, decessit anno
domini 1516.16. Ian.
Aloysia Francisci I. regis mater, obiit suum diem, nisi fallor, anno do-
mini 1532.5. cal. Nouemb.
Iohanna Semeria enixa Edoardum, moritur anno 1537.26. Octob.
Henricus VIII. Rex Anglia 1546.28. Ian.

REGVM DANIAE ET COMI-
 mitum Holsatiae.

H *Araldus rex Daniae, obiit anno domini* 980.1. Nouem.
Canutus, filius VValdemari I. 1210.11. Nouemb.
VValdemarus III. anno domini 1231.26. Nouemb.
Canutus dux Lalandiae, filius regis VValdemari III. anno 1260.15.
Octobris.
Viburgis uxor Marchionis Brandenburgensis, Erici regis filia, obiit
1300.29. Septemb.
Agnes regina Daniae uxor Erici Regis, obiit anno domini 1300.
23. Sept. filia fuit Alberti Marchionis Brandenburgensis.
Ericus filius Erici regis, obiit anno domini 1319.13. Nouemb.
VValdemarus IIII. filius Christophori regis, obiit 1375.24.
Octobris.
Margaretha filia huius VValdemari trium Borealium regno-
rum potentissima regina, obiit anno domini 1412.27. Octob.
 Hb 3 Chri-

Christophorus rex Daniae, & Dux Bauariae, Anno 1468. 6. Ianuarij.

Iohannes Christierni I. filius obiit 1513. die 20. Februarij.

Anna filia regis Friderici primi in iuuenilibus annis peste perijt in Schleseuick, Anno 1535. 21. Septembris

Fridericus Friderici I. regis filius, Episcopus Hildesheimensis, obiit Anno 1556. 27. Octobris.

Christianus III. 1559. 1. Ianuarij

Christiernus II. 1559. 25. Ianuarij.

Dorothea regina Christiani III. uxor mortua anno Domini 1571. 7. Octobris.

Dorothea filia Fridericij primi regis Danorum, coniunx Christophori ducis Megapolensis obiit anno 1575. 11. Nouemb.

Iohannes dux Holsatia filius Friderici I. regis 1580. ultimo Septemb.

Magnus Christiani III. regis Danorum filius, Episcopus in Liouonia in Osel, Ehurlandt & Wick, mortuus an. atatis 42. Anno domini 1583. in Hyeme.

SEQUENTES COMITES HAMBVR-
gi sepulti sunt, durante adhuc monumentorum in-
scriptione, vnde dies obitus eorum
desumptus est.

Comes Ioannes I. filius Adolphi Comitis Holsatia, & Scho-
uuenburgensis, obiit Anno Christi 1266. 23. Febr.

Gerhardus, Prioris frater 1281. 21. Decemb.

Gerhardus II. Gerhardi I. filius, obiit anno 1312. 25. Octob.

*Gerhardus, Comes Holsatia ac Stormaria, filius Comitis Gerhar-
di, fratris Comitis Ioannis II. in magna pestilentia Segeberge
obiit, & in Abbazia Reinfeldensi sepultus, ut ex monumento
ibidem illi erecto constat. Anno domini 1350. 13. Aug.*

Adolphus filius Ioannis II. 1380. 26. Ian.

*Elisabetha coniunx Nicolai Comitis Holsatia, ac Schouuenbur-
gensis*

gensis, Itzeboa humata, obiit anno domini 1388. 5. Feb. quemadmodum ex are lapidi inciso constat.

Albertus Comes Holsatiae, ac Stormariae, Henrici filius, equo lapsus est, in Dithmarsia cum pradas ibidem ageret, ex quo casu paulo post mortuus anno 1403. 29. Sept. & Itzeboa sepultus.

Adolphus V. Dux Schleſeuicensis, & Comes Holsatiae, sepultus in Itzeboa, obiit anno 1459 4. Decemb. Lubeca.

ELECTORES SAXONIAE ET

Brandenburgensis, ac Comites

Norinbergenses.

MArchio Henricus I. Misnia, mortuus cum Episcopum Benonem verberibus multasset, anno domini 1106. mense Augusti.

Dedo Comes Rochlitzy anno domini 1119 16. Augusti.

Agnes filia VVenzelai regis Boemia, vxor Henrici II. Marchionis Misnia, Palatini Saxonia, Landgrauj Thuringiae, obiit 1268. 13. Septembris.

Henricus II. Marchio Misnia, Palatinus Saxonia, Landgrauus Thuringiae obiit anno domini 1288. 25. Februarij. Dresda.

Fridericus I del, Friderici primi filius, Burggrauus Norinbergensis moritur anno 1290. 14. Augusti, sepultus Heilbrunni.

Reinec.

Fridericus Claudus, Marchio Misnia, obiit anno 1315. 13. Ianuarij.

VValdemarus II. Elector Brandenburgensis, anno 1319. 7. Sept.

Ioannes Georgij, Ducis Saxonia filius, anno 1339. 26. Febr.

Ioannes Friderici II. filius, Burggrauus Norinbergensis 1357. 7. Octob. Reinec.

Fridericus III. Burggrauus Norinbergensis, mortuus Blassenburgi, Anno 1394. 21. Ianua.

Fridericus Rellicosus I. Elector Brandenburgensis, ex familia Burggrauorum, anno domini 1440. 21. Sept.

Sigismundus Episcopus VVirtzburgensis, dux Saxonia, moritur in exilio.

- exilio Rochlitzj, anno Domini* 1457.24. Decemb.
Electōr Fridericus II. Saxonia, anno 1464.7. Septemb.
Fridericus II. filius Friderici I. Electōris Brandenburgensis, an. 1470.
10. Febr.
Ernestus Saxonia Electōr III. obiit anno 1486.26. Augusti.
Albertus dux Saxonia, anno 1500.12. Septemb. obiit in
Frisia.
Zedena Alberti coniunx, filia regis Bohemia, mortua anno 1510.1.
February.
Sophia Casimiri III. filia, & Friderici Brādeburgensis in Onolsbach
coniunx, moritur anno Domini 1513. in Ianuario.
Ernestus dux Saxonia, Episcopus Magdeburgensis, anno eodem 3.
Augusti.
Dux Seuerinus Henrici ducis Saxonia filius, Oeniponte mortuus
Anno 1533. in Octobri.
Barbara Georgij Ducis Saxonia coniunx, obiit anno 1534. 17.
Ianuarij.

NOSTRA ETIAM AETATE MENSIBVS
 prædictis obierunt principes
 sequentes.

Anno Domini 1534.

- C**lemens VII. Papa 25. Septembris
Magdalena filia Georgij ducis Saxonia, uxor Ioachimi II.
Electōris Brandenburg: 28. Decembris
 Anno 1535.
Franciscus Sphortia ultimus dux Mediolanensis ultimo Octob.
 Anno 1536.
Obiit Catharina Hispanica, quam Henricus rex Anglia ante tri-
duum repudiauerat, mense Ianuario.
 Anno 1537.
Ioannes Ducis Georgij Saxonia filius 11. Ianuarij.
 Anno 1539.
Fridericus Georgij, Saxonia Ducis filius 27. Febr.
 Anno

Anno 1541.

Henricus Dux Saxonia, Comes Misnia, 19. Augusti.

Anno 1542.

Iacobus Rex Scotia, 12. Decembris.

Ioannes IV. Lusitania Rex, 2. Ianuar.

Anno 1543.

Georgius Marchio Brandenburgensis, Friderici frater & successor Onolsbachij, 17. Decemb.

Anno 1545.

Carolus dux Aurelia, 9. Nouemb.

Albertus Cardinalis Archiepiscopus Moguntinus, 24. Septembris.

Anno 1546.

Ernestus Dux Luneburgensis mortuus, 11. Ianuar.

Catharina Regina Anglia, 6. Augusti.

Anno 1547.

Henricus VIII. Rex Anglia, 26. Ianuarij. Polydor.

Petrus Bembus Cardinalis Roma, 18. Ianuarij.

Anna regina Rex Vngariae, regis Ferdinandi coniunx, extinguitur in partu filia, 27. Ianuarij.

Fridericus II. Dux Lignicensis, 17. Septembris.

Iacobus Sadoletus, Cardinalis, Roma mense Octobri.

Anno 1548.

Albertus Dux Megapolensis, filius Magni, mensis Ianuarij die 10.

Anno 1549.

Paulus III. Pontifex. 10. Nouemb.

Ottho Dux Luneburgensis moritur 11. Augusti.

Franciscus Dux Luneburgensis, 23. Nouemb.

Anno 1550.

Granuellanus Caroli V. Caesaris Consiliarius & Cancell. intimus, sub exitu Augusti.

Vlricus Dux VVirttembergensis, in principio Nouemb.

Magnus Dux Megapolensis Henrici filius, Episcopus Suerinensis, obiit 28. Ianuarij.

Anno 1551.

Ioannes Princeps Anhaladinus, Zerueſta, 4. Februarj.

Anno 1552.

*Henricus Dux, Megapolensis, 6. Febr.**Hermannus Episcopus Coloniensis, 15. Auguſti.**Fridericus Archiepiſcopus Magdeburgensis, Marchio Brandeburgensis, 3. Octob.**Paulus Iouius Nouocomensis, Episcopus Nucerinus, hiftoriarum ſcriptor celeberrimus, 11. Decemb.**Mauritiuſ Huttenus, Episcopus Eſtetiſis, mortuus in Decemb.*

Anno 1553.

*Ioannes Ernestus Dux Saxonia, 8. Februarj.**Georgius princeps Anhaladinus, 17. Octob.*

Anno 1554.

Sibylla coniunx Ioannis Friderici Electoris, 21. Febr.

Anno 1555.

Agneta olim Electoris Mauritij coniunx, poſt cuius mortem nupſit Ioanni Friderico, mortua 4. Nouemb.

Anno 1556.

*Fridericus, Philippi filius, Palatinus Elector, 26. Febr.**Ioannes Comes de Iſenberch, Elector Treuerenſis, mortuus in Februario.**Adolphus Archiepiſcopus Coloniensis, Comes Schavuenburgensis, 20. Septemb.**Fridericus frater Chriſtiani III. Regis Dania, coadiutor Bremensis, Episcopus Hildesheimensis & Slesuicensis, moritur 27. Octob.**Albertus Alberti, ducis Megapolensis filius, 19. Decemb.*

Anno 1557.

Albertus Marchio Brandenburgensis, Caſimiri filius, exul in opido Marchionum Badensiū, quod dicitur porta Hercinia, 8. Ianuarij.

Anno 1558.

*Carolus V. in Hispania, die Matthai Apoſtoli, 21. Septemb.**Gerhardus Comes Mansfeldensis, 13. Septemb.**Antonius de Schavuenburg, Archiepiſcopus Coloniensis, 21. Septemb.*

Eo.

Eodem die & anno Georgius Comes VVirttembergensis.

Maria Regina Anglia, 17. Nouemb.

Et post illam Reginaldus Polus Cardinalis, natus ex nepte Edwardi quarti, Regis Anglia.

Anno 1559.

Christianus tertius, Rex Dania, 1. Ianuarij.

Christiernus secundus Rex Dania, expulsus regno, obiit 25. Ianuarij.

VVilhelmus princeps & Comes Hennenbergensis, 26. Ian.

Anna de Honstein, comitissa Alberti Mansfeldensis Comitiss, moritur 4. Febr.

Otho Henricus, Elector Palatinus, 12. Februarij.

Chytraus.

Henricus Rex Gallia, accepto vulnere in ludo equestri, 10. Aug.

Paulus quartus PP. 18. Augusti.

Hercules dux Ferrariensis, 3. Octob.

Anno 1560.

Philippus dux Pomerania, 14. Feb.

Ioannes Fridericus, Iohannis Friderici Electoris nepos, 8. Augusti.

Gustauus Rex Suecia, 29. Septemb.

Franciscus secundus, rex Gallia, 5. Decemb.

Anno 1561.

Ioachimus princeps Anhaltinus, 6. Decemb.

Anno 1562.

Iohannes Gebhardus, Episcopus & Elector Coloniensis, Comes Mansfeldensis, 12. Nouemb.

Anno 1564.

Philippus Comes Mansfeldensis, obiit Norimberga, 13. Ianuarij.

Sabina Comitissa Palat. ad Rhenum Vlrici VVirttembergensis coniunx, 30. Augusti.

Ioannes Vugnadius, Baro in Sonneck, 27. Decemb.

Is a

Anno

Anno 1565.

VVolfgangus senior, Comes de Barby, 24. Ianuarij.
 Magdalena de Schwarzburg, vxor Iohannis Alberti Mäsfeldensis, 7. Septemb.

Alexander Augusti Electoris filius, 8. Octob.

Ioannes Fridericus III. Dux Saxonia, Ioannis Friderici I. filius, ultimo Octobris.

Catharina de Henneberg, vxor Comitissae de Schwarzburg/
 7. Nouemb. Spangebergius.

Pius IIII. Papa, obiit 9. Decemb.

Catharina Romani Imperij Burggrauias Misnensis, nata ex stirpe principum Brunsvicensium, 10. Decembris.

Anno 1566.

Maria filia Electoris Augusti, 6. Ian.

Solymanus Imperator Turcicus, 4. Septemb.

Sigismundus Archiepiscopus Magdeburgensis, 12. Septemb.

Magdalena Comitissae de Vngnaden coniunx, 16. Nouembris.
 Vienna.

Anno 1567.

Magnus Augusti Electoris filius, 6. Nouemb.

Anno 1568.

Eberhardus Dux VVirtembergensis, 2. Februarij.

Henricus Comes Bredenrodus, mense Februario.

Carolus Archidux Austria, Philippi regis Hispaniarum filius, in Octobri. Michael Eitzingerus.

Anna nata ex prosapia Brunsvicensium, coniunx Barnini Senioris Ducis Pomeraniae, 6. Nouemb.

Henricus Senior Burggrauius Misnensis, 29. Decembris.

Anno 1569.

Sybilla Maria, Ioannis VVilhelmi, Ducis Saxonia vxor, moritur, 7. Septemb.

Ludovicus Comes Oettingensis, 1. Octobris.

Agneta principissa de Anholdt, 27. Nouembris. Spangebergius.

Anno

Anno 1570.

Augustus Augusti Electoris filius, 12. Feb.

Maria de Monimoransi, uxor Comitis Petri Ernesti de Mäsfeldt, 5. Augusti.

Christianus Comes Oldenburgensis Antonij filius, 6. Aug.

Fridericus III. Dux Lignicensis 15. Decembris.

Anno 1571.

Ioachimus II. Elector Brandenburgensis, 3. Ianuarij.

Ioannes Marchio Brandenburgensis, Ioachimi II. frater, 13. Ianuarij.

Dorothea regina Dania Vidua Christiani III. uxor, 7. Octobris.

Anno 1573.

Antonius Comes Oldenburgensis, die 22. Ianuarij.

Philippus de Norcarmes Hannonia praefectus, 1. Februarij.

Hedwigis, filia Sigismundi primi, regis Polonia, coniunx Ioachimi secundi Electoris Brandenburgensis, 7. Februarij.

Burghardus de Oberggen Episcopus s. Hildesemensis, mortuus est 23. die Februarij.

Anno 1574.

Sidonia, Electoris Augusti soror, Erii Brunswicensis coniunx, 4. Ianuarij.

Carolus IX. Rex Gallia moritur 24. Septemb.

Sabina filia Georgij Marchionis Brandenburgensis, coniunx Ioannis Georgij Electoris Brandenburgensis, 2. Nouembris.

Selymus Imperator Turcicus, 13. Decembris.

Carolus Cardinalis Lotharingia, mortuus post Carolum regē, pactis in Francia inducjs, 23. Decembris.

Anno 1575.

Dorothea filia Friderici regis Dania, coniunx Christophori principis Megapolitani, & Episcopi Ratzeburgensis mortua 11. Nouembris. & sepulta 8. Decemb. in Gustrouu a sorore Elisabetha.

Anno 1576.

Ioannes Albertus dux Megapolitanus, 12. Febr.

li 3 Ma

Maximilianus Imperator, 12. Octob.

Fridericus Palatinus Rheni Elector, 26. Octob.

Anno 1578.

Ioannes de Austria Caroli V. filius illegitimus, 2. Octob.

Anno 1579.

Albertus Dux Bauaria, 23. Octob.

Maximilianus, Comes Bussowinus, 25. Decemb.

Anno 1580.

Henricus rex Portugallia antea Cardinalis, 31. Ianuarij.

Philippus Ludouicus, Comes ab Hanau & Reineck, Dominus in Munzelberg, 4. Febr.

Ioannes Dux Holsatia, Christiani tertij. Regis Dania frater, ultimo Septembris.

Anna Regina Hispania, Philippi regis coniunx, filia Maximiliani secundi, moritur in Hispanijs, ubi nata fuerat. 25. Octob.

Casparus Schetus, Dominus de Grosebeck & Baro in Vvesemal regis Hispaniarum ararij praefectus, Hannoveriae moritur, 9. Novebris.

Anno 1582.

Philippus Comes de Lippe, Spiegelberg, & Peremonde, ultimus eius familia, obiit in iuuentute, 11. die Febr.

Ferdinandus Toletanus Dux Alba, obiit Lisbona, 12. Decembris.

Ottho ultimus Comes de Hoia & Bruckhusen, mortuus 27. Februarij, post cuius obitum Comitatus ille pervenit ad Duces Brunsvicensis & Luneburgenses.

Anno 1583.

Philippus Baro à VVinneberg, iudex imperialis Camera, obiit Spira. 8. Augusti.

Catharina regina Suecia, Ioannis coniunx, soror regis Polonia Sigismundi Augusti, mortua 16. Septemb.

Ludouicus Comes Palatinus, Elector mortuus, 12. Octob.

Huma mater praesentis Sultani Murata, obiit 29. Novebris.

Anno 83. Ex Reinero Reineccio.

Geor.

Georgius Ernestus, ultimus princeps Hennebergensis, mortuus, 15. Decemb.

Ex tot enumeratis exemplis, quorum immensus posset colligi numerus, apparet, mensibus hybernis plures, q̄ est iuis abripi mortales.

Confirmat etiam hanc meam opinionem morbus, qui anno Domini 1580. totum ferè terrarum orbem peragravit, & ex oriente ac meridie ad occasum & septentrionem contendit, atq̄, his in locis septentrionalibus, & inferiori Germania, ac Dania in Octobri, Nouembri, Decembri, grassatus est, quo non pauci extincti sunt. Affirmare etiam ferè ausim: Pestilentiam prædictis magis mensibus, quàm alijs, præsertim his locis Cymbricis & ciuitatibus maritimis seu Vandalicis, sauire.

Plinius scribit libro septimo, obseruatum esse suo tempore, à meridiam partibus ad occasum Solis pestilentiam semper ire, nec unquam ferè aliter, nisi hyeme, nec ut ternos excedat menses.

Et veteres rectè dixerunt: Autumnus mortalibus esse lethiferum. Approbat id satis morbi genus, sudor Gallicus dictus, qui maxime in Septembri viguit anno Domini 1529. Et exemplum historiographis notum, quod anno Domini 1348. Lubeca ipso die Laurentij, hoc est, 10. Augusti, perierunt mille & septingenti homines spacio 24. horarum. Pestilenciales item, & alij morbi, qui patrum memoria ac nostro seculo contingere. Affirmant hoc etiam pastores & aditus in Ecclesijs parochialibus his, & multis alijs Ciuitatibus ac locis, cum quibus ego sermonem contuli.

Polybius lib. 9. scribit: Durante bello Romanorum aduersus E- quos, senatorum quartam partem interiisse, ambosq̄ Consules, tribunos ferè omnes: Et primo plaustris cadauera extra urbem exportata, deinde in Tyberim cõiecta fuisse. Ac cæpisse eam lucem circiter Calendas Septembris.

Sabellicus narrat, circa tertium Genuensium bellum cum Venetijs, atrocem pestilentiam exortam esse, eamq̄ initium primum habuisse in Scythia. Deinde circa Pontici maris oram, & Hellepontum grassatam esse, & postea ferè totum Occidentem infestasse.

Autor Chronica Hierosolymitana scribit; Quod sit orta plaga maxima mortalitatis in urbe Antiochia, ex qua primo venerabilis

lis praeful de Podio, unus ex praecipuis, qui cum Godefrido sacram militiam professi sunt, vitam Calendis Augusti finivit.

Et hac adeo sauij, ut per spacium fere sex mensium, videlicet Augusti, Septembris, Octobris, Nouembris, Decembris & Ianuarij, singulis fere diebus centum & quinquaginta vel triginta ad minus spiritum exhalarint, ita ut in illo semestris spacio utriusq; sexus supra centum millia perierint.

Grauißima fuit pestilentia, qua nostris temporibus anno Christi 1564. Germaniam, & Galliam peruagata est. Et certe nulla domus fuit Basilea, quam non lues ista corripuit, mortuus est inter alios, Theologus Martinus Borrhemus, Anno aetatis 64. s. Idus Octobris. Et pestis illa maxime sauij hybernis mensibus.

Ex Theatro vita Humana.

Addo & hoc quod egomet ex multorum hominum obitu comperit habeo, quod graui & periculoso morbo senes decumbentes, ut plurimum animam reddere soleant, Luna in prima vel septima caeli domo existente, raro in decima & quarta domo, nunquam fere in reliquis. Si autem accidit, ut Luna sit in alijs domibus, tunc hoc signum in quibus Luna versatur, est in prima, decima, septima, aut quarta natiuitatis morientis. Quod pluribus exemplis à me & alijs multoties est obseruatum. Ratio autem cur haec ita plerumque contingant, alio loco à me exponetur.

Idem etiam videtur aliqua ex parte affirmare Plinius ex Aristotelis sententia, lib. 2. cap. 98. Vbi dicit, nullum animal in Oceano Gallico, nisi asturecedente (scilicet ex Oceano in terram, ut ego intelligo) expirare aut extingui: quod fit, cum Luna tendit ad primam & septimam Domum, illasque domos peragrat. Addit Plinius in homine illud compertum.

Aliqui volunt, quod homines qui nati sunt crescente Luna, pereant decrecente, & sic e contra, quod ego affirmare nolo: etiam si habeam tria domestica exempla, in matre mea, & duobus proprijs filijs, tamen una hirundo non facit Ver, Et quia aliqua contraria exempla etiam memini, alijs id ipsum per experimentam discutiendum relinquo. Nam non à raris contingentibus, sed ab ijs, quae plurimum eueniunt obseruationes constituere oportet.

Sed

*Sed hoc etiam admonere opera precium esse duxi, quod à maiori-
bus accipi, ipseque mut deprehendi, quod nonnunquam ex patribus de-
ruiuntur morbi in filios, ita ut ferè simili genere aggritudinis affi-
ciantur, saepe etiam circa idem atatis tempus, & interdum pari
mortis genere extinguantur, similesque exitus sortiantur, tam in an-
nis Climactericis, quàm in reliquis. Et hoc praesertim in familijs a-
nimaduerti potest cum earum aliqua sint longæva, alia verò parum
durabiles, alia παρὰ φύσιν & metis errorem, quasi hereditariam
habeant, nonnulla etiā sædo & tragico exitu pereant, ut Poeta dicit:*

Natura sequitur semina quisque sua.

*Et Cicero: Nonne vides & formas & mores, & motus, ac ple-
rosque status effingere à parentibus liberos.*

*Et Plinius Iunior de Cornelio Rufo scribit, illum tertio & trigesi-
mo atatis anno pedum dolore correptum esse, qui morbus illi patrius
erat. Nam plerumque morbi quoque per successiones quasdam, ut
alia traduntur.*

*Segeberga nuper fur suspensus est, cuius frater, pater ac avus pro-
pter furtum laqueo strangulati sunt, & alibi his similia accidisse
audimus.*

*Maiores etiam fuerunt in eadē opinione. Nam Pausanias di-
cit, quod omnes ex gente & nomine Aeacidarum diuinitus oblatæ
nece occubuerint. Cui Iustinus addit: Plerosque Aeacidarum intra
annum tricesimum defunctos esse.*

*David regnavit in Hebron annos septem, & sex menses, 2. Sa-
muel. 5. In Hierusalem autem annos 33. 2. Samuel 5. qui anni col-
lecti faciunt*

Salomon scribitur, regnasse annos

& vixit annos

*Secundum Leonhardum Krcintzheim, à quo Bucholzerus non val-
de dissentit, qui scribit, ipsum vixisse annos*

Ieroboam filius eius, vixit 57. 1. Reg. 4.

*Nepos eius Assa, regnavit annos 40. & multi putant, illum ad reg-
num peruenisse anno 19. ita ut tantum vixerit*

*Iosaphat filius huius, rex in Iudam moritur anno atatis 60. Nam
regnum adeptus est anno atatis 35 & regnavit 25. annos: qui*

Kk

anni

anni collecti faciunt

Agathias lib. 4. inter alios Persarum reges enumerat etiam Nersen, & illum regno praeuisse annos 7 & menses 9. eiusq; filium Misdatem in principatu successisse, patrisq; heredem effectum, non solum potentia, sed annorum etiam & mensium equalitate & spacio pari. Et admiratione dignum esse scribit, patri filioq; annos, mensesq; Imperij fuisse pares.

Trecenti sex Fabij omnes patricij, omnes unius gentis, ad unum omnes uno die cæsi sunt teste Liui.

Plutarchus scribit, tres Fabios ad Brennum ducem Gallorū missos, quorum cum unus dictus Ambustus interfectus esset, ceteros cum fratribus ipsius contra Brennum tribunos militum electos esse, & cum eo prope flumen Alliam in plenilunio circa Solstitium estuale praelio decertantes perijisse, quo die ante quoq; ingens Fabiorum accepta clades fuerat, ex qua familia trecenti, ut iam dictum est, fuerant ab Hetruscis cæsi.

Paterculus describens pugnam Vari cum Arminio Cheruscorum Duce, inter alia hæc profert, Duci Varo plus ad moriendum, quam ad pugnandum animi fuisse. Quippe paterni auiq; exempli successor, seipsum transfixit. Ex quo constat, quod auus, pater, ac filius seipsum interfecerint.

Cn. Pompeius Strabo, pater Pompeij Magni, fulmine ictus perijt: Ipse Pompeius, cum post pugnam Pharsalicam ad regem Aegypti maximis à se beneficijs affectu confugeret, in naui, antequam portum ingrederetur, est interfectus. Eius filius natu maior in Hispania preijt, quemadmodum minimus in Asia. Ita morte violenta extra patriam extincti sunt auus, pater, & filij, ac longè disitis locis sepulti. Quemadmodum etiam A. Pompeius subito e vita decessit, cum in ade Iouis Capitolini sacra fecisset.

Duo Casares, Prator, & pratur a perfunctus Dictatoris Caesaris pater, hic Pisis exanimatus, ille Roma dum calciantur matutino tempore teste Plinio.

Heluidia sorores amba à partu, cum filias enixa essent, obierunt superstitibus filiabus, ut Plinius Iunior in Epist. ad Cerealē refert.

Theodosius Imperator Constantinopolitanus, vixit annos 49

men-

mensēs 3. dies 19.

Honorius filius Theodosij vixit annos 49

mensēs 11. dies 7.

Cacilius Arborius avus Ausonij Poëta, vixit annos 99

Iulius pater Ausonij, vixit similiter annos, 99

ut constat ex Epicedijs Ausonij.

Ottho II. & Ottho III. ambo in iuuenili aetate ad imperium peruenierunt, ambo vix 28. aetatis annum compleuerunt. Ottho II. ex telo infecto aut veneno, ut nonnulli, scribunt. Sic etiam filius Ottho III. à Crescentij vidua veneno sublatu, perijt pater 8. Decemb. Filius 28. Ianuarij. Nomen, dignitas, conditio, aetas ac genus mortis eadem in his fuerunt, & interstitio 50. dierum in hyeme ambo extincti, cum & pater ac avus horum, nomine Ottho primus & magnus Imperator fuerit.

Ottho, post Ottho regnavit tertius Ottho. Spangeberg.

Habemus etiam exemplum in familia regum Dania.

Adolphus V. dux Slesvicensis, & Holsatia Comes, avunculus Christierni primi Dania regis, cuius ope, à proceribus Regni electus est, & ad Comitatum Holsatia, mortuo Adolpho, iure emptionis peruenit, praefuit ditionibus suis ultra annos 32

vixit annos 56

Gubernare incepit, annum agens vita 24

Christiernus ex sorore Adolphi natus, primus Rex Dania, Noruegia, ac Suecia, regno praefuit Danico annos integros 33

vixit annos 56

In Regem Dania electus, cum ageret annum aetatis 24

Ioannes Rex Christierni filius, praefuit, ut pater, regno annos 32 vixit annos 58

Incepit gubernare, annos natus 25

Christiernus III. Friderici filius praefuit regno à coronatione annos 22

Ab electione verò 24

Ex viuis excessit, anno aetatis 56

Ioannes Dux Holsatia, Friderici filius, Christiani III. frater, praefuit etiam ducatibus ultra annos 32

Kk a obijt

obijt anno et atis	59
Gubernationis initium fecit atatis sua anno	27
Fridericus modernus Rex Danie, ac Noruegia, regni habenas suscepit, anno Christi	1559
Annos habens	24

& aliquot menses.

Agit iam anno salutis 1585. et atis sua annum

51

Regno feliciter præsuit annos ferè

26

Est & animaduersum à me, quod multi Reges Danie, regno præsuerunt ultra anno: 30. aut circiter, ut Ericus Rex Danie, Dux Pomerania, Margareta filia VVoldemari, VVoldemarus Christophori filius, Ericus, Erici filius, VVoldemarus primus, VVoldemarus, sancti Kanuti filius: Ericus Christophori filius, Sueno, Kanuti Magni ex sorore nepos, Kanutus Magnus, Et adhuc plures.

Ludouicus Rex Francia XI. Cominæo referente dicere solitus fuit: Gallia reges à multis temporibus sexagesimum et atis annum non excessisse, quod etiam historia testantur. Ipsemer Ludouicus vix sexagesimum primum attigit. Posteriores autem reges omnes usq; in hunc diem hanc etatem non sunt assecuti.

Duces aliquot Austria, & reges Vngaria ac Bohemia, aut veneno, aut in bello, eadem etate ferè perierunt.

Albertus II. dux Austria habuit filiam, quæ genuit ex Domino Rapelstein filium, qui intoxicatur anno atatis

18

Cuspinianus.

Albertus IIII. dux Austria, Alberti II. Romanorum regis pater, cum Marchionem Moravia oppugnaret, accepto lethali poculo dissenteria in mortem solutus est. Cuspinianus.

Eius filius Albertus II. Sigismundi gener, pater Ladislai, Rex Vngaria, Bohemia, Imperator, ac dux Austria, in solutionem ventris etiam incidit, & non sine suspitione veneni periit, cuius est dictum: O monstrosa fortuna, vno anno iria regna consecutus sum, diuinans sibi vitæ finem instare. Nam unum annum & aliquot menses regnis præsuit.

Ladislauus Rex Vngaria ac Bohemia, præcedentis Imperatoris Alberti filius posthumus, cum sponsam Magdalenam regis Gallie

filiam

filiam expectaret, veneno perijt intra horas 36 sanus, viuis & mortuus fuit, anno atatis 18

Vladislaus Iunior, rex Vngaria ac Polonia, ad Varnam à Turcis interfectus est, anno atatis 21

Ludouicus vltimus, rex Vngaria Vladislai Casimiri filius Turcas fugiens, in palude mortuus est inuentus, anno atatis 71

Stephanus Broderith, huius Ludouici Procar. cell. rius.

In Scotia fuerunt quinq. reges sibi inuicem hereditario iure succedentes ex una familia, nomine Stuart, Iacobi dicti: Horum nonnulli in iuuentute capti, deinceps liberati, omnes ferè in bello circa eandem atatem perierunt, excepto Iacobo V. & vltimo, qui moto bello ab Anglis superatus, & accepto nuncio de obitu duorum filiorum, qui ambo vno die in diuersis locis peste extincti erant, mærore perijt. Quomodo autem Rex Henricus ex eadem familia nostro tempore uxoris instinctu anno domini 1567. interemptus sit, omnibus notum est. Maria vxor eius filia Iacobi V. paulò post capta est, & adhuc in Anglia captiua detinetur. Et cum Scoti centum & quinq. reges numerant, ex his quinquaginta aut in bellis cecidisse, aut à proceribus regni peremptos esse, ex annalibus ipsorum colligitur

Præterito anno contigit hic in Holsatia in nobili familia Aluedica, ut mater, filius & filia in una septimana morerentur, & vno die in auitis monumentis deponerentur: cum tamen diuersis locis obierint.

Illustrißima Calabria ducißa Hippolyta Sfortia, una cum filio suo Domino Petro agrotare cepit, & eadem hora affligebantur ambo continuè. Et, quod plus est, matre cibum appetente filius quoque eum poscebat, & semper in illa infirmitate ambo eadè appetebant, Neutro interim de alterius affectu quicquam sciente.

Hoc ex astrorum euenisse pari influentia, vel directione simili, verè concluditur, ut Pirouanus refert.

Aurantij aliquot principes ordine se subsequentes & Nassauiorum aliquot comites bombardis sunt interfecti. Primo Philebertus Aurantij prorex Neapolitanus Caroli V. in obsidione Florentina globo est traiectus.

Deinde ex eius sorore nepos Reinerus Nassauius Aurantij prin

ceps obsidens Fanum Desiderij globo è muris exploso ictus, occubuit.

Tertio etiam Guilielmus Nassavius dicti Reineri patris filius, & princeps Aurantij, Anno 1584. mense Iunio die 30. tribus plumbeis globulis, è parua bombardà à Burgundione nobili emissis vitā priuatus est. Quemadmodum etiam constat, ante aliquos annos fratres eius Henricum, Adolphum & Ludonicum Nassavios in pralijs Belgicis interfectos esse, quos multi etiam opinantur bombardā traiectos esse.

Adolphus etiā ex eadē Nassauica familia Imperator, in cōfliktu casus, periit. Et Philippus Nassaviæ Comes, in Susatensis VVestphalia oppidi obsidione pila anea confossus perhibetur, In Chronicis urbis Lippia. Et eiusdem familiae Comes in cōfliktu Papiensi ex parte Regis Gallia sphaerula ictus occubuit, perhibente Sebastiano Fräck in Chronicis suis.

Thomas Haueretūs Dux Norfolciae, maiestatis laesa accusatus anno 1572. Londini, cum duabus eius propinquis securi fuit percussus à Regina Anglia. Eodem genere supplicij, & ob eandem causam, pater, auus, ac proauus eius, sunt affecti. Et quintus, anno 1585 similiter capite plexus, periit. Ita, ut quinq; eius familiae, sibi succedentes, eodem genere mortis fuerint oppressi, teste Buchanan.

Inter exempla enarrata Vitelliorum in Italia 4. Fratrum casus & exitus, quo modo miserabili, sed diuerso genere mortis omnes cōciderint, commemorare lubet, ex Iouio.

Ioannes siquidem natus Maximus ad Auximum in oppugnatione, tormento discerptus interiit.

Alter Camillus in Apulia Circellum oppidum capere contendens molarilapide supernè deiecto est oppressus.

Paulus Vitellius perfidia accusatus, vir insons captus, & securi percussus est.

Vitellocius Vitellius cum Paulo Vrsino socero à Casare Borgia est strangulatus.

Hi sine dubio congruentes syderum positus ac influentias calamitosam mortem efficientes habuerunt.

Similis est de Mauritio Imperatore historia, cuius uxor, tres filij

filij, & filia, demum infans, quem lactantem nutrix occuluerat, ne tota Mauritij stirps interiret, & suum filium pro alumno dabat.

At tandem ipse Mauritius Caesar, securi truncatus est, iubente Phoca Imperatore. Qui fera hac crudelitate nondum satius, postea, pro Theodosio ad Cosroen misit, & occidi fecit. Et Petrum Mauritij fratrem, filiamq. Germani, & in uniuersum omnes Mauritio sanguine iunctos interfecit. Ita Cuspinianus ex Ioannis Monachi, & Pauli Diaconi historia.

Georgius Cedrenus Græcus auctor, Anno, inquit, quinto, Phocas multos Mauritij amicos necauit, & cremauit: Constantinam, cum tribus filiabus in portu Eutropij, ubi & Mauritius fuerat occisus, caputibus truncauit, multos quoq. insignes viros de palatio, & inferioris ordinis innumeros interfecit.

Liber de Antiquitatibus Urbis Constantinopolitanae, Rubrica quarta, eandem hanc historiam ita commemorat.

Phocas Tyrannus insurgens, cepit uiuum Mauritium Imperatorem, Constantiamq. Reginam ipsius, & quinque liberos masculos, & tres filias, & sustulit primum tyrannus pueros, deinde uxorem, postremo ipsum Mauritium, & sepelierunt simul omnes in uno sepulchro, postea scripserunt supra Elogion, & posuerunt supra in tabula, quæ uidetur in hodiernum usque diem, sic:

EPIGRAMMA IN MAVRITIVM CONIVGEM, ET LIBEROS C A E S O S.

O EGO MILLE MODIS REGVM MISERANDA DVORVM
MAVRITII CONIVNX, FILIA TIBERII,
EDOCVI REGINA SATIS FOECVND AQVE MATER
QVAM SINT MVLTORVM COMMODA SCEPTRA DVCVM,
MILITIS INFIDI IACEO POPVLIQVE FVRORE,
ET MECVM CONIVNX. PROGENIESQVE IACET.
NAE MISERAE NIOBES EGO SVM VITALE CADAVER
PLVRANE CISSABIS. PLVRA IOCASTA TVLIT?
ESTO IVRE PATER, CVR PIGNORA PARVA NECANTVR?
HVMA-

obijt anno etatis	59
Gubernationis initium fecit atatis sue anno	27
Fridericus modernus Rex Dania, ac Noruegia, regni habenas suscepit, anno Christi	1559
Annos habens	24

& aliquot menses.

Agit iam anno salutis 1585. etatis sue annum

51

Regno feliciter præsuit annos fere

26

Est & animaduersum à me, quòd multi Reges Dania, regno praefuerunt ultra annos 30. aut circiter, ut Ericus Rex Dania, Dux Pomerania, Margareta filia VVoldemari, VVoldemarus Christophori filius, Ericus, Erici filius, VVoldemarus primus, VVoldemarus, sancti Kanuti filius: Ericus Christophori filius, Sueno, Kanuti Magni ex sorore nepos, Kanutus Magnus, Et adhuc plures.

Ludouicus Rex Francia XI. Cominao referente dicere solitus fuit: Gallia reges à multis temporibus sexagesimum atatis annum non excessisse, quod etiam historia testantur. Ipsemet Ludouicus vix sexagesimum primum attigit. Posteriores autem reges omnes vsq; in hunc diem hanc aetatem non sunt assecuti.

Duces aliquot Austria, & reges Vngaria ac Bohemia, aut veneno, aut in bello, eadem aetate fere perierunt.

Albertus II. dux Austria habuit filiam, quae genuit ex Domino Rapelstein filium, qui intoxicatur anno atatis

18

Cuspinianus.

Albertus IIII. dux Austria, Alberti II. Romanorum regis pater, cum Marchionem Moravia oppugnaret, accepto lethali poculo dissenteria in mortem solutus est. Cuspinianus.

Eius filius Albertus II. Sigismundi gener, pater Ladislai, Rex Vngaria, Bohemia, Imperator, ac dux Austria, in solutionem ventris etiam incidit, & non sine suspitione veneni periit, cuius est dictum: O monstrosa fortuna, uno anno tria regna consecutus sum, diuinans sibi vitæ finem instare. Nam unum annum & aliquot menses regnis praefuit.

Ladislaus Rex Vngaria ac Bohemia, praecedentis Imperatoris Alberti filius posthumus, cum sponsam Magdalenam regis Galliae filiam

filiam

filiam expectaret, veneno perijt intra horas 36 sanus, viuus & mortuus fuit, anno atatis 18

Vladislaus Iunior, rex Vngaria ac Polonia, ad Varnam à Turcis interfectus est, anno atatis 21

Ludouicus ultimus, rex Vngaria Vladislai Casimiri filius Turcas fugiens, in palude mortuus est inuentus, anno atatis 71

Stephanus Broderish, huius Ludouici Procar. cell. rius.

In Scotia fuerunt quinq. reges sibi inuicem hereditario iure succedentes ex una familia, nomine Stuart, Iacobi dicti: Horum nonnulli in iuuentute capti, deinceps liberati, omnes ferè in bello circa eandem atatem perierunt, excepto Iacobo V. & ultimo, qui motu bello ab Anglis superatus, & accepto nuncio de obitu duorum filiorum, qui ambo uno die in diuersis locis peste extincti erant, mærore perijt. Quomodo autem Rex Henricus ex eadem familia nostro tempore uxoris instinctu anno domini 1567. interemptus sit, omnibus notum est. Maria uxor eius filia Iacobi V. paulò post capta est, & adhuc in Anglia captiua detinetur. Et cum Scoti centum & quinq. reges numerant, ex his quinquaginta aut in bellis cecidisse, aut à proceribus regni peremptos esse, ex annalibus ipsorum colligitur

Præterito anno contigit hic in Holsatia in nobili familia Aluedica, ut mater, filius & filia in una septimana morerentur, & uno die in auitis monumentis deponerentur: cum tamen diuersis locis obierint.

Illustrißima Calabria ducißa Hippolyta Sfortia, una cum filio suo Domino Petro agrotare cepit, & eadem hora affligebantur ambo continuè. Et, quod plus est, matre cibum appetente filius quoque cum poscebat, & semper in illa infirmitate ambo eadē appetebant, Neutro interim de alterius affectu quicquam sciente.

Hoc ex astrorum euenisse pari influenza, vel directione simili, verè concluditur, ut Pironianus refert.

Aurantij aliquot principes ordine se subsequentes & Nassauiorum aliquot comites bombardis sunt interfecti. Primo Philebertus Aurantij prorex Neapolitanus Caroli V. in obsidione Florentina globo est traiectus.

Deinde ex eius sorore nepos Reinerus Nassauius Aurantij prin-

ceps obsidens Fanum Desiderij globo è muris exploso ictus, occubuit.

Tertio etiam Guilielmus Nassavius dicti Reineri patris filius, & princeps Aurantiæ, Anno 1584. mense Iunio die 30. tribus plumbeis globulis, è parua bombarda à Burgundione nobili emissis vita priuatus est. Quemadmodum etiam constat, ante aliquot annos fratres eius Henricum, Adolphum & Ludouicum Nassauios in prælijs Belgicis interfectos esse, quos multi etiam opinantur bombarda traiectos esse.

Adolphus etiã ex eadẽ Nassauica familia Imperator, in cõfliktu casus, perijt. Et Philippus Nassauie Comes, in Susatensis VVestphalia oppidi obsidione pila anea confossus perhibetur, In Chronicis urbis Lippie. Et eiusdem familia Comes in cõfliktu Papiensi ex parte Regis Gallia sphaerula ictus occubuit, perhibente Sebastiano Frack in Chronicis suis.

Thomas Haueretus Dux Norfolcia, maiestatis læsa accusatus anno 1572. Londini, cum duabus eius propinquis securi fuit percussus à Regina Anglia. Eodem genere supplicij, & ob eandem causam, pater, auus, ac proauus eius, sunt affecti. Et quintus, anno 1585 similiter capite plexus, perijt. Ita, ut quinq; eius familie, sibi succedentes, eodem genere mortis fuerint oppressi, teste Buchananus.

Inter exempla enarrata Vitelliorum in Italia 4. Fratrum casus & exitus, quo modo miserabili, sed diuerso genere mortis omnes cõciderint, commemorare lubet, ex Iouio.

Ioannes siquidem natus Maximus ad Auximum in oppugnatione, tormento discerptus interijt.

Alter Camillus in Apulia Circellum oppidum capere contendens molari lapide supernè deiecto est oppressus.

Paulus Vitellius perfidia accusatus, vir insons captus, & securi percussus est.

Vitellocius Vitellius cum Paulo Vrsino socero à Casare Borgia est strangulatus.

Hi sine dubio congruentes syderum positus ac influentias calamitosam mortem efficientes habuerunt.

Similis est de Mauritio Imperatore historia, cuius uxor, tres filij

filij, & filia, demum infans, quem lactantem nutritrix occulnerat, ne tota Mauritiij stirps interiret, & suum filium pro alumno dabat.

Act tandem ipse Mauritius Caesar, securi truncatus est, iubente Phoca Imperatore. Qui fera hac crudelitate nondum satius, postea, pro Theodosio ad Cosroen misit, & occidi fecit. Et Petrum Mauritiij fratrem, filiamq; Germani, & in uniuersum omnes Mauritiio sanguine iunctos interfecit. Ita Cuspinianus ex Ioannis Monachi, & Pauli Diaconi historia.

Georgius Cedrenus Græcus auctor, Anno, inquit, quinto, Phocas multos Mauritiij amicos necauit, & cremauit: Constantinam, cum tribus filiabus in portu Eutropij, ubi & Mauritius fuerat occisus, capitibus truncauit, multos quoq; insignes viros de palatio, & inferioris ordinis innumeros interfecit.

Liber de Antiquitatibus Urbis Constantinopolitane, Rubrica quarta, eandem hanc historiam ita commemorat.

Phocas Tyrannus insurgens, cepit viuum Mauritium Imperatorem, Constantiamq; Reginam ipsius, & quinq; liberos masculos, & tres filias, & sustulit primum tyrannus pueros, deinde uxorem, postremo ipsum Mauritium, & sepelierunt simul omnes in vno sepulchro, postea scripserunt supra Elogion, & posuerunt supra in tabula, quæ videtur in hodiernum vsq; diem, sic:

EPIGRAMMA IN MAVRITIVM CONIVGEM, ET LIBEROS C A E S O S.

O EGO MILLE MODIS REGVM MISERANDA DVORVM
MAVRITII CONIVNX, FILIA TIBERII,
EDOCVI REGINA SATIS FOECVND AQVE MATER
QVAM SINT MVLTORVM COMMODA SCEPTA DVCVM,
MILITIS INFIDI IACEO POPVLIQVE FVRORE,
ET MECVM CONIVNX. PROGENIESQVE IACET.
NAE MISERAE NIOBES EGO SVM VITALE CADAVER
PLVRANE CISSABIS. PLVRA IOCASTA TVLIT?
ESTO IVRE PATER, CVR PIGNORA PARVA NECANTVR?

HVMA-

HVMANI PRORSVS NESCIA TURBA DOLI.

NON IAM ROMA MEIS, CARPES A FRONDIBVS VMBRAM
ERVTA THREYCIO STIRPS AQVILONE IACET.

Nicephorus Callistus scribit historiam hanc lib. 18. cap. 41. Historia Ecclesiastica, & Suidas in Collectaneis. Sed hic paulo aliter. Non vocatur etiam Regina Constantia, sed Constantina apud Nicephorum.

Turcicorum quoq; Imperatorum filij, fratres ac nepotes ante aliquot secula, ut historia rerum Turcicarum manifesto testantur, & nos meminimus, à parentibus vel fratribus fere omnes sunt strangulati, vix vno aut altero elapso, qui tamen paulò post etiam violenta morte obierunt: sic etiam Imperatorum nonnulli violenta morte sunt necati: ut Orcanes Imperator II. in conflictu aduersus Tartaros occisus: aut ut alij scribunt in Prussia oppugnatione sagitta ictus perijt. Hic fuit auus Baiazetis. I.

Amurates primus, Imperator III. à seruo dominum suum vindicante confossus est. Hic fuit pater Baiazetis.

Baiazetes I. eius nominis, IIII. Imperator captus à Tamerlane Scyta ferrea cauea inclusus vitæ diem clausit. Hic fuit nepos Orcanis, ita ut auus, pater, ac filius malo lethi genere fuerint sublati.

Amurates II. Turcarum Imperator 7. propter Scanderbegij fœlicitatē indignatione correptus, in rabiemq; versus, sibi ipsi manus præmordisse dicitur.

Baiazetes II. Imperator 9. à Selymo filio per Iudæum medicum veneno necatus est. Pauci verò tantum Imperatores naturali mortis genere sunt extincti, ita ut Ottomannorum familia & præsertim eorum, qui ad imperij dignitatem non euehuntur, proprium videatur, violenta, morte perire.

Et possunt adhuc plura similia exempla colligi. Ego autem iudico hoc fieri ex consensu astrorum in natiuitatibus parentum, filiorum & propinquorum, cum inuicem ita sint sociata & colligata. Quod autem hæc interdum ita eueniant, tamen inde non concludendum, quod semper idem fiat in omnibus. Ex singularibus enim non possunt nec debent colligi vniuersalia. Mihi sanè iucundum fuit illa obseruare, rerumq; seriem & causarum effectuumq; connexionem

nem consemplari. Quae omnia obiter indicare volui, unicuique, tam men suum iudicium permitto liberum; nec aliquem ad meas observationes adstringo.

Postremo quoque animaduertendum esse existimo, quod multi clari viri annotarunt numerum Septenarium, & annos Climactericos & Enneaticos, non solum in priuatis hominibus naturalium & fortunarum mutationes operari: sed etiam hos dies & annos in imperijs ac gubernationibus vicissitudines magnas excitare & adducere, quas ex subiectis exemplis videre licet.

Zimbri, vel, ut quidam legunt Zamri, quintus rex in Israël, qui semetipsum igne combussit, regnavit tantum in Tersa dies 7
3. reg. 16. cap.

Roma oppressa à Gallis menses 7

Plutarchus. Roma magno miraculo capta, maiore est recuperata, quum septem totos menses in hostium potestate fuisset.

Urbe Hierosolymitana externo ciuiliq. bello deleta, Iudeorum perire duodecies cetera & quadraginta millia intra spaciū annorum 7

teste Iusto Lipsio.

Gedalia occisus mense 7

Gerem. 41.

Marius fuit septies Consul, & perijt, ut quidam scribunt, 7. die sui septimi consulatus.

Smerdes rex Persarum, regnavit menses 7

Olybrius missus à Leone Roman, cui affinitas Imperatorum auctoritatem adidit, mortuus est imperij sui mense 7

Artabanus rex Persarum, mens. 7.

Euseb.

Galba septimus Romanorum Imperator, menses 7

& dies 7. regnavit: postea in medio foro interemptus. Ioseph. Sex. AEmilius.

Barnarim Cosroës filius, regnat menses 7

Athesir Persarum rex, imperat menses 7

Cedrenus, Diaconus.

Vitellius Imperator, regnavit menses 7

Iovinianus Imperator, regnavit dies 22. & menses 7

Ll

Primi-

<i>Primislaus secundus Princeps Pomerania, in regem Polonia electus, regno præsuit menses</i>	7
<i>Dauid regnavit in Hebron, ut est 2. Samuel. 5. menses 6. annos</i>	7
<i>Athalia tyrannicè regnat in Iudæa annos.</i>	7
<i>4. Reg. 11. & interficitur.</i>	
<i>Erat Ioasus, cum in regnum asscisceretur, annorum</i>	7
<i>Iosephus.</i>	
<i>Sennacherib. 4. rex in Assyria, regnavit annos</i>	7
<i>Belestartus, filius Hiram & rex Tyri, regnavit (teste Iosepha)</i>	
<i>annos</i>	7
<i>Cyrum vixisse in Monarchia 2. Persica post captam Babylonem</i>	
<i>annos.</i>	7
<i>Xenophon scribit.</i>	
<i>Cambyses, menses 5. annos</i>	7
<i>Darius ultimus, annos</i>	7
<i>Alexander Magnus, Monarchiam tertiam obtinuit.</i>	7
<i>annos, post cuius mortem, de summa rerum certatum annos</i>	7
<i>Tandem obtinuit Seleucus cum sua posteritate Syriam.</i>	
<i>Idem Iaddo Iudeorum Pontifici, petenti genti Iudaica ditionis</i>	
<i>& tributorum immunitatem concessit septimo quoque anno, quo A-</i>	
<i>gri non serebantur apud Iudeos. Iosephus.</i>	
<i>Alexander nobilis præsuit Syria annos:</i>	7
<i>Gelon interficitur postquam in Sicilia regnasset annos:</i>	7
<i>Diodorus Siculus.</i>	
<i>Archelaus rex Macedonia, perijt in venatione, ut Diodor. scribit,</i>	
<i>postquam regnasset annos</i>	7
<i>Philippus Arideus peremptus ab Olympiade Alexandri Magni</i>	
<i>matre, cum regnasset in Macedonia menses 4. annos 6. Diodorus.</i>	
<i>Narses 7. rex Persarum, regnavit annos.</i>	7
<i>menses 9. Achatias.</i>	
<i>Sicetiam eius filius Misdates annos</i>	7
<i>& novem menses regnavit. Idem Agath.</i>	
<i>Tarquinius ultimus fuit Romanorum rex</i>	7
<i>& sic Roma habuit tantum reges</i>	7
<i>Valerianus, postquam cum filio Galieno imperasset.</i>	7
<i>annos.</i>	

annos, à Sapore Persarum rege victus & captus est.

Aegyptus adulter, qui interfecit Agamemmonem, ipsius regno positus est per septennium. Velleius Paterculus.

Pharamundus I. rex Francia annos
regnasse scribitur à Trithemio.

7

Agrippa maior Herodis filius, rex Iudaorum annos
regnavit. Ioseph.

7

Pilatus seipsum interfecit anno
post condemnationem Christi, quæ facta est ab illo
anno sua praefectura.

7

7

Opilius Macrinus eiusq. filius Diadumenus à militibus suis in-
terfecti sunt, cum imperasset bis septem menses. Aurel. Victor.

Antonius Caracalla Bassianus Imperator, imperavit annos 6.
menses. 2. dies 5. Ergo
imperij anno perijt.

7

Fl. Tiberius 2. Absimarius Imperator, regnavit annos

7

Flavius Heraclius Iustinianus, dies aliquot & annos

7

Proclus praefuit imperio annos 6. menses

4

Ergo regnavit annos fere

7

Leo Armenius menses 5. dies 14. annos

7

Martianus Orientalis Imperator, annos

6

menses 6. & dies 10.

Philippus Imperator, regnavit annos

7

Arsstulphus Longobardorum rex, menses

7

Lotharius Francorum rex annos

7

Carolus VII. Rex Gallia, timens venenum 7. dies à cibo & potu
abstinuit: Mortuus anno Christi 1461.

Nicol. Gilles dies 26. annos

7.

Nisephorus Phocas menses 4. annos

6.

Hildericus Rex Vandalorum postquam

7.

annos regnasset, custodia à subditis traditur, & necatur.

Otho secundus Imperator VVormatia eligitur & Aquisgranico
ronatur vivente patre anno atatis

7

Terra mugitum ingentem dedit per dies

7

ut Marcellinus & Signonius tradūt, quæ res nihil aliud portēdis
Ll 2 quàm

quàm Gothorum in Italiam irruptionem; vastationem Italia. & direptionem Romanae urbis.

Conradus I. Ludovici III. filius, regnavit annos 7

Constantinus Ducas menses 6. annos 7

Eudoxia Imperatrix, dies aliquot, menses 7

Theodoricus II. Gotthorum Rex, in Hispania ab Henrico fratre interfectus, anno gubernationis suae 7

Francis. Tarapha.

Froto III. Danorum rex, regnum adiit, anno aetatis 7. qui postea regis Hunnorum filiam in matrimonium duxit. Saxo. Krantzius.

Sueno II. rex Dania, qui Thiram regis Suetiae filiam uxorem habuit, tribus vicibus captus est & liberatus, postea ab Erico 7. rege Suetiae regno eiectus, fuit exul annos 7

Erico verò mortuo in Daniam rediit, & rex Suetiae ac Anglia factus, Saxo Gram. Krantzius.

Margarethæ regina Dania cepit Albertum regem Suetiae, tenuit q. illum captivum annos 7

Olaus Rex Dania Senonis filius obiit anno domini 1005. 25. Decembris, anno Regni sui 7

Carolus Iunior V. Germanorum Imperator, cognomento Crassus, cum aduersis belli casibus & morbo fractus esset, imperio cedere iussus, imperavit annos 7

Puella Valasta principatum Bohemia more Amazonum potenter obtinuit annos 7

Aeneas Syluius.

Fridericus Barbarossa Caesar, à Canuso Danorum rege sororem cum dote postulavit, per legatos scilicet Episcopum Bremensem Sigfridum, & Adolphum Comitem Holsatiae, quæ à Vualdemaro patre in castris apud Lubecam erat filio suo desponsata. Hac itaque eis tradita & transmissa est una cum dimidia parte dotis, agens annu 7 Krantzius, Saxo Grammaticus.

Nepotianus, qui erat ex Eutropia sorore Cōstātini Magni natus, à Magnentio victus post quater septem, id est, vigesimo octavo die, postquam Imperium attigerat. Sigonius.

Petrus

Petrus Candianus Venetorum dux, qui Vrsi abdicationem secutus, anno ducatus sui obijt, Marcellus. 7

Ioannes Mocenicus dux Venetorum 71. ducatus sui decessit mensē 6. anno Marcellus. 7

Euenus III. eius nominis Rex Scotia 16. in carcere strangulatus cum regnasset annos 7

Dugallus 67. Rex Scotia extinctus postquam regnum tenuisset annos 7
Buchan.

Iacobus II. Rex Scotia regnum inijt, vix ingressus atatis annum 7
Buchan.

Michael Curopalates Imperator Byzant. regnavit annos 7

Henricus VI. Barbarossa filius, imperium adijt anno Sigon. Vrsperg. qui Messina obijt circa Calend. Octob. de quo hiversus: 7

Sexagena duo commisi pralia, Magni

Innumera pugnas tot mihi Romatui.

Ziemomiflo regi Polonia natus est filius cæcus, qui recepit visum anno 7

cum rex inuitasset multos proceres regni. Cromerus lib. 2.

Robertus Imperator Germania præsuit annos 7
Onuphrius.

Fuerunt Henrici Imperatores 7

Casimirus unicus Meceislai filius, regno Polonia excessit, & Cluniaci in Benedictinorum Monachorum sodalitatem se dedit, in quo per annos 7

fuit, & postea in regnum renouatus est, eiq. præsuit.

Cromerus. Herburus.

Septem tantum fuerunt reges in Hierusalem, ex posteris Gotfridi de Bulion: postea discordia orta est inter Guidorem & Regimundum.

Hac arrepta occasione Saladinus regnum cum urbe occupauit.

Ll 3 Sely.

Selymus Turcarum Imperator, ut Ramus scribit, imperavit annos 7

Adolphus Comes de Nassovu, præsuit imperio per annos 7
& interfectus anno Domini 1289. die Iulij 7

Ferdinandus Caroli V. frater menses 4. dies 7
annos 6. fuit Imperator Roman.

Renatus dux Lœtharingia, fuit captivus annos 7
& sese redemit 40000. coronatis.

Petrus Landus Venetus diem suum obiit, auctore Silue. Girellio,
cum patriæ præsuisset menses 9. annos 6.

Eduardus Henrici VII. filius veneno perijt anno regni sui 7
Bucholzerus.

Maria regina Scotia, filia Iacobi quinti regis Scottorum, qua
postea nupsit Francisco Delphino Francia, regnare cepit nata 7
dies. Iunctinus.

Adolphus dux Geldria, Arnoldum senem patrem matre non
dissuadente arci Buremia inclusum, detinuit annos 7
Batavica historia.

Electo Ludovicus præsuit Electoratu & ditionibus suis an-
nis 7

Thomas Episcopus Cantuariensis, confossus est in Ecclesia, exilij
sui anno 7
Eberus.

Christianus Friderici secundi filius Regno Danico inauguratur
Anno ætatis sue 7

SEQUITVR CATALOGVS PONTIFI-
 cum, quorum nonnulli menses 7. & annos totidem Ponti-
 ficatu præfuerunt, ut ex Eusebio, Hieronymo, Prospero,
 Palmerio, Platina, Volaterrano, Sabellico, Onu-
 phrio, & reliquis, qui de Pontificibus
 scribere constat.

Marcellus II. dies ter septem 7
Silvester III. dies septies septem 7
Christophorus menses 7
 Leo

<i>Leo VI. menses</i>	7
<i>Benedictus V menses</i>	7
<i>Stephanus IX. dies 8. menses</i>	7
<i>Bonifacius VII. dies 5. menses</i>	7
<i>Clemens VII. obsessus cum Cardinalibus in mole Adriani ab exer
citu Caroli V. mensf.]</i>	7
<i>Christophorus menses</i>	7
<i>Bonifacius menses sex & 12. dies.</i>	
<i>Vrbanus Romanus dies 5. mensf. 7. annos.</i>	7
<i>Sysimus 12. dies & annos.</i>	7
<i>Stephanus I. menses 5. annos.</i>	7
<i>Dionysius menses 2. dies 4. annos.</i>	7
<i>Hilarius I. menses 3. dies 9. annos.</i>	6
<i>Eusebius mensf. 1. annos</i>	6
<i>Liberius menses 3. annos.</i>	6
<i>Bonifacius IIII. mensf. 8. dies 13. annos</i>	6
<i>Theodorus Gracus dies 18. mensf. 5. annos.</i>	6
<i>Stephanus 4. mensf. 3. dies 17. annos.</i>	7
<i>Hadrianus III. dies 9. annos.</i>	7
<i>Sergius mensf. 3. dies 15. annos</i>	7
<i>Iohannes XIII. menses 11. dies 15. annos</i>	6
<i>Iohannes XXII. menses 3. dies 17. annos.</i>	7
<i>Constantinus mensf. 1. dies 15. annos.</i>	7
<i>Paschalis mensf. 3. dies 17. annos.</i>	6
<i>Stephanus VI. dies 14. annos.</i>	6
<i>Sergius II. menses 4. annos</i>	7
<i>Alexander III. menses 6. annos.</i>	6
<i>Benedictus XII. annos</i>	7
<i>Gregorius XI. menses 5. annos.</i>	6
<i>Paulus II. Venetus mensf. 1. annos</i>	7

*Multi prater ea reges ac principes inueniuntur, qui sua regna
& ducatus, subiectosq. sibi populos per septēnium tantum gubernā-
runt, quibus mortuis aut necatis, aut eiectis, varia ac mirabiles
mutationes destructionesq. euenerunt.*

*Quod autem hic numerus in Imperijs ac Rebus publ. aliquam
pra-*

prærogatiuam obtineat, ex sequentibus clarè colligi potest.

Septem fuerunt præsides in singulis oppidis Iudæicis probata virtutis & iustitiæ cultores, secundum Ioseph.

Artaxerxes scripsit Esdræ Sacerdoti: ut mihi visum est, & septem amicis mihi à consilijs.

Septem fuerunt principes, qui in Monarchia Persicæ regem elegerunt, secundum Herodotum.

Quinque nos habemus in nostro imperio, & quarta Monarchia septem Electores, seu septem viros, penes quos ius est eligendi Imperatorem.

Germania habuit à multis seculis septem Archiepiscopos, sicut et Gallia, & Hispania, & Italia. Quanquam labente seculo hæc nonnihil mutata sunt, ut Guilhelmus Zenocarus tradit.

Septem fuerunt duces, sub quibus Hunni secunda vice Pannoniâ ingressi sunt, & confederunt in Transyluania, & ibidem adificarunt septem castra. Vnde etiam ipsa prouincia **Stiebenburg** id est, Septem castrorum nomen acquisiuit. Bonfini.

Septem fuisse præcipuos duces Turcicæ originis & familiæ, qui post Tartaros languescentes Asiam Minorem inter se partiti sunt, Laonicus Chalcondylus testatur.

Septem ciuitates magna gesserunt inter se bella in Græcia, ut alij alijs ossa Homeri extorquerent, pro sacris reliquijs excolenda. Gellius.

Septem urbes certant de stirpe insignis Homeri

Smirna, Rhodus, Colophon, Salamin, Ios, Argos, Athenæ.

In eadem Græcia fuerunt septem Sapientes, & scribunt nonnulli, septem olim fuisse summos Consiliarios apud Imperatorem Turcicum præcipuos, qui in domesticis ac bellicis negotijs summa rerum præfuerunt, qui ipsorum lingua *Bassa* appellantur, quæ est maxima dignitas post Imperatorem.

Septimo die Ianuarij perscriptum est Senatusconsultum: darèt operam Consules, ne quid Respub. detrimenti caperet.

Ludi Palatini Romæ septem dies durabant.

Septimontium festum in 7. collibus urbis celebrabatur.

Urbs Constantinopolitana habet 7. colles: quemadmodum Roma &

Et sunt ibidem coniunctæ septem turres, in quibus gazæ & Turcicus conseruatur thesaurus.

Lubeca habet etiam septem turres. Vnde hi versus:

Hæc vrbs septenas ostentat in æthere turres,

Gloria Vandælici lausq; Lubeca soli.

Praga habet etiam 7. colles secundum Celtem:

Visa non vrbs est meliore cœlo,

Fertili gleba tua Praga cincta est,

Explicat septem hæc spaciofa colles,

Ambitu murorum imitata magnæ

Mœnia Romæ.

Sebastianus rex Portugallia ad bellum proficiscens contra regem Mauritania, nominauit septem ex regni proceribus (cum Cardinalis patruus eius administrationem recusasset) qui se absente rebus & regno præssent: in quo bello etiam perijt anno 1578. 4. Augusti. Freigius.

Iagello rex Polonorum, misit in Lithuaniam de primoribus septem, qui Sigismundum Vitandi fratrem principem in eo loco constituerent. Iohannes Herbur.

Iustinianus Imperator in septem partes Ius distribuit, eiq; discendo septennium attribuit.

In Iure ciuili septem testes ad Testamenti veritatem arguendam requiruntur. Iustin.

In Criminalibus de iure Saxonico requiruntur septem testes.

De iure pratorio succedebant cognati usq; ad septimum gradum.

Nullum diuortium erat ratum, nisi adhibitis septem ciuibus Romanis puberibus. L. nullum ff. de diuortijs.

De iure veteri ad septimum gradum prohibita erat Connubiorum contractio.

Septem sunt Parlamenta in Gallia, id est, suprema omnium Curia, ad quas appellatur, & iustitia administratur.

Sic etiam in inferiori Germania sunt septem pratoria, à quibus appellatio non admittitur, & etiam septem, à quibus appellatio admittitur, ibidemq; oppida maiora habent septem portas, septem vi-

Mm

as mi-

as militares maiores, septemq; plerumq; parochias. Zenocarus.

Casimirus II. Rex Polonia constituit supremum & provinciale iudicium Teutonicum, qui ius Saxonicum seu Magdeburgense Cracouia exercebant Scabinos.

7

DE DECIMO QVARTO AVTEM ANNO SUPRÀ SUNT EXEMPLA QUÆDAM RECITATA, QUIBUS SEQUENTIA ADIJCIAM.

B Althasar Rex Babyloniorum regnavit annos 14.
Sext Tarquinius septimus & ultimus Romanorum Rex anno exilij sui perijt 14.

Cræsus rex Lydorum fuit, ut Herodianus, ait annos 14.

Cleopatra cum Antonio vixit & regnavit annos 14.

Plutarchus in Antonio. Zonaras.

Fuit ultima regina Aegyptiaca, adamata à Caio Casare, deinde ab Antonio Triumviro, deincta & capta ab Augusto, adnota a spide brachij, cum prius Antonius se interfecisset in Mausoleo eius, cum se illi inferias ferre simularet, obiit dicens: ita oportet mori tot regum prolem.

Nero imperavit menses 7. & annos 14.

Claudius Caesar imperavit mens. 8. dies 20. annos 13.

Alexander Seuerus dies 9. annos 13.

Lampridius.

Gordianus Iunior, cum esset annorum 13.

Romanum suscepit imperium. Herodianus.

Berengarius iunior rex Italia annos 14

Irene mater Constantini annos 14

Flavius Valens menses 4. dies 14. annos 14.

Michael Caesar Græcus 14.

Carolus Magnus Imperator 14.

Carolus VIII. Rex Francia menses 7. annos 14.

Sigebertus Metis præsuit annos 14.

Isabella regina Anglia, deposito marito filium Eduardum coronare curauit anno atatis 14

Hen-

Henricus IV. Imperator, cum prius omnia per tutores acta fuisset, accinctus est gladio, & ipse bella gerere cepit, anno regni sui 9. atatis 14.

Contract.

Conradus III. Imperator fuit annos 14.

Ioachimus II. Elector Brandenburgensis factus, anno atatis 14.

Mahometes primus Turcaram Imperator, praefuit Turcis annos 14.

Matthias Corvinus Hunniades atatis 14
incarceratus cum fratre, ac postea inde liberatus, & in regem Ungariae electus.

Andreas Contarenus dux Venetorum 59. vitam finivit, cum annos praefuisset 14.

Marcell.

Conarus XXIII. Rex Scotia, in custodia vitam finivit, anno regni sui. 14.

Buchananus.

Verchardus LII. Rex Scotia, sibipsum mortem conscivit, regni sui anno 14.

Buchananus.

Donaldus LIII. Rex Scotia, decessit regni suo anno 14.

Buchananus.

Iacobus III. Rex Scotorum factus, agens annum 14.
cum a seditiosis proceribus contra patrem inuitus produceretur, ac pater eius Iacobus III. in praelio interfectus esset. Boethius.

Florentinus I. Comes Hollandiae gubernavit. 14.

Balduinus VII. Rex in Hierusalem, cepit regnare annum a-
gens 14.

Leonhardus Rauwolf. Medicus.

SEQUVNTVR PONTIFICES ALIQVOT,
qui 14. annos Pontificatui præfuerunt.

F <i>Abianus</i> I. menses 11. annos	13
<i>Gregorius Magnus & Leius</i> nominis præfuit menses & dies
10. annos	13.
<i>Ioannes X.</i> menses 3. annos	13
<i>Gregorius IX.</i> annos	14.
<i>Benedictus IX.</i> menses 3. annos	13
<i>Martinus V.</i> menses 3. annos	13
<i>Leo IX.</i> menses 2. dies 6. & annos	13.
<i>Urbanus II.</i> menses 4. annos	13.
<i>Eugenius</i> menses 6. annos	14.
<i>Innocentius II.</i> menses 8. dies 8. annos	14.
<i>Urbanus VI.</i> menses 9. annos	14.
<i>Ioannes XXIII.</i> menses 3. & annos	14.

Gregorius XIII. Bononiensis, Germanica nationi dedissimus, ultimo mense anni 13. decima nimirum Aprilis, anno 1585. Romæ ex Catarro moritur, electus Calen. Maij: ergo maximè vicinus fuit anno regiminis.

Et si autem de reliquis annis Climactericis, & etiam Enneaticis possem exempla, quæ passim in historijs extant adducere, & mutationes varias ex historijs adferre, tamen ne opus nimium excresceret, omittenda esse duxi: præsertim cum doctissimus vir Io. Bodinus in sua Methodo historica omnium fere imperiorum, regnorum acciuitatû mutationes, non sine summo labore collegerit, & ostenderit, eas plerumq. annis Climactericis, aut Enneaticis accidisse.

Hoc verò ultimo de imperijs & Rebus publicis addere libuit. Et si in his plerumq. septenarijs ac nouenarijs annis multiplicatis, aut eorum quadratis in se ductis numeris conuersiones fiant: tamen plerumq. mutantur aut planè pereunt, & in magnis familijs regum ac principum mutationes accidunt: ita ut regni cunctantur, vel ad maiora exaequantur, aut prorsus è medio tollantur, elapsis septuaginta hebdomadarum annis Climactericis, aut circiter, qui continent in se annos, ut dixi 490. quod historia omnium temporum, si reputetur.

tur, à prima origine & antiquitate testantur. Quam ob causam multi docti viri hoc idem affirmare non dubitarunt. Vt & Plato Imperiorum terminos ultra 500. annos raro produci arbitratur.

Philippus quoq; Melanchton in Charionis Chronico aliquoties annum quingentesimum periodum fatalem regnorum constituit, temporaq; Otthonis tertij Imperatoris, in quingentesimum à Iustiniانو imperij reformatore incidentia, exempli loco adducit, qualesq; & quanta in varijs locis vicissitudines, Otthonis tempore euenierint, ostendit. Nempe quod Polonia regni titulo tum primum sit donata, & Boleslaus ab ipso Otthone rex Poloniæ sit pronunciat: Quod Vngaria regibus circa hæc tempora primum uti cœperit: Quod sub idem tempus, Francia regnum extincto Ludouico ex Caroli prosapia ultimo ad Hugonem Capetum peruenerit. Quod deniq; in Germania septemuirorum imperij, seu Electorum, facta sit institutio, anno Christi millesimo primo. Et addit Philippus, cum horum regnorum anni quingenti effluxerint, fatales imminere mutatione. In quo verus vates extitit. Si enim statum prædictorum regnorum contemplemur, videmus Poloniam, extincta veterum regum familia in Sigismundo ultimo, qui anno Domini 1572. sine masculino hærede obiit, externos reges & principes elegisse. Vngariam scimus valde luctuosam quoq; vastationem, & mutationem esse passam, utpote qua Ludouico rege anno Christi 1526. occiso, à Turca subacta agræ regni nomen tueatur. Galliam quoq; cernimus Religionis causa varijs intestinis bellis laceratam, in vno regij stemmatis viro vacillare, qui cum hærede destitutus valetudine quoq; admodum sit fragili, maximè eam expositam esse mutationibus, apparet. Germania porrò nostra quibus fuerit quassata mutationum procellis, nouimus. Cum enim Carolus, felicitis memoria, Quintus imperij suscepisset habenas, Anno 1520. Religionis mutatio in Saxonicijs prouincijs sequentibus annis est subsecuta: seditio rusticorum per totam Germaniam exorta, bella intestina excitata: Ita ut Electorum nonnulli ab Electoratu sint remoti, alij in eorum locum successi, ex principibus aliqui capti.

Italia ac tanta proximorum quingentorum annorum elapsam

Mm 3

(a mil-

(à millesimo factò numerandi initio) periodum diuersis in regnis sunt subsecuta.

Multa verò Resp. regna & familia hunc numerum aut periodum non sunt affecuta, quæq; hanc periodum non attigerunt, mutationes acceperunt lapsis medijs annis harum septimanarum, aut plerumq; circiter, in præcedentibus aut sequentibus annis Hebdomasticis aut Climactericis pauca superarunt, & hæc floruerunt septingentos ferè annos, aut paulò ulterius.

Florus scribit, populum Romanum à rege Romulo. ad Cæsarem Augustum septingentos per annos tantum operum pace belloq; gessisse. Primam ætatem sub regibus fuisse prope per annos 250. quibus cum finitimis bella gessit. Sequentem sub Consulibus vsq; ad Appium Claudium, 250. quibus Italiam subegit. Dehinc ad Cæsarem Augustum 250. quibus totum orbem pacauit. Et quanquam Florus numerum non adeo exactè recenset, ut ex fastis, annalibus consulum, numeris triumphorum, & calculo omnium scriptorum, annos nonnullos super esse colligitur: Tamen excusandus est, quia addit, (prope) Nam intermedia mutationes, quas recenset, acciderunt nonnulla annis 244. nonnulla 245. qui est annus Climactericus, & is duplicatus efficit annos 490.

Vrbs Magdebürgensis, ut Andreas Vernerus annotauit, à Iulio Cæsare concubina sua Parthana condita, & Veneri dicata, unde in insignibus virginem gestant. Hanc Carolus Magnus, Anno Domini 772. ut religioni Christianæ subijceret, euertit, delubra Veneris funditus deleuit, maximam pecuniam inde in suam fiscum transtulit, Ecclesiamq; sub patrocinio S. Stephani ibidem adificauit. Cum autem hac denuo iussu Caroli V. ab Electore Mauritio & Alberto Marchione esset per integrum annum obsessa, tandem conditionibus certis Mauritio se tradidit, quod accidit anno domini 1551. Hac ratione hæc ciuitas perpeffa est duas mutationes, elapsis singulis septingentis annis.

Carthago condita à Phœnicibus ante conditam Romam annis 70. ut Appianus, Iustinusq; testantur, incendio deleta, auspicijs Aemiliani anno vrbs condita 607. Aetas itaq; Carthaginis vniuersa fuit annorum 677.

Pa-

Populus Romanus cum fuisset vel in ditione Regum, vel in auctoritate Reipub. ac magistratuum, septingentos quinq. & viginti annos rursus cepit ad regiam potestatem peruenire, Ex Dione, Nicæo. Ioannes Xiphilinus.

Turcarum imperium & Venetorum Respublica periodum septingentorum annorum superarunt, sed iam contremiscere videntur. Nam rota illa, siue prouidentia Diuina, qua omnia regna mutat, in gyrum etiam illos ducet, & ex summo in imum deiciet.

Et sine dubio in Biblicis narrationibus non tam accurate priscorum illustrium virorum natales ac obitus annotarentur, nec annorum & mensium numerus tam sollicitè ascriberetur rebus gestis, & regum gubernationibus populi Iudaici in sacris codicibus, nisi eâ ob causam fieret, ut his veluti Notis cômonefacti, tempus temporibus, euentum euentui, & interualla interuallis conferremus, ac redeuntibus seculis similibus de similium pœnarum aut mutationum recur su pie diuinaremus. Nam certum est, Deum liberrima voluntate regnorum periodos & tempora mutare, euentusq. & metas certo ordine constituere.

EXEMPLA CONVERSIONVM AVT mutationum, quæ acciderunt elapsis annis 490. aut circiter.

DE hoc numero scribitur Genes. cap. 4. quod de peccato Lamech ultio sumenda sit septuagies septies.

Hunc numerum etiam exprimit Christus, dicens Petro: Remitte septuagies septies. Et Angelus ad Danielem cap. 9. ait: Septuaginta hebdomades determinatae sunt super populum tuum, & super urbem sanctam, ut finiatur delictum, & contegatur peccatum, & fiat propitiatio pro peccato, & adducatur iustitia sempiterna, & impleatur visio & prophetia, & ungatur Sanctus sanctorum. Scito igitur & considera.

Nulli dubium, ut Beda dicit, quin hac verba Christi Incarnationem

nem designant, qui tulit peccata mundi, legem & prophetias implevit, & hi anni computandi sunt à 7. anno Artaxerxis, quo anno Esra à rege cum magna populi multitudine ad cultum Dei instaurandum ex captiuitate dimissus est, usque ad 19. Tiberij, quo anno Christus noster redemptor passus est, qui faciunt 490. *Climaet.*
 A nato Abraham ad Deucalionis diluuiū sunt anni 490. *Clim. pleni Eusebio.*

A diluuiio Deucalionis ad regnum Salamonis, sunt anni 490. *Clim.*

A monarchia Cyri ad monarchiam Caij Iulij Caesaris 490. *Climaet.*

Ab exitu ab Aegypto usque ad templum conditum Salomonis, 3. reg. 6. sunt anni 490.

Hinc à Salomonis templo ad templum secundum 518. *Clim.*

A condito autem templo secundo ad Christum sunt etiam anni 518. *Clim.*

Ab exitu ab Aegypto ad distractionem regnorum Iuda & Israel, mortuo Salomone 118. *Clim.*

Ab regno Davidis usq. ad eius generis regum exitum, quorum vnus & viginti regnarunt, sunt ter septem reges, sunt menses 6. dies 10. anni 495. *Enneat.*

Iosephus.

A condito templo secundo ad monarchiam Augusti sunt anni 490. *Climaet.*

A Carano, qui primus in Macedonia regnavit, usq. ad mortē Alexandri Magni 490. *Clim.*

A regno Tarquinij Superbi ad Augusti imperium 490. *Clim.*

Regnum Atheniense durauit à Cecrope ad Codrum 490. *Climaet.*

Totidem ferè annos durauit regnum Lacedamoniorum à Lycurgo, qui Spartanis tulit leges, ad Alexandri Magni aetatem, sub quo concidit 490. *Climaet.*

Intercedunt anni inter crudelitatem Syllae, qua statum Reipub. Romana labefecit, & Alaricum Gothū, qui Romam superauit 490. *Climaet.*

Iulij

- Iulij Monarchia duravit annos* 502.
donec Roma à Genferico capta est.
- Affrij tenuerunt Asiam annos* 520
illis expulsis, Mediam occuparunt, teste Herodoto.
- Aenea posteritas dominata est Alba annos* 430.
quibus exactis condita est, & crevit Roma fere annos 490. *Clim.*
- Ab expulsis regibus Consules Romani urbem consilijs & armis*
rexerunt usq; ad Iulium Caesarem forma gubernationis mixta ex
Aristocratia & Democratia 490. *Clim.*
- Merouaeus Francorum rex regnare cepit ab imperio Augusti*
annos 490. *Clim.*
- Tot annos Gallia fuit subdita Romanis ex aliqua parte, deinde*
facta est libera.
- Carolus Magnus, qui imperium Occidentale in se transtulit, na-*
scitur à nato Constantino 469. *Clim.*
- A coronatione Caroli Magni ad mortem Rudolphi Imperatoris*
sunt anni 490. *Clim.*
- A regno Caroli Magni ad regnum Otomanni Magni regis*
Turcarum 532. *Clim.*
- A Roma condita ad imperium Hannibalis hostis Romanorum*
532. *Clim.*
- Primus Dictator creatus est Titus Laertius Flavius ab urbe*
condita 533.
- Ita ut annus excesserit Climaëtericum & Enneaticum, cum pri-*
mus Dictator in Romana Repub. eligeretur.
- Ab imperio Henrici Aucupis Imperatoris ad captam à Turcis*
Constantinopolim sunt anni 532. *Clim.*
- In nulla alia familia per quadringentos amplius annos in Polonia*
principes ac reges, quam qui à Piasto duxerunt originem, extiterūt.
Cromerus.
- Saraceni imperium in Asia tenuerunt, sibiq; conseruauit an-*
nos 408.
- Et si Calipha diutius id obtinuerint, tamen potestas omnis, ad*
Turcos deuoluta fuit.
- Reinerus Reineccius,*

Nn

Hen-

Hengist huius Anglorum, qui inter Saxones & Ius as sedes habuerunt, dux, Orientalem Britannia plagam occupauit, quae postea regnum Anglorum appellata est, & durauit annos 363.

Ergo anno Climacterico 364. mutata est.
Functius.

EXEMPLA MUTATIONVM, QVAE contigere annis inter medijs Climactericis scilicet & Enneaticis aut circiter.

D*Ecem tribus Israel regem sibi constituerunt Ieroboam, & vocatum est regnum Israel, quod durauit annos* 202.
superauit unus annus Enneaticum.

Monarchia secunda, quae est Persarum, usque ad Alexandri Magni monarchiam durauit annos 207 *Enneat.*

Ab urbe condita, quo tempore reges eam gubernarunt, & Tarquinius Superbus Roma & regno cycitur, intercedunt anni 243.
Climact.

Capitolium Roma ab urbe condita dedicatum est anno 247.

Regnum Laidarum in Aegypto durauit annos 294. *Clim.*

Familia regum Bythinia regnauit annos 238. *Clim.*

Pipini progenies tenuit regnum Gallia 231.

quibus Hugo Capetus Parisiensis Comes successit 238. *est Clim.*

Longobardi regnarunt in Italia annos 204.

superauit unus annus Climactericum.

Krantzius ita scribit: tutati sunt fortiter Italiã, donec aliquid paterna Danica originis in viris remansit, sed ubi iam illos remolliuit clementia cæli, cesserunt Carolo Magno.

Bodinus & alij scribunt, durasse annos 210. *Clim.*

A centum & amplius octoginta annis regnauit in Polonia perpetua successione Jagellonia magnorum ducum Lithuania progenies. Mart. Cromerus. Nunc autem in aliam familiam translatus est.

Dignitas Electoratus permansit in familia Anhaltina annos

227

Chem-

Chemnicus. Postea peruenit ad Comites Misnenses.

*Mammeluci tenuerunt regnum in Aegypto usque ad Sely-
mum circiter*

259. Clim.

Neander.

Et ut hunc tractatum concludam, de septenario numero annorum, de annis Climactericis & Enneaticis, velim considerari annū mundi 4410. quem nonnulli citius, nonnulli tardius aduenisse volunt, discrepant enim per 8. aut nouem annos, sed utcumq; hac se habent, ego non sum tanti iudicij, neq; in computandis omnium temporum articulis tam exercitatus, ut hanc diuersitatem conciliare audeam aut possim.

Hoc tamen ex illorum computationibus constat, annum illum incidisse in annum Domini fere 440. aut 448. & quod unus illorum sit insignis Climacter septenarius mundi, quia 4410. sunt sexagies & ter septuaginta, vel nouies 490. vel septies 930. siue nunc precise incidat in hos annos Domini supra annotatos, quorum uterq; est fere Climactericus (quod ego nec affirmare, nec oppugnare volo) siue in alios: tamen circa hac tempora varia bella & mutationes acciderunt.

Nam proximis 7. sequentibus hebdomadibus, quae annos 49. continent, ut historia satis testantur, regna & imperia in Vngaria, Germania, Italia, Anglia & Hispania mutata sunt: Imperium Romanum Occidentale desijt. In summa Asia, Europa, & Africa non immunes fuerunt variorum bellorum intestinorum & externorū, ita ut orbis terrarum uno tempore maiores calamitates, ac bella in omnibus partibus non sit perpeffus.

Genfericus Carthagine potitus Sicilia classe aggreditur, eamq; etiam grauer affligit & vastat.

Theodosius Imperator bellum mouet contra Genfericum & Vandalos, African tenentes, ut Valentiniano genero laboranti succurreret, qui Imperator Occidentalis erat.

Hunni Thraciam & Illyricum grauer depopulati sunt.

Attila interfecto fratre Bleda & perpetrato parricidio, ac toto regno potitus, ex Pannonia cum 50000. militibus in Germaniā peruenit, deinde ad Tolosam in campis Catalaunicis pugnam commi-

Nn 2

fit

fit, socios habuit Ostrogothos, Gepidos, & Germania populos, Quados, Marcomannos, Herulos, Thuringos, Saxones, Ex altera parte fuit dux Romani exercitus Aetius, Merouaeus Rex Francorum, Gothi, Franci, Alani & Burgundiones, Theodoricus rex Gothorum occubuit. Et scribunt nunquam duos maiores exercitus oppositos fuisse. Nam trucidati sunt ab utraque parte, ut Iornandes scribit, 162000. homines exceptis nonaginta milibus, qui pridie praelij notu sibi occurrentes mutuis vulneribus conciderunt. Consumpsit autem Aetius in deuastanda Germania & Gallia annos sex, septimo domum redijt, & dirutae sunt urbes, Colonia Agrippina, Turingia, Argentoratum, urbs Rauracorum, Lugdunum. In Italia Aquilegiā deleuit, Ticinum & Mediolanum excidit, & cum Romā contenderet, à Leone Papa VII. placatus, non solum à Romana obsidione abstinuit, sed etiam Italia discessit, & altero anno in nuptijs suffocatus perijt: filij inter se discordes facti, relicta à patre conseruare non potuerunt: nam eieciti sunt à Valeriano, Theodomiro, & Vindemiro.

Aetius deuicto Aetio à Valentiniano Imperatore ex Gallia vocatus, nihil mali meritis vel metuens, interemptus est, & gratiā hanc pro adepta victoriā assecutus est.

Angli Saxones (qui sedes suas habuerunt inter Vitas, id est, Iutas & Saxones, quae terra inter Iutlandiam & Holsatiam Saxonū in angulo sita est: & Sliā flumine, & oppido ab una parte clauditur: ab altera verò sinu freti atq; urbis Flensburgensis terminatur.) his temporibus feruntur inuitati à rege ad defendendam Britanniam, in quam tribus longis nauibus, cum copijs auxiliaribus, quas ipsis adiunxerunt Iuta & Saxones gentes sunt delati. Quod illis factū facile fuit, cum sint portus optimi in Oceano Occidentali, ex quibus in Angliam paucis diebus facillimè trajcere potuerunt. Et cum Britannia ab illis defensa esset, non solutis stipendijs perpetuum domicilium & sedes in ea fixerunt, & Britannia à nouis incolis nomen accepit, quod hodie retinet: quemadmodum & lingua eius gentis multum habet affinitatis cum Danica: Quod multa vocabula utrique genti communia ostendunt.

Hac igitur occasione Britannia ab Anglosaxonibus occupata, in duo.

duoregna Anglorum & Scotorum est diuisa, ut Beda, Krantziius & Cimbrorum annales testantur. Errant igitur cateri, qui Anglos ab Engeris in VVestphalia, aut à ciuitate Ancklen Pomerania ortum habuisse scribunt, qui hanc prouinciā & situm eius ignorarunt, minimeq; verba Beda, negligentia fortassis descriptoris Vitae pro Iutas scribentis duabus primis literis transpositis, cōsiderarunt: & ipsi Angli ita legendum esse fatentur. Constat etiam ex Ptolomaeo & Cornelio Tacito, Anglos antiquissimos esse terrarum Septentrionis ad Oceanum incolas. Tacitus enim Anglis coniungit Arios, Elisios, Manimos, qui hodierno adhuc die appellantur videlicet, Ar, Alsen, & Mone, quae sunt vicina insula subiecta Regi Dania, & ducibus Slesuicēnsibus. Beda etiam recenset diuisionē Britannia inter Saxones, Anglos, & Iutas.

Nunc procedam ulterius ad reliquas vastationes.

Theodosius iunior, Imperator equo prolapsus afflictus, moritur Constantinopoli atatis 50.

Thorismundus rex Gotthorum interfectus est à clienti, cum morbo oppressus sanguinem curandi gratia emitteret.

Biorgor vel Beurgur Alanorū rex, infesto exercitu Italiam inuadit, à Richimero Sueuo, qui in locum Aetij successit, superatus & extinctus est.

Basilus à sorore Augusta absente Imperatore in solio regali positus, cum Martium filium Imperatorem fecisset, redeunte Zenone relegatur in Lemnum, & fame ambo consumuntur.

Romam dux Gensericus per Vandalos spoliauit, sacraq; donaria templi Hierosolymitani à Tito Vespasiano antea direpta, nec non Eudoxiam Augustam unā cum duabus filiabus inde in Africam abduxit, cum paulo ante Carthaginem & Africam, 50000. hominum occupasset, & à Gothis ex Hispania eiectus esset.

Valētinianus Augustus, Honorij Imperatoris è sorore Placidia nepos, in campo Martio confoditur ab Aetij amico, instigante Maximino, cuius uxorem stuprauerat.

Maximus imperium inuadit, sed post 77. dies cum tyrānidem susciperet, membratim discriptus in Tyberim projicitur.

Hildericus Francus rex Germaniam & Belgicam inuasit,

Nn 3

Aui-

Auitus, qui post Maximum suscepit imperium, deponit magistratum, & fit Episcopus. Placent.

Leo Magnus Pontifex moritur.

Maiores Imperator moritur, ut putatur Richimeri fraude peremptus.

Seuerus Imperator etiam veneno tollitur à Richimero.

Anthemius Imperator à Richimero genero suo contra ius occiditur.

Et Roma anno Domini 472. diripitur, postquam ab Alarico & Genserico capta & direpta fuerat. Richimerus verò post 39. dies sauisimis corporis cruciatibus extinctus est. Olybrius Imperator, qui Anthemio successit, mense Imperij septimo vitam reliquit.

Glycericus Olybrio sufficitur in Occidentis Imperio, quod deponere compulsus à Iulio nepote fit Salone in Dalmatia Episcopus.

Leo Senior Imperator Orientalis moritur.

Leo iunior Zenonem in imperij consortium assumpsit.

Orestes genere Gothus Iulium Nepotem Imperatorem, qui ipsum honoribus auxerat, & magistrum militum fecerat, imperio priuat & filium suum Augustulum puerum Imperatorem creat.

Hic Augustulus imperare cepit post annos 496. (secundum Bodinum) postquàm Senatus Rom. Octau. Augustum Casarem, primum Augusti appellatione salutauit: & hoc modo confirmatur supra posita regula, Quòd imperia plerumq. cadat elapsis 490. annis, aut circiter.

Sed hic notandum est etiam obiter, quod saepe regna deficient, aut etiam mutantur sub ijs regibus, qui eorundem regnorum conditorum ac fundatorum nomina referunt, quod multi viri docti annotarunt.

Persarum imperium sub Dario primo creuit, sub Dario altero corruit ac desijt.

Eadem fuerunt etiam nomina Philippi Macedonis & Philippi patris Persei. Regnum enim Macedonicum sub Philippo patre Alexandri Magni efflorescere cepit, quòd paulò post recte constituta disciplina militari, & aucto robore arma victricia per totum Orientem circumtulit, oppressaq. Persarum monarchia ad Indos usq. penetra-

netrauit. Idem regnum sub altero Philippo Demetrii filio post annos 160. concidit. Vnde postea vulgò iactatum est illud ex oraculo: ὁ μὲν κοίρατον ἀγαδὸν ἔχοντα φίλιππος.

Bruti primi Consulis & Bruti interfectoris C. Caesaris.

Ptolomæi primi regis Aegyptiaci post Alexandrum & ultimi Ptolomæi, qui vitam & regnum sub Iulio Casare perdidit, & ultimus regum ex ea familia fuit.

Constantini Magni & prima Helena filij, qui Constantinopolin condidit, & Constantini Palæologi Octaua Helena filij, cui urbem illam Turci eripuerunt.

Vrbani II. Pontificis, sub quo Ierusalem occupata est à Christianis, & Vrbani III. sub quo redijt ad Barbaros.

Heraclij Imperatoris, qui crucem sanctam & Hierusalem restituere Persas cœgit, & Heraclij Patriarchæ, sub quo denuo hæc perditæ sunt.

Balduini Flandri I. qui Constantinopolin Græcis eripuit, & Balduini II. sub quo imperium illud ad Græcos redijt.

Vualdemari primi, qui Daniæ inter tres reges tunc diuisam, cum unus ab altero esset interfectus, & ultimum ille bello superasset, in integrum restituit, ac in sese transtulit. Et Vualdemari IIII. Margaretha trium Borealium regnorum regina patris, in quo mascula veterum Daniæ regum familia desijt.

Francisci Sfortia primi, qui ducatum Mediolanensem in suam familiam transtulit: Et Francisci II. præcedentis ab nepotis, quo mortuo ducatus Mediolanensis ad Carolum V. peruenit.

Adolphi II. de Salmgseue, qui Comitatum Holsatiae à Lotthario Imperatore accepit, & Adolphi V. & ultimi ex eadem familia, in quo permansit ultra trecentos annos, quo defuncto ad aliam familiam peruenit, & in Ducatum erecta est.

Christierni I. ex Comitibus Oldēburgensibus nati, qui Daniæ, Noruegiam, ac Sueciam tria regna Septentrionalia, & duos ducatus Holsatiensem & Sleuicensem, primo acquisiuit, administrauitq;: & Christierni II. nepotis eius, qui illa rursus perdidit, ita ut nunquam postea simul vnum eundemq; principem habuerint.

Her-

Hermanni primi Episcopi Derptensis in Liuonianati ciuis Bremensis, sub quo Episcopatus erectus est; & Hermanni nati ciuis VVeselensis, sub quo Imperator Moscouia Episcopatum vicit, & evertit, cum alioqui nobiles, ex equestri familia nati, Episcopatus praefuissent.

Item, Augustuli, & Augusti, ut dictum est

Ioachimius Camerarius, Regibus & Principibus, quorum nomina Imperijs fatalia fuisse, etiam Carolum Magnum, & Carolum Quartum Imperatores annumerat, propterea, quod primus Romanum imperium auxerit, Carolus autem Quartus redditus ipsius diminuerit.

Sextorum nomen, fatale fuisse urbi Roma, versus vulgo noti, ostendunt.

Sextus Tarquinius, Sextus Nero, Sextus & iste est,

Semper sub Sextis perdit a Roma fuit.

Sed hac non oriuntur ex causis caelestibus, sed sunt coniectura aut & duobus non prorsus vana doctorum hominum, colligentium eas ex rebus nonnunquam ita contingentibus, ex quibus tamen non semper sequitur determinata veritas.

Hoc tamen certissimum est, regna mutari diuinitus certis periodis ex decursibus astrorum, DEO immortali syderibus veluti instrumentis ad hoc utente, & insignes aliquot syderum concursus destinante, quae mutationes aut conuersiones plerumque annis Climactericis, id est, annis septenarijs ac nouenarijs in se inuicem multiplicatis contingunt. DEVS enim omnia numeris varijs certo ordine ac mensura mirabili colligauit. Sed tamen numeri non sunt sola causa secunda harum mutationum, neque praecipue corpora caelestia vel concursus & reuolutiones syderum, & obscuraciones luminarium: DEVS enim solus transfert regna, & constituit, Daniel. 2. Sed sunt signa designantia fatales rerum mutationes. Quare cum hebdomatici & Ennentici anni alicuius regni coincidunt, & quasi consentiunt cum coniunctionibus magnis ac varijs, nec non luminarium defectibus, metuenda est certe magna & ingens mutatio eius regni, quod habet cum praedictis aliquam cognationem, & certo concludendum est, hoc fieri his temporibus, cum in aliqua prouin-

provincia, vel religio mutatur, vel suboriuntur intestine dissensiones, & fatales discordia, & fœdera inter imparis conditionis principes contrahuntur, exteræq; nationes in auxilium vocantur, à quibus incolæ opprimuntur. (Hoc accidit Britannis ab Anglis, Italis à Gothis, Hispanis à Mauris, Græcis & Vngaris à Turcis: sic etiam Gotfridi progenies, orta inter illos dissensione de principatu regni Hierosolymitani, eiecta est à Saracenis.) Velcū omnes status alicuius regni inopia rerū ac inedia laborant, aut innumeris diuitijs abundant, quæ duo extrema homines æquo animo ferre non possunt. Cymbri, Gothi, Vandali, Dani & Normanni propter inopiam, quæ ex multitudine eorum contigit, suas sedes & regna reliquerunt, in Italiam, Hispaniam, & Africam propter fertilitatem horum locorum & incolarum diuitias, omniumq; rerum abundantiam contenderunt, ibiq; rerum suarum domicilia constituerunt. Religio aliam formam Romano imperio induxit, Numa Romanorum regis & Constantini Magni Imperatoris temporibus. Pontifices ejusdem medijs dignitatem Romani imperij fere in se transtulerunt. Diuersitas opinionum in religione Regnum Græciæ euerit. Superstitio Mahometana Turcarum & Persarum Monarchiam euexit. Ismael Persarum regnum sub religionis pretextu recuperauit. Carolus Saxonum gentem ad Christianam religionem adacta, maximam partem Episcopis subiecit, & sic ibidem aliam formam induxit. Anabaptistæ nouos fingentes errores, regnum nouū erigere conabantur. Quemadmodū etiam seditiosi rustici in Germania qui, si non essent à principibus repressi ac trucidati, incendioq; flagrantem matrem fuisset occursum, tam principes quàm nobiles, radicitus extirpassent, aliamq; formam Reip induxissent. Quas aut rixas & dissensiones habeamus in Europa propter diuersas quorundā in nostra sacra religione sententias, res ipsa docet, adeoq; illud malū Deo nostram ingrati tudinem & contemptū verbi sui vltiscente, iam inuauit, ut nulli remedio locus sit relictus, ita ut inde euersio totius nostri Romani imperij sit metuenda: nisi aliqui ex sacris literis colligerent, illud usq; ad finē mundi duraturū. Quanta enim mutatio multis atq; prouinciariū acciderit, & quō cetera regna, tanquā ruina proxima, nutent, est in conspectu. Sed spero Deum finem laborum

tandem impositurū, & propediem tanquam iudicem iustum venturum.

Zosimus lib. 1. Imperiorum mutationes DEI voluntati & siderorum motuum reuolutionibus, etiam recte ascribit, ita dicens: Romani tantam ad fortuna magnitudinem euecti sunt, ut vix totis quinquaginta & tribus annis non Italiam modo, sed vniuersam quoque Africam acquisiuerint, & Hispanos in ditionem acceperint: cumq; maiora peterent, sinum Ionium transierunt, Græcos superarunt, imperio Macedonas abdicarunt, regem illorum deniq; viuum in potestatem redactum, Romam abduxerūt: Quarum sanè rerum causam nemo ad vires humanas retulerit, sed potius ad necessitatem fatalem, vel siderorum motuum reuolutiones, vel ipsius DEI voluntatem fauentem ijs, qua cum iusta causa subest, pro viribus suscipiuntur.

Verum redeat oratio ad enarrandas reliquas calamitates.

Odoacer Herulorum rex, qui multos reges diuersorum populorum paulò ante vicerat, Romam in fine harum septem hebdomadarum expugnauit anno Domini 476. vel circiter, & Oreste trucidato Augustulum se imperio abdicare coegit, atq; ita Romanorum imperium in Occidente desijt ac defecit, & peregrinis ac Gothis spoliandum distribuendumq; relictum est.

Romana Respub. spacio ferè 49. annorum habuit undecim vel plures Imperatores in Oriente & Occidente, qui, ut imperium temere ambierunt, ita non longis interuallis omnes occubuerunt. Direpta & capta est duabus vicibus Roma. Attila ei pepercit, sic etiam Theodoricus Amalus fecit, qui subactò Odoacro tribus pralijs, illam ingressus est. Ita ut quater in hostium potestatem sit redacta breui temporis spacio.

Quantas igitur calamitates post hunc annum ter maximum Climactericum interstitio septem sequentium hebdomadarum annorum, id est, 49. perpeSSI sint, non solum Imperatores, reges, milites & priuati homines, sed etiam vrbes, regiones & prouincia, & quomodo totus orbis ferè vastatus sit recensui.

Cum autem annus Christi 1588. qui est annus mundi 5558. secundum supputationem Buchholzeri, & aliorum haud contemnendorum

dorum Chronologorum, annus sit Climactericus: continet enim in se septies centena nonaginta quatuor, atq; etiam septuagies septuaginta nouem & quater septem: & annus Christi proximè sequens nempe 1589. sit etiam Climactericus, (continet enim is numerus in se septies bis centum & viginti septem, atq; etiam septuagies viginti duo, & septies septem) non dubium est, quin maximi motus, & fatalis quadam mutatio, non vni atq; alteri regioni, sed toti terrarū orbi paulo post impendeant, præsertim cum etiā causa cælestes nō obscura & coniunctiones Planetarum, nempe anno Domini 1583. Sedecim omnes in piscibus anno Domini, 1584. 14. in ariete. Anno Domini 1586. 13. etiam in Ariete. & una Solis & Mercurij in Tauro. Deinceps anno Domini 1588. 12. coniunctiones in diuersis signis, & due Eclipses contingant. Et vaticinia quadam non spernenda concurrunt.

Noti sunt enim verficuli Regiomontani:

Post mille expletos à partu virginis annos,

Et post quingentos rursus ab axe datos.

Octogelimus octauus mirabilis annus

Ingruet, is secum tristia fata trahet.

Si non hoc anno totus malus occidet orbis,

Si non in nihilum terra fretumq; ruant.

Cuncta tamen mundi sursum ibunt atq; deorsum

Imperia, & luctus undiq; grandis erit.

Et, quod amplius, mūdus indies singulos senescit, & fit languidior, ac excentricitatē Solis mutatā esse, sensibiliter à Ptolomæi temporibus huc vsq; manifestè deprehēditur. Ac proinde, cum in illa superiori firma ac durabili in aliquot secula natura, mutationes tantas animaduertimus, nullum est dubiū, quin inferiores natura, quæ ex superioribus pendent, ut homines, terra, imperia, regna, vrbes, maiores vicissitudines, & mutationes, & nunc & in posterum sint habitura.

Atq; hac quidem de annis Climactericis, & periodis imperiorū, annotare per ocium volui, ex quibus lector studiosus colligere haud difficulter & intelligere potest, annos Climactericos & Emmenticos ex cælestibus causis dependere, & Deum Opt. Max. ut cætera, sic etiam

iam secundum suam immensam misericordiam hunc ordinem constituisse, & mirabili mēsurā, matu, numero, & consensu colligasse.

Nam is est ordinis in natura rerum conditor, ac imperiorum ac rerum publicarum gubernator, & temporum vita salutis q̄ nostra auctor, cui te & me optime Lector ad omnium secularum aeternam tem p̄e commendo.

DE STATV MVNDI.

PRælia crudeſcunt, gerit omnis natio bellum :
 Omnia terribili regna fragore crepant.
 Factio districtos in mutua vulnera ciues
 Armat, & alterna clade dat exitio.
 Usuris exhausta iacens patrimonia regum,
 Vncia q̄, infernus nulla sat esse potest.
 Non modus in victu, non est in veste decorum,
 Corpora luxuries, luxus inanit opes.
 Quisq̄ sui sese supra genus ordinis effert,
 Contentus q̄, suo denegat esse gradu.
 Nemo laborantis, nemo miserescit egeni,
 Omnis in humano corde refrixit amor.
 Integritas, sincera fides, candor q̄, recessit,
 Melle fluunt lingua, pectora felle tument.
 Fœdera, contractus, commercia pacta, forumq̄,
 Mille sophismatibus peruisa, mille dolis,
 A centro dimota suo, disiecta q̄, tellus
 Intremis, horrendis concutitur q̄, modis.
 Aestuat insolitis agitata fluctibus aquor,
 Eluuiem moles nulla coercet aqua.
 Degenerant partes mutati enormiter anni,
 Mensibus æstiuis frigida torpet hyems.
 Tempore non alio defecit crebrius unquam
 Luna peregrino lumine, Solq̄, suo:
 Nec prius ignoti toties arserunt cometa,
 Ventorum grauior nec fuit antè furor.
 Armonia in precio est, vix ære parabilis ulla,

Vnde

*Vnde fames multis sauit acerba locis.
 In populos spargunt dira contagia febres:
 Nec mortis species una, nec una via est.
 Denique, ceu longo labefacta puerpera mixtu
 Anxia, semianimis plena dolore gemit:
 Sic defessa malis natura fatiscit, & optat
 Exuvias oneris deposuisse sui.
 O immense gigas, qui sustentantia mundum
 Fulcimenta tenes omnipotente manu:
 O lapis absque manu de monte reuulso superbo:
 Rumpe moras, cursum corripe Christe, veni.
 Destruere succidui reliquum quodcumque colossi est.
 Exordire tuum protinus Imperium,
 In quo certa quies stat definit a laborum,
 Fixus ubi nostri terminus exilij est.*

*Adiecta sunt hic duae tabulae annorum Climatæricorum & Em-
 neaticorum, quae sunt collectae ex 7. & 9. numero, ex quibus videre
 licet, ad quos aspectus ascendens & ceteri Planeta perfectione his
 annis perueniunt.*

*Similiter his adiuncta est figura natiuitatis Henrici Ranzouij
 cum succincto iudicio, nuper à doctissimo viro D. Conrado Dasipo-
 dio Astrologo Argentinenſi edita.*

| Num-
us. | Anni Cli-
maci | | Aspe-
ctus. |
|-------------|-------------------|----|-----------------------|
| 1 | 7 | | β
7. domū. |
| 2 | 14 | | 2. domū. |
| 3 | 21 | | Δ
9. dom. |
| 4 | 28 | | \square
4. dom. |
| 5 | 35 | | * |
| 6 | 42 | ad | 10. dom. |
| 7 | 49 | | 6. dom. |
| 8 | 56 | | 1. dom. |
| 9 | 63 | | 8. dom. |
| 10 | 70 | | * |
| 11 | 77 | | 3. dom. |
| 12 | 84 | | \square
10. dom. |
| 13 | 91 | | Δ
5. dom. |
| | | | 12. dom. |
| | | | β
7. domū. |

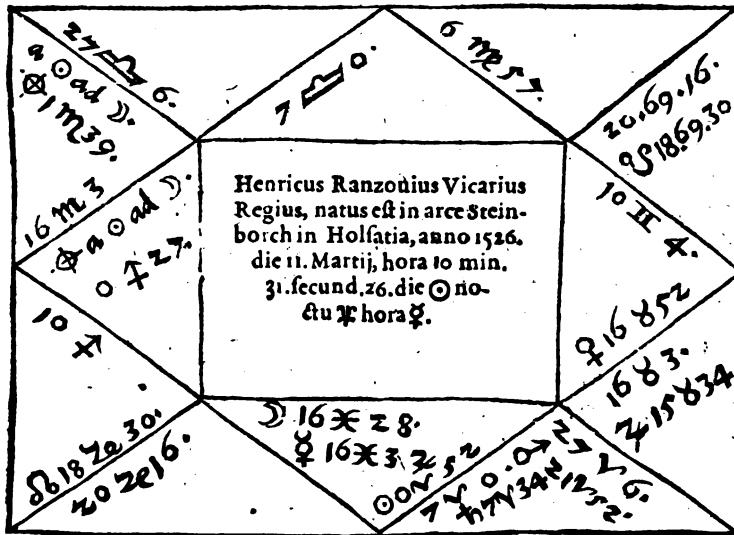
| Num-
us. | Anni En-
natici. | | Aspe-ctus
per pro-
fectio nē. |
|-------------|---------------------|----|-------------------------------------|
| 1 | 9 | | Δ
9. domū. |
| 2 | 18 | | 6. dom. |
| 3 | 27 | | * |
| 4 | 36 | | 3. dom. |
| 5 | 45 | | 12. dom. |
| 6 | 54 | ad | Δ
9. dom. |
| 7 | 63 | | 6. dom. |
| 8 | 72 | | * |
| 9 | 81 | | 3. dom. |
| 10 | 90 | | 12. dom. |
| 11 | 99 | | Δ
9. dom. |
| 12 | 108 | | 6. dom. |
| 13 | 117 | | * |
| | | | 3. dom. |
| | | | 12. dom. |
| | | | Δ
9. dom. |

Astrologia est ex Planetis & signis celestibus optabilis divinationo, cōiectura nitens, qua nunquam fortasse fallit, sed tamen ad veritatē sapissimē tendit, cū tempus verum est relatum, & artifices sunt perfecti. Est enim à multis seculis repetita, in quibus cū pene innumerabiles res eodem modo euenirent, eisdem signis sic antegressus & collocatis, eaq̃ saepe animaduertendo & notando sic ars est effecta.

Cicero lib. 1. de Divinatione.

Affert vetustas omnibus in rebus longinqua observatio-
ne incredibilem scientiam.

158. 39. 30.

Solis,

Declinat. 0. 21. Sept.

Ascens R. 0. 48.

Distant. ab I. C. 22. 9.

Circulus pos. 28. 16.

Descens. obli. 0. 58.

Luna.

Latitudo. 4. 14. Sept.

Declinat. 1. 30. mer.

Ascens R. 345. 46.

Dist. ab I. C. 7. 7.

Circ. pos. 9. 35.

Diff. ascens 0. 15.

Descen. obli. 345. 31.

**Series directionum pertinentium ad morbos, pericula,
& vitæ longitudinem.**

In annis, Menf. Diebus.

<i>Solis ad Saturnum</i>	7.	5.	0.
<i>Luna ad Saturnum</i>	22.	4.	24.
<i>Solis ad Martem</i>	24.	8.	0.
<i>Horosc. ad cor Scorpij</i>	31.	10.	6.
<i>Luna ad Martem</i>	36.	10.	6.
<i>Horosc. ad ☐ Luna</i>	43.	0.	0.
<i>Horosc. ad ☐ Solis</i>	60.	3.	6.
<i>Horosc. ad ☐ Saturni</i>	67.	1.	12.
<i>Horosc. ad ☐ Martis</i>	79.	10.	0.

**Series directionum pertinentium ad bona
fortunæ.**

In annis, Menf. Diebus.

<i>M.C. ad trigonum Iouis</i>	8.	3.	6.
<i>M.C. ad trigonum Veneris</i>	8.	11.	12.
<i>M.C. ad oppositum Saturni</i>	29.	0.	24.
<i>M.C. ad Spicam Virginis</i>	36.	10.	6.
<i>M.C. ad oppositum Martis</i>	42.	2.	18.
<i>M.C. ad Sortem</i>	50.	8.	12.
<i>Solis ad corpus Iouis</i>	51.	1.	0.
<i>Solis ad corpus Veneris.</i>	53.	3.	0.
<i>M.C. ad luminosiorē lācis</i>	57.	4.	0.
<i>Vel iuxta alios</i>	58.	2.	0.
<i>Luna ad corpus Iouis</i>	60.	7.	0.
<i>Luna ad corpus Veneris</i>	61.	7.	0.
<i>M.C. ad oppositum Iouis</i>	64.	8.	24.
<i>M.C. ad oppositum Veneris</i>	65.	2.	18.
<i>M.C. ad cor Scorpij.</i>	81.	2.	24.

♂ in propria domo.

♂ benigna. & ♀.

* aspectus ♀ & ♂ ad ♀. ex septima Cardinali domo in quarta.

♀ in propria domo.

fortunarum in domo propria ♀.

* aspe-

* aspectus ♀ & ☿ ad ♀ ex septima in quartam.

♂ ♀ & ☿ in quarta domo Cardinali.

Caput Draconis & fidicula in secunda domo.

♂ Solis & ☿ in ♀ infortunata est.

Cetera omnia bona feliciā sunt.

Directi & veloces sunt omnes Planeta, excepto Mercurio retrogrado.

Motus Solis est computatus in hac figura secundum tabulas Alphonsinas, secundum autem tabulas Prutenicas locus ☉ 0. grad. 22. min. Arietis.

Omnes Planeta sunt in Planetarum exaltationibus, ergo honores, & sub terra excepta Venere, quæ & ipsa occidit, id ingenij vires occultas designat.

Oppositio precedens natiuitatem cadit in 10. domum. Nam Luna fuit in 19. gradu Piscium supra terram, id significat etiam honores.

Sol in exaltatione excellentes honores atq. dignitates largitur.

Duo Planeta in proprijs domibus faciunt illustrem & splendidā ac celebrem fortunam, & in maxima vita parte & in suis actionibus felicem ac fortunatum.

Iupiter naturalis significator religionis iunctus Veneri & sextili aspectu intuens Lunam & Mercurium pietatis ac vera religionis, sinceritatis, modestiæ & ceterarum virtutum studiosum reddunt.

Mercurius in angulo dat alacritatē ingenij literarum atq. disciplinarum studium, in primis vero rerum mathematicarum & naturalium.

Cōiunctio Mercurij & Lune in quocunq. signo fiat excellentia facit ingenia in quibus non tantum est indolis præstantia sed & industria atq. sagacitas eximia, sed retrogradus Mercurius, actiōes non ingenia impedit.

Mars morborum significator, calidas & siccas infirmitates corporis adfert, quas etiam expertus.

Iupiter generalis significator diuitiarum in septima ex coniugio diuitias durabiles per omne tempus vite largitur, præsertim cum sit fortis & fortunatus coniunctus Veneri in proprio signo.

Pp

Septi-

Septima domus cum suis significationibus bene constituta felicissimum dat coniugium, præsertim cum benefici Planeta in septima existentes sint felices, & potentes, nobilem diuitem & opulentam atq; bene moratam coniugem promittunt. Nam dotem accepit cum uxore sua ultra ducenta millia thalerorum, exceptis bonis immobilibus, & cum Lunam intueantur aspectu benigno concordiam & unanimi a tem coniugum largiuntur.

Itinerum significatores promittunt honorifica itinera ob res Iouiales talesq; actiones & ad personas, vel propter personas regias institutas.

Mars in quinta domo cū Saturno in proprio signo. Et si hi in hoc loco solent negare filios, tamen cū Mars sit Dominus natiuitatis ascendentis, & quinta domus in sua triplicitate & termino fortis dedit filios & datos seruabis eruntq; potentes. Nam Saturnus propter loci præstantiam quinta domus nihil mali perpetrare poterit in domo Martis circumdatus, à Sole & Marte, quorum alter in exaltatione, alter in domo sua existit.

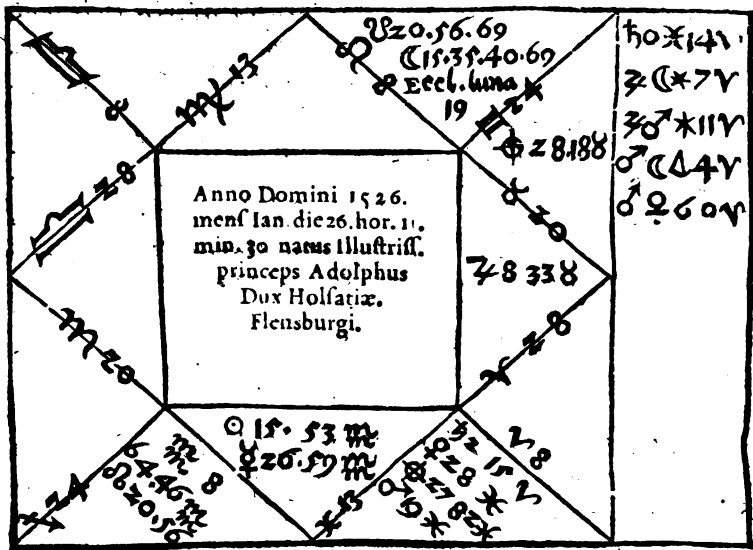
Sed anno Domini 1582. mortuus est ei filius natus minimus, Ioannes, 17. Octobris peste. Nam Saturnus & Mars peruenerunt in annua ipsius reuolutione demum ad 5. domum, & filius habuit Saturnum retrogradum in domo mortis in Leone, in propria natiuitate. Sicut illi quoq; antea Anno 72. mortuus est filius Theodoricus.

Diuturnam autem fore vitam Henrici Ranzouij ostendunt Iupiter & Venus in septima, qua felicem plerumq; designant senectutem. Atq; idem constat ex ascendente, & Luna que est Hilech. Deinde ex Almuthen genitura scilicet Martis, hoc modo ascendentis & Luna signa sunt humida, & satis humidi radicalis suppeditant ipsi. Dominus verò ascendentis & Almuthen scilicet Mars & per se feruens est & feruidum signum domicilium proprium occupat, unde equali mensura natiuum calorem humido radicali proportia natum præbet, ita ut neq; humoris reducantia calorem extinguat, neq; subito consumi ab ipso possit. Habet etiam omnes Planetas sub terra felices. Illi tamen anno Climacterico 56. astra mortem minata sunt. Profectio enim eius anni ascendentis peruenit ad octauam domum & quadratum Solis, Saturni & Martis & Luna, que

que est Hilech ad oppositionem Solis, Saturni & Martis. Deinde directio ascendens contendit etiam ad quadratum Solis, quem tamen, ut à me ac ipso prædictum fuerat, superavit, sed non sine gravi morbo.

Et quamquam diu sit victurus, tamen quantum ex significatione Astrorum colligi potest, ominantur illa Ranzonium morte mirabili vel subitanea esse periturum. Nam Sol, Saturnus & Mars, sunt in signo violèto & cauda est in octava domo, cū stella violenta Hercule. Quod ut Deus avertat, eiq; cūcedat ut omnibus animi sensibus integris spiritum unde accepit reddat, ac in Verā ac pia nominis diuini inuocatione ex hac vitæ colluione, ad æternam immortalitatem feliciter emigret ex animo precor.

SCHEMA COELESTE Ducis Holsatiae Adolphi, una cum vero ipsius tempore natalitio, & iudicio, quod Oenoponti Matthias Delius, cū Carolus V. Imperator ibi moraretur infans nati nominis, petente id Henrico Ranzonio, erexit, in calce adiectum est, idq; eam ob causam, quod ab Ebero annotatum reperitur in suo Calendario, eum natum esse anno Domini 1527. de quo tempore doctissimus vir Sixtus ab Hemminga dicit, ille omnes Planetas in detrimento vel casu sitos esse, cū tamen certò constet, Ducem Adolphum natum esse anno Domini 1526. mense Ianuario die 25. hora 11. min. 30. In qua figura Planeta omnes sunt directi, & Luna in propria domo, Venus in sua exaltatione, & quatuor Planeta in aliorum Planetarum exaltationibus inueniuntur.

Dominus genitur a Iupiter, qui adiungit sibi Venerem.
Alimentum coniugij est Venus, una cum Luna & Ioue.
Mutabilitatem vite imponit horoscopus mobilis.
Itinera longa Luna efficit quæcum sit cum cauda, & varia illa
notat, & ambigua, nec sine sumptibus magnis sollicitaturum e um
externos dominos.

Natura quidem heroica est, excelsa, & grandis, magnanimus
quoque natus est, & magni nominis ac fama progenieque magna.
Propria inclinatio est, ad rem bellicam & Architecturam, faculta-
tes processu temporis augebuntur.

Fratrum conditionem commendat caput in tertia, ut parum aut
nihil cum eis discordare videtur.

Paxentes amplius deponat Sol in quarta, & quidem senes, quia est
in domicilio Saturni.

Similiorem quoque existimo matri, quam patri, paterque prius, ni
fallor, morietur.

Copiosam prolem promittit signum fertile quinta, & Luna in
proprio domicilio, respectu Venere.

Natus

Natus, iuuenum consortio magis, quàm sensum delectabitur. Lu-
soremq; arguit coniunctio Martis cum Venere, gratum quoq; effi-
cit mulieribus.

Planetae, directi sunt omnes, quod non parum momenti ad feli-
ces successus nati habet.

Iupiter in septima. tria nonnunquam denotat connubia, & qui-
dem illustria, sed tamen hoc non a se confirmare, propter signum
Tauri.

Hylech & Alcochoden est ipsa Luna, qua vitam prolongat in
annos 66. sed videnda quoq; directiones.

Hæc nato contigerunt.

Anno Domini 1548. etat. 23. profectus est Bruxellam ad au-
lam Caroli V. Imperatoris, ibiq; per integrum annum per-
mansit.

Anno 1550. adfuit Carolo Augusta, cum ibi conuentus Princi-
pum haberetur.

Anno 1551. in patriam, Holsatiam redijt, cum Caesar Carolus ex
Ocioponte discederet, inopinatum aduentum Electoris Mauritij
reformidans.

Anno 1552 cum 2000. equitibus, se ad Carolum contulit, obsidio-
niq; urbis Metensis adfuit.

Anno 1559. Ditmarsiam una cum Rege Daniae Friderico, & fra-
tre Ioanne subegit, in qua expeditione lethaliter vulneratus fuit,
Die 12. Iunij.

Anno 1564. Ipsis natalibus Christi, Philippi Landtgrauij Has-
sia filiam Christinam in coniugem duxit, cum qua quinq; filios, ex
quibus vnus mortuus, & quinq; filias procreauit.

Anno 1567. Iussu Imperatoris, cum Electore Saxonia, Gotha-
nam arcem obsedit.

Anno 72. Cum Princeps Auranus bellum aduersus Alba-
num redintegraret, Regi Philippo Hispaniarum 2000. equitibus
opem tulit, Eodem anno laborauit febre quartana, Mense Fe-
bruario.

Anno 1580. Circa festum Michaelis, obiit eius frater Ioannes,

P p 3

Dux

Dux Holfatia, à quo hereditatem amplam consequutus est. sequentibus annis.

Anno 1582. Circa festum Pentecostes ad Landtgraviū VVilhelmum profectus est, & incidit, durante profectiōe, in periculosum morbum.

SEQVNTVR VERSVS DE PLANETIS.

SATVRNVS.

Mortales odio infestans & peste maligna.
Falcifer immiti deuorat ore senex.
Ora modis miræ semper cui liuida pallent,
Inuidia huic cordi est ambitioq; latens.
Turpis, iners animus, frigus sub pectore torquet.
Adiuuat heredem, vomere scindit humum.

IVPITER.

Vtilis affulget iucundo sidere terras
Iupiter, unde iuuans dicitur esse pater.
Iura, magistratus, fora, templas uctur & urbes.
Iustitia clarus, consilijsq; viget.
Efficit hic magnis gratos, & amator honesti.
Eximo natos tollit ad alta gradu.

MARS.

Igneus ecce micat rubicundo lumine Mauors,
Pectus & accensum feruida bilis agit.
Hunc ira rabies, furor, arma ferocia, cedes,
Proditio, bellum, seditioq; innant.
Sapius apportat claram victoriam famam,
Lites ex spolijs dissidijsque facit.

SOL.

Sol oculus mundi, vitæ Sol lucis & auctor,
Lucens solus humo, nomina Solis habet.
Magnanimos iustos, creat hic & saepe superbos,
In solio regis collocat atq; duces.

Lon-

*Longanos facis hic & magno nomine claros,
 Splendida fert regum dona fauore potens.
 Discutis ut tenebras radijs ardentibus atras.
 Sic Sol natiuo cuncta calore fouet.*

VENVS.

*Hec Soli vicina Venus nitet aurea vultu,
 Blanda, decens, forma iura potentis habet.
 Latitiam, choreas, lusus amat, otia queris :
 Editus hac amor est, hac genitrice iocus.
 Vere nouo gaudet, terram fecundat & equor,
 Commoda dat thalami fœdera, dote beat.*

MERCVRIVS.

*Mercurius fertur breuibus leuis aethere gyris,
 Inconstans, varius, nec statione manet.
 Hic aciem ingenij, varias largitur & artes :
 Dulcis & orator voce, poeta lyra est.
 Mercator bonus est, animi vim mobilis aequè,
 Applicat ille bonis, applicat ille malis.*

LVNA.

*Luna per humentes tenebras & candida bigis
 Luce micat fratris: corpora magna creat.
 Herbofis habitat ripis, freta caerulea Ponti
 Nauigat: extremo quarit in orbe domum.
 Dat thalami socias, in regna ablegat & urbes,
 Instabilis vita mutat & illa genus.*

**Hæc Disticha singulorum Planetarum domos, exalta-
 • tiones & causas complectuntur. H. R.**

*Saturni domus est noctis Caper, urna diei,
 Huic dolor est Aries, gloria Libra, seni.
 Iupiter Arcitenentis habet cum Pisce Sagittam,
 Cui tamen in Cancro sors bona, iniqua Capro.
 Sed Martis domus est Aries & Scorpiapugnax,
 Huncque Caper tollit, Cancer ad ima premit.*

Sol

*Sol habet hospitium sibi solus in ade Leonis,
 Atq; illi est Aries gloria, Libra dolor.
 At Venus in Tauro, Libraq; per atria versat,
 Piscibus exultat, Virgine pressa iacet.
 Mercuriusq; habitat Geminorū in sede, triūphat
 Virgine, & est maestus Pisce adeunte caput.
 Luna domū Cancrī tenet: illam Taurus honorat,
 Et supra hanc versans Scorpio sorte premit.*

MENSIVM LABORES HENRICI

Ranzouij.

IANVARIVS.

*Ianus vina bibit, crepitantiq; assidet igni.
 Et pingues carnes torret, editq; suem.
 Annum prateritum claudit, reseratq; futurum,
 Sed venam ferro tangere, iure vetat.*

Aliter.

*Iane biceps, anni finis, redeuntis origo,
 Latius ad igniuomum decoque parta focum.*

FEBRVARIVS.

*Indurat liquidas glacie Februarius undas,
 Frigeoq; exclamat, ligna bipenne secat.
 Excitat ad Venerem, mandatq; incidere venam,
 Sub glacie multos pisciculosq; capit.*

Aliter.

*Qui Februo tibi nec pelles, nec ligna reseruas,
 Falleris, hac currum, qua ratis ibat ages.*

MARTIVS.

*Vomere scindit agros, noctesq; diebus adequat
 Martius, ac Veris tempora lata creat.
 Balnea inire iubet, & nauius aquora sulcat,
 Ac vitem, frondes arboreasq; putat.*

Aliter.

*Vomere scindit agros, noctesq; diebus adequat
 Martius, & Veris nuncia hirundo redit.*

APRI-

405
APRILIS.

*Arboribus frondes, dat campis gramen Aprilis,
Perficit ac pleno munere Veris opus.
Humores purgare iubet medicamine prauos,
Et celebrat Christi Paschata sacra gregis.*

Aliter.

*Canaviret tellus, è frondibus induit arbor,
Aprili gemmans eliciente decus.*

MAIUS.

*Maius habet flores, flauum facit inde butyrum,
Latitiaq; hilarat cuncta creata sua.
Venatus inuigilat, quo longas transigat horas,
Temperie superat tempora cuncta sua.*

Aliter.

*Salve ter felix ô Maie Smaragdine, salve,
Temperie certant tempora nulla tibi.*

IUNIVS.

*Iunius ad saui proficiscitur horrida Martis
Prælia, mellificat, fœnaq; falce metit.
Crescentem segetem spicis exasperat, atq;
Lanam ouum tondet, Solstitiumq; facit.*

Aliter.

*Iunius æstiuo detonsa tempore lana
Defendas pecori Solstitiumq; iubet.*

IULIVS.

*Iulius ardenti Cane torridus arua perurit,
Et gelido nudos abluit amne viros.
Falce metit segetes, sequitur vestigia cerui.
Ac lepores fallit seu cane, siue plagis.*

Aliter.

*Sub Brumam ne forte pecus moriatur, Iuli
Prospicis, & curua gramina falce secas.*

AUGVSTVS.

*Augustus pira dat, maturat poma calore,
Ad coitum ceruos sollicit atq; vagos.*

29

Acsti.

*Aestiferi Canis ardores hic terminat idem,
Atq; operas finem mensus habere facit.*

Aliter.

*Iam maturescunt Augusti munere fruges,
Cumq; amplo sortem favore reddit ager.*

SEPTEMBER.

*Stercore September sterilem fecundat agellum,
Proscissôq; iacit semina lecta solo.
Maturas roseo de palmitate colligit uvas,
Noctem aquat luci, dulcia musta coquit.*

Aliter.

*Augusti Ceres est, Septembris munus Iacchus,
Vnde homines viuunt; nos duo perficimus.*

OCTOBER.

*Frigoribus cælum magis intraçt abile reddit,
October, stabula hinc cogit adire pecus.
Arboribus fructus adimit, spoliâtq; decore,
Atque etiam cupide turbida musta bibis.*

Aliter.

*October mustum calcatis exprimit uuis
Et ferit hoc anno qua redeunte metat.*

NOVEMBER.

*Ligna uehit mactâtq; boues, & laius ad ignem
Ebria Martini festa Nouember agit.
Ad pastum in siluam porcos compellit, & ipse
Pinguibus interea uescitur anseribus.*

Aliter.

*Autumnus quacunq; dedit, consumo Nouember,
Es pinguem hyberna glande trucido suam.*

DECEMBER.

*In niue persequitur vestigia pressa faxarum,
Abluit & calida membra December aqua.
Affert Solstitium, celebrat cunabula Christi,
Et iugulat porcos, tribula dura ferit.*

Aliter.

*Haud auis, haud fera venanti deest vlla Decembri,
Quamuis ningat atrox & gelet usque vadum
Versus continentes diuisionem anni,
mensium, dierum.*

*Absoluit cur sum duodenis mensibus annus,
Quatuor hebdomadas mensis complectitur unus,
Hebdomada est septem rursus distincta diebus,
Quaeq; dies constat viginti quattuor horis.
Attamen integris numeratus partibus annus,
Ter centum cum sexaginta quinque diebus
Perficitur: si sex tamen addas insuper horas,
Integer inde dies quarto fit quolibet anno,
Hinc bissextilis tum denique nascitur annus*

*His comprehenduntur qualitates &
proprietates anni. H. R.*

*Ver praebet flores, calidum Ver feruet & humet:
Aestas sicca calet, formosa est messibus aestas:
Musta dat & morbos Autumnus, siccatur & alget.
Friget & humet Hyems glacie & niue flumina stringit.*

*Tetrafticon fertilitates anni
designans H. R.*

*Mensis ubi fuerit Martis sub nube serenus,
Et contra pluuijs fetus Aprilis aquis:
Erigorasi Maius secum trahat, aureus annus
Tunc tibi, & omnigenis fructibus uber erit..*

*His versibus comprehensi sunt
mensium dies.*

*Iunius, Aprilis, September, & adde Nouembrem,
Hi denotat habent, dinumerantque dies.
Hinc omnes reliquos menses ex ordine Iani
Unum & triginta quemque tenere ferunt.
Sed Februus tantum viginti continet octo,
Ille bissextilis nam tamen annus erit.*

29 2.

Hi mens.

Hi menses anni continent & signa, in quibus Sol versatur:
deinde Solstitia & æquinoctia H.R.

*♈ Martius atq. Aries producant tempora Veris,
♉ Aprilis secum torui fert cornua Tauri.
♊ Floribus adducit Geminorum sidera Maius.
♋ Solstitium æstivum Cancris fert Iunius axe.
♌ Quintilem mensem Leo feruidus igne perurit.
♍ Augusto messes tecum trahis aurea Virgo.
♎ Aequat September noctes examine Libra.
♏ Scorpius Octobrem pugnax iubet ire minacem.
♐ Exerit Arcitenens medio sua signa Nouembri.
♑ Solstitiumq. affers hyemis Capricorne Decembri.
♒ In medio Iani madidi stas sidus Aquarj,
♓ Procedunt duplices in Februa tempora Pisces.*

AD LECTOREM THEOPHILVS

Sylvius.

Vicung, me prestitisse arbitror, candide Lector, ea qua titulus huius brevis tractatus promittit. Si autem in describendo aut singula nomina seorsum sub annis suis colligendo errauerim, aut forsitan numeros transposuerim, id festinationi mea potius, quam negligentia ascribas velim.

Quod si etiam inter hos, qui annis Climactericis perierunt, nonnullos inuenies annotatos aliquo anno mortuos, in quem tamen eorum obitus non precise incidit, certò nihilominus deprehendes, illos plerumq. circa illum annum paulò ante, vel statim post defunctos esse.

Quinetiam interdum diuersæ sunt historiarum sententiæ, de morte nonnullorum illustriorum virorum.

Sed tamen hic nihil huiusmodi annotatum est, quod non ex auctore vel historiographo aliquo, probari queat.

Hac breuiter tibi significanda esse duxi, ut q. meam operã in describendo ac edendo boni consulas rogo. Si gratum tibi hunc laborẽ esse intellexero, breui alia maiora ex eadem bibliotheca Ranzouiana proferam. Vale.

Enco-

Encomion Henrici Ranzouij scriptum à Magistro Rodemanno.

*Qualis erat quondam, cum maxima Roma vigebat,
Mæcenas patriæ gloria prima sua:
Talis apud Cimbros, cum res ita publica poscit,
Ranzoui es patriæ fida columna tua.*

Aliud ad Henricum Ranzouium.

*Sunt tibi cum regum tum publicæ commoda cura,
Nec tamen Aonidum munera grataminus.
Regibus & patriæ pariter Musisq; placere,
Quod facias, hominum vincit id ingenium.*

Aliud.

*Fidite Pierides: vobis Ranzouius heros
Inter opes lituos, inter & armatus.*

Aliud de familia Ranzouiana.

*Hactenus ambiguo lis hac sub iudice pendet,
Artibus aut armis lausne ferenda prior:
Ranzouia Pallas item hanc in gente diremit,
Has illis, illa his posse carere negat.
At domus est Cimbris non vlla vetustior oris,
Pluribus & qua nunc claret imaginibus.*

Aliud.

*Scipiadas, Brutos, Pompeios atq; Camillos,
Aemilios, Fabios, Roma superba dedit.
Pomponios Gracchos, & cum Cicerone Catones,
Præstantes studijs Martis & arte toga.
Æterna quorum fama monumenta dicata,
Posteritas positas suspicit & statuas.
Desine mirari totidem gens unica terris,
Protulit Artæus proxima Ranzouios.
Inter quos Schackko, Caius numeratur & Ottho
Breidaq; cum paulò Mauritioq; simul,
Nicoleos præstans, & cum Daniele Ioannes,
Qui ducibus Roma Marte fuere pares.*

*Quorum dexteritas nec non Mauortia virtus:
 Per varios casus saepe probata fuit,
 Constat enim cunctis magna quod laude vehendi.
 Praefecti fuerint militibusq; duces.
 Melchior Henricus Dethleuus Balthasarusq;
 Bartoldusq; illis annumerandus erit.
 Insigni funct a est pars munere praesulis horum
 Aemula facundi pars Ciceronis erat.
 Ac ultra centum Ranzoo sanguine natis,
 Est sospes nostro tempore vita simul,
 Quorum pars Danici regni sunt membra senatus
 Consilio Holsaticos pars iuuat usq; duces.*

Nicolaus Renfnerus Henrico

Ranzouio.

*Sors dat opes & regna bonis, pariterq; malignis:
 Vnde bonus dici nemo vel esse potest.
 At virtus facit vna bonos; pariterq; beatos:
 Quae potior regnis est, opibusq; ducum.
 Sic sors virtuti, vis cedit inutilis arti:
 Ingenio robur, consilioq; labor.
 At tibi sors pariter dat opes Henrice: beatum:
 Et pariter virtus te facit atq; bonum.
 Auget utrumq; decus pietas, doctrinaq; digna:
 Et splendor generis, nobilitasq; probi:
 Et fauor, & regum magnorum gratia magna
 Et qui te paribus passibus ambit honos.
 Sic merito ter cras Henrice quaterq; beatus:
 Quem bonat tot, diuum numine tanta beant.*

Aliud, eiusdem Reufneri D.

*Qualis erat quondam cum maxima Romaegebas:
 Moece nas patria gloria prima sua.
 Talis apud Cimbros, cum res ita publica poscit.
 Ranzoo & patria fida columna tua.*

F I N I S.

INSIGNIA NOBILIS ET VETV- stæ Ranzouiorum Familæ.

*Ranzouij rubra est Clypei pars dextra: sinistra est
Candida: sed cassis cornua bina gerit.
Cornua sunt robur, Martis color alter, at alter
Pacis: utrumq. satis nobilitate decet.
Forma quid hac simplex? simplex fuit ipsa vet usq.
Simplicitas forma stemmata prisca notat.*

*Quorum dexteritas nec non Maugoria virtus:
 Per varios casus saepe probata fuit,
 Constat enim cunctis magna quod laude vehendi.
 Praefecti fuerint militibusq; duces.
 Melchior Henricus Dethleuus Balthasarusq;
 Bartoldusq; illis annumerandus erit.
 Insigni functa est pars munere praefulis horum
 Aemula facundi pars Ciceronis erat.
 Ac ultra centum Ranzoo sanguine natis,
 Est sospes nostro tempore vita simul,
 Quorum pars Danici regni sunt membra senatus
 Consilio Holsaticos pars inuat usq; duces.
 Nicolaus Rensnerus Henrico*

Ranzouio.

*Sors dat opes & regna bonis, pariterq; malignis:
 Vnde bonus dici nemo vel esse potest.
 At virtus facit una bonos, pariterq; beatos:
 Qua potior regnis est, opibusq; ducum.
 Sic sors virtuti, via cedit inutilis arti:
 Ingenio robur, consilioq; labor.
 At tibi sors pariter dat opes Henrice: beatum:
 Et pariter virtus te facit atq; bonum.
 Augei utrumq; decus pietas, doctrinaq; digna:
 Et splendor generis, nobilitasq; probi:
 Et fauor, & regum magnorum gratia magna:
 Et qui te paribus passibus ambit honos.
 Sic merito ter cris Henrice quaterq; beatus:
 Quem bonae tot, diuum numine tanta beant.
 Aliud, eiusdem Reusneri D:
 Qualis erat quondam cum maxima Roma regebat:
 Moece nas patria gloria prima sua.
 Talis apud Cimbros, cum res ita publica poscit.
 Ranzoo & patriae fida columna tua.*

F I N I S.

INSIGNIA NOBILIS ET VETV- stæ Ranzouiorum Familix.

*Ranzouij rubra est Clypei pars dextra : sinistra est
Candida : sed castis cornua bina gerit.
Cornua sunt robur, Martis color alter, at alter
Pacis : utrumq. satis nobilitate decet.
Forma quid hac simplex? simplex fuit ipsa vetustas
Simplicitas forma stemmata prisca notat.*

93 K 22

